PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 20. APRILA 1965 • LETO VI., ŠTEVILKA 107 • CENA 30 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Soglasje predvsem o ohranitvi miru

Koča Popović je priredil kosilo na čast britanskemu zunanjemu ministru

BEOGRAD, 19. aprila. (Tanjug). V državnem sekretariatu za zunanje zadeve so se danes dopoldne začeli uradni jugoslovansko-britanski pogovori. Jugoslovansko delegacijo pri teh pogovorih vodi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, britansko pa šef Foreign Officea Michael Stewart.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović z ženo je danes v poslopju zveznega izvršnega sveta priredil slovesno kosilo na čast zunanjega ministra Velike Britanije Michaela Stewarta in njegove žene.

Med zdravico je državni sekretar Koča Popović izrazil zadovoljstvo, ker se je lahko srečal z britanskim ministrom v Jugoslaviji. Izrazil je tudi upanje, da bodo prijateljske vezi med deželama značilne tudi za prihodnje sodelovanje med Jugoslavijo in Britanijo.

»Lahko smo zadovoljni z ozračjem razgovorov in z rezultati, ki jih lahko pričakujemo,« je rekel Koča Popović, vendar pa je dodal, da ni pričakovati soglasja o vseh vprašanjih. So bistvene stvari, glede katerih se strinjamo kljub razlikam v gledišču, je poudaril in dejal, da gre predvsem za soglasje o tem, da si bodo še nadalje prizadevali ohraniti mir na svetu. Ko je menil, da bi bilo lahko sodelovanje med Jugoslavijo in Britanijo zgled sodelovanja med deželami z različno družbeno ureditvijo, je državni sekretar izrazil upanje, da bo obisk britanskega ministra zbližal narode Velike Britanije in Jugoslavije, ker je to v prid ne samo obema deželama, temveč tudi mednarodnemu sodelovanju nasploh.

Ko se je šef Foreign Officea dotaknil jugoslovansko-britanskih pogovorov, ki še trajajo, jih je ocenil za tvorne in koristne ter dejal, da so dosegli dobre rezultate. Med drugim je pozneje tudi omenil, da mnogi Britanci ne hodijo na obisk v Jugoslavijo samo iz turističnih razlogov, temveč tudi zato, ker občudujejo naše narode in ker se zanimajo za našo deželo.

Britanski zunanji minister je danes dopoldne položil venec na grob Neznanega junaka na Avali.

Parkovega obiska v ZDA niso odpovedali

NEW YORK, 19. aprila. (Reuter.) — »New York Times« izraža presenečenje, ker je ameriški predsednik Johnson zahteval, naj odložijo predvidena obiska indijskega premiera Sastrija in pakistanskega predsednika Ajuba Khana v Združenih državah, hkrati pa vztraja pri tem, da Washington obišče južnokorejski predsednik Park.

»Obrazložitev Johnsonove zahteve je iskati v tem, da Južna Koreja neposredno sodeluje v vietnamskem spopadu. Toda tudi Indija in Pakistan se zelo zanimata za dogodke v Vietnamu, ker sta azijski deželi, pa tudi zaradi svojih odnosov s Kitajsko,« piše »New York Times«.

Danes v „Delu"

2. stran:
Prekop dograjen 1969

3. stran:
Kako je bil osvobojen Trst

4. stran:
Moč tradicij, strank in vlade

5. stran:
Neobetajoč začetek jubilejnega Sterijinega pozorja

6. stran:
Prvikrat prihajajo brez kovčkov

7. stran:
Četrto mesto — velik uspeh Jugoslavije

8. stran:
V soboto in nedeljo 57 nesreč

9. stran:
»Kraljica skritih dolin riža«

Obisk našega predsednika Alžiriji

Praznik za Constantine

Na veličastnem mitingu v Constantinu sta govorila predsednika Ben Bela in Tito – „Bulevar Jugoslavija'

CONSTANTINE, ORAN, 19. aprila (Tanjug). Danes dopoldne je bilo na trgu »Prvega novembra« v alžirskem mestu Constantine veliko ljudsko zborovanje, ki ga je ob obisku jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita in njegovega gostitelja, alžirskega predsednika Ahmeda Ben Bele, priredila federacija alžirske fronte narodne osvoboditve. Na zborovanju sta pred desettisoči navdušenih Alžircev govorila predsednika Ben Bela in Tito, poudarjajoč številne vezi prijateljstva in sodelovanja med obema državama. Zjutraj so najlepši bulevar v mestu preimenovali v »Bulevar Jugoslavija«. Potem ko so si jugoslovanski gosti ogledali znamenitosti mesta, ki šteje nad 100.000 prebivalcev in je bilo eno izmed središč osvobodilnega boja, jim je prefekt Constantina Galaš priredil slavnostno kosilo. Popoldne sta se predsednika Tito in Ben Bela z letalom odpeljala v znano alžirsko pristanišče Oran, kjer so ju prebivalci navdušeno pozdravili.

»Kaj takega pri nas še nismo doživeli,« je splošna ocena prebivalcev Constantina, ki so se udeležili velikanskega ljudskega zborovanja na Trgu 1. novembra. Reka ljudi se je že tri ure pred zborovanjem začela stekati na trgu, kjer je bil postavljen slavolok z velikimi jugoslovanskimi in alžirskimi zastavami ter častna tribuna, okrašena s palmovimi vejami, venci in zastavami. Na pločnikih vseh ulic, ki vodijo k trgu, so stali tisoči ljudi, da bi vsaj slišali govore, če že niso našli mesta na trgu.

Natančno ob enajstih po krajevnem času se je kolona avtomobilov z obema predsednikoma prebila skozi množice do tribune. S predsednikoma so prišli na tribuno Jovanka Broz in člani jugoslovanske uradne delegacije, z alžirske strani pa predsednik skupščine Hadž Ben Hala, več članov politbiroja FLN in alžirske vlade ter predstavniki lokalnih oblasti in organizacij. V rahlem vetru so plapolali transparenti, na katerih je pisalo: »Živela beograjska konferenca!«, »Živela načela politike nepovezovanja in miroljubne koeksistence!«, »Živelo samoupravljanje!« Alžirski mladinci so pred tribuno razpeli transparent z besedami: »Pripravljeni smo umreti za Alžirijo in socializem!«

Zborovanje je začel član centralnega komiteja FLN Mešadija in dejal, da so dnevi obiska jugoslovanskega in alžirskega predsednika zgodovinski dnevi za Constantine.

Nato je kot prvi spregovoril predsednik ljudske in demokratične republike Alžirije Ahmed Ben Bela. Dejal je, da je navdušenje, s katerim sprejema alžirsko ljudstvo predsednika Tita, dokaz njegove privrženosti prijateljstvu med obema državama in skupnim idealom, za katere se borita. Nato je govoril o žrtvah jugoslovanskega in alžirskega ljudstva v boju za svobodo in neodvisnost ter pri tem posebej naglasil izredno velik prispevek Constantina v osvobodilnem boju. Omenil je številne probleme, s katerimi se je alžirska republika srečevala po osvobodilni vojni in s katerimi se še bori, »toda«, je dodal, »naše poglavitne težave so mimo in naša dežela je zacelila največje rane.«

K mikrofonu je stopil nato predsednik Tito. Udeleženci zborovanja so ga pozdravili z dolgotrajnimi ovacijami in vzkliki »Jahja Tito!«. Tito se je s toplimi besedami zahvalil za veličasten sprejem. Nato je govoril o veliki pozornosti, s katero so jugoslovanski narodi spremljali sedemletni osvobodilni boj alžirskega ljudstva in dodal, da danes z nezmanjšanim zanimanjem spremljajo alžirske napore pri izgradnji boljše bodočnosti v svobodi. Ko je opozoril na podobnost borbene poti

● Nadaljevanje na zadnji strani

TITO V ALŽIRIJI — Na potovanju po zahodni Alžiriji spremlja našega predsednika tudi predsednik Alžirije Ahmed Ben Bela. Posnetek je s kmetijskega posestva v Bufariku. Telefoto: Tanjug

Aktivna nevtralnost

»Pravda« o koristnih pobudah nevezanih dežel

MOSKVA, 19. aprila (Tanjug). Vodilni sovjetski časnik »Pravda« piše danes, da je v sedanjem položaju nemalo možnosti za pobude nevtralnih in nevezanih dežel, ki so v preteklosti že pokazale, da lahko dajo pomemben prispevek h krepitvi miru in razorožitvi.

Po oceni časnika je več konkretnih predlogov za ukrepe, ki bi lahko uresničili utrditev mednarodne varnosti in zmanjšali napetosti v svetu in Evropi.

»Naš čas je zelo obogatil prakso nevtralnosti in prispeval nove elemente za ta pojem,« piše »Pravda«. »Tako je samo po sebi razumljivo, da se politika nevtralnosti ne omejuje na preprosto tendenco, da bi se ognili fizični udeležbi v vojni, temveč upošteva, da bi morala dežela, ki hoče ohraniti svojo nevtralnost, tudi v mirnem času kolikor mogoče krepiti mednarodno varnost.«

»Aktivni prispevek k zmanjševanju napetosti in preprečevanju atomske vojne pomeni za nevtralne dežele nujni pogoj, če hočejo ohraniti svoje fizične zmožnosti pri uveljavljanju politike nevtralnosti. To je najlaže videti, ugotavlja »Pravda«, na primeru evropskih nevtralnih dežel, ker si tu atomske sile nasprotujoči si strani najneposredneje stoje druga proti drugi in ker je ostalo v središču Evrope veliko vnetljivih snovi še iz druge svetovne vojne.

»Pravda« se posebno zadržuje na politiki nevtralnosti skandinavskih dežel in poudarja, da »je ena izmed glavnih posebnosti sedanjega položaja v tem, da je le težko ločevati lastne varnostne interese od celotnega kompleksa problemov, ki so vezani na varnost določene cone.« »Ni naključje,« piše list, »da pomeni sleherno povečevanje jedrske nevarnosti za nevtralne dežele, recimo na evropskem severu, vprašanje o tem, ali bi lahko te dežele še ostale zunaj območja možnega spopada ali ne. List je mnenja, da bi bilo na to najlaže odgovoriti, če bi se severne dežele dokončno pomenile o tem, da bi svojo cono razglasile za brezatomsko.

»Gibanje za ustanovitev takšnih brezatomskih con in odstranitev tujih oporišč in objektov, ki bi lahko bili tarče jedrskega napada, se je razširilo daleč zunaj meja Evrope,« dodaja »Pravda«. »Aktivno silo v tem gibanju predstavljajo nevezane dežele sveta, ki se razvija. Čeprav na podlagi izkušenj iz preteklih let vemo, da nevtralnost v tradicionalnem pomenu te besede in nevezanost nikakor nista ista stvar, se interesi nevtralnih in nevezanih dežel,« podčrtuje »Pravda«, »tesno povezujejo in to prav v tem, da se ne pridružujejo vojaškim blokom in da se ogibajo jedrski nevarnosti. To zahtevajo varnostni interesi njihove neodvisnosti v okviru splošne varnosti.«

JUGOSLOVANSKO-BRITANSKI POGOVORI — Včeraj so se v Beogradu začeli jugoslovansko-britanski pogovori. Britansko delegacijo vodi zunanji minister Michael Stewart, našo pa državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović. Telefoto: Tanjug

28 SPENT LJUBLJANA 1965

Naši četrti na svetu

Ženska ekipa Jugoslavije zasedla 8. mesto

LJUBLJANA, 19. aprila. Obe jugoslovanski ekipi — moška in ženska — sta v popoldanskih dvobojih ostali praznih rok. Naša ženska vrsta, ki se je z ekipo ČSSR potegovala za sedmo mesto, je potegnila krajši konec in zasedla osmo mesto. Poraz s 3:0 proti Čehoslovakinjam je bil pričakovan.

Moška ekipa je morala v odločilnem dvoboju za tretje mesto priznati premoč igralcev LDR Koreje, ki se jim je uspešno postavil po robu le junak naše ekipe na svetovnem prvenstvu v Ljubljani Ištvan Korpa. Jugoslavija je tako zasedla četrto mesto, kar je vsekakor velik uspeh. Zmage nad napadalnimi Severnimi Korejci pravzaprav ni nihče pričakoval. Dvoboj pa je kljub vsemu nudil pet tisoč obiskovalcem, kolikor jih je bilo popoldne v tivolski dvorani, velik športni užitek.

Vietnamska kriza

„DR Vietnam lahko zanesljivo računa na bratsko pomoč sovjetskih narodov"

Premier Kosigin o urejanju razmer v Jugovzhodni Aziji – Peking tudi v drugič zavrnil Walkerja – Prvi partizanski napad na Da Nang

MOSKVA, 19. aprila. Predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin je danes povedal, da Sovjetska zveza podpira in bo podpirala socialistični Vietnam v njegovem pravičnem boju proti imperializmu. Dejal je, da je izhod iz sedanjega položaja le na poti, ki resnično drži k mirni rešitvi v Vietnamu. Kitajska je zavrnila tudi drugi poskus britanske vlade, da bi njenemu posebnemu odposlancu Gordonu Walkerju dovolili obisk v Pekingu. Osvobodilne sile so sinoči prvič neposredno napadle ameriško oporišče v Da Nangu, reaktivna letala z letalonosilk sedmega ameriškega ladjevja pa so ponoči in davi napadla ozemlje DR Vietnama.

»DR Vietnam lahko tudi v prihodnje zanesljivo računa na bratsko pomoč sovjetskih narodov, ki je nujna za ohranitev varnosti in suverenih pravic«, je dejal sovjetski premier na mitingu sovjetsko-mongolskega prijateljstva, ki je bil v Kremlju.

Aleksej Kosigin je posvetil velik del govora položaju v Jugovzhodni Aziji. Kakor poroča TASS, je dejal, da »Sovjetska zveza z veliko zaskrbljenostjo spremlja razvoj dogodkov v Jugovzhodni Aziji, kjer se čedalje bolj zbirajo oblaki vojne nevarnosti« in dodal, da »zadnji dogodki kažejo, da so ZDA stopile na pot nadaljnjega razširjevanja vojnih akcij v Indokini«.

Dejal je, da opravičevanje, češ da so strupene pline v Vietnamu uporabili brez dovoljenja Bele hiše, »samo povečuje vznemirjenost«. Ali ne bodo ameriški vojaški krogi vsilili svoje volje tudi, kadar bo šlo za kakšno drugo orožje?« se je vprašal predsednik sovjetske vlade in dodal: »Če je to tako, potem sleherno takšno situacijo bremene nepričakovane posledice.«

V nadaljevanju je Kosigin poudaril, da »ne kaže pozabljati, da v našem času ZDA niso edina dežela, ki ima sodobno orožje. Taka vojna sredstva bi se lahko obrnila proti napadalcem samim.«

Nato je predsednik sovjetske vlade dejal, da je treba iskati izhod iz sedanjega položaja na poti, ki drži resnično k miru in rešitvi v Vietnamu. »Ta pot je dovolj znana,« je dejal sovjetski premier in opozoril, da jo je jasno obrazložil predsednik vlade DR Vietnama Pham Van Duong v referatu, ki ga je prebral 12. aprila. Kosigin je poudaril, da je mnenje Sovjetske zveze v popolnem soglasju z mnenjem vlade DR Vietnama o tem vprašanju.

Kosigin se je dotaknil tudi nedavno sovjetsko-severovietnamskih pogovorov v Moskvi in dejal, da so ti dali »pozitivne rezultate in omogočili

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Zakaj tako?!

Danes ob 19.30 bo v kazinski dvorani (stavba biv. republiške skupščine) na Trgu revolucije v Ljubljani javna tribuna »Dela«, ki bo zajela področje stanovanjskega gospodarstva.

Čeprav smo v Sloveniji po osvoboditvi zgradili na desettisoče novih stanovanj - samo v letih 1957 do 1964 smo jih zgradili že blizu 60.000 — nam stanovanj še močno primanjkuje. Stanovanjska reforma, ki jo nakazuje osnutek zvezne resolucije, bo morala pospešiti gradnjo stanovanj. O številnih vprašanjih, ki so povezana s stanovanjskim gospodarstvom, bodo na javni tribuni govorili Lojze Cepuder, predsednik republiškega sindikata gradbenih delavcev, Franc Rupret, direktor Gradbenega centra SR Slovenije, ing. arh. Marko Šlajmer, direktor Zavoda za urbanizem Ljubljane, Maks Gašparič, vodja službe za družbeni standard v mariborski tovarni MTT in še mnogi drugi strokovnjaki.

Kako zgraditi čim več stanovanj?

Prav gotovo je naša družba močno zainteresirana, da čim prej omilimo perečo stanovanjsko stisko. Seveda pa pot do tega cilja ni enostavna, saj zajema stanovanjsko gospodarstvo precej zapleteno torišče najrazličnejših dejavnosti — od urbanizma in komunalnega gospodarstva do projeketiranja, industrije gradbenega materiala in in sistema financiranja. O mnogih od naštetih in še drugih vprašanjih bo nedvomno govor na javni tribuni.

Torej, danes ob 19.30 javna tribuna »Dela«. Vse naše bralce, ki imajo kakršna koli vprašanja ali žele razpravljati, naprošamo, da nam vnaprej pošljejo svoja vprašanja oziroma temo, o kateri želé razpravljati.

Zakaj tako?!

Titova čestitka ob obletnici Bandunga

DŽAKARTA, 19. apr. (Tanjug. — Jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito je poslal indonezijskemu predsedniku Ahmedu Sukarnu in udeležencem prve azijsko-afriške konference, ki je bila pred desetimi leti v Bandungu, pozdravni telegram z naslednjo vsebino:

»Ob proslavi 10. obletnice bandunške konference, ki je pomenila velik prispevek emancipaciji azijskih in afriških narodov, njihovemu medsebojnemu zbliževanju in razumevanju kakor tudi potrditvi načel miroljubne in aktivne koeksistence, pošiljam udeležencem vašega zborovanja v imenu narodov Socialistične federativne republike Jugoslavije in v svojem imenu prisrčne čestitke in pozdrave.«

Wilson: Odnosi z ZDA nikdar bolj pristni

Britanski premier upa, da bo premier Kosigin obiskal London

LONDON, 19. apr. Predsednik britanske vlade Harold Wilson je v intervjuju agenciji AP povedal, da odnosi med Veliko Britanijo in ZDA »nikoli niso bili pristnejši kot sedaj«. »Močno smo podprli ameriško politiko v Jugovzhodni Aziji,« je dodal, »toda tudi ne brez kritike ali zaskrbljenosti, ki ju je slišati v našem spodnjem domu in naši deželi.«

Ko je nadalje govoril o vietnamskem problemu, je premier Wilson dejal: »V zadnjih nekaj tednih so nam večkrat jemali pogum, toda ne smemo prehitro obupati zaradi prvih reakcij na predloge predsednika Johnsona.«

Britanski premier je izrazil upanje, da bo sovjetski premier Kosigin obiskal Veliko Britanijo in da bo tudi sam lahko obiskal ZSSR. »Če bomo lahko premagali zastoj v odnosih med Vzhodom in Zahodom, ki je nastal zaradi vietnamske situacije, je veliko vprašanj, o katerih bi se želel pomeniti s premierom Kosiginom, vštevši nadaljnje korake k razorožitvi in miroljubne operacije OZN.

OZN: »Ustaviti napade na DR Vietnam«

»Toliko bolje za ZDA, kolikor prej spoznajo resničnost«, pravijo v OZN

NEW DELHI, 19. aprila (Tanjug). Na sedežu Združenih narodov čedalje bolj dozoreva prepričanje, da pomeni prenehanje zračnih napadov na Demokratično republiko Vietnam element, brez katerega ni mogoče pričakovati razgovorov. Takšne ocene so razširjene med vse večjim številom delegacij, vštevši tudi ameriške zaveznice in prijateljice, ki realno teh-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Sékou Touréja ne bo v Džakarto

DŽAKARTA, 19. aprila. (TASS.) — Tu so uradno potrdili, da na proslavo 10. obletnice bandunške konference ne bo prišel gvinejski predsednik Sékou Touré. Gvinejska delegacija, ki se bo proslave udeležila, je sinoči odpotovala z letalom v Džakarto. Gvinejsko vladno delegacijo vodi državni minister Seifula Diallo.

Miting ob obletnici Bandunga

Na zborovanju v Džakarti je Sukarno govoril o »novih silah«

DŽAKARTA, 19. aprila. V Džakarti je bil danes — drugi dan proslave 10. obletnice bandunške konference — velik miting, ki se ga je udeležilo 100.000 ljudi. Vojaško parado indonezijskih padalcev in umetniški program so si ogledali tudi šefi delegacij, ki so prišli na proslavo desetletnice bandunške konference.

Indonezijski predsednik Sukarno je v govoru, ki ga je imel na tem zborovanju, potrdil svojo namero, da bo drugo leto v Džakarti sklical konferenco »novih sil«, in izrazil prepričanje, **da bosta tako druga konferenca azijskih in afriških dežel, ki naj** bi bila junija v Alžiru, kakor tudi konferenca »novih sil« dosegli velik uspeh.

Na zborovanju je govoril tudi jordanski zunanji minister Mozabih. Priporočil je **drugi azijsko-afriški konferenci, naj s posebno pozornostjo preuči problem gospodarskega razvoja »tretjega sveta«.**

Ganski zunanji minister Botsio je zahteval, naj se imperialisti umaknejo iz Konga, Vietnama, Afrike in Azije in omogočijo narodom teh celin, da bodo lahko sami reševali svoje probleme.

Alžirski podpredsednik Mohamad Said pa je opozoril na pomen desetih načel bandunške ustanovne listine, ki **so jo sprejeli pred desetimi leti.**

Zdravil ne sme zmanjkati

Če ljudje v lekarni ne dobijo zdravila, ki jim ga je predpisal zdravnik, je to veliko huje, kot pa če se morajo v raznih trgovinah zadovoljiti z odgovorom, da ni tega ali onega potrošnega blaga. Zdravilo je pač nekaj nujnega, nekaj, kar mora dobiti bolnik takoj, ne da bi dolgo iskal in ne da bi čakal na pošiljko v nedogled.

Usodnih posledic, če ne bi dobili tistih zdravil, ki so v določenih primerih življenjsko važna, skoraj ni mogoče doumeti. Prav zaradi tega ljudje sami pri sebi ne bodo nikoli uvrščali zdravil med običajno potrošno blago, pač pa jih bodo dosti bolj vrednotili, tako kot vrednotimo pri bolezni hitro okrevanje in v nevarnosti za življenje rešilno sredstvo.

Pojasnila, ki lahko veljajo za marsikaj, ko razlagamo težave z uvozom in devizami ter težave zaradi zastojev, ker ni dovolj repromateriala — ne bodo veljala in ne morejo zaleči, če gre za zdravila. Pri nedavnem hipnem pomanjkanju rentgenskih filmov smo videli, kako občutljivo in ostro je javnost reagirala na to, in lahko je bilo presoditi, kako daljnosežne posledice bi bile, če se republiški zdravstveni organi ne bi lotili vsega, da so zapolnili tedanjo vrzel na račun svojih več kot pičlih deviznih sredstev. Prav tako hudo ali pa morda še bolj bi bilo, če bi ostali v stiski za antibiotike in druga važna zdravila. Zato je prav, da pravočasno opozarjamo, da pri uvozu in pri preskrbi surovin za redno domačo proizvodnjo ne bo mogoče ostati na pol pota, temveč bo potrebno, da dobimo tiste količine in tak asortiment, kot ga terja zdravstveno varstvo. V tem je bistvo zahtev, da morajo za preskrbo z zdravili veljati drugačni normativi kot za kakršnokoli drugo blago.

Povedati je treba, da so naši republiški organi ob prvih signalih o zastojih dobav ukrenili vse, da bi zvezni organi na osnovi predložene dokumentacije in obrazložitev smatrali vse, kar je v zvezi z uvozom in proizvodnjo zdravil in sanitetnega materiala, tako, kot zahteva dejanski položaj. Nobena utemeljitev in nobeno pojasnilo bi namreč ne moglo opravičiti restrikcij, ki bi na tem področju zarezale v živo, in prav tako ne togosti Jugobanke, če bi prezrla, da gre pri zdravilih za vrednote posebne vrste.

Hkrati s temi ukrepi pa velja seveda upoštevati tudi vsa tista priporočila, ki naj vplivajo na to, da bi zdravila uporabljali čimbolj smotrno, brez nepotrebnega razsipavanja in brez ustvarjanja zalog pri posameznikih in zdravstvenih zavodih, kar bi stisko lahko samo povečalo.

MARIJA NAMORŠ

Skupščinski dnevnik

REPUBLIŠKA SKUPŠČINA

LJUBLJANA, 19. aprila. Na skupni seji odbora republiškega zbora za organizacijsko politična vprašanja in odbora organizacijsko političnega zbora za proučevanje zakonskih in drugih predlogov so danes obravnavali letna poročila nekaterih republiških sekretariatov in drugih upravnih organov. Med njimi so bila zlasti zanimiva poročila republiških sekretariatov za pravosodno upravo in za notranje zadeve ter javnega tožilstva.

Pri skupni razpravi o delu vseh pravosodnih ustanov so med drugim govorili tudi o dejavnosti občinskih sodišč in menili, da so le-ta občutno zboljšala svoje poslovanje. K temu je v precejšnji meri prispevala uskladitev osebnih dohodkov zaposlenih v teh ustanovah z ostalimi zaposlitvami. Marsikje pa bi lahko še boljše poslovali, če bi imeli boljše delovne pogoje; 19 občinskih sodišč namreč še vedno posluje v starih in neprimernih prostorih.

Med razpravo o delu komisije za požarno varnost pa je bila dana zanimiva informacija o tem, da so gorele v Sloveniji skoraj že vse lakirnice, kar jih imamo; vzroki požarov pa so bili skoraj povsod enaki, saj so nastajali predvsem zaradi malomarnega opuščanja predpisanih varnostnih ukrepov.

vr

Premalo matematikov - pedagogov

Janko Smole in Beno Zupančič obiskala inštitut za matematiko

LJUBLJANA, 19. aprila. — Podpredsednika izvršnega sveta Slovenije Janko Smole in Beno Zupančič sta obiskala danes dopoldne inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko ljubljanske univerze. Ogledala sta si predvsem računski center ter se seznanila z delom inštituta.

Razen tega sta z direktorjem inštituta dr. Nikom Prijateljem, akademikom dr. Ivanom Vidavom in predstojnikom računskega centra dr. Tomislavom Skubicem obravnavala aktualna vprašanja, ki se nanašajo na delo inštituta, zlasti še glede uporabe elektronskega računalnika in vzgoje programerjev za njegovo delo.

Predstojniki inštituta so ob tej priložnosti opozorili, da se gospodarske organizacije še zmeraj premalo poslužujejo elektronskega računanja, ki ga nudi omenjeni inštitut in ki lahko hitro opravi obsežne in zapletene računske operacije. Zaradi tega bi bilo potrebno, da bi gospodarska zbornica pospeševala zanimanje za možnosti v tem računskem centru in tudi uporabo njegovih zmogljivosti.

Nadalje so razpravljali o pedagoški dejavnosti centra, predvsem o vzgoji matematikov. Inštitut si prizadeva, da bi ustrezne fakultete s posebnimi programi seznanile študente s sodobnimi računskimi metodami in z možnostmi računskega centra. Razprava je pokazala, da je na področju matematike še zmeraj premalo matematikov za pedagoško delo v srednjih šolah, četudi so študentom na voljo štipendije. Predstavniki inštituta so seznanili podpredsednika Smoleta in Zupančiča tudi z založniško dejavnostjo s področja matematike.

NOVINARSKO SREČANJE — Društvo novinarjev Slovenije in Združenje športnih novinarjev Jugoslavije sta priredila včeraj dopoldne v prostorih kluba poslancev sprejem za predstavnike tiska, radia in televizije, ki poročajo o svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu. Na sliki: predsednik DNS Franc Šetinc (desno) pozdravlja goste. Foto: Švabić

Pozitivna bilanca dveletnega dela

Seja predsedstva stalne konference za rehabilitacijo invalidov

LJUBLJANA, 19. aprila. Stalna konferenca za rehabilitacijo invalidnih oseb v Sloveniji je bila ustanovljena spričo nujnosti po enotni in sodobnejši organizaciji rehabilitacije invalidov. Ko so na današnji seji predsedstva stalne konference dajali obračun dela za dveletno obdobje in sprejemali okvirni program dela, so ugotavljali, da si je konferenca priborila svoje mesto in vlogo v naši družbi. Konferenca je v polni meri opravičila svoj obstoj, saj je s kompleksnim obravnavanjem družbenega varstva invalidov in z usklajevanjem dejavnosti na tem področju veliko prispevala k napredku.

Večjo skrb za invalide opažamo v delovnih organizacijah, zlasti v gospodarstvu, ki vse bolj dojemajo, da so dolžne poskrbeti za invalidnega človeka in mu najti primerno delovno mesto. Več skrbi pa bo morala konferenca v prihodnje posvetiti raziskovanju in preprečevanju vzrokov nesreč in podpreti preventivno delovanje pristojnih institucij.

V razpravi o medicinski rehabilitaciji so opozorili, da smo zadnje čase bolj skrbeli za poklicno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, medicinska rehabilitacija pa je ostala v ozadju. V Sloveniji imamo štiri samostojne zavode za medicinsko rehabilitacijo s 788 posteljami, štiri oddelke v splošnih bolnišnicah z 89 posteljami, v 15 naravnih zdraviliščih pa še 3389 postelj. Skupaj imamo 4266 postelj za medicinsko rehabilitacijo. Z medicinsko rehabilitacijo se ukvarja tudi 15 oddelkov za fizioterapijo v splošnih in specialnih bolnišnicah ter 46 oddelkov za fizioterapijo v ambulantno-poliklinicnih ustanovah.

To razmeroma dobro razvito mrežo institucij za medicinsko rehabilitacijo in veliko število postelj pa ocenjujemo drugače, če vemo, da morajo bolniki in poškodovanci vse predolgo, to je dva do tri mesece čakati na sprejem v rehabilitacijsko ustanovo. Celo na sprejem v naravna zdravilišča čakajo 3 do 4 mesece v glavni sezoni, sicer pa dva tedna, čeprav je v zimski sezoni del zdraviliških kapacitet zaprtih in neizkoriščenih. V številnih institucijah za medicinsko rehabilitacijo in oddelkih za fizioterapijo je zaradi pomanjkljive opreme in neustreznih kadrov zelo resno vprašanje kvalitete dela. Veliko oddelkov za fizioterapijo nima niti enega fizioterapevta. Kako pereče je kadrovsko vprašanje, govorijo tudi podatki o zdravnikih: v Sloveniji imamo le 3 zdravnike specialiste balneologe, 4 zdravnike specialiste za fizikalno medicino in rehabilitacijo. V medicinski rehabilitaciji sodelujejo zdravniki tudi drugih specialnosti in splošni zdravniki. V Sloveniji imamo zaposlenih le 166 fizioterapevtov, najbolj pa primanjkuje delovnih terapevtov, ki jih imamo le 17.

Po priključku glavnega slovenskega proizvajalca ortopedskih pripomočkov podjetja »Soča« k republikemu zavodu za rehabilitacijo invalidov se je dokaj izboljšala preskrba invalidov z ortopedskimi pripomočki. Zavod je v kratkem času izdelal nove proizvodne programe, v katerih je zagotovljeno sodelovanje med tehničnimi in medicinskimi strokovnjaki. Začeli so s programsko in sistematično vzgojo kadrov, ter uvajajo boljšo tehnično in strojno opremo.

Ena prihodnjih nalog konference bo tudi skrb za hitrejše širjenje potrebnih institucij za rehabilitacijo prizadetih otrok. Če namreč ne bomo hitreje ukrepali, bo tudi kategorizacija teh otrok brez pomena. V razpravi so tudi predlagali, da za gradnjo bazenskih centrov za poklicno rehabilitacijo ne bi smele veljati splošne omejitve investicij in da naj bi bili centri oproščeni 25-odstotnega pologa, ki bi ga morali izločiti in plačati na poseben račun družbenega knjigovodstva. Ker je to resen problem, so sklenili, da bo konferenca skušala najti najugodnejšo rešitev.

M. R.

Zasedanje komisije za Djerdap

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug). V Tekiji je bilo zaključeno zasedanje jugoslovansko - romunske mešane komisije za Djerdap. Zasedanje je potekalo v duhu sodelovanja in medsebojnega razumevanja, ker je omogočilo zboljšati odločitve o projektiranju in dinamiki gradbenih del, ki so velikega pomena za skupno graditev hidroenergetskega in plovnega sistema Djerdapa.

Sneg nad Opatijo

REKA, 19. aprila (Tanjug). Grebeni Učke so bili davi pokriti s snegom, s čimer je dobila opatijska riviera, kjer je že več tisoč turistov, za pomlad nenavadno lice. Snežilo je nad 1000 m nad morjem, toda sneg naglo kopni, ker je razmeroma toplo. Na Reki je bilo davi 11 stopinj Celzija, nekoliko nižje temperature pa so imeli Rab, Lošinj in Senj.

Čeprav je bilo včeraj na kvarnerski rivieri precej hladno, so se nekateri turisti kopali.

Novi poslanci zveznega in republiškega zbora

V zvezni zbor izvoljenih 5, v republiški zbor pa 60 poslancev

LJUBLJANA, 19. aprila. — Po telefonskih poročilih občinskih volilnih komisij so bili pri neposrednih volitvah poslancev zveznega zbora zvezne skupščine izvoljeni tile poslanci:

Volilna enota CELJE II — Bole Anton; volilna enota KOPER — Jože Eržen; volilna enota NOVO MESTO — Ludvik Golob; volilna enota MURSKA SOBOTA — dr. Anton Vratuša; volilna enota PTUJ — Zoran Polič.

Pri neposrednih volitvah poslancev republiškega zbora skupščine SR Slovenije so bili izvoljeni tile poslanci republiškega zbora:

Volilna enota BREŽICE I — Miroslav Kambič; CELJE I — Radoslav Jonak; CELJE III — Marija Pleteršek; LAŠKO — Rudi Grosar; SEVNICA — Božidar Gorjan; ŠENTJUR PRI CELJU — Miran Cvenk; ŠMARJE PRI JELŠAH II — inž. Andrej Marinc; VELENJE II — Hubert Mravljak; VIDEM KRŠKO II — Milan Ravbar; ŽALEC II — Andrej Goršek; AJDOVŠČINA II — Janko Kosovel; ILIR. BISTRICA — Albin Kuret; KOPER I — Mirko Remec; NOVA GORICA I — inž. Ana Marija Turk; NOVA GORICA III — Milan Vižintin; PIRAN — Plinio Tomasin; SEŽANA I — Stane Lavrenčič; TOLMIN I — Franc Rutar.

CERKNICA — Tone Gornik; DOMŽALE I — Marija Ivković; GROSUPLJE I — Janez Japelj; HRASTNIK — inž. Srečko Klenovšek; JESENICE II — Milan Kristan; KAMNIK II — Viktor Repič; KRANJ I — inž. Zdenka Juvančič; KRANJ III — Slavko Zalokar; LITIJA — Franc Gorenc; LJUBLJANA-BEŽIGRAD II — Frančiška Perbilj; LJUBLJANA-CENTER II — Marija Mesarič; LJUBLJANA-MOSTE-POLJE — Boris Butina; LJUBLJANA-MOSTE-POLJE III — Slavka Šemrov; LJUBLJANA ŠIŠKA II — Edo Brajnik; LJUBLJANA ŠIŠKA IV — inž. Matevž Barle; LJUBLJANA VIČ-RUDNIK II — Mirko Jamar; LJUBLJANA VIČ - RUDNIK IV — Janko Rudolf; METLIKA — Niko Belopavlović; NOVO MESTO II — Jurij Levičnik; RADOVLJICA I — Miran Košmelj; RIBNICA — Matija Maležič; ŠKOFJA LOKA II — Janez Šter; TREBNJE — Franc Kolar; VRHNIKA — Drago Seliger.

DRAVOGRAD — Ludvik Pušnik; GORNJA RADGONA II — Milan Klemenčič; LENDAVA I — inž. Jože Sabo; LJUTOMER — Rado Pušenjak; MARIBOR CENTER II — Ela Atena Ulrih; MARIBOR CENTER IV — Janko Marsič; MARIBOR TABOR I Slavka Perger; MARIBOR TABOR III — Drago Flis; MARIBOR TEZNO II — Roman Albreht; MUR. SOBOTA I — Ivanka Koren; MURSKA SOBOTA III — inž. Edvard Perhavec; MUR. SOBOTA V — Ivan Ros; ORMOŽ II — Zlatko Kovačič; PTUJ II — Boris Kocijančič; PTUJ IV — Anica Kuhar; RADLJE OB DRAVI — Viktor Seitl; RAVNE NA KOR. II — inž. Gregor Pungartnik; SLOV. BISTRICA II — Miro Kolenko.

Delegacija KP Francije v Kopru

KOPER, 19. apr. — Danes se je mudila v Kopru delegacija KP Francije, ki jo vodi član politbiroja René Piquet. Dopoldne so se gostje sešli s predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Predsednik skupščine jih je seznanil z organizacijo naših komun, delovanjem medobčinskih služb in z nekaterimi posebnimi problemi obalnih krajev. Gostje so se zanimali tudi za delo in vlogo članov ZK v našem družbeno-ekonomskem življenju ter za delovanje italijanske etnične skupine. Delegacija KP Francije si je ogledala tudi tovarno Tomos, kjer se je zanimala za delavsko samoupravljanje in razne probleme tovarne. Gostje so bili zelo zadovoljni z rezultati svojih pogovorov.

Zadnja seja OK ZMS Maribor

MARIBOR, 19. aprila. Danes je bila zadnja seja OK ZMS Maribor, na kateri je član sekretariata Ivan Zagar govoril o vlogi občinskih komitejev mladine v novih pogojih delovanja. Med drugim je poudaril, da bodo morali občinski mladinski komiteji prevzeti nekatere naloge, ki jih je doslej opravljal okrajni komite mladine. Posebno pozornost bodo morali občinski mladinski komiteji posvetiti sodelovanju in povezovanju s centralnim komitejem ZMS in medobčinskemu sodelovanju, ki ga bo treba še bolj razviti in utrditi.

Na zadnji seji so se zahvalili članom OK ZMS za njihovo požrtvovalno delo in jim podelili knjige v znak priznanja za plodno dejavnost. Sklenili so, da se ukinejo okrajni komite mladine in njegovi organi.

M. K.

Kosovac o zagrebškem velesejmu

BEOGRAD, 19. apr. (Tanjug). Po ogledu tretje mednarodne razstave medicine in tehnike, ki so jo odprli v okviru pomladnega zagrebškega velesejma, je zvezni sekretar za zdravstvo in socialno politiko Dragutin Kosovac izjavil, da ta razstava na zelo sodoben in zanimiv način prikazuje napredek medicinske in farmacevtske tehnike pri nas in po svetu.

Sprejemi in obiski

BEOGRAD — Predsednik zvezne izvršnega sveta Petar Stambolić je sprejel včeraj veleposlanika ZSSR v Jugoslaviji Aleksandra Puzanova, in sicer na njegovo prošnjo.

PRAGA — Včeraj je prispela v Prago Milka Minić, direktor jugoslovanskega inštituta za proučevanje delavskega gibanja.

Pisma bralcev

9. maj – dan zmage!

Predlog SZ, da proglasi 9. maj za praznik miru, pozdravljam iz vsega srca. Pri tem me je prijetno presenetilo pismo bralca Borisa Bernika, ki je bilo objavljeno 15. aprila.

Presenetilo me je to, da je bil še kot otrok (osem let je bil takrat star) zelo vesel 9. maja 1945. leta in da je vesel, da bomo morda 9. maj le praznovali. Tudi jaz sem bila zelo vesela dneva, ko so se vračali naši možje in očetje iz gozdov — bolečin žena, katerih može se niso vrnili, ne omenjam. Sama sem bila takrat stara 31 let. Tudi zame je 9. maj najlepši praznik. Da je bil pa Boris kot 8-letni deček tega dne vesel in da se še danes zaveda njegovega pomena, mu čestitam.

FRANCKA BRENCIČ,
Dob pri Domžalah

Zaobrnimo spomenik

Z novo moderno mednarodno avtomobilsko cesto na Ljubelj je ta gorenjska pokrajina še pridobila na svoji lepoti. Prav tako je postal pomen lepega spomenika, ki s svojim »Obtožujemo« opozarja vse mimoidoče na trpljenje svobodoljubnih ljudi, še večji.

Ta spomenik pa je bil prvotno postavljen tako, da je živi okostnjak, ki so ga tako mojstrsko skovali naši Kroparji, dvigal svoje roke proti nebu, obenem pa na ves glas klical svoj »J'accuse!« proti cesti, da bi ga mimoidoči tudi videli in slišali.

Ko pa so sedanjo cesto od prvotne desne strani spomenika preložili na levo stran, živi okostnjak kliče v breg in kaže hrbet ljudem, ki naj bi jim budil vest.

Bilo bi torej potrebno, da ga sedaj obrnemo za 180 stopinj, kar ne bo terjalo nobenih velikih stroškov, to delo bodo lahko hitro opravili Kroparji, ki so spomenik tudi naredili.

Tako bi bil efekt tega glasnika smrti še večji, ker bo obenem gledal proti tistemu kraju, kjer so bile postavljene barake pa tudi krematorij, v katerem so izgorevala izmozgana telesa številnih nesrečnikov.

Naše spomeniško varstvo bo gotovo uvidelo upravičenost tega predloga, Kroparji pa se tudi ne bodo branili, da bi njihova umetnina ponovno zaživela v še ugodnejši perspektivi.

Ing. LEO KNEZ,
Jesenice,
Tomšičeva 8

Kako je z dobavo knjig?

V zadnjem času zlasti na področju srbohrvatskega jezika mnogo razpravljajo o ekonomski težavah založb in knjigarn, s tem pa tudi o položaju domače knjige. Posebno značilen je primer neke novosadske založbe, ki je olajšala svoja skladišča tako, da je prodala Odpadu proti malenkostni odškodnini veliko kvalitetnih knjig, ki jih ni mogla prodati. O tem piše v najnovejši številki tudi zagrebški »Telegram«. Zakaj niso mogli prodati teh knjig? Predvsem zaradi njih cene. In medtem ko prehajajo take knjige k Odpadu in ko v založbah odpisujejo visoke izgube, razpravljajo o novih podražitvah knjige, o tako imenovani ekonomski ceni!

Ali pa založbe v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu in drugod res vse store, da bi kvalitetne knjige približale občinstvu, se pravi, da bi olajšale distribucijo, vzbudile pozornost za knjigo z dobro propagando in poskrbele za večji obtok knjižnih novitet po vsej državi? Nikakor ne. Njihovi ekspediti so dostikrat tako zanikrni, da celo knjigarne ne morejo zadovoljiti interesentov, čeprav bi bila nagla in vestna dobava knjig prva distribucijska dolžnost sleherne založbe.

Naročil sem pri neki ljubljanski knjigarni knjižno noviteto, ki jo je izdala Matica Hrvatska v Zagrebu. Prepričal sem se, kdaj je knjigarna naročila to knjigo, toda po desetih dneh se vedno ni bila v Ljubljani: tako posluje ekspedit te, nedvomno znane in priznane založbe! Pomislite: pred vojno sem dobil v desetih dneh novo knjigo iz Pariza, danes je v desetih dneh ne dobiš iz Zagreba v Ljubljano. Tega gotovo ni kriv »sistem«, temveč ljudje, ki so za nekaj odgovorni, a malomarno opravljajo svojo dolžnost.

Moja izkušnja ni nova in ne edinstvena. Taka je, pravijo, današnja praksa. Ali je to potrebno? Ali to pomaga založbam, da premagujejo svoje ekonomske težave? Ali tako utirajo knjigi pot iz prenapolnjenih skladišč na knjižni trg? Marsikdo zgubi veselje do neke knjige, če je ne more dobiti tedaj, ko jo najbolj želi ali jo potrebuje.

BOŽIDAR BORKO,
Ljubljana

Vsaj vabilu naj bi se odzvali

Na zadnjih roditeljskih sestankih so na nekaterih mariborskih osnovnih šolah ugotovili, da se nekateri starši ne udeležujejo teh sestankov. V glavnem gre za starše tistih otrok, ki se slabo učijo in povzročajo učiteljskemu kolektivu številne probleme. Na osnovni šoli »Prežihov Voranc« je na primer razredničarka I. c razreda ugotovila, da nekateri starši kljub vabilu ne pridejo na razgovor. To je žalostno še posebno zato, ker velja ta ugotovitev večinoma za prve razrede.

Prav v prvih razredih pa je treba otrokom posvetiti največjo skrb. Navajati jih je treba k učenju in k resnemu delu, saj je od učenja otrok v prvem razredu odvisen njihov nadaljnji šolski uspeh. V začetku šolanja je zato treba krepiti sodelovanje med starši in šolo in na roditeljskih sestankih, razgovorih, z učitelji in z nekaterimi drugimi oblikami razvijati medsebojno sodelovanje. Zato je težko razumeti, da se nekateri starši šole izogibajo. S takim ravnanjem škodijo otroku, ker mu dajejo potuho, namesto da bi ga skupaj s šolo usmerili k resnemu delu.

Nekateri starši se pritožujejo, da imajo otroci preveč domačih nalog. Nekateri otroci se težko učijo, in kako jim pomagati? Kako otroku sproti pomagati, da odpravlja svoje pomanjkljivosti? Tudi o tem in še marsičem bi se lahko pogovorili v šoli. Ali z drugimi besedami: šola in starši so skupaj odgovorni za napredek otrok, z roko v roki morajo reševati razne učne, vzgojne in druge probleme, ki se pojavljajo med šolskim letom.

ANTON SOK,
Maribor,

Obvezno zavarovanje avtomobilistov

Zavarovanje za povzročeno škodo obvezno od 6. aprila dalje

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug). Jugoslovanska skupnost zavarovanja je poslala vsem zavodom navodilo, kako naj izpolnjujejo določbe o obveznem zavarovanju avtomobilistov pred odgovornostjo za škodo, storjeno tretjim osebam, in glede drugih novosti, ki jih vsebuje novi zakon o obveznem zavarovanju premoženja in oseb.

Zavarovanje avtomobilistov pred odgovornostjo ni za nikogar več prostovoljno. Doslej je namreč veljala ta obveznost za vozila v družbeni lastnini, zasebni lastniki pa so se svobodno opredeljevali, ali bodo sklenili to vrsto zavarovanja ali ne. Ker je zdaj zavarovanje pred odgovornostjo obvezno za vsa vozila, podvržena registraciji, so lastniki zasebnih avtomobilov dolžni do 5. maja vložiti prijavo za sklenitev pogodbe z zavarovalnim zavodom. To so dolžni storiti tudi lastniki, ki so zavarovali svoje vozilo po dosedanjih pravilih o prostovoljnem zavarovanju, ker morajo biti tudi njihove pogodbe modificirane.

Gre za to, da je bistvena razlika med dosedanjim in novim zavarovanjem pred odgovornostjo. Doslej je bila pogodba sklenjena na določen znesek, zdaj pa dajejo zavodi neomejeno odškodnino.

Takšen način poravnave škode poveča obveznosti zavarovalnih zavodov in zato bodo zavarovalne premije večje od dosedanjih. Lastnik »fiata 750« na primer, ki je bil zavarovan pred odgovornostjo, je doslej plačeval letno premijo 6317 din. Za to vrsto vozila bo treba odslej po tarifi začasno določenih premij plačevati 15.813 din. To pomeni, da bo moral lastnik vozila doplačati razliko za čas od 6. aprila, ko je začel zakon veljati, do konca letošnjega leta. Tisti, ki šele zdaj sklenejo zavarovanje, bodo seveda plačali za to obdobje ustrezni del polne premije, in sicer, ko bodo prijavili vozilo zavarovalnemu zavodu.

V tarifi premij, ki jih bodo lastniki v obliki akontacije plačali, dokler ne bo dokončno določena cena tega zavarovanja, so potniški avtomobili razvrščeni po moči motorjev. Za avtomobile do 15 KM (sem sodijo na primer »citroen 2 CV«) znaša akontacija 11.856 din letno; od 15 do 30 KM (»fiat 750«) 15.813, od 30 do 45 KM (»volkswagen eksporta«, »škoda oktavia« in »škoda 1000 MBa«) 17.606; od 45 do 55 KM (»moskvič 403« in »opel rekorda«) 18.331; od 55 do 60 KM 19.400 od 60 do 75 KM (»fiat 1300« in »peugeot 404«) 20.482; od 75 do 90 KM (»mercedes 190«) 21.562; od 90 do 115 KM (»mercedes 220«) 23.713; od 115 do 120 KM 24.794; od 120 do 150 KM 25.519 in končno nad 150 KM 26.588 din. Premija za vozila v družbeni lastnini je nekoliko nižja.

Odložena pocenitev prašičev

Posebna komisija bo skušala najti sprejemljivo rešitev za klavniško industrijo in živinorejce

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) — Enoten in določen ukrep predstavnikov klavniške industrije, da bi od danes živino odkupovali po nižjih cenah, je presenetil živinorejce. Zaradi reagiranja živinorejcev so odkup živine po nižjih cenah odgodili za 7 dni, dokler posebna komisija ne bo preanalizirala stanja klavniške industrije in živinorejcev in skušala najti za obe strani sprejemljiv izhod iz sedanjega položaja. Skupna komisija živinorejcev in predelovalcev mesa bo poslala predlog odločitve pristojnim organom.

Na pobudo vojvodinskih klavnic so se predstavniki klavniške industrije na nedavnem sestanku v Beogradu dogovorili o znižanju odkupnih cen prašičev in goveje živine. Dogovorili so se, da bodo mesnate prašiče I. vrste od 110 do 125 kg žive teže odkupovali po 360 din, od 85 do 110 kg po 350 din, polmastne po 340 din, mastne in pitane pa po 320 in 300 din za kg. Dogovorili so se tudi, da pitanih juncev in telic ne bodo plačevali draže kakor do 470 din za kg s 6% kala.

V obrazložitvi tega predloga so predstavniki klavniške industrije poudarili težaven položaj gospodarske panoge in izjavili, da je to eden izmed ukrepov, ki bi ga bilo treba storiti, da bi se njihov položaj kolikor toliko zboljšal. Zadnje mesece se je pokazala težnja po nenehnem naraščanju odkupnih cen na domačem in padanju cen na tujem trgu, kar je povzročalo čedalje pogostnejše zgube v klavnicah. In ker jim je v izvoznih instrumentih priznana le cena 340 din v povprečju, so klavnice primorane storiti ta ukrep.

Predstavniki živinorejskih organizacij pa trdijo, da je ta ukrep nesprejemljiv in da resno ogroža živinorejo, zlasti če bi ga uveljavili na hitro roko. Živinorejci, ki menijo, da je ta ukrep prenagljen, bi utegnili povzročiti velike težave. V poslovnem združenju živinorejcev in proizvajalcev živinskih proizvodov podpirajo to mnenje in pripominjajo, da bi ta ukrep utegnil škodovati tudi klavnicam.

Neurejena razdelitev deviz

Decentralizacija izvoza in uvoza le na pol poti

BEOGRAD, 19. aprila — Decentralizacija izvozno-uvoznega poslovanja je zdaj na pol poti. Večji prenos deviznih poslov na republike še ne zagotavlja pravega poslovnega vpliva in interesa samih delovnih organizacij. Ustvarja celo nekatere nove nezaželene pojave zapiranja v republiške meje in neenotnega izvajanja načelne politike, so danes izjavili predstavniki sveta zvezne gospodarske zbornice za kovinsko in elektroindustrijo.

Po njihovem mnenju je zato to nujno samo začasna rešitev dokler ne pride po uvozno-izvoznih poslih in zlasti pri razpolaganju z deviznimi sredstvi do dejansko večjega vpliva in odločanja samih podjetij.

Sedanji način razdeljevanja deviznih sredstev na posamezne republike in vezanja uvoza za izvoz je, kakor so dejali, povzročil neenako predpisovanje izvoznih obveznosti za opravljen uvoz reprodukcijskega materiala za iste proizvodne grupacije, mnoge kooperante, zlasti še tiste, ki delajo za podjetja iz drugih republik, pa usmerja na povsem novo dejavnost in opuščanje kooperantskih dogovorov.

Med proizvajalci iz avtomobilske industrije ima tako industrija motornih vozil iz Novega mesta mnogo težje izvozne pogoje, če hoče dobiti sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala, kot pa tovarna hladilnikov na Cetinju težje kot isti tovarni v Mariboru in v Bitoli recimo »Crvena zastava«, itd.

Tovarna »Prvomajska« iz Zagreba ni mogla končati preko 150 novih strojev za izvoz zato, ker so se njeni kooperanti prvenstveno usmerili na izdelovanje drugih predmetov, ker so od banke le tako lahko dobili devizna sredstva za potrebe svojega uvoza.

JAK KOPRIVC

Prekop dograjen leta 1969

Na prekopu Donava—Tisa—Donava so doslej opravili že 63 odstotkov gradbenih del

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) — Prekop Donava—Tisa—Donava bo dograjen predvidoma v letu 1969. Z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju graditve tega hidrosistema, ki ga je nedavno sprejela zvezna skupščina, so zagotovljena sredstva federacije za dograditev osnovnega prekopnega omrežja. Sredstva federacije pa bo investitor lahko črpal šele, ko bodo zagotovljena ustrezna sredstva za graditev podrobnega prekopnega omrežja.

Ko bo graditev končana, bo ta sistem zajel prekopno omrežje na področju Bačke in Banata v dolžini 573 km. Hidrosistem bo služil predvsem za zaščito pred poplavami, za osuševanje kakih 760.000 ha zemlje, za plovbo na 508 km prekopa in za umetno namakanje kakih 360 tisoč hektarov. Prekop bo služil tudi za preskrbo industrije in naselij z vodo.

Doslej so na tem objektu opravili kakih 63 % gradbenih del, s čimer je omogočeno odtekanje vode s 370.000 ha, umetno namakanje na 210.000 ha, za plovbo pa so zgradili 435 km prekopa. Na nedavnem sestanku predstavnikov kmetijskih organizacij, direkcije prekopa, uprave za vodno gospodarstvo in pokrajinskih organov za kmetijstvo v Bečeju, so opozorili na več problemov, ki zavirajo graditev naprej. Ob tej priložnosti so govorili o še neurejenih odnosih med direkcijo prekopa in kmetijskimi organizacijami, o nepriključnih odnosih kreditiranja, nezadostnem združevanju kmetijskih organizacij, itd.

vezane vloge — KB — višje obresti

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij in upravni odbor
ČZP »SOČA«
Nova Gorica
razpisujeta prosta delovna mesta za:
- strojnega stavca
- ročnega stavca

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj ali po dogovoru.
3349

JAT

Sezonska zaposlitev
sprejmemo:
OBRAČUNSKEGA USLUŽBENCA
nastop takoj — za čas od 1. V. do 31. X. 1965
srednješolska izobrazba.
KURIRJA - NOSAČA
za čas od 1. VI. do 31. X. 1965.
3288

Kombinat konzervne industrije
„DELAMARIS" - Izola
proda
POČITNIŠKI DOM
v Lepeni pri Bovcu
Udobni dom z zelo lepo lego ima 27 ležišč. Delovne organizacije in počitniške skupnosti vabimo, da stopijo v stik z nami najkasneje do 10. maja 1965.
3377

ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE
sprejme
.. USLUŽBENCA
za delovno mesto
šefa predstavništva v Sloveniji
2. USLUŽBENCA – daktilografa
3. USLUŽBENCA
s skrajšanim delovnim časom, z opravljenim izpitom za daktilografa in znanjem nemškega jezika.
Pogoji: za delovno mesto pod 1. mora kandidat izpolnjevati pogoje po pravilniku o strokovni izobrazbi vodilnih in drugih strokovnih uslužbencev, ki opravljajo zunanjetrgovinska dela; za delovno mesto pod 2. je potrebno znanje nemškega jezika.
Pismene ponudbe pošljite v oglasni oddelek »Delo« pod »BEOGRAD«.
3247

PETER MOZOLEC SAMO ŠE TEHNIČNO VPRAŠANJE!

Ilustrira MARJAN BREGAR

Od optimizma do velikih težav

»Suho« leto za Tehnogradnje – Zamude na vseh treh gradbiščih

— Zakaj ni denarja, so 25. marca spraševali delavci, zaposleni v »Tehnogradnjah«. Kajti petindvajsetega v mesecu so doslej dobivali del svojega zaslužka. Toda, denarja ni bilo tudi naslednjega dne in negotovost je »visela« vse do drugega aprila. Med tem pa so mnogi delavci približno 2000-članskega kolektiva prvič slišali, da je podjetje v velikih težavah.

Za kaj gre? Delno bodo na to vprašanje odgovorili podatki, ki jih je povedal direktor mariborskega podjetja za inženirsko tehnične gradnje »Tehnogradnje« inž. Boris Pipan:

— Lani nam je uspelo izpolniti plan v vrednosti 4,7 milijarde din. Na sklad skupne porabe smo dali 22 milijonov, na investicijski sklad pa 180 milijonov din. Letos smo naš plan skoraj podvojili: osem milijard! Imamo osnovna sredstva, ki veljajo 4,5 milijarde (za njih odplačujemo na leto 450 milijonov anuitet). Glavne težave? Imamo premalo obratnih sredstev; imeti bi morali vsaj 500 milijonov v rezervi, toda imamo le 160 milijonov din obratnih sredstev. Zato nam vsaka nepredvidena — na prvi pogled tudi nepomembna — malenkost povzroča velike težave. Zakaj marca nismo mogli razdeliti osebnih dohodkov? Ker nismo imeli denarja. Pričakovali smo, da nam bo investitor plačal za delo, ki smo ga opravili na gradbišču hidrocentrale Senj že decembra, januarja in februarja. Gre za 400 milijonov din! Toda, tega denarja kljub zagotovilom nismo dobili. Niti mi, niti druga podjetja na istem gradbišču. Investitorju smo pisali, da bomo nehali delati, če ...

Prevelik zalogaj v ustih?

Že primerjava lanskega in letošnjega plana nam pokaže, da so si »Tehnogradnje« naložile na »hrbet« težko breme. Mnogi so dvomili, da jim bo uspelo pravočasno izpolniti (s pogodbami!) sprejete obveznosti. Ta dvom pa je dobil realno podlago v primerjavi, koliko bi moral kolektiv »Tehnogradenj« doslej narediti in koliko jim je uspelo doslej narediti. Predvsem je treba poudariti: podjetja ni nihče prisilil, da je sprejel gradnje. Zato je treba iskati vzroke za težave zlasti v preveč optimističnem presojanju sprejetih nalog in pa v precenjevanju svojih sposobnosti. Če si ogledamo po tej osnovni ugotovitvi, vsa tri velika gradbišča, na katerih delajo člani kolektiva »Tehnogradnje«, potem vidimo naslednjo sliko: zamude na vseh gradbiščih.

— Tako je, je pripovedoval direktor inž. Boris Pipan. Od l. 1960, po končanem delu v Ožboltu, smo imeli veliko krizo, ker nismo imeli dovolj dela. Sedaj pa imamo toliko dela, da — preprosto — ne vidimo »čez« ...

Mnogi so svetovali, naj »Tehnogradnje« poiščejo druga podjetja, ki bi jim pomagala pravočasno opraviti sprejeto delo. Toda, vodstvo »Tehnogradenj« je takšne predloge odklanjalo, češ da bodo že sami naredili vse ob pravem času ...

Tri gradbišča – tri zamude

Morda jim bo uspelo, pa tudi ne! Oglejmo si trenutno stanje na vseh treh gradbiščih.

Pri gradnji hidrocentrale Srednja Drava I, ki mora biti gotova do konca leta 1966, so doslej opravili dela, ki veljajo 563 milijonov, morali pa bi jih za 605 milijonov din.

Zamudo imajo tudi pri gradnji HE Senj in so trenutno »pod« planom za 20% (po izjavi inž. Pipana). Ne da bi na dolgo in široko opisovali vse težave (med njimi tudi objektivne), ki so nastale že po opravljenih pripravljalnih delih (najprej so po načrtu nameravali zgraditi betonski jez, kasneje pa je investitor moral spremeniti načrte in se odločiti za zemeljski jez), je treba le povedati, da je bil investitor pripravljen plačati »Tehnogradnjam« vse dotakratne stroške. Na licitaciji za gradnjo zemeljskega jezu pa so si »Tehnogradnje« ponovno priborile delo. Zakaj in kako? Zatrjujejo, da so imeli pri tem svojo računico. Zato pa je sedaj težko govoriti o objektivnih težavah, ki da izvirajo iz edinega vzroka — pomanjkanja rezervnih delov za mehanizacijo! Toda, takšne težave (čeprav jih res ne bi bilo treba!) imajo naša podjetja že vrsto let in bi jih pač morali upoštevati pri sklepanju pogodb.

Vse le — zaradi rezervnih delov?

Vendar — investitor gradnje HE Senj trdi, da so vzroki za zamudo drugi: slaba organizacija dela, premalo strokovnjakov na gradbišču, slabo uporabljanje mehanizacije in nestrokovno delo z le-to. Kot okrepitev svojega dvoma, da bi »Tehnogradnje« končale ob pravem času delo, navaja investitor podatek: glavno »tesno grlo« pri delu je slabo izkoriščanje kamnoloma. Dalje navaja, da je treba v jez vgraditi 630.000 m³ kamenja, pa so ga vgradili le 234.000 m³. Zato investitor močno dvomi, da bi »Tehnogradnjam« uspelo vgraditi letos 487.000 m³ kamenja! V podjetju pa zatrjujejo, da je glavni vzrok za zamudo pomanjkanje rezervnih delov in zagotavljajo, da bodo končali delo še letos, kot so sklenili s pogodbo ...

Sadovi prvega »Izvoza«

Po pogodbi bi tudi morali zgraditi v Siriji tri mostove (skupna dolžina 1,1 km) do konca lanskega leta. Toda, tudi v Siriji je čas prehitel »Tehnogradnje« za leto dni. Direktor upa, da jim bo uspelo dokazati, da vsaj pol leta zamude ne gre na njihov račun (težave s transportom, počasno poslovanje tamkajšnje carine itd.). Naj še omenimo, da bi morale »Tehnogradnje« po pogodbi plačati za vsak dan zamude 300 sirskih lir, medtem ko vsa dela veljajo 9,416.300 sirskih lir (1 dolar je 3,81 sirske lire).

— Še preden smo začeli delati, smo vedeli, da ne bomo mogli ob pravem času končati, niti nismo pričakovali kdove kakšnega zaslužka, je rekel inž. Boris Pipan. To je naše prvo delo v inozemstvu ...

Razumljivo je, da se bodo penalom pridružili zaradi zamude še drugi stroški. Morda je še prezgodaj, da bi že sedaj ocenjevali rezultate posla v Siriji. Toda, sedaj vse kaže, da se bo vse sicer končalo brez poslovne katastrofe, izgubi pa se bržkone kljub temu ne bodo mogli izogniti.

Podjetje, s katerim živijo?

In kaj pravijo člani kolektiva? Ko smo se pogovarjali s kvalificiranimi delavci v obratih »Centralna gramoznica« in »Sip«, se nam je vsiljevala misel, da mnogi niti ne vedo za sedanji položaj podjetja, da o pravih vzrokih za težave ne govorimo. Sodeč po razgovorih v omenjenih obratih, so začeli položaj pojasnjevati šele tedaj, ko so težave »udarile na dan«. Pač zato, da bi preprečili »neljube« dogodke, pa morda tudi prekinitev dela, o kateri je tu in tam že »padla« kakšna beseda. In kaj so povedali delavci na vprašanje, če vedo, zakaj ima podjetje težave? Zato, so pripovedovali, ker nam investitor ne plača in ker ni rezervnih delov. To torej (in samo to) vedo delavci. In če bo še težje? Bomo šli pač drugam! Saj nismo oženjeni s podjetjem!

Nezadovoljstvo zaradi nagrajevanja

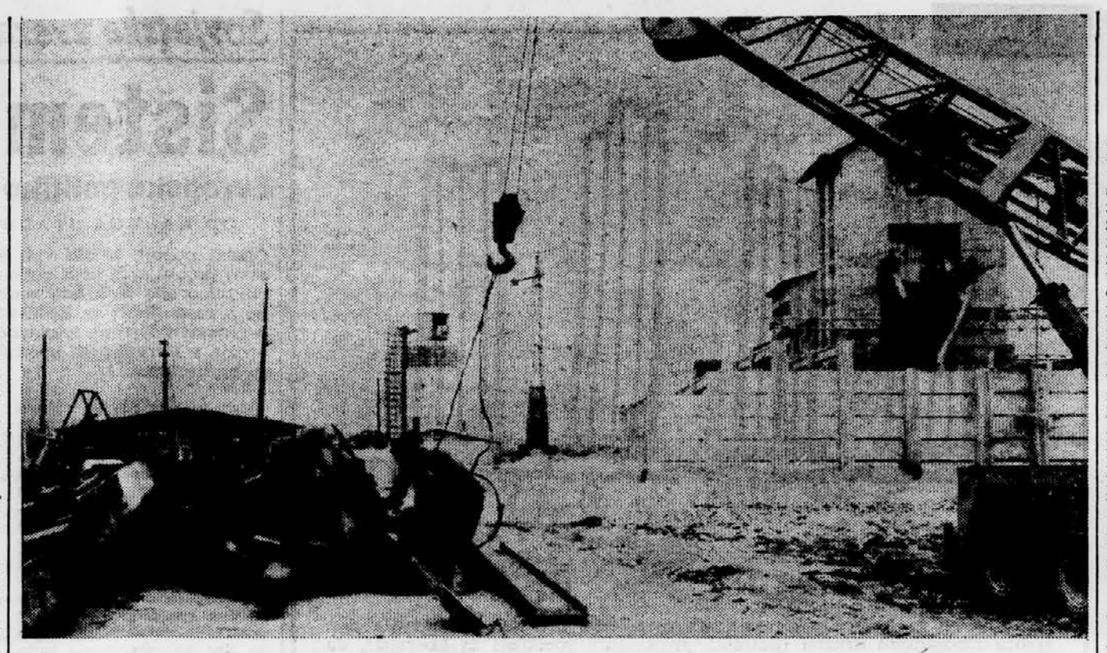
Zadnjih dveh stavkov ne moremo posploševati. Posplošimo pa lahko nezadovoljstvo zaradi sistema delitve osebnega dohodka, ki je odvisen od kolektivne norme. Večina zaposlenih s svojim delom ne more vplivati na svoj zaslužek (razen, če rečemo, da je posameznik član kolektiva!). Med ponesrečene oblike nagrajevanja spada tudi nagrajevanje strojnikov, ki jih je v podjetju približno 500. Če se stroj pokvari, potem strojnik zasluži precej manj, čeprav bi rad delal, namesto da »...gleda v zrak!« Istočasno pa v podjetju tožijo o pomanjkanju strojnikov!

V »Tehnogradnjah« tudi nikakor ne morejo in ne morejo decentralizirati sredstev na delovne (ekonomske) enote, pa čeprav so takšne zahteve, porojene v podjetju, stare vsaj že tri leta. Vodilni tovariši navajajo vrsto razlogov, da bi bilo nespametno kaj takega napraviti. Zato sveti delovnih enot v glavnem razpravljajo le o sekundarnih zadevah, če izvzamemo izpolnjevanje planskih nalog ...

Sekretar osnovne organizacije v podjetju pa je povedal, da je opaziti v kolektivu »določeno politično nezainteresiranost«, da je težko dobiti ljudi na sestanke, da ...

Ali bi bilo težko odgovoriti na vprašanje — zakaj?

VOJKO ČERNELČ

OBRAT »TEHNOGRADENJ« — Iz nove separacije podjetja za inženirsko tehnične gradnje v Mariboru lahko pošljejo — če je treba — na gradbišče vsak dan 1500 m³ gramoza in peska. Zaloge? Pravijo, da še — za sto let. Foto: V. Černelč

Novi predsedniki občinskih skupščin

TINE TOMAZIN

TRŽIČ

Skupščina občine Tržič je za novega predsednika izvolila Tineta TOMAZINA, ki je bil doslej njen podpredsednik.

VELENJE

Novi predsednik občinske skupščine Velenje Tone MOČILNIK je bil od leta 1960 podpredsednik skupščine.

Neizdelana merila delitve

Z letne konference luškega odbora sindikata v Kopru

Nedavna letna konferenca luškega odbora sindikata je po izteku dveletne mandatne dobe posvetila svojo pozornost tistim vprašanjem, ki jih je načela že letna konferenca ZK dne 27. decembra lani in ki zadevajo predvsem organizacijske probleme pretovora in akvizicije blaga, notranje odnose, kvaliteto storitev, ki popušča, stopnjo informiranosti skoraj 1000-članskega kolektiva in strokovno izobraževanje.

Sodeč po poročilu luškega odbora in po tem, o čemer so razpravljali tudi delegati — vseh je bilo 78 — so zadnji čas zamrle, oziroma stagnirale nekatere akcije, ki so težile za tem, da bi razširili materialno osnovo samoupravljanja po delovnih enotah. Ker ni ustrezno izdelan sistem ugotavljanja in delitve dohodka po delovnih enotah, med temi ni potrebne sloge in vali druga na drugo »krivdo« za povečanje poslovnih stroškov ali pa se celo otepajo plačila tistega dela stroškov, ki naj bi odpadel nanje. Neizdelana merila delitve so privedla v nekem mesecu do absurda. Skoraj vse proizvodne enote naj bi v tistem mesecu dobile samo 80 odstotne osebne dohodke, enota skupnih služb pa 120 odstotne dohodke. Spričo takšne nelogičnosti so bili samoupravni organi prisiljeni, sprijazniti se z linearno delitvijo sredstev za osebne dohodke med enote. Izkazalo se je torej, da veljavna merila niso uporabna in da jih je treba spremeniti. Poročilo izrecno ugotavlja: če bi bila merila za delitev osebnih dohodkov pravičnejša oziroma pravilna, bi lahko zbudili v delavcih večje veselje do dela in dosegli, vsaj v nekaterih enotah, mnogo večje delovne uspehe.

Verjetno je v tej neurejenosti iskati tudi vzroke za poslabševanje kvalitete storitev, spričo česar — tako po poročilu — nekateri komitenti že razmišljajo o tem, da usmerijo akvizicijo blaga na druge naše luke.

Na konferenci so se zavzemali za to, da si morajo v kolektivu, v upravnem vodstvu in samoupravnih organih čimprej priti na jasno o tem, katere zadeve naj bi prenesli na decentralizirane samoupravne organe in katere odločitve naj bi ostale v pristojnosti centralnega samoupravnega organa. Glede slednjih zadev in odločitev so na konferenci menili, da o njih centralni delavski svet ne bi smel dokončno odločati, preden jih ni razčistil v demokratični razpravi z decentraliziranimi enotami in njihovimi samoupravnimi organi.

Da pa ne bi ustvarili vtis, da so notranji odnosi izjemno kritični, naj omenimo rezultate ankete, ki jo je izvedla kadrovska služba podjetja in na katero je odgovorilo 444 delavcev. Na vprašanje, »ali lahko razvijete pri delu svoje sposobnosti«, je 68% odgovorilo pritrdilno; na vprašanje, »ali ima vaš nadrejeni pravilen odnos do vas?« je odgovorilo pozitivno 75% anketiranih; na vprašanje, »ali vam sodelavci pomagajo, če imate težave pri delu?«, pa jih je pozitivno odgovorilo 80%. — Iz tega sledi, da stanje v kolektivu ni zelo kritično, bo pa lahko neprimerno boljše in s tem delo uspešnejše, ko bodo z odpravo zgoraj omenjenih negativnih pojavov ustvarili vzdušje, v katerem manjše skupine zaposlenih ne bi mogle več ribariti v kalnem.

F. MELE

Pred simpozijem za defektoskopijo

Od 26. do 29. aprila bo v Opatiji prvi jugoslovanski simpozij defektoskopije materiala (preiskava materiala brez porušitve). Obenem bodo organizirali na Reki tudi razstavo defektoskopskih naprav in pribora.

Defektoskopija materiala, predvsem materiala brez porušitve, je danes sodobna in neobhodna veja na področju razskav in kontrole materiala. Razvoj moderne elektronike in tehnike omogoča stoodstotno kontrolo materiala, kar je zdaj še posebej pomembno, saj je pri današnjih šibko dimenzioniranih in visoko obremenjenih konstrukcijah in orodjih lahko usodna vsaka, tudi najmanjša napaka v materialu.

Na omenjenem simpoziju je sodelovalo 33 predavateljev, od tega 16 inozemskih strokovnjakov. Prišli bodo strokovnjaki iz Vzhodne in Zahodne Nemčije, Češkoslovaške, Madžarske, Avstrije, Danske in Španije. Omenjene države bodo na Reki razstavile tudi svoje naprave. Na razstavi bodo sodelovali tudi naši izdelovalci defektoskopskih naprav in pribora, in sicer: Elektronska industrija Niš, Nuklearni inštitut v Vinči, Inštitut za metalne konstrukcije, Energoinvest iz Sarajeva in Fotokemika iz Zagreba.

Iz registra gospodarskih organizacij

Podjetje »Gruda-živinopromet eksport-import« v Ljubljani je razširilo svoje zunanjetrgovinsko poslovanje na izvoz in uvoz živinske krme v celoti vključno industrijske, krmilne in stranske proizvode ter krmilno moko. — Veletrgovinsko podjetje »Tehnobor« v Kopru je razširilo poslovni predmet na prodajo naftnih derivatov ter mazilnih olj in masti. — Pri Mednarodni pomorski agenciji »Interagent« v Kopru je vpisan v. d. direktorja Marijan Gorečan, pri Obrtno gradbenem podjetju »Remont« v Celju pa novi direktor Fran Rebar.

Zaposlovanje le počasi upada

Gibanje zaposlenosti presega planska predvidevanja

V informaciji republiškega sekretariata za delo o gibanju zaposlenosti v lanskem novembru in decembru ter v prvih dveh mesecih letos ugotavljajo, da se lanske tendence po čezmernem zaposlovanju sicer tudi letos nadaljujejo, vendar bolj umirjeno. Vzrok za tako nezadovoljivo stanje je predvsem ugodna konjunktura na tržišču, ki podjetij, zlasti industrijskih, ne sili in ne spodbuja k smotrnemu izkoriščanju že zaposlenih delavcev, in tako podjetja še nadalje večajo število zaposlenih, predvsem nekvalificiranih. Nadaljnji vzrok, da se delovne organizacije premalo ukvarjajo s smotrnim zaposlovanjem, pa so marsikje tudi notranje razmere, kot je nerazvit sistem delitve dohodka, neustrezna organizacija dela in slaba tehnična opremljenost. Očitno pa je tudi, da služba zaposlovanja premalo vpliva na politiko zaposlovanja in da tudi občinske skupščine premalo učinkovito ugotavljajo vzroke, ki botrujejo ekstenzivni politiki zaposlovanja.

Kot rečeno, v družbenem sektorju zaposlovanje rahlo popušča. Ta ugotovitev pa ne velja povsem, ker se v zadnjih dveh mesecih konec leta in v prvih dveh mesecih v začetku leta med seboj delno izravnavata padajoče in rastoče sezonsko gibanje. Če primerjamo podatke o zaposlenosti za obdobje januar—februar, odkrivajo indeksi nižjo stopnjo rasti. V prvih dveh mesecih lani je znašalo povečanje v primerjavi z istim obdobjem 1963 leta 7,2% letos pa 4,9%, kar pomeni, da je bilo v sicer kratkem obdobju letošnjih prvih dveh mesecev v družbenem sektorju manjše zaposlovanje. V celotnem gospodarstvu je znašalo absolutno povečanje nasproti enakemu obdobju prejšnjega leta: lani 30.781 oseb, letos v prvih dveh mesecih pa 22.135 oseb. Med gospodarskimi področji so letos še zlasti omejili zaposlovanje v gozdarstvu, gradbeništvu in prometu.

Industrija še preveč zaposluje

Za industrijo je značilna dokaj linearna tendenca rasti zaposlenosti skozi vse leto in tudi od novembra 1964 do februarja 1965 ni bilo posebnih premikov, saj se je v tem obdobju povečala zaposlenost za 0,5%, medtem ko je od novembra 1963 do februarja 1964 znašalo to povečanje 2,6%. Kljub temu pa z dinamiko zaposlovanja v industriji ne moremo biti zadovoljni. Družbeni plan za leto 1965 predvideva prav v industriji relativno nizko stopnjo povečanja zaposlenosti, t. j. za 3,4% ali v absolutnem številu za 7.840 oseb. Dejstvo, da je bilo lani v letnem povprečju zaposlenih 15.176 več delavcev kot prejšnje leto, in zabeležena stopnja rasti v prvih dveh mesecih letos opozarjata, da številna industrijska podjetja niso dovolj spremenila svoje politike in meril pri zaposlovanju. V prvih dveh mesecih letos so industrijske gospodarske organizacije zaposlovale 6.888 oseb več kakor lani v povprečju. Čezmerno zaposlovanje je torej v industriji še vedno pereč ekonomsko-politični problem.

Industrijske panoge, ki so v letošnjem januarju in februarju zaposlovale več ljudi kot v enakem obdobju lani in so nad plansko stopnjo rasti, so: proizvodnja, prenos in distribucija električne energije, proizvodnja in predelava nekovin, kemična industrija, proizvodnja gradbenega materiala, industrija usnja in obutve, živilska ter grafična industrija.

Preobrat v gradbeništvu

V gradbeništvu se je začel položaj spreminjati že lanskega septembra, ko je začelo upadati število delavcev. Oktobra je gradbeništvo zaposlovalo že 49.783 delavcev, decembra pa se je število delavcev znižalo za 3.023, letos februarja pa še za 1.860 delavcev. Zmanjševanje števila zaposlenosti je v gradbeništvu posledica ukrepov, s katerimi skušamo utesniti investicijsko potrošnjo in jo uskladiti s predvidevanji družbenih planov, zaradi česar so bila dela na nekaterih investicijskih objektih ustavljena. Gradbena podjetja so odpustila pretežno nekvalificirane delavce. Tudi podatki o prostih delovnih mestih, ki so jih službi za zaposlovanja prijavila gradbena podjetja, izkazujejo letos za 40% manj potreb; lani so gradbena podjetja imela za 6.516 delavcev prostih mest, letos pa za 3.507 delavcev.

Za kmetijstvo je značilno, da doseže zaposlenost najvišjo raven julija in avgusta, zato v začetku leta ni mogoče oceniti dejanskega gibanja zaposlovanja.

Za obrt pozitivno: za 4,7% več zaposlenih

V primerjavi z enakim obdobjem lani se je v letošnjem januarju in februarju v obrti precej povečalo število zaposlenih in sicer za 4,7% ali za 1.657 oseb. Ta premik je vsekakor pozitiven, zlasti če gre za povečanje števila zaposlenosti v storitveni obrti, ki je daleč premalo razvita.

V celoti vzeto so, po sodbi na sekretariatu, razlogi za ugotovljeni položaj podobni kot lani in zatorej z letošnjim gibanjem in politiko zaposlovanja še ne moremo biti zadovoljni.

M. ROBEK

GEORGI NAUMOV EKA HLADILNIKI

Kombinat kosovskih lignitov povečuje proizvodnjo za 2,2 milijona ton

Ob začetku obratovanja drugega velikega dnevnega kopa z zmogljivostjo 2,2 milijona ton letno je imel delavski svet Kombinata kosovskih lignitov v soboto slovesno sejo, na kateri so podali pregled razvoja tega največjega premogovnika v Jugoslaviji. Novi dnevni kop predstavlja drugo fazo investicijskega programa za izkoriščanje velikanskega nahajališča lignita, kjer je na ozemlju okrog 105 km² nad 6500 milijonov ton industrijsko izkoristljivih rezerv premoga. Novi dnevni kop je opremljen z velikanskimi bagri, s katerimi bodo kopali premog na dolžini 6 km. Opremljen je tudi z vso potrebno transportno mehanizacijo, tako da odpade vsako ročno delo. Od nove proizvodnje 2,2 milijona ton lignita bodo 1,2 milijona ton porabili v kosovskih termoelektrarnah, 1 milijon ton pa bodo v sušilnici predelali v oplemenjen lignit z višjo kalorično vrednostjo. Skupaj s proizvodnjo v prvem dnevnem kopu se bo celotna proizvodnja rudnika povečala na letnih 3,7 milijona ton. Pripravljajo pa že odkrivanje tretjega dnevnega kopa. Del domače opreme za novi dnevni kop je izdelala Strojna tovarna Trbovlje, glavne naprave pa je dobavila DR Nemčija v kooperaciji s tovarno »14. oktobar« v Kruševcu.

Nova tovarna pohištva v Sarajevu

Znano sarajevsko podjetje za projektiranje in proizvodnjo pohištva in opreme »Standard« je konec preteklega tedna slavilo začetek obratovanja nove sodobno opremljene tovarne pohištva, ki bo podjetju omogočila povečati proizvodnjo od sedanjih 3000 na 24.000 garnitur letno. V novo tovarno so vložili 1,7 milijarde din kreditiranih sredstev in nekaj lastnih sredstev. Kakor doslej bodo izdelovali več tipov kvalitetnega modernega pohištva, ki ga na domačem trgu prodajajo v garniturah ali v kosih po izbiri. Del proizvodnje že zdaj izvažajo, poslej pa bodo delali pretežno za izvoz. Ker je tovarna moderno opremljena, računajo, da se bo produktivnost dela lahko podvojila. Da bi si zagotovili strokovni kader, so usposobili potrebno število tehnikov v lastni dveletni lesnoindustrijski šoli, v seminarjih in tečajih pa so izšolali 200 kvalificiranih delavcev. Tudi inženirski kader tovarne se je v stari tovarni pripravil za zahtevnejše naloge v novem obratu.

Pomanjkanje stekel za naočnike

Zagrebško podjetje »Ghetaldus«, ki pokriva 90 odstotkov jugoslovanskih potreb v optiki in okvirih za naočnike, je moralo letos v prvem četrtletju zmanjšati proizvodnjo na polovico, ker je dobilo le polovico potrebnih deviz za uvoz surovine. Zato ne more izpolnjevati svoje obveznosti do zavodov za socialno zavarovanje. Naočniki pa so nujno potrebni vsakemu 14. prebivalcu Jugoslavije. Specializirane trgovine za optiko čedalje teže zadovoljujejo potrebe. Glede na velike zahteve domačega trga pa zagrebško podjetje ne more povečati izvoza, še manj pa zdaj, ko ne dobi uvoznih surovin. Zato zahteva, da se uvoz surovega stekla za naočnike obravnava enako, kakor se obravnavajo ostala sredstva za zaščito zdravja.

Včeraj v koprski luki

V luki so domače ladje »Črna gora«, »Nin«, »Platak« in grška ladja »Serafim Archon«. Pričakujejo domače ladje »Ravni kotari«, »Igalo«, »Risnjak«, grški ladji »Katea« in »Eleni« ter italijansko ladjo »Claudia«.

KB vezane vloge — višje obresti

Stanko Petelin:

Kako je bil osvobojen Trst

V prvih dneh aprila 1945 je že vsakdo lahko vedel, da nemška agonija ne more več trajati dolgo Na zahodni fronti, po zlomu nemške obrambe na Renu, ni bilo več organiziranega odpora ter so Anglo-Američani in Francozi skoraj nemoteno prodirali v notranjost nemškega rajha. Sovjetske enote so medtem očistile Madžarsko ter med Gradcem in Dunajem vdrle v Avstrijo. Dvanajstega aprila so zavzele Dunaj, hkrati s tem pa potiskale Nemce z Moravskega in Češkega.

Le v Jugoslaviji so se Nemci še vedno krčevito branili. Jugoslovanska fronta je imela nenavadno obliko: na severu so sovjetske enote čez Madžarsko vdrle že v Prekmurje, na jugu so imele enote jugoslovanske armade le še kakih petdeset kilometrov do Reke, toda v osrednjem delu fronte je še vedno ostal globok žep, katerega skrajna konica je bilo Sarajevo.

PRED ZADNJIMI SPOPADI S SOVRAŽNIKOM — Prva tankovska divizija na poti skozi Gorski Kotar

Spomladi je jugoslovanska 4. armada[1] krenila v odločilno ofenzivo, katere skrajni cilj je bila osvoboditev Trsta in vsega Slovenskega Primorja. Po načrtu njenega štaba je bilo treba do konca aprila osvoboditi Liko, Gorski kotar in Hrvatsko Primorje, v drugi etapi, ki naj bi predvidoma trajala do konca maja, pa naj bi njene enote uničile ali pregnale sovražnika še iz Istre in Slovenskega Primorja.

Četrta armada je krenila v napad 20. marca in je že do 28. marca osvobodila vso vzhodno Liko z Bihaćem, 4. aprila je padel Gospić, 10. aprila Ogulin, 16. aprila Crikvenica, 20. aprila pa so njene enote vdrle že na Sušak. V naslednjih dneh je prišlo do zelo ostrih bojev z dvema nemškima divizijama (188. in 237.) in z nekaterimi drugimi manjšimi sovražnikovimi enotami na močno utrjeni obrambni črti med Reko in Ilirsko Bistrico, dokler ni 20. divizija na desnem krilu dosegla odločilnega uspeha: 27. aprila je med Ilirsko Bistrico in Pivko prebila nemško obrambo in si s tem odprla pot proti Trstu.

Enote 9. korpusa[2] so medtem pregnale sovražnika s Trnovske planote in se na njenem robu nad Vipavsko dolino pripravljale na zadnji pohod proti Gorici in Trstu.

V napad so v skladu s sporazumom, ki so ga bili februarja 1945 sklenili v Beogradu maršal Tito, sovjetski maršal Tolbuhin in komandant zavezniških sil v Italiji general Alexander,[3] krenili tudi Anglo-Američani na italijanski fronti, prebili tako imenovano gotsko črto in nato skoraj brez odpora prodirali proti severu.

Priprave za vstajo v Trstu

Deveti korpus se ni bojeval le v Trnovskem gozdu in svojih enot ni imel le po gozdovih in teže dostopnih krajih Gorenjske in Slovenskega Primorja, temveč tudi v samem Trstu, kjer je v drugi polovici aprila 1945 čakalo na ukaz štaba korpusa, naj pričnо z vstajo, kakih 3000 borcev, pripadnikov šestnajstih bataljonov in ene samostojne čete. Ko pa se je vsa že začela, se je v te bataljone vključilo še na tisoče drugih Tržačanov.

Štab korpusa je namreč že 1. avgusta 1944 ustanovil komando mesta Trsta in si jo neposredno podredil. Njena naloga je bila, da v Trstu pripravi vse, kar je potrebno, za organiziran in množičen upor proti okupatorju, brž ko bo napočil čas za to. Štab korpusa je v prvih dneh oktobra 1944 poslal v Trst posebno radijsko oddajno postajo, da bi bil tako v nenehni zvezi s komando mesta.

Februarja 1945 so Trst razdelili na štiri sektorje in imenovali njihove štabe. Prvi sektor je zajemal Barkovlje, Rojan in del mestnega središča, drugi sektor mestno središče, Sv. Ivan, Sv, Alojz in Lonjer, tretji sektor Sv. Andrej, del obale, Sv. Jakob in Rocol, četrti sektor pa Škedenj, del obale, Kolonkovec, Katinaro in Sv. Ano.[4]

V vsakem sektorju so imeli posebno akcijsko skupino, katere naloga je bila predvsem nabava orožja. Ena izmed teh skupin je 23. marca napadla kvesturo in pri tem zaplenila mitraljez, dve brzostrelki in šest pušk. Pet dni kasneje so napadli še neko garažo in zažgali osem kamionov.

[1] Četrto armado so ustanovili 1. marca in je imela sprva štiri divizije (9., 19., 20. in 26.), po eno tankovsko, inženirsko in artilerijsko brigado, polk za zvezo ter protitankovski in protiletalski divizion. Skupno je imela 67.000 borcev. Kasneje pa so vanjo vključili še 13., 43., 8. in 7. divizijo ter oba slovenska korpusa (sedmi s 15. in 18. divizijo ter deveti s 30. in 31. divizijo) tako, da je bilo v začetku maja 1945 v 4. armadi skupno že kakih 110.000 borcev.

[2] Deveti korpus je bil po zadnji nemški ofenzivi (od 19. marca do 5. aprila), ki se je je bilo udeležilo kakih 30.000 nemških in raznih satelitskih vojakov, precej oslabljen. V operativnih enotah korpusa (30. divizija z Gregorčičevo, Bazoviško in Kosovelovo brigado, 31. divizija s Prešernovo, Gradnikovo in Vojkovo brigado, operativni štab za zahodno Primorsko s svojimi štirimi bataljoni, Škofjeloški in Jeseniško-bohinjski odred ter še nekatere druge manjše enote) je 26. aprila bilo 7033, v zalednih enotah in ustanovah pa 4219 borcev in bork.

[3] Po tem sporazumu naj bi jugoslovanske sile do 30. marca začele operacije po dolini Une proti Liki in Gorskemu Kotaru, da bi tako pritegnile nase sile nemškega 97. armadnega korpusa v Istri in Slovenskem Primorju, ter s tem olajšale zavezniškom ofenzivo v Italiji.

[4] Zapisi takratnega komandanta mesta Trst Martina Greifa — Rudija. (Arhiv Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani).

(Se nadaljuje)

ZDRUŽENE PAPIRNICE LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA CELULOZA

MEDVODE

razpisuje

prosto delovno mesto

ŠEFA LABORATORIJA

POGOJ:

diplomiran inženir kemije s prakso

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. — Nastop službe 1. junija 1965.

Pismene ali osebne ponudbe sprejema kadrovska služba PE CELULOZA MEDVODE. 3262

VZGOJNI ZAVOD JANEZA LEVCA

LJUBLJANA

KARLOVŠKA CESTA 18

razpisuje delovni mesti:

ADMINISTRATORJA

s srednjo ali nižjo izobrazbo z nekaj prakse in znanjem strojepisja

SNAŽILKE

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanj zavod nima. Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite tajništvu zavoda.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 2279

Evropa: monopoli in sindikati

Pred kratkim je italijanski zunanji minister Fanfani podpisal skupaj z ministri drugih držav zahodnoevropske skupnosti sporazum o enotnem izvršnem svetu za vse tri organizacije, v katerih se uresničuje skupnost zahodnoevropskih držav: EGS, Evroatoma in Skupnosti za premog in jeklo. »To je nov korak k enotnosti zahodne Evrope,« je ob tem izjavil Fanfani.

Njegove besede so bile potrdilo tistega, kar so o zahodnoevropski skupnosti govorili na zadnjem kongresu italijanske splošne konfederacije dela v Bologni. Eden izmed diskutantov je vzkliknil ob prikazu združevanja monopolov zahodne Evrope: »Ti so pravi internacionalisti! Sicer nimajo za seboj nikakršnih moralnih pobud, imajo pa praktičnega duha.« Zaključek je bil: če se sindikati posameznih držav zahodne Evrope ne bodo združili v skupni boj za skupne cilje, bodo počasi zgubili tla tudi v boju doma.

Vsa razprava o položaju sindikalnega gibanja zahodne Evrope je pokazala, kako važen in hkrati težaven je ta problem za delavsko gibanje Italije. Italija je kot članica zahodnoevropske skupnosti z mnogimi vezmi navezana na zahodno Evropo. Velik del njenih gospodarskih ukrepov je tesno omejen z določili rimskih sporazumov o skupnem trgu: prosto gibanje blaga in delovne sile, enotne tarife, enotne carine, izvozna politika itd. Kongres CGIL je označil enotnost zahodne Evrope, kot skoraj popolno enotnost monopolov, ki so dali svoj pečat tej skupnosti. Delavski razred pa zaradi razcepljenosti, ki vlada tudi med sindikalnimi organizacijami, nima nobenega ali zelo malo vpliva in moči, da bi bistveno spremenil podobo in vsebino zahodnoevropske skupnosti. Vendar sam razvoj, ki ga je prinesel skupni trg, ustvarja pogoje za skupne nastope delavskega gibanja v zahodnoevropskih državah. Posamezni govorniki so na kongresu omenjali, da bi vse drugače izzvenele akcije delavstva v katerikoli izmed zahodnih držav, če bi sindikati zmogli doseči koordinacijo svojih akcij. »Kako vse drugačni bi bili naši uspehi in kako vse bolj občutna bi bila naša moč,« je dejal eden izmed govornikov, če bi na primer organizirali stavko železničarjev po vseh državah skupnega trga hkrati.«

Vendar pa je očitno, da smo še zelo daleč od takih oblik akcijske enotnosti med sindikati zahodnih držav. Na poti so mnogotere ovire in ne med zadnjimi je tudi vrsta idejnih, političnih in drugih predsodkov, ki onemogočajo enoten nastop, kot si ga je želela vrsta govornikov na kongresu v Bologni. Kljub temu pa je kongres sprejel nekaj sklepov, ki kažejo, da si je CGIL odprla malo bolj na široko vrata v zahodno Evropo. Med temi je zahteva, naj se CGIL kot organizacija velikega dela italijanskih delavcev vključi v razne organe EGS.

Pobuda za tesnejšo povezanost CGIL z zahodnoevropskimi skupnostmi ni nova. Italijanski predstavniki so jo sprožili že tudi v okviru Svetovne sindikalne federacije. Doslej pa so naleteli na odpor s strani evropskih forumov, ki priznavajo le katoliške in socialnodemokratske sindikate, delno pa tudi s strani SSF. Vendar jih to ni odvrnilo od nadaljnjih prizadevanj. Konkretni ukrepi glede popolne neodvisnosti sindikata od političnih strank, ki so bili sprejeti na zadnjem kongresu, so nedvomno ena od potez, s katerimi se CGIL skuša približati cilju — akcijski enotnosti zahodnoevropskih sindikalnih organizacij.

DRAGO KOSMRLJ

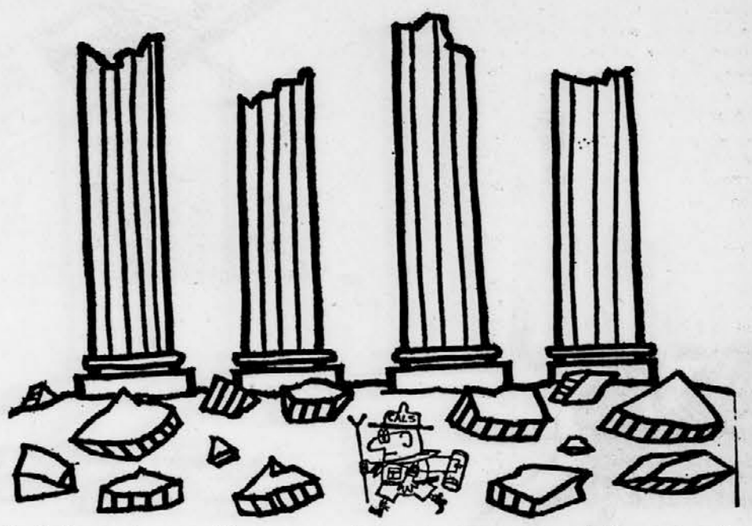
Lani rekordna proizvodnja avtomobilov

Iz neke gospodarske publikacije, ki izhaja v Detroitu, je razvidno, da so lani proizvedli na svetu rekordno število avtomobilov in tovornjakov. Podatki govorijo o več kot 22 milijonih vozil, pri tem pa ni upoštevana LR Kitajska.

V Veliki Britaniji so izgotovili 2,355.000 vozil oziroma 17 odst. več kot leta 1963, s čimer se je država uvrstila na tretje mesto v proizvodnji motornih vozil na svetu. Na prvem mestu so ZDA z več kot 9 milijoni vozil, nato pa ZR Nemčija, ki je lani proizvedla skoraj 3 milijone avtomobilov in tovornjakov.

Najbolj se je proizvodnja vozil povečala na Japonskem, in sicer za 41 odst. v primeri z letom 1963. Lani so tu izdelali 1,702.469 vozil, s čimer se je Japonska uvrstila na četrto mesto na svetu in potisnila Francijo na peto mesto.

OPLAND: TEŽKA NALOGA

Le kako se je posrečilo novemu nizozemskemu premieru toliko zakrpati stebre nizozemske družbe (katoliki, protestanti, socialisti in liberalci), da lahko drže novo oblast?

»Groene« — Amsterdam

Moč tradicij, strank in vlade

Dr. Cals je po več tednih slednjič sestavil novo nizozemsko vlado

HAAG, aprila — Po sedmih tednih »brezvladja« je pred tednom nova nizozemska vlada prisegla kraljici Julijani. Pravzaprav se te slovesnosti ni udeležila cela vlada, temveč le tista polovica ministrov, ki ni bila na seznamu prejšnje Marijnenove vlade. Na čelu nove »ekipe« je »favorit« katoliške ljudske stranke dr. Cals. Že v začetku krize je ta »prvorazredni parlamentarec« nastopil kot informator kraljice Julijane v zavozlani proceduri, po kateri nizozemske vlade propadajo in se spet rojevajo. Dr. Cals je bil že takrat pravzaprav edini resnejši kandidat za formatorja nove vlade. Za Nizozemce je dr. Cals znan in preizkušen strankarski »as«, ki je v prejšnji vladi sedel na stolčku prosvetnega ministra.

Morda se je pravzaprav ravno zaradi tega, ker je dr. Cals odšel iz prosvetnega ministrstva za predsedniško mesto, zgodil precedens pri sami izbiri njegovega naslednika v novi vladi. Na Nizozemskem je že tradicija, da prosveto vodijo katoliki, sedaj pa je to mesto zasedel protestant. Sestav nove vlade, razen omenjenega primera ni posebno nov: razdelitev mest je v skladu z razdelitvijo sedežev v parlamentu in s tradicionalnim ravnotežjem v trostrankarski koaliciji: šest članov nove vlade je katolikov, pet je socialistov, trije pa so protestanti.

Rešitev vladne krize pomeni samo to in nič več, kajti sami vzroki ostanejo nerešeni, ali pa le na pol rešeni. Stranke so se deloma sporazumele, da bodo v radijskih programih uvedli tudi reklamo, seveda strogo ločeno od drugega programa in v zelo omejenem obsegu. Dohodke od reklame bodo seveda delili po ključu, po katerem si že dele med seboj radijski program.

Osnovne značilnosti nizozemskega političnega življenja so si med seboj popolnoma nasprotujoče: na eni strani od vseh podprta težnja po modernosti in aktualnosti, na drugi pa prav trmoglava in trda zveza s tradicijami. Statistiki trdijo, da je danes na Nizozemskem še vedno okrog 83 odst. prebivalcev versko opredeljenih. Od tega naj bi bilo 44 odst. protestantov vseh barv (večina na severu dežele), 38 odst. rimokatolikov (večina na jugu dežele) in 15 odst. Židov. Katoliki in protestanti živijo popolnoma ločeno življenje, kar je za ne-Nizozemce komaj dojemljivo. Katolik na primer zažene svoj prvi krik v katoliški kliniki, svoj večni mir pa dobi na katoliškem pokopališču. Vmes hodi v katoliško šolo, diplomira na katoliški univerzi, s svojo boljšo polovico se seznani v katoliškem plesnem klubu ali na izletu, ki ga priredi katoliška taborniška družina. Posluša katoliški radio, gleda katoliško televizijo, bere katoliške časopise in je seveda včlanjen v katoliško stranko in sindikat. Protestanti žive enako v svojem protestantskem svetu. Med seboj ne sejejo posebnega sovraštva, so v tem vzdržni in se zadovolje le z »določeno distanco«.

Katoliki so na splošno ofenzivnejši. Zanimivo je, da na primer v tako prenaseljeni deželi, kakor je Nizozemska, malo razpravljajo o kontroli rojstev. Temu seveda nasprotujejo predvsem katoliki. Druzine na jugu Nizozemske (Brabant in Limurg), ki je 90 odst. katoliški, imajo veliko več otrok kakor protestantske družine. Tako bi katoliki radi povečali absolutno število svojih pripadnikov in vplivali na razmerje »sil«. Padatki povedo, da jim gre ta »diverzija« kar lepo od rok; v prvih petdesetih letih tega stoletja je število katolikov naraslo za 7 odst. več kakor število protestantov.

Ta verska razdelitev prebivalstva odločno vpliva tudi na politično življenje dežele. Imamo verske in neverske stranke; v prvi skupini so katoliki in protestanti (več strank!), v drugi pa socialisti in liberalci. Verske stranke so po aktivnosti in prizadevnosti močnejše, vendar niti obe skupaj niti posamično nikoli nimata večine v parlamentu ali vladi ter so vedno prisiljene sestavljati »plodno sodelovanje« ali »mirno združeno večino«.

Moč strank je na Nizozemskem pravzaprav zelo velika, neprimerno večja kakor moč vlade, ki je navadno čisto preprost administrativni organ. Vlada ima premalo odločilne besede, kar velja predvsem v tistih primerih, ko se hoče lotevati problemov, ki se tičejo »življenjskih in tradicionalnih interesov« strank. Primer za to je vsekakor zadnja kriza, pred katero se je vlada hotela z novimi pogledi lotiti radijsko-televizijskega »vozla«. — Katoliška ljudska stranka je trenutno najmočnejša. Natanko tretjina članov (50) parlamenta zastopa njene strasti in predsodke. Ima zelo široko akcijsko osnovo in skoraj pol milijona vpisanih članov, kar pomeni, da je po številu članov najmočnejše politično združenje v deželi. Skrivnost uspeha te stranke pri volivcih je vsekakor njena socialna politika. Stranka se predvsem zavzema za vrsto ukrepov, ki ščitijo interese družine.

Stranka dela je naslednik predvojne socialne demokracije. O programu stranke, ki se imenuje »Pot k svobodi«, je neki njen funkcionar ob zadnjih volitvah izjavil, da stranka sploh nima lastnega pogleda na svet. Prizadeva si uporabljati in varovati interese delavcev, poudarja pomen intervencije države v gospodarstvu in planiranje ter se prav tako kakor katoliki zavzema za široko socialno politiko. V parlamentu ima stranka dela 43 članov.

Protirevolucionarna stranka je največja od treh protestantskih. Vsidrana je na deželi in če bi med strankami iskali tisto, ki je zares konservativna, bi ta naslov vsekakor pripadal njej. V preteklosti je bila nosilec kolonializma in je sedaj nosilec spominov na tisti čas, zato včasih precej nesodobno izzvene njne ocene položaja v svetu. Res da so njeni člani predvsem kmetje in majhni trgovci, vendar je njena aktivnost v socialni politiki toliščna, da se vse tri omenjene stranke na tem področju dejansko ne razhajajo in je to troedino prizadevanje za socialo res vidno na vsakem koraku na Nizozemskem. Protestantske stranke imajo v parlamentu skupaj 23 članov.

Četrti steber družbe so liberalci (16 članov v parlamentu). To je stranka srednje in velike buržuazije, seveda le tistega njenega dela, ki hoče vsekakor kljubovati socialni politiki treh strank in velikemu vplivu države na gospodarsko življenje. Liberalci so bili pred vojno mnogo močnejši, med vojno pa so mnogi njihovi vidnejši aktivisti sodelovali z okupatorjem in se je vsa stranka precej kompromitirala. Po vojni so začeli svojo aktivnost pod novim imenom »ljudska stranka za svobodo in demokracijo«. Če je na Nizozemskem mogoče govoriti o opoziciji, potem so liberalci prav gotovo tisti, ki jim to ime pripade. Njihove akcije proti drugim strankam in proti vladi pa so le nenehni desanti, kjer so njihove enote vedno močno ob koljene in ne morejo nikoli razviti svojih sil v široko fronto. Naj si bodo načela drugih strank med seboj še tako nasprotujoča; ko je treba delovati proti liberalcem, so si vse presenetljivo enotne. Tako je bilo tudi sedaj ob zadnji krizi vlade. Parola novega liberalnega »desanta«, da tudi manjšina lahko vlada, ni našla v političnem življenju prav nobenega odmeva.

Ljudje na Nizozemskem od svojih strank zahtevajo predvsem gospodarsko in socialno angažiranost ter jih vedno znova opominjajo, naj opuste zgolj politične in strankarske prepire ter naj se pogovarjajo raje o tem, kdo bo deželi in ljudem napravil več dobrega.

Trditev, da je družbeno podnebje na Nizozemskem stabilneje od pravega podnebja te dežele, je ob sestavi nove vlade spet dobilo svojo potrditev. Vendar pa kaže, da bo v bodočnosti ta stabilnost v večji meri izpostavljena najrazličnejšim motnjam, ki bi lahko imele tudi hujše posledice. »Televizijska afera« ima globlje korenine in je pravzaprav začetek drugih afer, ob katerih se bodo vedno ostreje in vedno bolj energično spopadala hotenja liberalcev in tradicionalnih »pravic« ostalih treh strank. Gospodarske razmere v Deželi, na svetu in predvsem položaj Nizozemske v Evropski gospodarski skupnosti pa bodo na to domače razmerje sil gotovo vplivali in morda ne vedno v dobro slednjih treh.

DRAGO KRALJ

ATUF bo ustanovila regionalni urad

Vseafriška sindikalna federacija (ATUF) s sedežem v Akri je sklenila, da bo v Dar Es Salamu ustanovila regionalni urad za vzhodno in centralno Afriko. Za direktorja tega urada je bil imenovan generalni sekretar tanganjiških sindikatov Michael Kamaliza.

Kot je dejal generalni sekretar kenijskega sindikata delavcev v petrolejski industriji O. Makanjengo, so poglavitne naloge regionalnega urada ATUF krepiti sindikalno gibanje v vzhodni in centralni Afriki in praktično pomagati sindikalnim organizacijam teh afriških ozemelj, ki so še pod kolonialno upravo.

Sovjetska zveza in Evropa IV.

Sistem kolektivne varnosti

Evropsko politiko narekuje spremenjeni razvoj mednarodnih odnosov

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Glavni pogoji, ki jih vidi Sovjetska zveza za zagotovitev položaja, ki bi Evropo stabiliziral kot samostojno politično silo in s tem znatno zožil fronto političnega boja med ZSSR in ZDA, so: 1. ukrepi za popuščanje napetosti v Evropi, 2. onemogočenje širjenja jedrskega orožja v Evropi in 3. nevtralizacija nevarnosti nemškega militarizma.

Kar se tiče prvega sklopa ukrepov, bi morali predvsem normalizirati odnose med članicami NATO in Varšavskega pakta. Sovjetska zveza predlaga sklenitev pakta o nenapadanju med obema skupinama držav, kar bi po njenem bistveno ozdravilo politični položaj v Evropi in zmanjšalo nevarnost nenadnega napada s te ali one strani. Tak sporazum bi ustvaril ugodna tla za nadaljnje ukrepe, kot so zmanjšanje tujih čet v Evropi in njihova poznejša popolna odstranitev ter namestitev opazovalnih postaj na ozemljih članic obeh blokov.

Drugi sklop prizadevanj je naperjen predvsem proti zahodnonemškim prizadevanjem za posest jedrskega orožja. Največja nevarnost, ki jo tu vidi Sovjetska zveza je načrt o multilateralnih jedrskih silah. ZSSR podpira predlog DR Nemčije, naj bi se obe nemški državi odrekli nameščanju jedrskega orožja na svojih ozemljih; prav tako podpira poljski predlog o zamrznenju jedrske oboroževitve v srednji Evropi ter predloge raznih drugih držav o brezatomskih conah v severni in srednji Evropi, Sredozemlju in na Balkanu. Pripravljena je priznati status poljubne brezatomske cone, če to store tudi druge države. Prav tako je naklonjena misli, da bi jedrske sile jamčile varnost držav, ki bi se odrekle proizvodnji ali posesti lastnega jedrskega orožja.

Tretji sklop ukrepov, ki se tičejo nemškega vprašanja, je verjetno najtežje uresničljiv in najbolj daleč od pogojev, ki bi bili dozoreli za njihovo uresničitev. Predvsem ti ukrepi predvidevajo priznanje obstoja dveh nemških držav in priznanje dokončnosti sedanjih nemških meja. Razen tega naj bi se ZR Nemčija odrekla revanšistični politiki, jedrskim ambicijam in normalizirala odnose z DR Nemčijo.

Nobenega dvoma ni, da si danes nihče ne želi vojne. Prav tako pa ni nobenega dvoma, da smo daleč od tega, da bi velesile zaradi ljubega miru predlagale nekaj, kar ne ustreza njihovim interesom. Kadar ocenjujemo dejansko dobro voljo, ki se skriva za tem ali onim predlogom za popuščanje napetosti, se moramo predvsem vprašati ali so ti predlogi v skladu z interesi sile, ki jih predlaga. V nasprotnem primeru gre namreč za golo politično propagando. Doslej smo na podlagi sovjetskih virov in ocen skušali pokazati, da spremenjeno evropsko politiko Sovjetski zvezi ne narekuje samo analiza objektivnih činiteljev, ampak tudi politični računi. Oboje skupaj je zadosten razlog za mnenje, da sovjetska želja po stabilizaciji v Evropi ni propagandna poteza, ampak premišljena in dolgoročnejša politika.

Ostane še vprašanje, kako ta politika lahko deluje v praksi, kajti jasno je, da niti »Velika Evropa od Atlantika do Urala«, niti kolektivna evropska varnost v praksi nikoli ne bosta uresničeni tako, kot si ju zdaj zamišljajo avtorji.

Kar zadeva Sovjetsko zvezo, so praktične posledice njene nove evropske politike predvsem tele: Evrope ni pametno obravnavati v enotnem okviru Zahoda, ampak je treba evropsko politiko ločiti od ameriške. Ker pa »Velike Evrope« za zdaj, razen v mislih, ni, to pomeni, da je treba drugače tretirati in forsirati samostojne odnose predvsem s tistimi državami, ki so najbližje sovjetskim pogledom na novo vlogo Evrope. V prvi vrsti je to Francija in vsi dogodki zadnjih mesecev pričajo, da na področju francosko-sovjetskih odnosov nova politika deluje z vso silo.

Drugo skupino sestavljajo evropski nevtralci in tako imenovani »hladni natovci«, kar se nanaša predvsem na skandinavske države. Tudi tu so vsi pogoji, ki narekujejo do teh držav posebno politiko, ločeno od dosedanje enotne »zahodne politike« in forsiranje dvostranskih odnosov.

Glavni predstavnik tretje skupine je ZR Nemčija, torej država, ki pomeni največjo oviro za sovjetsko politiko. Tu ne more biti govora o kakšnih prizadevanjih za politično zbližanje. Prej je pričakovati zaostritev, zlasti če bi boljšanje odnosov s »francosko« ter »nevtralno in hladno« Evropo pripeljalo do tega, da bi te države zavzele drugačno stališče do obeh Nemčij, kar je med drugim eden izmed bistvenih ciljev sovjetske evropske politike.

Ostaja še Velika Britanija, ki pa je za Sovjetsko zvezo podobno kot za Francijo, precej neevropski element. Tu kakšne posebne ali celo ločene politike za zdaj še ni videti.

Če bi analizirali razvoj odnosov med Sovjetsko zvezo in posameznimi evropskimi državami v zadnjih letih, bi našli dovolj znamenj, ki pričajo, da zahteva po ločeni evropski in zahodni politiki ni kabinetska doktrina, ampak praktična posledica razvoja mednarodnih odnosov. Dejstvo, da se več ali manj neosveščeni praksi zdaj pridružuje še teoretična utemeljitev nove politike, in dejstvo, da je praksa dobila izredno močno spodbudo s formiranjem podobne, čeprav iz drgačnih motivov izhajajoče politike v Franciji, daje misliti, da bo v bližnji prihodnosti razvoj te politike še hitrejši in mnogo bolj zavestno usmerjen. V tej luči bodo izredno zanimiva številna srečanja med sovjetskimi in zahodnoevropskimi politiki, ki so na programu letošnje poletje. Med drugim napovedujejo bližnji prihod skandinavskih premierov v Moskvo in obisk Kosigina v Londonu in Rimu. Izredno zanimiva uvertura tem najvišjim srečanjem pa utegne biti aprilsko potovanje Gromika v Pariz.

Ta srečanja bodo nedvomno zelo važna pri nadaljnjem utrjevanju in razjasnjevanju sovjetske evropske politike, ki dela prve korake velikih sprememb. Nedvomno gre za dolgotrajen proces spreminjanja sedanjih odnosov, pri čemer cilju, o katerem je zdaj toliko besed, pa naj ga imenujemo »Velika Evropa« ali kolektivna varnost, ne gre dajati pomena fiksnega cilja, ampak je prej taktična izhodiščna osnova. Vsekakor drži ocena, ki jo daje »Mednarodnaja žizn« in ki posredno ugotavlja, da je končni cilj daleč, spremembe pa dokaj bližje: »Razume se, nihče ne bo odrekal, da bo pot k ustvaritvi učinkovitega sistema kolektivne varnosti v Evropi dolga in težavna. Vendar pa tudi nihče ne bo odrekal tega, da sedanji odnos sil v svetu ustvarja ugodnejše pogoje za dosego tega cilja, kot kdajkoli doslej.«

JANEZ STANIČ

Razcep med krščanskimi demokrati v Urugvaju

V krščansko demokratskem gibanju Urugvaja je prišlo do razcepa. Odcepilo se je desno krilo. Vodtelji teh separatističnih sil Juan Clarino, Tomas Brena in Horacio Terra Arocena so sklenili ustanoviti novo »meščansko krščansko gibanje«. Vodstvo krščansko demokratske stranke so obtožili, da »podpira levičarske ideje«. Razcep krščansko demokratskega gibanja sicer ne bo bistveneje vplival na razvoj političnih dogodkov v državi, vendar je nov dokaz o resnem razslojevanju nacionalnih političnih sil. Huda ekonomska kriza, ki jo spremljajo socialni pretresi, je razkrila vrsto socialnih problemov, ki jih je treba neutegoma rešiti, saj zaradi njih čedalje pogosteje stavkajo sto in stotisoči delavcev in uradnikov, s čimer je ohromljeno gospodarstvo. Vodilna »stranka barvastih« z novim šefom države Washingtonom Beltrano je zato zahtevala korenite spremembe državnega mehanizma in, naj bi obnovili predsedniški sistem namesto sedanjega kolektivnega vodstva »devetih državnih svetnikov«. Ta poteza vladajoče stranke predsednika Beltrana je le poskus pomiriti nezadovoljno prebivalstvo zaradi bližnje volilne kampanje pred novimi volitvami za parlament in državno vodstvo.

»Slovenska skupnost« ob proslavah odporа

Splošnemu praznovanju dvajsete obletnice odporniškega gibanja med slovensko manjšino se je pridružila tudi »Slovenska skupnost«, politična organizacija, ki združuje del manjšine katoliškega in tudi drugih nazorskih prepričanj. Svet »Slovenske skupnosti« je izdal poseben razglas, v katerem toplo pozdravlja letošnje proslave ob dvajseti obletnici odpora, ki se jim pridružuje in izreka z njimi svojo vzajemnost. Ko omenja razglas dolgoletni boj Slovencev v Italiji za narodnostne pravice, ugotavlja, da je ves odpor slovenskega prebivalstva, ki je dosegel višek pred dvajsetimi leti, dal vzvišene primere junaštva in neštetо znanih in neznanih žrtev za splošno politično in narodno svobodo. Svet »Slovenske skupnosti« ob tej priložnosti poziva vse Slovence v Italiji, še posebno slovensko mladino k »občečloveški mednarodni slogi, pa tudi k požrtvovalnemu delu in borbenosti za svetle cilje odpora, to je za samobitnost, obstoj in svobodni demokratični razvoj slovenske manjšine v Italiji.«

Sklepi in izjave s konference Pugwash

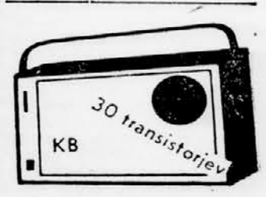
V Benetkah se je končalo štirinajsto zasedanje konference Pugwash, ki so se je udeležili pomembni znanstveni in javni delavci iz 14 vzhodnih in zahodnih držav. Našo državo sta na letošnji konferenci zastopala univerzitetna profesorja Mihajlo Marković in E. Supek.

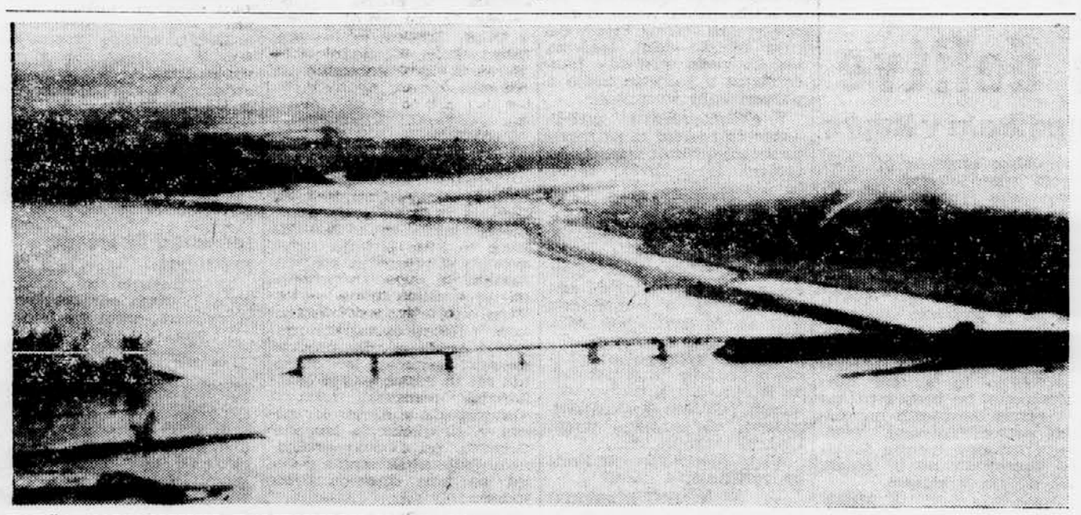
Ob zaključku konference so objavili dokumente o mednarodnem sodelovanju na področju znanosti, medtem ko dokumentov o sklepih konference, kar zadeva razorožitev in mir, ne bodo objavili v celoti, ker se udeleženci konference niso zedinili o enotnih sklepih. Navzlic temu pa so se znanstveniki z Vzhoda in Zahoda, kot je poudarjeno v sporočilu s konference, strinjali, da »krepitev vojaških akcij na jugovzhodu Azije ogroža mir na svetu in povečuje trpljenje vietnamskega ljudstva«.

V izjavi je rečeno, da je treba ravnati razumno in človečno. Med drugim izjava tudi navaja, da so v debati poudarili »različna stališča o vzrokih za spopad v Vietnamu kot tudi o sredstvih za njegovo rešitev«. V tej zvezi poziva izjava Združene narode, naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi rešili vietnamsko krizo.

Neka druga izjava obsoja uporabo strupenih plinov v vojnah in poudarja, da je bila svetovna javnost nedavno vznemirjena, ker so ZDA v Vietnamu uporabile »podobna kemična sredstva«. Svetovna javnost upravičeno nasprotuje uporabi vseh plinov, ne glede na to, ali je njihov učinek samo začasen.

Konferenca Pugwash bo poslala vsem vladam sveta poziv, naj ustanovijo nacionalne odbore za pripravo »leta mednarodnega sodelovanja«, od Združenih narodov pa bo zahtevala pomoč in podporo za to akcijo.

TARČA SAIGONSKIH BOMBNIKOV V DR Vietnamu je bil tudi most Thanh Yen 60 km od meje, ki povezuje glavno cesto v Severnem Vietnamu. Most so porušili med bombardiranjem v torek. Foto: AP

ANTHONY EDEN:

OBRAČUN

5. nadaljevanje

Moč turškega stališča je bila v dvomih zanesljivo vedel, ali mi je to tudi uspelo, o sovjetskih namenih po vojni. Turki so se bali naraščanja sovjetske moči in tega, da bomo mi in ZDA zelo daleč in jim ne bomo hoteli pomagati. Šibkost njihovih pozicij pa je bila v neutemeljenem sumu, da smo se mi in Rusi o nečem sporazumeli in da so Rusi umaknili zahtevo po drugi fronti, mi pa smo v zameno odljubili pritiskati na Turčijo, ki bi se navsezadnje zavoljo tega zapletla v vojno z Nemčijo.

Tako smo se žogali skoraj tri dni, nazadnje sem skušal Menemençoglua prepričati v zasebnem razgovoru, da ni v vsej tej zgodbi trohice resnice. Vendar nisem zanesljivo vedel, ali mi je to tudi uspelo, kajti vztrajno je ponavljal, da zavezniških oporišč v Turčiji ni mogoče ločevati od vstopa Turčije v vojno.

Zagotavljal sem mu, da bo Turčija na vsak način imela ugodnejši položaj glede Rusov, če se bo tudi sama pridružila zaveznikom. Menemençoglu se je skliceval na nevarnost hude nemške reakcije. Če bi imeli zavezniki močne sile v bližini, na Balkanu, je rekel, da bi bilo seveda nekaj drugega. Končno je dejal, da je skrbno spremljal našo politiko do Rusije in da so moskovski sklepi presegli njegova pričakovanja, ni pa mogel obljubiti, da bo njegova vlada volljna razpravljati o vstopu Turčije v vojno. Razprava, ki je trajala mnogo ur, se je končala neodločeno, s čimer so Turki zaznamovali uspeh.

Dne 7. novembra je odbor za obrambo Srednjega vzhoda razpravljal o Grčiji. Položaj je bil še slabši kot tri tedne prej. Boji med ELAS in EDES so se nadaljevali, pripadniki ELAS so ubili novozelandskega poročnika Hubbarda. Zdaj so se odkrito posmehovali avtoriteti generala Wilsona. Propaganda EAM, fronte za narodno osvoboditev, politične skupine, ki je kontrolirala ELAS, je napadala Britanijo prav tako kakor grškega kralja, vlado in generala Zervasa. Strinjal sem se, da moramo prekiniti zveze z EAM in ELAS in si prizadevati za nepolitične zveze na območju pod kontrolo ELAS. Hkrati naj bi prosili kralja Jurija, naj izjavi, da se ne bo vrnil v Grčijo, dokler ga narod ne pokliče nazaj. Pristal naj bi na ustanovitev regentskega sveta takrat, ko bi se Nemci umaknili.

Med razgovori v Kairu sem se prepričal da je to najbolj prav z obeh stališč, tako z našega kakor s kraljevega. Zdaj, ko njegova vrnitev v vlogi vrhovnega komandanta grške vojske hkrati z izkrcanjem zaveznikov ni prihajala v poštev — sem sodil — se bo krepil njegov položaj v prihodnje.

STANISLAV MIKOLAJCZYK Z ŽENO — predsednik poljske begunske vlade v Londonu Foto: arhiv »Dela«

Skrb za Poljsko

November 1943 — januar 1944

Po vrnitvi z moskovske konference dne 10. novembra sem se manj kot štirinajst dni zadrževal v Angliji, od koder sem odpotoval na konferenco v Kairo in Teheran. V teh dneh sem se ukvarjal predvsem s tremi deželami, ki so mi vzele toliko časa že med obiskom v Moskvi in na Srednjem vzhodu — z Grčijo, Turčijo in Poljsko.

Poljska vlada v Londonu je bila v hudi zadregi, ne po lastni krivdi. Spričo dejstva, da je v izgnanstvu, je ustihala njena avtoriteta, hkrati pa je naraščal njen naravni odpor proti vsakršni koncesiji, ki bi prizadela prihodnost Poljske.

To je bilo kmalu očito. Med prvim razgovorom po moji vrnitvi so bili poljski ministri razočarani, ker nismo dosegli na sestankih z Rusi večjega napredka glede prihodnosti njihove dežele. Poljski veleposlanik je 17. novembra ponovil te pomisleke, zato sem ga moral spomniti, da me je njegova vlada sama prosila, naj v Moskvi ne začenjam vprašanja poljskih mej.

Grof Raczynski je pojasnil, da bi bilo drugače, če bi prijatelji Poljske rekli vladi, da je treba sprejeti takšno in takšno odločitev zaradi varne prihodnosti dežele, in dodal, da morata slehernо odločitev podpisati Velika Britanija in ZDA.

Po tem razgovoru sem sklenil, da je za nas najbolje, če začrtamo možne obrise poljsko-ruskega dogovora in začnemo pri Rusih. Foreign Officeu sem naročil, naj mi pripravijo ustrezne osnutke. Dobil sem odgovor, da je Curzonova linija edina možna ureditev mejnih vprašanj in da bi Ruse skušali prepričati, naj Poljaki obdržijo Lvov. V zameno za to pa bi sovjetska in britanska in po možnosti tudi ameriška vlada dale Poljski dokončno zagotovilo, da bo dobila Vzhodno Prusijo, Gdansk in Zgornjo Šlezijo.

Če bi Poljakom vsilili dogovor o mejah, je bilo nadalje rečeno v odgovoru Foreign Officea, bi morali od Rusov dobiti zagotovila, ki bi pregnala bojazen Poljakov. Diplomatski odnosi naj bi bili obnovljeni takoj, poljska vlada pa naj bi se pridružila sovjetsko-češkoslovaškemu dogovoru. Prav tako bi bilo treba zagotoviti, da se bo vlada vrnila na Poljsko in da bo sodelovala pri upravljanju države, brž ko bo to mogoče z vojaškega stališča, in da bodo volitve potekale brez zunanjega pritiska. Prvi osnutek je vseboval pobudo, naj bi se tudi Britanija pridružila sovjetsko-češkoslovaško-poljskemu dogovoru. Takole sem si zapisal:

Zamisel je dobra, osnutek bi moral vzeti s seboj (v Teheran). En sam pomislek: Ali naj se priključimo k tristranskemu sporazumu, kakršen koli bo? To se mi upira. Dogovor zajema področje, kjer naš vpliv ne more biti velik in kjer tudi z vojaškega stališča nimamo besede. Usluge bi vsekakor ponudili, toda obveznosti? To bi mi ne bilo všeč . . . Če je naš načrt tak, moramo preudariti, kako ga bomo predložili Rusom.

Poljski ministrski predsednik Stanislav Mikolajczyk me je obiskal 22. novembra. Če prav razume — je rekel — bo poljska na dnevnem redu teheranske konference. To bo vojaška konferenca, sem mu odvrnil, vendar upam, sem dodal, da se bo ponudila priložnost za razpravo o poljskih problemih. Prosil sem le, naj mi poljska vlada ne prepreči načeti to vprašanje, če bo prilika. Storil bom, kar je v mojih močeh, vendar naj si poljska vlada ne obeta preveč od konference. Utegne priti do težav z Američani, ki se po vsem videzu nagibajo k temu, da bi ozemeljska vprašanja odložili do konca vojne.

Sredi novembra sem prejel odgovor na zahteve, ki sem jih bil v Kairu obrazložil turškemu zunanjemu ministru. Bilo je več, kot sem pričakoval. Načeloma so Turki pristali na vstop svoje dežele v vojno, v praksi pa so ga odklanjali, dokler bi ne bila pojasnjena vojaška udeležba. Letalskih oporišč niso bili voljni dati, češ da bi jih to neizbežno zapletlo v vojno v Nemčiji,

Novice

LJUBLJANA: **priprave na VI. mednarodno grafično razstavo — Za šesto mednarodno grafično razstavo, ki jo pripravlja Moderna galerija, je doslej poslalo 458 umetnikov-grafikov iz 35 držav 1443 grafik. Otvoritev te pomembne grafične razstave bo 20. junija.**

LJUBLJANA: **deveta premiera v Mestnem gledališču ljubljanskem** — Jutri bo v Mestnem gledališču ljubljanskem kot deveta premiera v letošnji sezoni prvikrat v Ljubljani uprizorjena Williamsova drama »Mačka na vroči pločevinasti strehi«. Delo je prevedel Janko Moder, režijsko vodstvo je bilo v rokah Janeza Vrhunca, scenograf je ing. arh. Uroš Vagaja, kostumografinja pa Mija Jarčeva. Igrajo: Alenka Svetelova, Dare Ulaga, Nika Juvanova, Metka Pugljeva, Franci Presetnik, Jože Lončina, Angel Arčon in Franci Prus.

LJUBLJANA: **koncert Slovenskega okteta** — V soboto zvečer je v okviru prireditev v času svetovnega prvenstva v namiznem tenisu koncertiral Slovenski oktet. Na sporedu je imel same narodne pesmi, in sicer v prvem delu večera narodne pesmi jugoslovanskih narodov, v drugem delu pa po eno italijansko, špansko, dansko, kitajsko, slovaško, rusko in ukrajinsko narodno pesem ter tri črnske duhovne pesmi. Za koncert se niso zanimali samo gostje SPENT, ampak tudi domači poslušalci, saj je minilo že eno leto, odkar je ta izredno priljubljeni ansambel zadnjikrat koncertiral v Ljubljani. Tako je bila dvorana skoraj do kraja polna, pevci pa, ki so znani ravno po svoji interpretaciji narodne pesmi, so doživeli pri publiki topel sprejem.

CELJE: **premiera Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«** — V petek, 23. aprila, bo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje premiera Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«, ki ga bodo uprizorili v počastitev 20. obletnice osvoboditve. Delo je zrežiral Juro Kislinger, scenograf je Avgust Lavrenčič, kostumografinja Alenka Bartlova. S tem delom bo celjsko gledališče gostovalo po vseh večjih okoliških krajih pa tudi drugod, kjer so se odločili, da bodo to delo vključili v proslavo 20-letnice.

CELJE: **slikarska razstava v muzeju revolucije** — Vodstvo muzeja revolucije v Celju je s posredovanjem Umetnostne galerije v Mariboru pripravilo v spodnjih razstavnih prostorih muzeja posmrtno razstavo del dveh slovenskih akademskih slikarjev — telcev Franja Goloba in Lojza Šušmelja. Razstava, ki so jo odprli minulo soboto popoldne, je posvečena dvajsetletnici naše osvoboditve. Slikar Franjo Golob je bil rojen 1913. leta v Prevaljah. Avgusta 1941. leta ga je okupator zaradi sodelovanja z OF aretiral; 3. septembra istega leta je bil kot talec ustreljen v Domžalah. Tudi Lojze Šušmelj, rojen 1913. leta, se je takoj v začetku vstaje na Slovenskem povezal in delal z OF. Po kratkem zaporu v zloglasnem celjskem Starem piskru so ga Nemci 23. junija 1942 skupno z 61 talci ustrelili v Celju.

CELJE: **gostovanje z Bulatovićevo »Budilko«** — Delavska univerza v Celju organizira za ponedeljek, 3. maja, dvoje predstav »Budilke« Vladimira Bulatovića — Viba. To satirično delo bodo Celjanom predstavili člani Komorne pozornice Študentskega centra iz Zagreba. Skupina je bila nagrajena v Sarajevu, kjer si je na festivalu malih odrov priborila prvo mesto, te dni pa bo nastopila tudi na Sterijinem pozorju. Med gosti bomo lahko na odru Narodnega doma pozdravili Relja Bašića, Iva Serdarja, Djurdjo Ivezić in Sando Langerholz. Pred predstavo bosta književnik Vladimir Bulatović in režiser Nikola Petrović spregovorila o naši satiri, o inspiracijah za delo oziroma o problemih režije.

CELJE: **predavanje Borisa Ziherla** — Delavska univerza v Celju je vključila v program »torkovih tribun« predavanje profesorja Borisa Ziherla. Tako bo drevi na sporedu že napovedano predavanje našega znanega družbenega in političnega delavca o »kritiki in samokritiki«. Predavatelj bo odgovarjal tudi na vprašanja, ki jih bodo postavili posamezniki med predavanjem in po njem. Predavanje je bilo uvrščeno v program na priporočilo političnih organizacij Celja.

LJUBLJANA: **»Kmečki nakit«** — V razstavnih prostorih Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani, Trg herojev 1, bodo v četrtek, 22. aprila, ob 18. uri odprli razstavo »Kmečki nakit«.

KAMNIK: **ustanovitev Zavoda za estetsko vzgojo** — Glasbena šola Kamnik je prerasla svoj okvir. Že več let deluje pri šoli oddelek za balet, zadnje leto pa je bil šoli priključen še oddelek za mladinske zbore, oddelek za umetniško besedo in oddelek za narodne plese. Zato je občinska skupščina na predlog šolskega sveta preimenovala Glasbeno šolo v Zavod za estetsko vzgojo.

KRANJ: **koncert klavirskega tria** — V koncertni dvorani delavskega doma v Kranju bo v sredo, 21. aprila, ob 19.30 koncert kranjskega klavirskega tria, katerega sestavljajo Alojz Drnovšek — violina, Branko Markič — violončelo in Peter Škrjanc — klavir. Na sporedu je Haydnov XII. trio v C-duru, Beethovnov trio op. 11 v B-duru in »Dumky« trio Antonina Dvoraka.

IDRIJA: **drugo gostovanje Slovenskega okteta** — Na povabilo sekcije idrijskih študentov je gostoval v Idriji Slovenski oktet v rudniški dvorani. Številnemu občinstvu se je predstavil z zelo pestrim repertoarjem domačih in tujih pesmi. Idrijčane je Slovenski oktet navdušil predvsem s črnskimi duhovnimi in ruskimi narodnimi pesmimi. Predstavil se je celo s kitajsko narodno pesmijo. To je bilo že drugo gostovanje Slovenskega okteta v Idriji.

KOPER: **študijsko potovanje knjižničarjev** — Skupina knjižničarjev ljudskih in študijskih knjižnic koprskega območja bo v drugi polovici tega meseca odpotovala na študijsko potovanje v Italijo. Med drugim si bodo knjižničarji ogledali knjižnice v Rimu in v Firencah, kjer se bodo pogovarjali tudi z voditelji teh knjižnic. Do tega srečanja med našimi in italijanskimi knjižničarji je prišlo na pobudo prof. Giovannija Vicaria, načelnika oddelka za prosveto in kulturo pri pokrajinski vladi Furlanije — Julijske krajine.

BEOGRAD: **prevajanje jugoslovanskih dram** — Predstavnik založbe »Fritz Molden« z Dunaja je v Beogradu podpisal pogodbo o prevajanju in tiskanju jugoslovanskih dram. Tiskali bodo »Odkritja« Dobrice Ćosića, »Dom tišine« Miroslava Belovića in »Savonarola in njegovi prijatelji« Jovana Hristića. Dunajska založba »Fritz Molden« je dobila tudi pravico plasiranja teh del v druge dežele zahodne Evrope.

BEOGRAD: **razstava »jugoslovansko gledališče XX. stoletja** — V mladinskem domu v Beogradu je bila v ponedeljek odprta razstava »Jugoslovansko gledališče XX. stoletja. Na razstavi so fotografije in dokumenti o delu in razvoju jugoslovanskih gledališč v 60 letih. Prireditve bodo spremljala občasna predavanja.

OPATIJA: **literarno srečanje** — Število udeležencev literarnega srečanja med italijanskimi in jugoslovanskimi književniki, ki bo od 6. do 10. maja v Opatiji (in ne aprila, kot smo pomotoma objavili), bo preseglo vsa pričakovanja. Kot je že znano, srečanje organizira italijanska kulturna revija »La Battana«, ki je po prvih predvidevanjih pričakovala kakih 30 udeležencev, te dni pa je že dobila okrog 40 prijav iz obeh dežel.

DUNAJ: **razstava skulptur Dušana Džamonje** — V »Galeriji 61« v Celovcu so odprli razstavo del znanega jugoslovanskega umetnika Dušana Džamonje. Jugoslovanski kipar razstavlja predvsem manjše skulpture, kovinske in lesene, ki prikazujejo človekovo bolečino v času minule vojne. Razstavo je dopolnil z nekaj grafičnimi listi. Na otvoritvi se je zbralo precej ljubiteljev likovne umetnosti, udeležili pa so se je tudi predstavniki pokrajinske vlade. Celovško »Galerijo 61« vodi ga. Nitsch, ki čestokrat organizira razstavo modernih jugoslovanskih umetnikov.

SALZBURG: **priznanje na festivalu filmskih amaterjev — Na III. mednarodnem festivalu filmskih amaterjev IGFA v Salzburgu, ki je bil zadnje dni marca, je dobil posebno priznanje Janez Meglič iz Ljubljane. Kot edini Jugoslovan je mladi ustvarjalec predstavil dva svoja filma: »Na konicah prstov« in »Vizija«. Žirija je posebej pohvalila in izbrala njegov film »Vizija«, v katerem sodelujejo še koreograf Henrik Neubauer, Lidija Sotlarjeva, Janez Mejač in Ksenija Hribarjeva. Na festivalu je sodelovalo še 13 drugih držav.**

SREČANJE SOLIDARNOSTI — Na letošnji kulturni manifestaciji »srečanje solidarnosti«, ki bo prirejena vsako leto v spomin na žrtve skopskega potresa, se bodo zbrali znani ansambli, folklorne skupine in instrumentalni solisti iz več dežel, ki so prispevale svoj delež k obnovi in zgraditvi glavnega mesta Makedonije. Prijavilo se je že 17 držav. Na tej kulturni prireditvi, ki bo od 26. julija do 2. avgusta, bo Sovjetsko zvezo zastopal znani folklorni ansambel »Igor Mojsejev«, ZDA priljubljena jazz skupina, Francozi in Angleži pošljejo po eno folklorno skupino, Pariz pa komorni ansambel. Češkoslovaško bo zastopal državni ansambel za narodne plese in pesmi iz Bratislave, Romunijo pa sloveči zbor madrigalistov iz Bukarešte. Bolgarija pošlje priljubljeni otroški filharmonični orkester, najbrž pa tudi znani otroški zbor »Bodra smena«. Grki so napovedali svojega najbolj priljubljenega interpreta narodne in zabavne glasbe Mikija Teodorakisa, Senegal pa svoj priljubljeni folklorni ansambel. — Iz naše dežele bodo razen makedonske filharmonije in ansambla za narodne plese in pesmi »Tanec« na odprtih odrih v Skopju nastopili zbor in simfonični orkester centralnega doma JLA v Beogradu, orkestri iz Ljubljane, sodobni godalni kvartet iz Zagreba, intepreti narodne glasbe iz Bosne in Hercegovine in drugi. Na sliki dvorana novega gledališča v Skopju. Foto: Tanjug

Jubilejno Sterijino pozorje

Neobetajoč začetek

Kot je bilo pričakovati, bodo letošnje desete jugoslovanske gledališke igre potekale v znamenju jubilejnih slovesnosti. A brž moram pristaviti, da izpričujejo takšen slovesen poudarek tako imenovane spremljevalne prireditve, saj je uvodna predstava — drama zagrebškega pisatelja Pere Budaka »Metež« — gledališkim slovesnostim obrnila hrbet v tekstualnem in izvedbenem pogledu. Preden se posvetimo tej polomiji, nekaj besed o omenjenih spremljevalnih prireditvah.

Predvsem velja omeniti dve razstavi: v lutkovnem gledališču je podpredsednik Sterijinega pozorja Radomir Radujkov, ta domala fanatično zavzeti pobudnik in osrednji organizacijski agens jugoslovanskih gledaliških iger, odprl razstavo z naslovom Deset let Sterijinega pozorja. Žal je zbirka eksponatov, ki naj bi vsaj obrisno podali prerez devetletne dejavnosti, na moč skromna, vendar to podobo dovolj celovito izpopolnjuje publikacija, ki so jo organizatorji za jubilej pripravili. Gre za nekakšno spomenico, ki vsebuje poleg statističnih podatkov še izjave in mnenja jugoslovanskih gledaliških strokovnjakov, nagrajencev Sterijinih iger v minulih letih in gostov iz tujine. (Mimogrede: tujcev je letos več ko kdaj prej, njihova udeležba pa kaže, da si je ta ustanova tudi v mednarodni gledališki javnosti pridobila prijazen ugled). Veliko kvalitetnejša je druga razstava pod naslovom »Gledališče v fotografski umetnosti«, ki jo je prav tako v soboto odprl filmski režiser Žorž Skrigin. Gradivo za to razstavo, ki je prva te vrste v Evropi, so poslali znani mojstri umetniške fotografije iz sedemnajstih držav. Razdeljena je v dve skupini eksponatov: prva, ki se posveča odrskim deskam, ima 215 eksponatov, druga, ki poskuša ujeti gledališko atmosfero, pa 39. Razstava ne zbuja zanimanja zgolj pri gledaliških sladokuscih, marveč sploh pri ljubiteljih umetniške fotografije, saj sta tako njena vsebinska kot oblikovalna raven na resnično zavidljivi kakovostni stopnji. Izven tega obsega in zamisli je omeniti še dve imenitni kolekciji fotografij iz zgodovine francoskega teatra, ki sta na ogled v foyeru gledališča Ben Akiba. Poleg razstav bodo med potekom letošnjih novosadskih iger še razgovori in predavanja, ki bodo sicer obravnavala problematiko sodobne jugoslovanske dramaturgije in gledališke stvarilnosti, a slej ko prej se bodo vselej vezala na Sterijino pozorje, ki je v minulem desetletju prav te pojave in probleme najmočneje odsevalo.

In zdaj še beseda o uprizoritvi Budakovega »Meteža« v izvedbi Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba. Ta stereotipna, melodramatična ljudska igra je v prvi inačici nastala še pred prvimi gledališkimi igrami, a doslej predvsem zavoljo nekakovostnih izvedb ni prišla v ožjo konkurenco Sterijinega pozorja. Za najnovejšo uprizoritev je avtor besedilo predelal, vendar se mu ni posrečilo premagati ne stereotipne ljudskosti, ne melodramatike ne epične dolgoveznosti in nedramatičnosti, ki sta v novi inačici mestoma le še ostreje poudarjeni. Igra »sa pucanjem i pevanjem« je sicer ogrela del manj zahtevne novosadske publike, za ta »koketni« odnos med gledalci in izvajalci pa sta enako »kriva« besedilo in odrska postavitev kot celota. Režiser Ljudevit Galic je demonstriral domala zgledno lekcijo zaprašenega odrskega verizma, in sicer tistega pa takšnega, ki ne more prikriti naftalinske nadahnjenosti. Ponekod, zlasti v izbruhu nenadzorovanih strasti, je ta verizem prekipel do tako ostrih naturalističnih izbruhov, da je stvar kar se da mučna. Žal tega vtisa niso mogli popraviti tudi igralci, med njimi moram omeniti vsaj relativno posrečene kreacije Emila Kutijara v vlogi Jola, Jelene Grujić-Orsić kot Maše in nemara še Iva Pajića kot ljudskega humorista Toma. O vseh drugih in o vsem drugem, kar je vsebovala ta predstava, je škoda izgubljati besede. Da, začetek nas je navdal z najbolj črnogledimi mislimi, a tolažiti se je treba s tem, da dneva ne kaže soditi po jutru.

Iz leta v leto poročamo o nenavadno živahnem zanimanju Sterijinega pozorja za nastope ljubljanske Drame. Tudi v nedeljo zvečer je bila ta resnica vnovič izpričana: avditorij je bil tako rekoč popolnoma zaseden. Moram priznati, da sem bil glede sprejema in predvsem glede razumevanja besedila Zupančičeve »Doline neštetih radosti« sprva nekoliko skeptičen, a gledalci so predstavi ljubljanske Drame resnično pazljivo in zbrano sledili. Kot vselej jih je tudi tokrat očitno vznemirljivo pritegnila izvedba, nič manj pa tudi satirična vsebina Zupančičevega dela.

Iz razgovorov po predstavi so mi sicer celo gledališki strokovnjaki pripovedovali, da besedila v nadrobnostih niso razumeli, vendar jih to ni motilo, da ne bi vsebine in uprizoritve sprejeli s prijazno naklonjenostjo. Po staromodnem Budakovem »Mežu« je Zupančičeva farsa vplivala kot živ, sodoben poskus kritične obravnave naših človeških slabosti, režija Franceta Jamnika, scenografija Svete Jovanovića in skladna, ubrana ter radoživa igra vseh interpretov je zbudila zgolj pozitivne komentarje. To seveda ne pomeni, da ni bilo slišati tudi kritičnih pripomb, a celoten vtis je bil brez dvoma pozitiven.

Tako je »Dolina neštetih radosti« neobetajoči začetek jubilejnih jugoslovanskih gledaliških iger preusmerila in zbudila upanje, da utegne letošnje Pozorje vnesti v repertoarno podobo več tistega živega nemira, ki smo ga zlasti lansko leto tako zelo pogrešali.

VASJA PREDAN

Nova lekarna v Celju
razpisuje
delovno mesto
FARMACEVTSKEGA TEHNIKA
kot vodjo lekarniške postaje v Podčetrtku
3374

Modni salon za ženska oblačila
Ljubljana, Kidričeva 4
sprejme takoj sposobne
kvalificirane ŠIVILJE
3375

Izzivanje ali nevednost

Precej dolgo je že od takrat, ko so po naši Primorski ljudje zapirali radijske sprejemnike, kadar je na valovnih dolžinah italijanskih radijskih postaj zadonela pesem »Torna colomba bianca...« V tistih časih, ko so se bojevali za svoj nacionalni obstoj, za osvoboditev in združitev z matičnim narodom se jim gotovo še sanjalo ni, da bodo dvajset let po osvoboditvi zaslišali isto iredentistično popevko v televizijski oddaji, ki jo je pripravil beograjski studio pod naslovom »Nilla Pizzi poje«.

Lahko verjamemo, da v Beogradu ne poznajo popevke in njene politične vsebine. Ne zdi se nam pa verjetno, da tega ne bi vedela pevka Nilla Pizzi. Bila je naš gost, pa je naše gostoljubje poplačala z izzivanjem in žalitvijo, izkoriščajoč nevednost svojih beograjskih gostiteljev.

Upamo, da beograjska televizija v prihodnje ne bo več vabila takih gostov, kajti bilo bi res žalostno, če bi morali naši primorski Slovenci v lastni državi zaradi italijanskih iredentističnih pesmi zapirati televizijske aparate.

Viden napredek mladinskega zborovskega petja

Republiška revija mladinskih pevskih zborov v Celju je bila v dveh pogledih veliko in prijetno presenečenje. Pokazalo se je, da sta množičnost in kvaliteta v stalnem porastu.

Izmed množice mladinskih zborov, ki so se prijavljali za republiško revijo, je nastopilo v Celju dvajset izbranih zborov s tisoč pevci. Revija je pokazala tako velik kvaliteten napredek, ki ga niso pričakovali niti največji optimisti in prijatelji mladinskega petja.

Sedem zborov je doseglo nad 90 odst. možnih točk, porazdeljenih na osem glasbenih kriterijev ocenjevanja po mednarodnih normah in ustaljeni praksi. Razveseljivo je, da so ti najboljši zbori posejani po vsej Sloveniji. Glede na tako velik porast kvalitete, so na zadnji seji Mladinskega pevskega festivala soglasno sklenili povečati zastopstvo Slovenije na zveznem tekmovanju 4. — 6. 6. 1965. Na tem tekmovanju bodo zastopali Slovenijo:

v A kategoriji — predmutacijski: mlad. zbor osn. šole T. Okrogarja, Zagorje ob Savi, zborovodja Rihard Beuerman; mlad. zbor osn. šole Trnovo-Ljubljana, zborovodja Majda Hauptman; mlad. zbor Slava Klavora Maribor, zborovodja Branko Rajšter; mlad. zbor osn. šole Sečovlje, zborovodja Helena Jureš; v B kategoriji — pomutacijski; dekliški zbor učiteljišča Murska Sobota, zborovodja Mirko Močan; meš. zbor Svoboda-gimnazija Celje, zborovodja Egon Kunej; meš. zbor strok. šol Maribor, zborovodja Ivo Pintarič.

Mladinski pevski festival bo pokazal, o tem smo trdno prepričani, lep napredek tako v kvaliteti kakor pestrosti mladinskega zborovskega petja.

ANDREJ SVETEK

Gledališče

„Veliki slovenski pasijon" v Trstu

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Slovensko gledališče v Trstu, ki je v novem kulturnem domu dobilo svojo ustrezno streho, se je minuli teden pojavilo pred občinstvom že s šesto letošnjo premiero. Z namenom, da v izbiri slovenskih dramskih del seže prav na začetke naše dramske ustvarjalnosti, se je vodstvo gledališča odločilo, da postavi na oder najstarejši slovenski dramski tekst, Škofjeloški pasijon, ki ga je v dvajsetih letih osemnajstega stoletja napisal kapucin o. Romuald. Priredbo in režijo tega dramskega spomenika je vodstvo gledališča zaupalo prof. Mirku Mahniču iz Ljubljane. Ker sam pasijon ne bi zadostoval za celovečerno predstavo, so mu dodali še dve igri — »Soldaški mizerere« in »Kmečki rekvijem«, ki ju je po motivih slovenske ljudske pesmi napisal Mirko Mahnič. Tako je nastala svojevrstna trilogija, zajeta pod skupnim naslovom »Veliki slovenski pasijon«.

Slovensko gledališče v Trstu je z uprizoritvijo teh del zaznamovalo nov viden umetniški uspeh. V »Soldaškem mizereru«, ki je pravzaprav dramska povezava ljudskih pesmi o »tem nesrečnem vojaškem stanu«, je na odru z umetniško silo ljudskega genija zaživela tragika slovenskega ljudstva, ki je moralo dolgo zgodovino vse do dni zadnje vojne pošiljati svoje sinove na mnogotera bojišča, bojevat se za cesarja, ki je jemal »pobče stare komaj osemnajst let« in jih pošiljal v smrtni boj.

Drugo dramsko delo — »Kmečki rekvijem« je prav tako preprosta, pa toliko bolj pretresljiva in visoka izpoved o veliki skrivnosti človeka, o življenju in smrti. Tudi to delo je v dobršni meri zasnovano na slovenski ljudski pesmi, sestavljeno je iz verzov, ki so, kot pravi avtor, »iz ljudskega srca in od zmeraj za zmeraj«. Iz takih verzov je avtor stkal dramsko podobo sle po življenju in neizogibnosti smrti. V njej je v vsej preprostosti prikazana visoka ljudska filozofija, ki izraža spoznanje o večnem presnavljanju tvarine kot poglavitni skrivnosti življenja in smrti. Mati izpove v grobu svojemu sinu, ki mu je smrt pretrgala življenje na vrhuncu njegovih moči in se ne more še v grobu spoprijazniti s to neusmiljeno resnico: Človek je kakor jablana, drevo odmre, toda poprej rodi sad in v tem sadu živi vekomaj.

Tržaška uprizoritev škofjeloškega spomenika sodi med prve upodobitve tega dela na gledališkem odru. Njen čar je bil v prav tako ljudskem pojmovanju Kristusovega trpljenja, k čemur je pripomoglo tudi dejstvo, da je bilo delo izvajano v jeziku tedanjega časa. Rafaelova upodobitev posameznih scen, še posebej zadnje, križanja, je samo še bolj povzdignila celotno delo.

Režiser Mirko Mahnič je opravil svojo vse prej kot lahko nalogo z velikim občutkom in podal tako stilsko izčiščeno upodobitev trilogije, da se je njegova uprizoritev povzpela med pomembne dosežke prizadevnega ansambla Slovenskega gledališča v Trstu. Vsi igralci, nekateri izmed njih so se v teku večera pojavili kar v nekaj različnih vlogah, so svojo nalogo opravili z veliko mero ljubezni in prizadevnosti. Prav vsi, stalni člani in zunanji gostje - amaterji, so se pod režiserjevo roko stopili v ubran in presenetljivo skladen ansambel.

Morda ni odveč ob tej priložnosti ugotoviti še eno dejstvo, ki nikakor ni brez pomena za kulturno uveljavitev Slovenskega gledališča v Trstu in z njim vred vse manjšine, za katero pomeni gledališče prav gotovo najvišji doseg njene kulturne prizadevnosti in dejavnosti. Ena pomembnih plati uprizoritve »Velikega slovenskega pasijona« je namreč tudi ta, da je z njo gledališče — hkrati seveda tudi naša manjšina — doseglo nov korak v prebijanju »gluhe sobe«, v katero naj bi — po želji določenih krogov na Tržaškem — bilo zaprto kulturno življenje slovenske manjšine v Italiji. Dejstvo pa je, da je kvalitetna predstava pasijona privabila tudi vrsto predstavnikov italijanskega kulturnega in političnega življenja iz Trsta in dežele Furlanije—Julijske krajine pa še čez. Predstavo so si med drugimi ogledali deželni tajnik socialno-demokratske stranke Giorgio Cesare, tajnik pokrajinskega odbora krščansko - demokratske stranke Guido Botteri in drugi predstavniki, kar se je zgodilo prvič v zgodovini Slovenskega gledališča v Trstu. Da predstava ni ostala brez odmeva tudi v italijanskih kulturnih krogih, pa priča dejstvo, da so nanjo prišli skoraj vsi predstavniki italijanskega gledališča v Trstu, iz Benetk je prispel direktor beneškega gledališkega festivala Dorigo pa tudi znani italijanski dramatik in igralec Dario Fo, ki je v tistih dneh nastopal s svojo gledališko skupino v Trstu. Vsi so se zelo pohvalno izrazili o delu Slovenskega gledališča.

DRAGO KOŠMRLJ

Film

Najdaljši dan

Ameriški film o zavezniški invaziji v Normandijo

Ob dvajsetletnici enega največjih strateških podvigov ne le v drugi svetovni vojni, temveč v vsej zgodovini je tudi film zasnoval in izpeljal eno največjih realizacij v svojem dosedanjem razvoju. Naslov ji je »Najdaljši dan«; pod vodstvom Darryla Zanucka so posamezne dele filma režirali Andrew Marten, Ken Annakin in Bernhard Wicki, zaigrala pa je v njem plejada igralcev — najbolj slavna imena sodobnega ameriškega, angleškega, francoskega in nemškega filma. Scenarij za film je po svojem istoimenskem knjižnem delu (imamo ga tudi v slovenskem prevodu) napisal Cornelius Ryan.

Priprave na zavezniško invazijo, njen potek in njen pomen so iz bogate vojnozgodovinske in memoarske literature zadnjih let dobro znane. Filmski ekipi, ki je ob dvajsetletnem jubileju hotela zapisati to veliko vojaško dogajanje na celuloidni trak, je stala ob strani izredno številna skupina vojaških strokovnjakov svetovalcev, na razpolago ji niso bila le domala neomejena finančna sredstva in zagotovljeno sodelovanje rednih vojaških enot; poleg delovnih pogojev, ki niso poznali materialnih in organizacijskih skrbi, je bila ekipa obdarjena še z enim pomembnim činiteljem — z navdušeno dobro voljo in privrženostjo vseh sodelujočih, z njihovo zavzetostjo za sodelovanje v tem velikem filmskem načrtu. Samo tako si lahko n. pr. razložimo dejstvo, da se je dolga vrsta zvezdnikov, katerih imena zanje sicer nikoli niso zapisana v glavi filma z dovolj velikimi črkami, odločila v tem delu prevzeti tudi še tako epizodne vloge in se zadovoljila s skromnim naštevanjem njihovih imen po abecednem redu na koncu filma. Skratka, pogoji, v katerih je »Najdaljši dan« nastajal, so bili kljub zahtevnosti in zapletenosti grandiozne zasnove kar se da ugodni — in to se filmu tudi pozna v najboljšem pomenu.

Invazija je v njem doživela svojo reprizo v okvirih, ki niso bili dosti manjši od izvirnih. Njen filmski potek je dokumentarno veren, vendar prirejen za specifične potrebe filmskega izraza tako, da v glavnem ohranja ne le avtentičnost dogodkov, temveč tudi obnavlja avtentičnost razpoloženj ter individualne in množične psihologije. »Najdaljši dan« je z velikim znanjem kombinirana zmes dokumentarnih in igranih filmskih prvin. Lahko bi rekli, da z načrtno selekcijo in razvrščanjem filmsko učinkovitih dokumentarnih dejstev dosega dramatične učinke igranega filma, ki jih poudarjajo še številne odigrane epizode.

V dolgi ekspoziciji dosega film učinek pristnosti in neposrednosti, ustvarja razpoloženje napetega pričakovanja odločilnega trenutka, posreduje tisto posebno, kritično duševno razpetost med skrajno koncentracijo in nevarnostjo živčnega zloma ter daje filmski celoti s tem imeniten uvodni dramaturški ritem. Skozi ves dolgi film ga stopnjuje nato z monumentalnimi množičnimi prizori, ki jih kakor za oddih prekinja z vedrimi, vojaško spodbudnimi, simboličnimi, pa tudi v dobrem in slabem pomenu melodramskimi igranimi vložki. Čeprav sodijo nekateri med njimi med očitne spodrsljaje, jim njihovega mesta v filmu ne bi mogli oporekati, saj so izbrani iz množice avtentičnih detajlov, katere je sprožila velika drama invazije. Vendar tudi najbolj bledi filmu ne morejo odvzeti trdnega, zanesljivega, nenehno za spoznanje stopnjevanega ritma, ki značilno in impresivno uplahne šele v zadnjem prizoru s tremi junaki: mrličem, ranjencem in izgubljencem, to bilanco sleherne vojne, kot pravi ranjenec.

»Najdaljši dan« je vsekakor vreden filmski pendant resničnega zgodovinskega podviga. Ni mu uspelo le vizualno prepričljivo obnoviti nekatera dejanja iz te velike vojaške drame, temveč jih je znal povedati filmsko samostojno, suvereno in z občutkom za adekvatnost med dokumentarno in dokumentirano prodajno zunanjo obliko ter vsebinsko izpovedjo.

Prav zato pa kljub vsemu spoštovanju do strokovnega znanja štaba vojaških svetovalcev in do ustvarjalne moči sodelujočih filmskih umetnikov film tembolj glasno zastavlja nekaj kočljivih vprašanj. Ustavimo se pri osnovnih dveh:

Mar je mogoče zavezniško zmago zares pripisati edinole dejstvu, da je Hitler ob začetku invazije spal in ga nihče ni upal zbuditi? (Ali pa je tako samo po dvajsetih letih opravičeno dejstvo, da so veliki nemški strategi v Normandiji odpovedali? Ali pa je tako samo simbolično namignjeno, da so bili nemški generali le figure na Hitlerjevi nacistični šahovnici, njegovi po vojaški dolžnosti zvesti uslužbenci in ne vodilni sodelavci?)

Mar se v zavezniških vrstah v ameriških enotah res ni boril, zmagoval ali umiral niti en temnopolt vojak, podčastnik ali častnik? (Vseh 100.000 statistov, kar jih je sodelovalo, so izbrali izključno med belci...)

STANKA GODNIČ

BODO UHSE

NEDELJSKO SANJARJENJE V ALAMEDI

24. nadaljevanje

»Zakaj potem ne poiščete morilcev? Biti morajo še v hiši,« je zaklical Diego, ne da bi odmaknil pogled od obeh mož, ki sta ležala pred njegovimi nogami. Zapirala sta pločnik, desno in levo se je gnetla množica, toda iz strahu, da bi iz hiše priletela še kakšna krogla, se nihče ni upal stopiti bliže.

Dobro oblečen srednje velik mož s črno brado je s svojo svetlo sprehajalno palico pokazal na značko na ovratniku mrtveca.

»Železničarji, seveda,« je ugotovil z nejevoljnim zadovoljstvom... »Vlaki vedno zamujajo in sedaj nič drugega kot nemir in neredi.«

Ženska v srednji vrsti, očitno ameriška turistka v vsiljivih svetlomodrih hlačah in rumeni bluzi, je začela histerično kričati, vendar se je krepko uprla svojemu spremljevalcu, ki jo je hotel odpeljati proč. Diegu nasproti je nekdo zaklical: »Sedaj pobijajo drug drugega, tako daleč je prišlo.«

»To je v zvezi s pogajanji za premirje...« je odgovoril vreščeč glas suhega mladeniča, ki je za utemeljitv mahal s časopisom nad glavo.

»Kako to? Pobijati, da se bi pomirili?«

»Pot je treba odpreti... Na vsak način so bili dobri strelci.«

Diego je še vedno strmel v tla. Tudi take reči je mnogokrat naslikal, zopet in zopet. Saj je to dovoljkrat videl v šestih desetletjih, ki so ga težila: nasilno smrt, tihe negibne postave, padle in umorjene, žrtve revolucije, njene premagane, pobite, njene neumrljive junake. Toda nikoli še ni smrti tako doživel kot tu, s tako treznostjo in stvarnostjo, streli ob vhodu v vročem opoldnevu, bliskovita smrt na zaposleni cesti, po kateri so drseli avtobusi in avtomobili, kričali prodajalci časopisov in čistilci čevljev čakali na svoje odjemalce.

Kako zalikane so bile gube na suknjiču in hlačah enega mrtveca, kako veselo se je svetila rožnata srajca drugega na sivem kamnu pločnika. Njegove sandale so bile pošvedrane, na podplatih so imele luknjo in rob njegovih hlač je bil scefran. Na lužici črne krvi so se že zbirale zelenkaste svetlikajoče se muhe. Zvonovi v stolpiču bližnje bazilike so se mešali med hrup opoldanske ulice.

V nenadnem izbruhu jeze je Diego s komolcem potisnil vstran svojega sivega spremljevalca.

»Zakaj pa postopate tod naokoli,« mu je ukazujoče zašepetal. »Zganite se vendar, storite kaj...!« V tem trenutku je skozi vrata planil majhen krivonog mož, zakrilil z rokami po zraku kot utopljenec in zakričal: »Streljali so iz dvigala... iz dvigala... sveta mati božja... in potem so se odpeljali gor.« Obstal je z odprtimi usti in si z umazanimi rokami brisal pot z obraza.

»Vidite, mojster,« je ob Diegovi strani svojeglavo zagodel sivi. »So že preko streh in proč... davno so se že potegnili iz kaše.«

In dostavil je počasi, tiho in premišljeno, kot da bi to vedel iz lastne skušnje: »Kaj takega se pripravi vedno vnaprej.«

Diego se je obrnil k njemu, toda možakov obraz je zakrival širokokrajni klobuk.

Samo mrtve lahko spoznaš, si je mislil slikar, morilci pa ostanejo v senci; in občutil je telesno bolečino, tako žgoča sta bila njegova jeza in občutek uničujoče žalosti. V kakšni deželi živimo! Ali se moram sramovati zemlje, ki me je rodila in ki me bo še prekmalu sprejela vase? Se moram sramovati časa, v katerem živim?

Skozi glavo mu je šinila misel: hitro k Joséju. Že odločen, da gre, se ni mogel premakniti z mesta še potem, ko je sirena javljala prihod policijskega avta, ki se je kmalu nato z glasnim zaviranjem ustavil ob pločniku.

Z bedasto zaupljivo kretnjo ga je sivi povlekel za rokav, ga svareče pogledal s svojimi okroglimi, vlažnimi očmi in mu svetoval: »Bolje bo, če gremo. Konec koncev vas lahko pridrže za pričo. Sama jeza in neprijetnosti. Vprašam vas — zakaj?«

Kljub vsemu odporu in gnusu, ki ga je slikar čutil do vsiljivega vohljača, se je namenil, da bo ubogal njegov nasvet. Ni mu bilo lahko izmotati se iz množice z njegovim ogromnim telesom, in pri tem je slišal, kako je za njim nekdo rekel: »To je on — sramotilec boga.«

In ženski glas je ugotovil: »Tisti, ki sejejo nezadovoljstvo, so resnični morilci.«

Slikar se je hotel obrniti, potem pa si je premislil, toda oba glasova sta ga spremljala kot krakanje vran. Bilo mu je vroče in od jutra ni nič jedel.

»Poslušaj, prijateljček,« se je grozeče obrnil k sivemu. »Nočem te več videti. Pojdi, lezi na svoja podganja ušesa, zapri umazane oči in zasmrči. Sedaj se odpeljem v Lecumberri, kasneje pa v hotel Paris.«

Mali se mu je nesramno zasmejal in zaklical: »Saj je še mlada, senorita!«

Izginil je pred Diegovimi pestmi, kot da bi se spremenil v vroči, nad asfaltom trepetajoči zrak.

Na kraju umora je bilo tiho, tukaj, nekaj korakov od tam pa je bučal hrum velikega, protislovnega mesta. Toda ta glasna zaposlenost se je zdela Diegu kot trzanje ustnic v zadregi, zdelo se mu je, kot da hoče mesto vprašujočemu modremu nebu na vso silo skriti, kar se godi po njegovih ulicah.

Sprva so zapirali ljudi — sedaj jih streljajo, si je mislil in zaskrbljeno naglo obžaloval: S čim sem zapravljal svoj čas? Moram k Joséju.

Ni imel več mnogo prijateljev med mladimi ljudmi, čutil se je odgovornega za Joséja in sokrivega za njegovo rano.

Na praznično širokem Trgu revolucije, kjer je stala katedrala, zgrajena iz razvalin in piramid, in somerni Palacio Nacional, se je izgubljalo brenčanje ozkih živahnih ulic. Dalje ven proti robu mesta je stala v prašnem čadu vetra, ki je pihal po dolini Mexica, zloglasna jetnišnica Lecumberri, »črna palača«.

Diego se je prestrašil, kajti mračna, kričeče grda zgradba s svojimi lažnimi stolpiči in strelnimi linami ga je na nepojasnjen način spomnila na gradbišče tam zunaj v Pedregalu, kjer so zidali po njegovih načrtih. To je bil boleč vtis in z nagubanim čelom ga je skušal pregnati.

Zakaj tako?

Vrtičkarjem so vzeli zemljo

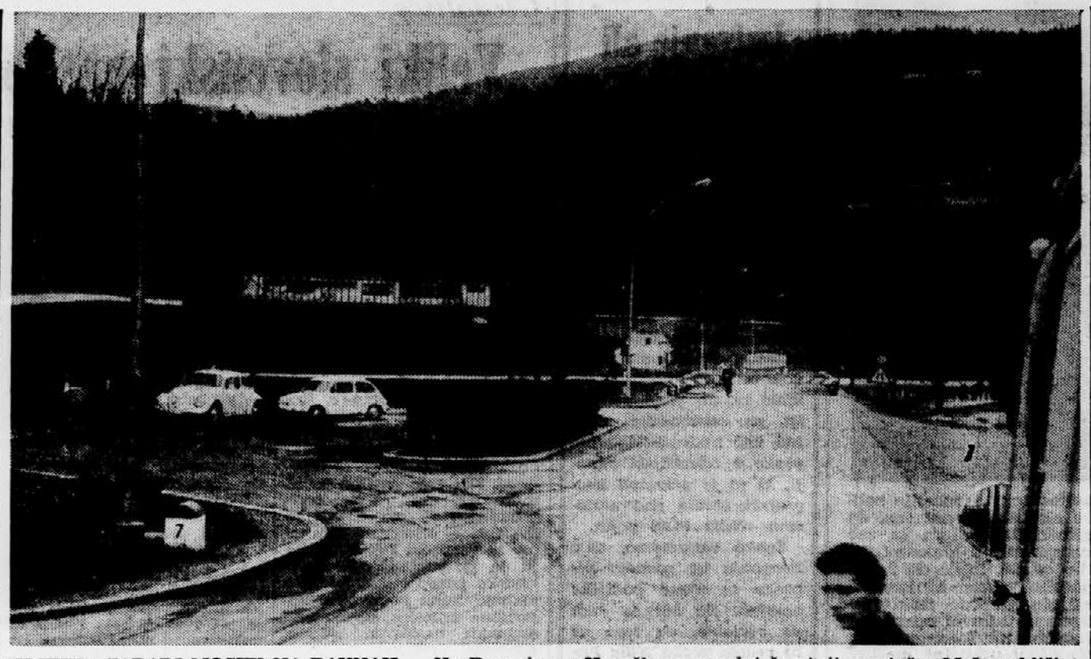
Slovenjegraška bolnišnica je kupila od občinske skupščine zemljo v neposredni bližini bolnišnice, med Partizansko potjo in železniško progo Dravograd — Mislinja. Tukaj je imelo kakih 50 vrtičkarjev majhne površine zemlje, na katerih so pridelovali vrtnine. Preskrba z vrtninami po izjavah predstavnikov občinske skupščine še ni urejena tako, kot bi si jo želeli občani. Zato je bilo razumljivo, da so se številni Slovenjegrajčani odločili za pridelovanje vrtnin na svojih vrtovih. Sedaj pa so vrtičkarje postavili pred dejstvo in jim preoralj vrtove. To so nameravali storiti že lani, vendar so jim preprečili občinski oblastni in politični organi. S svojim ukrepom so prizadeli več kot 50 družin, med katerimi je precej invalidov, nekdanjih borcev in upokojencev.

Dosedanji vrtičkarji bi še nekako razumeli, če bi bolnišnica porabila to površino za pridelovanje vrtnin. Na preoranih površinah pa so zasejali deteljo za svinje, ki jih ima v novih hlevih, zato je to vzbudilo negodovanje pri ljudeh, ki so bili navezani na košček zemlje. Te površine so predvidene po urbanističnem planu za nadaljnjo širitev bolnišnice. Sedaj kaže, da jih v prihodnjih letih ne bodo potrebovali. Ali ne bi bilo pravilneje, da bi uprava bolnišnice in njeni samoupravni organi pred svojo odločitvijo nekoliko razmislili in pretehtali, kašne posledice in negodovanje bo pri Slovenjegrajčanih izzval ta ukrep, ki mu s pravnega stališča ni kaj oporekati.

Če bi imela bolnišnica sredstva za takojšnjo razširitev in za gradnjo na tem zemljišču, bi ljudje razumeli in ne bi imeli nobenih pripomb. Tako pa ne morejo razumeti, da so se v bolnišnici odločili za ta ukrep kljub opozorilom občinske skupščine in občinskega odbora SZDL, naj svojo misel opustijo.

Z odvzemom površin je slovenjegraška bolnišnica hote ali nehote prizadela ljudi v njihovem standardu in v možnosti, da bi se bolje in ceneje preskrbovali z vrtninami. Res je, da so sedaj povabili občane, naj si ogledajo zemljišče v bližini zgornje železniške postaje, ti pa so ugotovili, da ta zemlja ni primerna za vrtnine. Odločitev bolnišnice je težko razumljiva, ker je mislila le na svoje koristi in se ni ozirala na mnenje več ljudi v svoji neposredni okolici.

M. KOS

KRITIKA ZARADI MOSTU NA RAVNAH — Na Ravnah na Koroškem za zdaj še stoji most čez Mežo v bližini bencinske črpalke. Občani pričakujejo, da bo cestno podjetje kmalu zgradilo na tem mestu nov most. Tako so se namreč že dogovorili z občinsko skupščino. Most je sedaj odprt samo za enosmerni promet. Trenutno je v takšnem stanju, da je resna nevarnost, da bi se porušil. Meža ga je namreč že na več krajih izpodjedla. Foto: M. KOS

Že pet različnih dejavnosti

Razprave o notranji organizaciji v celjski TEP

Čas in spremembe v ekonomiki imajo v nemajhni meri svoj vpliv tudi na notranjo organizacijo podjetij; to tem bolj in hitreje v velikih delovnih organizacijah. Med take sodi prav gotovo celjska tovarna emajlirane posode s svojo še zmerom zelo raznoliko proizvodnjo. Spremembe v strukturi proizvodnje so v zadnjih letih v tem kolektivu zelo očitne. Tovarna je samo še po nazivu tovarna emajlirane posode, zakaj v resnici so slednji proizvodi v manjšini, finančni rezultat pa pokaže dosti hujše nesorazmerje. Sedaj je v tovarni že pet različnih dejavnosti kovinsko predelovalne in kemične industrije.

Številne notranje spremembe, značaj dela in drugi činitelji, prav tako pa tudi izkušnje, so bile napotilo za razmišljanje o novi notranji organizaciji podjetja. Le-ta naj bi zagotovila v prihodnje še funkcionalnejše, bolj sinhronizirano delovanje in medsebojne odnose posameznih služb ter hkrati kajpada tudi ugodnejše ekonomske učinke.

Izdelan je že osnutek pravilnika o novi notranji organizaciji in razmejitvi nalog in pristojnosti. Posamezne strokovne službe so v pripravah osnutka že obširno razpravljale. Take razprave so bile tudi v okviru tovarniškega komiteja ZK in drugih organov. Minuli teden je o osnutku pravilnika nadrobno razpravljal upravni odbor podjetja ter sklenil le-tega dati kolektivu v javno razpravo, nakar bo o dopolnjenem predlogu pravilnika o notranji organizaciji razpravljal CDS.

Kaj predvidevajo v TEP novega na področju notranje organizacije?

Ker sedanja organizacija kadrovske službe ne ustreza njenim elementarnim nalogam, je predvidena izločitev različnih postranskih dejavnosti, ki s kadrovskim sektorjem nimajo nič skupnega. Pomembnejše novosti so predvidene v sami organizaciji proizvodnih obratov in nekaterih drugih služb, tesno povezanih z osnovno proizvodnjo. Tako je na primer zamišljen poseben sektor za pripravo proizvodnje, v katerem bi bile vključene tudi vse vzdrževalne službe, nabavna služba in del skladišč, s čimer naj bi dosegli čimveč sinhroniziranega dela teh služb. Tehnična kontrola je predvidena kot posebna štabna služba, ki bo v neposredno pomoč tehničnemu vodstvu podjetja. Enako je predvideno za osnovno tehnično kontrolo.

Osnutek novega pravilnika med drugim tudi predvideva združitev surovinskega obrata, emajlirnice in pocinkovalnice v obrat za proizvodnjo emajlirane, pocinkane in aluminijaste posode. Vsi dosedanji obrati so medsebojno dokaj odvisni. Pod »skupno streho« naj bi bila tudi obrat za radiatorje in obrat za kotle. Po novem naj bi bil to obrat za proizvodnjo toplotnih naprav. Orodjarna, ki ji v samem podjetju, kakor tudi izven podjetja pripisujejo zmerom večji pomen, bi bila samostojen obrat.

Nova organizacija komercialne službe — skupne za domače tržišče in za izvoz — naj bi čimprej zagotovila v podjetju koncentracijo komercialne politike, vtem ko bodo v okviru računovodske službe težili k taki organizaciji, ki bo odpravila vsako dupliranje dela po obratih ter delovnih enotah. F. K.

Festival v Radgoni bo

Njegovi organizatorji pred zahtevno nalogo

Kljub zapletom o financiranju X. festivala »Bratstva in enotnosti« v obmejni Radgoni je organizacijski odbor na nedavni razširjeni seji sprejel dokončni sklep o izvedbi te velike prireditve, ki bo od 17. do 20. junija letos. Po zagotovilu izvršnega sveta SRS o deležu 8,5 milijonov din za stroške festivala so se zdaj v Radgoni odločili za prispevek 4,5 milijonov din iz proračunskih sredstev občine.

Seveda čaka organizatorje festivala »Bratstvo in enotnost« zahtevna naloga. Zato so se predsedniki komisij, katerih delo je zaradi dosedanjih nejasnosti okoli celotne prireditve, zastalo, temeljito pogovorili o delu in nalogah posameznih komisij, o celotni organizaciji prireditve in o drugih podrobnostih, ki zadevajo prizorišče in izvajanje kulturnega in športnega programa. Znano je, da bodo udeleženci festivala (teh bo blizu tisoč) nastopili v vseh večjih krajevnih središčih radgonske občine, del športnega programa pa bodo prenesli tudi v Mursko Soboto.

Po sedanjem programu bo otvoritvena slovesnost pod pokroviteljstvom podpredsednika republiškega izvršnega sveta Bena Zupančiča 17. junija popoldne, 18. in 19. junij pa so odmerili za vse festivalske prireditve. Na zaključni slovesnosti 20. junija predvidevajo nastop vseh članov TVD Partizan in šolske mladine radgonske občine s parado, svojo udeležbo pa je zagotovil tudi naš vrhunski telovadec Miro Cerar s svojo vrsto.

V festivalskih dneh bo v Gornji Radgoni tudi več razstav, med drugim otvoritev muzeja narodne osvoboditve. Edina ovira razen zneska manjkajočih sredstev, ki jih obetajo dobiti na nekdanjem OLO Maribor, so trenutno prenočišča za številne udeležence festivala srednji problem. V Radgoni poskušajo najti izhod iz zagate s pravočasno dograditvijo novega hotela, ki jih bo do otvoritve veljal še blizu 30 milijonov din. B. B.

ČRNA NA KOROŠKEM

Predavanje o novem pokojninskem zakonu

Krajevni odbor ZB Črna na Koroškem je organiziral predavanje o pravicah članov ZB v novem pokojninskem zakonu. Novi pokojninski zakon je obrazložil Tone Šuler, direktor komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ravne na Koroškem. Udeleženci predavanja so pozdravili skrb krajevne organizacije pri uveljavljanju njihovih pravic. Razpravljali so tudi o krajevnih problemih in o položaju in težavah višinskih kmetov-borcev. M. I.

V nekaj vrstah

PROIZVODNJA PIVOVARSKEGA JEČMENA — CANKOVA — Zaradi ugodnih talnih in klimatskih pogojev se je kolektiv KZ Cankova odločil tudi za poskusno proizvodnjo pivovarskega ječmena, ki smo ga doslej zvečine uvažali. Poizkus bodo opravili v sodelovanju z ljubljanskim kmetijskim inštitutom, ki bo tudi dokončno ocenil možnosti in pogoje za redno proizvodnjo pivovarskega ječmena. -b

PRIZNANJE POMURSKIM BRIGADIRJEM — MURSKA SOBOTA — Za uspešno sodelovanje na avtomobilski cesti Kolašin—Bijelo polje je predsednik republike odlikoval z redom dela z rdečo zastavo tudi pomursko brigado »Bratje Polanič«, v kateri so delali mladinci in mladinke soboške ter lendavske občine. Dogodek so brigadirji počastili ob dnevu mladinskih delovnih brigad z zborom in skupnim srečanjem v Murski Soboti. -o

TEŽAVE S PREVOZI NA DELO — LJUTOMER — Na nedavnem seminarju, ki ga je za vodstva mladinskih aktivov pripravil občinski komite LMS v Ljutomeru, so govorili tudi o položaju mladih proizvajalcev v podjetjih. Med drugim so ugotovili, da je večina mladih delavcev še preveč odtrgana od samoupravljanja, velike težave pa povzroča večini zaposlenih oddaljenost od delovnega mesta. Niso redki primeri, da se delavci vozijo s kolesi tudi do 15 kilometrov daleč na delo. Predlagali so, naj bi občinska skupščina v Ljutomeru proučila možnosti in pogoje vsaj za uvedbo nekaterih lokalnih avtobusnih prog. -č

JAVNA TRIBUNA MLADIH O V. KONGRESU ZKS — LENDAVA — Člani občinskega komiteja ZKS v Lendavi so na zadnji seji sklenili, da bodo organizirali še ta mesec javno tribuno o gradivu V. kongresa ZKS. Na javno tribuno bodo povabili vse mlade Lendavčane, zlasti mlade proizvajalce v gospodarskih organizacijah. -r

DEJAVNOST DRAMSKE SEKCIJE — PUCONCI — Tudi v Puconcih v soboški občini je odrska umetnost med mladino najbolj priljubljena. Dramska sekcija kulturno prosvetnega društva je pripravila triurni zabavni program, sedaj pa pripravljajo njeni člani komedijo »Klopčič«, s katero bodo nastopili v domačem kraju in kasneje v okoliških vaseh. -or

CELJE

Varteksove modne revije

Komercialna služba konfekcije »Varteks« občasno prireje v posameznih središčih in večjih delovnih kolektivih modne revije. Pred dnevi so priredili revijo spomladanskih modelov svoje konfekcije za kolektiv splošne bolnišnice Celje. Pri nakupu omogočajo tudi obročno odplačevanje. F. K.

Po poteh osvoboditeljev in graditeljev Jugoslavije

O akciji PO POTEH OSVOBODITELJEV IN GRADITELJEV JUGOSLAVIJE, ki jo organizira Savez izvidjaća Jugoslavije, smo že poročali. Akcija se je pričela 21. marca, končala pa se bo 5. julija 1965 na skupnem taboru v Beogradu. V tej akciji bo sodelovalo 160 slovenskih tabornikov: iz Postojne, Idrije, Celja, Griž, Jesenic, Maribora, Murske Sobote in Logatca. Vsaka taborniška enota iz teh krajev bo poslala v Beograd po 20 tabornikov.

Te dni so se v Ljubljani zbrali predstavniki sodelujočih enot, ki so razpravljali o tehničnem in programskem delu akcije. Kmalu se je nabralo precej problemov, katerih poglaviten vzrok je pomanjkanje sredstev. Vendar upajo, da bodo uspeli vsaj z bogatim kulturnim programom.

Na taboru bodo slovenski taborniki priredili taborni ogenj in razstavo svojega dela. V njej bodo prikazali v slikah in maketah akcije, pohode po poteh partizanskih enot, obiske delovnim kolektivom itd. ZL

Diplomski izpiti za vzgojiteljice

V Murski Soboti je v soboto pred izpitno komisijo mariborske srednje vzgojiteljske šole, v kateri so bili tudi zastopniki soboškega učiteljišča in prosvetno-pedagoškega zavoda, polagalo diplomski izpit 19 kandidatk, ki so po dajši praksi v vzgojno varstveni ustanovi tako dobile kvalifikacijo.

Po uspešno opravljenem tečaju za odrasle, ki ga je organiziral medobčinski zavod za prosvetno pedagoško službo v Soboti, so kandidatke napravile najprej predpisani izpit kot privatistke na srednji vzgojiteljski šoli. Od skupno 19 kandidatk je minulo soboto opravilo diplomski izpit kakih 18 vzgojiteljic, ki so po oceni izpitne komisije kljub redni zaposlitvi in družinskim obveznostim, ki jih priklepajo na dom, pokazale presenetljivo dobro znanje.

Diplomantke vzgojno varstvenih ustanov so za vse Pomurje velika pridobitev, saj v teh ustanovah zelo pogrešajo kvalificirano osebje. Med kandidatkami je uspešno opravilo diplomski izpit tudi več vzgojiteljic, ki so zaposlene na manjšinjskem območju. B. B.

Naš pogovor

Prvikrat prihajajo brez kovčkov

Odgovarja komandant mariborske garnizije polkovnik Vid Jerič

Pripadniki JLA v mariborski garniziji so v zadnjem letu dosegli uspehe pri strokovnem in političnem izobraževanju, kulturnoprosvetnem in zabavnem življenju. Zato smo obiskali komandanta mariborske garnizije polkovnika JLA VIDA JERIČA in mu postavili nekaj vprašanj.

— Kako ste v mariborski garniziji sprejeli rekrute?

— Letošnje priprave za sprejem rekrutov so bile še posebej obširne. Prvikrat so prišli naši novi tovariši brez kovčkov. To je za vse precejšnja novost. Nam je bilo to nekako nenavadno. Doslej res ni bila praksa, da bi rekruti prihajali z aktovko, torbo in drugo prtljago. V vojašnicah smo pripravili posebne omarice, v katere bodo vojaki zlagali svojo prtljago — garderobo. Še pred prihodom mladih vojakov smo prepleskali vse prostore.

Za čim uspešnejši začetek dela smo pripravili več seminarjev in sestankov s starešinami in vojaki. Pri tem smo posebej opozarjali na nepravilnosti, ki smo jih ugotovili pri prejšnjih sprejemih novakov. Osnovne organizacije ZK po enotah so še posebej pripravile komuniste na delo z novimi tovariši. Aktivni pripadniki so pričakali vsako skupino že na železniški postaji, odkoder so jih posebni spremljevalci vodili do vojašnic. Takoj po prihodu v vojašnico so dobili topli napitek. Potem so se začeli preoblačiti in se postopno uvajati v vojaško življenje.

Več dni so porabili za to, da so se seznanili z zgodovinskim, kulturnim in gospodarskim razvojem Maribora, z vojašnico in z zgodovinsko osebnostjo, po kateri ima vojašnica svoje ime (na pr. Franc Rozman-Stane, Tone Tomšič itd.) Mladi vojaki pravijo, da so presenečeni nad tovariškim in prisrčnim sprejemom. Prav tako tudi trdijo, da so jim v civilu večkrat v napačni luči prikazali življenje v JLA.

— S katerimi prireditvami se JLA vključuje v proslave 20-letnice osvoboditve?

— Vsekakor se tudi mi, pripadniki JLA, vsestransko pripravljamo na proslavo 20-letnice osvoboditve naše države. Tega jubileja ne mislimo proslavljati sami zase v vojašnicah, temveč se bomo vključili — kjerkoli bo to le možno — v splošni plan prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev skupaj z mladino v okoliških krajih. Organizirali bomo vrsto prireditev, od katerih bi omenil le nekatere. Ena največjih prireditev bo fizkulturni zlet 15. junija, na katerem bodo vojaki sodelovali z zelo zanimivo točko. Več prireditev bo samo za vojake po enotah. Posebni žepni in stenski časopisi bodo posvečeni temu jubileju. Taborni večeri bodo močne politične manifestacije, na katerih bodo poleg zabavnega programa stari borci govorili vojakom o dogodkih v NOB. Pripravljamo tudi obisk muzeja, NOB v Mariboru, Dom JLA v Mariboru bo pripravil vrsto prireditev, izletov v zgodovinske kraje iz NOB, tovariških večerov in podobno.

— Kaj lahko poveste o izboljšanem standardu vojakov?

— Zadnja leta smo mnogo storili za izboljšanje življenjskega standarda naših vojakov. Že zamenjava slamaric z žimnicami v vojaške postelje je velika pridobitev. Tako smo izboljšali higienske pogoje vojakov in skrajšali čas za pospravljanje postelj. Spremenili smo tudi prehrano in izboljšali zajtrk, da so vojaki bolj pripravljeni na pouk, ki je večkrat precej naporen.

Dne 20. marca je začela veljati uredba vrhovnega komandanta o spremembi obleke. Spremenjen je kroj suknjiča, ki je zdaj odprt in daje lepši videz uniformi. Spremembe so tudi pri obutvi. Vojak sedaj ne nosi več navadnih čevljev, temveč tako imenovane tričetrtinske škornje. Taka obutev je ugodna zlasti pozimi, saj obvaruje zdravje in zmanjšuje bolezni vojakov. Tudi pranju perila v zadnjem času posvečamo posebno skrb. Od 1. aprila pa do 1. oktobra se vojaki preoblečejo dvakrat tedensko. Odslej mora vsak vojak dobiti svoje perilo. Le-to v pralnicah operejo, nato zlikajo in šele potem ga dobijo vojaki. Vsak teden se vojaki dvakrat kopajo. Omenil bi lahko še nekaj izboljšav v življenjskem standardu, na pr. dva kompleta obleke, dva plašča in podobno. Predvidenih je še več izboljšav, ki jih bomo postopoma uvajali.

— V čem se kaže sodelovanje pripadnikov JLA z drugimi državljani?

— Naše enote so že večkrat sodelovale v raznih akcijah. Pri lanski poplavi je več sto vojakov nekaj dni neprenehoma odstranjevalo posledice povodnji. Pomagali smo tudi ob epidemiji slinavke in parkljevke. Pri večdnevnih vajah so cele enote več dni na terenu in takrat navezujejo starešine in vojaki zelo dobre stike z vaščani kraja, kjer se zadržujejo. Zvečine se vojaki in vaščani kraja tako zbližajo, da kmetje postanejo gostitelji vojakov.

Na zadnjem taborjenju neke naše enote na območju Hrastovca, Jurovskega dola, Sladkega vrha, Jarenine in Pernice so bili stiki med vojaki in vaščani zelo pristni. Gostili so vojake s pijačo, jim dajali sobe za spanje. Pri odhodu so rekli, naj še kaj pridejo. Žal pa je ta kraj pretežno poljedelski in bi povzročili poleti preveč škode, če bi imeli tam vojaške vaje.

— Kako aktivni pripadniki JLA pomagajo združenju rezervnih oficirjev in drugim organizacijam, ki so pomembne za obrambno krepitev domovine?

— Združenje rezervnih oficirjev in njegove člane skušamo kar najbolj vsestransko seznanjati z vsemi novostmi v enotah. Pomagamo jim s seminarji in predavanji, s sestavljanjem raznih taktičnih nalog, s prikazovanjem strokovnih filmov, z organizacijo tehničnih zborov itd. Z veseljem ugotavljamo, da so nas pri delu v združenju v veliki meri razbremenili upokojeni starešine. Posebno pozornost posvečamo tudi avto-moto društvom, radio amaterjem, aeroklubu in nekaterim drugim organizacijam. Merodajni organi bodo morali tem organizacijam priskočiti na pomoč s finančnimi sredstvi. Ni si moč zamisliti uspešnega dela aerokluba, če nima ustreznih aparatov za ohranitev kondicije pilotov kakor tudi za usposobitev novih pilotov.

— Kako se pripadniki JLA vključujejo v družbeno-politično delo na terenu?

— Aktivni pripadniki JLA se vsestransko vključujejo v delo in življenje družbenih in političnih organizacij na terenu. Z aktivnim delom so se naši tovariši kar dobro uveljavili v vseh organizacijah mesta. Prav tako so naši tovariši aktivni delavci v organih oblasti od občinskih skupščin, njenih svetov in odborov do republiške skupščine. Zato zdaj skoraj ni družbene ali politične organizacije, v kateri ne bi našli pripadnika JLA. M. KOS

NAJSTAREJŠA HIŠA V ČRNI je stara Rožančeva hiša. Če je kulturno zgodovinska znamenitost, bi jo morali obnoviti in zaščititi, sicer pa naj bi jo podrli. Foto: Miklavžina

Za lepšo podobo Črne

Obsežen program turističnega društva

S prvimi pomladnimi dnevi je zaživelo tudi delo turističnega društva pod še vedno zasneženo Peco. Da bo vas Črna zares lepa in mikavna dočakala turiste, ki se v vse večjem številu vračajo v Zgornjo Mežiško dolino, je turistično društvo izdelalo obsežen delovni program. Vso skrb bodo posvetili čistoči kraja in razvedrilu gostov.

Takoj, ko bo skopnel sneg, bodo uredili parke in nasade tako, da bi bile v maju zelenice in cvetoče grede v polnem razcvetu. Ker se je komunalna uprava preselila v Mežico, bodo morali skrbeti za urejanje kraja prav vsi, tako kot delajo to že več let pridne gospodinje in drugi prebivalci naselja v Rudarjevem.

Ob sprehajališčih na Teber in na Zgajnarijo bodo namestili več ličnih klopi in dekorativnih košaric. Poskrbeli bodo za zaščito kulturnozgodovinskih spomenikov, kolikor jim bodo dopuščala sredstva. Potrebno se bo tudi odločiti o usodi stare Rožančeve hiše v Črni, ki takšna, kot je sedaj, kvari videz kraja.

Za razvedrilo turistov pa bodo glede na izkušnje iz minulih let pripravili tudi letos turistični teden, več piknikov in zabavno-glasbenih prireditev. MI

Tradicionalne prireditve

Pred tednom bratstva in prijateljstva v Ptuju

Po obsežnih pripravah se je približal dan, ko bodo 23. aprila v Ptuju odprli IV. teden bratstva in prijateljstva občin Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin. Tradicionalne prireditve bodo trajale do 16. maja in jih prirejajo v počastitev 20-letnice osvoboditve in zmage socialistične revolucije v Jugoslaviji ter 1. maja.

Medobčinski odbor je pripravil pester program prireditev, ki zajema različne športne, kulturne, zabavne in druge prireditve. Dne 23. aprila bodo v sindikalni šoli »Franca Krambergerja« odprli razstavo o sodelovanju med občinami Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin 1961—1965. Potem se bodo delegacije teh občin šestale na medobčinski konferenci. Udeleženci proslave si bodo ogledali tudi muzej ljudske revolucije in druge kulturno-zgodovinske znamenitosti. popoldne bo na mestnem pokopališču žalna svečanost s polaganjem vencev na grobnico padlih borcev NOV.

Ob začetku te tradicionalne prireditve lahko ugotovimo, da je iz leta v leto več sodelujočih ekip in ljudi, ki si ogledajo posamezne prireditve. V vseh občinah so pokazali za prireditev izredno zanimanje in pripadevnost, kar kaže predvsem velika udeležba kulturno-prosvetnih in športnih ekip. Program bodo popestrila odkritja spominskih plošč, srečanja borcev, pionirjev in številne druge prireditve, ki bodo še bolj utrdile bratstvo in prijateljstvo med komunami Hrvatske in Slovenije. Vse kaže, da bodo te prireditve omogočile tudi plodno sodelovanje na turističnem, gospodarskem in na nekaterih drugih področjih.

So vse možnosti, da se bo med sodelujočimi komunami razvilo trajno sodelovanje, ki se ne bo omejilo samo na prireditve IV. tedna, temveč na vse leto. Prvi takšni poskusi so že na turističnem področju, kjer so na posvetovanju že ugotovili obojestransko zainteresiranost in mnoge stične točke. Organizatorji IV. tedna bratstva in prijateljstva so se zelo potrudili za uspeh te prireditve. Pri svojem prizadevanju so naleteli na podporo in razumevanje političnih in oblastnih organov v svojih komunah. Prav bi bilo, če bi se v prihodnjem letu odločile za sodelovanje pri V. tednu tudi nekatere druge komune na obmejnem območju obeh republik. M. KOS

SLOVENJ GRADEC

Izmenjava otrok z Avstrijo

Poročali smo že o pogovorih med predstavniki slovenjgraške občine in avstrijskimi predstavniki o medsebojnem letovanju otrok v letošnji sezoni. Sedaj je predsednik občinske skupščine Slovenj Gradec inž. Franc Razdevšek podpisal pogodbo. Tako bo letos letovalo po 20 otrok iz slovenjegraške občine na Baškem jezeru v Avstriji, 20 avstrijskih otrok pa v Fijesi v počitniškem domu občinske skupščine Slovenj Gradec. M. K.

POMLAD V POMURJU — Na malih posestvih z razdrobljenimi parcelami ob Muri bodo za pomladansko setev še vedno preorali mnogo polj s kravami. Oranje malih parcel s traktorskim plugom je predrago, zlasti še, če imajo njihovi lastniki dovolj za delo sposobnih ljudi, da jih lahko preorjejo z lesenim plugom, ki ga vleče vprežna živina, med katero prevladujejo krave. Mnogi kmetje še vedno nadomeščajo pomanjkljivo mehanizacijo kmetijskih del s povečanimi fizičnimi napori, čeprav je po gospodarskih merilih njihova proizvodnja zaradi tega predraga. Vzlic temu pa njihova polja skorajda nikoli ne ostanejo prazna. Ko pospravijo najzgodnejšo pomladansko zeleno krmo, repico, ki že cveti, kot kaže slika, posadijo na tistih poljih še krompir ali posejejo koruzo. Foto: Petek

DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST«

NOVO ... NOVO ... NOVO ... DODATEK »DUGE«

„FILM - MIT I STVARNOST"

objavlja v prvem zvezku

ŽIVLJENJE MRILYN MONROE

in tolmači

— največji mit tega stoletja
— otroška doba M. Monroe
— njene dileme
— možitve
— vzpone in slavo
— A. Miller v zakonu
— kompleksi in njene drame
— osamljenost in samomor

Vse boste našli v najbolj avtoritativnih člankih o Marilyn Monroe.

KUPITE PRI VAŠEM PRODAJALCU PRVI ZVEZEK DODATKA »DUGE«!

MARILYN MONROE

DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST«

Izidi

Swaythling pokal – polfinale

Zmagovalci skupin

SKUPINA A

Peto kolo

Jugoslavija : Sovjetska zveza 5:3

Marković : Novikov 21:18, 19:21, 19:21, Vecko : Amelin 17:21, 11:21, Korpa : Vardanjan 21:17, 21:10, Marković : Amelin 19:21, 25:27, Korpa : Novikov 21:17, 21:16, Vecko : Vardanjan 21:18, 21:23, 21:15, Korpa : Amelin 21:18, 21:14, Marković : Vardanjan 19:21, 21:18, 21:11

Kitajska : Romunija 5:0

Li Fu-jug : Negulescu 21:9, 23:21, Čou Lan-sun : Giurgiuca 20:22, 21:3, 22:20, Čuang Ce-tung : Reti 21:12, 21:11, Li Fu-jung : Giurgiuca 21:16, 21:15, Čuang Ce-tung : Negulescu 21:14, 21:14

Češkoslovaška : ZR Nemčija 5:1

Stanek : Michailoff 21:18, 23:21, Stepanek : Schöler 18:21, 21:18, 21:15, Miko : Gomolla 21:11, 21:10, Stanek : Schöler 16:21, 16:21, Miko : Michailoff 21:11, 21:16, Stepanek : Gomolla 22:20, 12:21, 17:21

Končna lestvica

Kitajska	5	5	0	25:1	10
Jugoslavija	5	4	1	20:14	8
Češkoslovaška	5	2	3	15:19	4
SZ	5	2	3	16:22	4
ZR Nemčija	5	1	4	14:24	2
Romunija	5	1	4	13:23	2

SKUPINA B

Peto kolo

Japonska : Iran 5:0

Kimura : Ehteshamzadeh 21:12, 21:13, Konaka : Lavasani 21:11, 21:9, Ogimura : Bozorgzadeh 21:17, 21:11, Konaka : Ehtenshamzadeh 21:7, 21:7, Kimura : Bozorgzadeh 21:14- 21:8

LDR Koreja : Anglija 5:1

Sin Il Pak : Neale 16:21, 21:18, 21:7, Čang Ho Kim : Harisson 21:11, 21:15, Jung San Kim : Barnes 21:17, 21:15, Čang Ho Kim : Neale 19:21, 21:11, 21:15, Sin Il Pak : Barnes 21:18, 18:21, 11:21, Jung San Kim : Harisson 21:14, 21:15

Švedska : Madžarska 5:1

Bengtsson : Harangi 21:19, 10:21, 21:14, Bernhardt : Berczik 20:22, 21:19, 25:23, Alser : Pignitzky 21:15, 14:21, 22:20, Bernhardt : Harangi 14:21, 21:15, 21:16, Bengtsson : Pignitzky 17:21, 20:22, Alser : Berczik 21:8, 21:16

Končna lestvica

Japonska	5	5	0	25:3	10
DLR Koreja	5	4	1	22:11	8
Švedska	5	3	2	16:14	6
Anglija	5	2	3	13:20	4
Madžarska	5	1	4	12:21	2
Iran	5	0	5	6:25	0

Drugoplasirani

SKUPINA A

Peto kolo

Nizozemska : Indija 5:2
R. Vietnam : Portugalska 5:4
R. Koreja : Švica 5:1

Končna lestvica

R. Koreja	5	5	0	25:5	10
Indija	5	3	2	18:15	6
R. Vietnam	5	3	2	16:16	6
Nizozemska	5	3	2	17:17	6
Portugalska	5	1	4	16:24	2
Švica	5	0	5	10:25	0

SKUPINA B

Peto kolo

Danska : ZDA 5:2
Francija : Avstrija 5:3
DR Nemčija : Poljska 5:0

Končna lestvica

Danska	5	4	1	22:13	8
DR Nemčija	5	4	1	22:6	8
Poljska	5	3	2	17:20	6
Francija	5	2	3	16:20	4
Avstrija	5	2	3	16:19	4
ZDA	5	0	5	10:25	0

SKUPINA A

Peto kolo

Bolgarija : Grčija 5:0
Indonezija : Škotska 5:2
Gana : Pakistan 5:0

Končna lestvica

Bolgarija	5	5	0	25:1	10
Indonezija	5	4	1	20:9	8
Škotska	5	3	2	17:15	6
Gana	5	2	3	12:18	4
Grčija	5	1	4	11:22	2
Pakistan	5	0	5	5:25	0

SKUPINA B

Peto kolo

Avstralija : Luksemburg 5:0
Finska : Belgija 5:1
Kambodža : Kanada 5:0

Končna lestvica

Belgija	5	4	1	21:16	8
Kambodža	5	4	1	24:9	8
Avstralija	5	3	2	21:13	6
Luksemburg	5	2	3	14:20	4
Finska	5	2	3	17:16	4
Kanada	5	0	5	2:25	0

Swaythling pokal – finale

Finale za 5. mesto

ČEŠKOSLOVAŠKA — ŠVEDSKA 5:4

Stepanek : Bernhardt 17:21, 21:15, 19:21, Bengtsson : Stanek 21:18, 18:21, 21:15, Miko : Alser 6:21, 21:14, 14:21, Stanek : Bernhardt 22:20, 11:21, 21:17, Stepanek : Alser 22:24, 18:21, Miko : Bengtsson 21:8, 21:12, Stanek : Alser 21:15, 16:21, 14:21, Miko : Bernhardt 21:12, 21:13, Stepanek : Bengtsson 21:16, 21:8.

Finale za 7. mesto

ANGLIJA : SOVJETSKA ZVEZA 5:2

Harrison : Gomazkov 21:16, 21:14, Barnes : Vardanjan 21:16, 21:14, Nexale : Amelin 25:23, 16:21, 19:21, Barnes : Gomazkov 21:16, 16:21, 21:18, Harrison : Amelin 17:21, 16:21, Neale : Vardanjan 21:16, 21:18, Barnes : Amelin 21:15, 21:13.

Finale za 9. mesto

MADŽARSKA : ZR NEMČIJA 5:3

Harangi : Micheiloff 20:22, 23:21, 21:19; Pignitzki : Gomolla 21:10, 19:21, 21:11; Berczik : Schöler 13:21, 12:21; Pignitzki : Micheiloff 21:13, 21:15; Harangi : Schöler 17:21, 21:19, 16:21; Berczik : Gomolla 21:16, 16:21, 21:8; Pignitzki : Schöler 15:21, 11:21; Berczik : Micheiloff 20:22, 21:17, 21:19.

Finale za 11. mesto

ROMUNIJA — IRAN 5:0

Giurgiuca : Beitkhoda 21:11, 21:12, Reti : Bozorgzadeh 12:21, 21:16, 18:21, 21:16, 21:19, Negulescu : Ehteshamzadeh 19:21, 21:16, 21:13, Giurgiuca : Bozorgzadeh 21:4, 21:15, Negulescu : Beitkhoda 21:15, 21:13.

Finale za 13. mesto

JUŽNA KOREJA — DANSKA 5:1

Čoi Sung : Hansen 21:15, 21:13, Park Čun : Lüthje 21:12, 21:13, Kim Čung : Ramberg 21:14, 21:12, Park Čung : Hansen 18:21, 21:7, 21:11, Čoi Sung : Ramberg 9:21, 14:21, Kim Čung : Lüthje 21:13, 21:17.

Finale za 15. mesto

DR NEMČIJA — INDIJA 5:0

Pleuse : Ranganayakulu 18:21, 21:18, 21:18, Ponack : Divan 21:11, 21:18, Lemke : Khodaiji 21:14, 15:21, 21:15, Pleuse : Divan 21:17, 7:21, 21:13, Lemke : Ranganayakulu 23:21, 21:14.

Finale za 17. mesto

POLJSKA — JUŽNI VIETNAM 5:2

Domicz : Cao Le-Hung 22:24, 21:13, 18:21, Kusinski : Le Van Tiet 21:19, 12:21, 21:19, Kowalski : Huy Nhvan Nooz 21:9, 9:21, 17:21, Kusinski : Cao Le Hung 20:22, 21:13, 21:11, Domicz : Huy Nhvan Nooz 21:19, 21:14, Kowalski : Le Van Tiet 21:17, 21:13, Kusinski : Nuy Nhvan Nooz 21:15, 21:14.

Finale za 19. mesto

FRANCIJA — NIZOZEMSKA 5:3

Secretin : Helm 21:15, 21:15, Dubus : Schoofs 19:21, 17:21, Purkart : Becker 19:21, 21:15, 21:15, Secretin : Schoofs 22:2, 12:21, 15:21, Purkart : Helm 21:7, 21:17, Dubus : Becker 21:16, 21:14, Purkart : Schoofs 21:19, 12:21, 16:21, Secretin : Becker 21:23, 21:11, 21:11.

Finale za 21. mesto

AVSTRIJA — PORTUGALSKA 5:1

Sedelmeyer : Kong 21:15, 21:16, Heine : Čoi 21:18, 21:16, Eberl : Soares 21:15, 21:15, Sedelmeyer : Čoi 8:21, 18:21, Eberl : Kong 21:18, 15:21, 21:15, Heine : Soares 21:16, 21:15.

Finale za 23. mesto

ZDA — ŠVICA 5:1

Bukiet : Antal 21:17, 3:21, 21:17, Kruskie : Grimm 21:17, 21:15, Sweeris : Pewny 21:6, 21:11, Bukiet : Grimm 21:19, 21:14, Sweeris : Antal 19:21, 21:16, 15:21, Kruskie : Pewny 21:15, 21:14.

Finale za 27. mesto

Kambodža : Indonezija 5:1

Finale za 29. mesto

Avstralija : Škotska 5:1

Finale za 31. mesto

Luksemburg : Gana 5:2

Corbillon pokal – finale

Finale za 3. mesto

ANGLIJA — ROMUNIJA 3:0

Rowe : Constantinescu 21:16, 21:14, Shannon : Alexandru 21:18, 21:7, Shannon, Rowe : Constantinescu, Alexandru 21:23, 21:12, 21:15.

Finale za 5. mesto

MADŽARSKA — ZR NEMČIJA 3:1

Jurik : Simon 21:16, 21:15, Földy : Buchholz 21:23, 17:21, Jurik, Földy : Simon, Buchholz 21:15, 22:20, Földy : Simon 21:17, 21:15.

Finale za 7. mesto

ČEŠKOSLOVAŠKA — JUGOSLAVIJA 3:0

Lužova : Pirc 21:18, 21:19, Bosa : Ječmenica 21:13, 19:21, 21:18, Lužova, Bosa : Pirc, Anić 21:8, 21:13.

Finale za 9. mesto

SOVJETSKA ZVEZA — DR NEMČIJA 3:0

Rudnova : Hövestadt 21:15, 21:12, Grinberg : Geissler 21:17, 21:16, Rudnova, Grinberg : Hövestadt, Geissler 21:11, 21:13.

Finale za 11. mesto

POLJSKA : ŠVEDSKA 3:0

Calinska : Johansson 23:21, 14:21, 21:15, Novorita : Rundström 21:18, 18:21, 21:15, Calinska, Novorita : Johansson, Rundström 21:14, 21:9.

Finale za 13. mesto

BOLGARIJA — AVSTRALIJA 3:0

Hristova : Banhidy 26:28, 21:14, 21:18, Ivanova : Shepherd 21:15, 21:14, Hristova, Ivanova : Shepherd, Nettle 21:18, 21:8.

Finale za 15. mesto

FRANCIJA — BELGIJA 3:1

Boiteux : Petre 16:21, 23:25, Le Bras : Stas 21:15, 19:21, 21:14, Boiteux, Le Bras : Petre, Stas 17:21, 11:21, 27:25, Le Bras : Petre 16:21, 21:15, 21:13.

Finale za 17. mesto

Danska : Avstrija 3:1

Finale za 19. mesto

Nizozemska : Švica 3:0

Finale za 21. mesto

Indija : Wales 3:0

Finale za 23. mesto

Portugalska : Italija 3:1

Swaythling pokal – lestvica

1. Kitajska ali Japonska
3. DLR Koreja
4. Jugoslavija
5. Češkoslovaška
6. Švedska
7. Anglija
8. Sovjetska zveza
9. Madžarska
10. ZR Nemčija
11. Romunija
12. Iran
13. Južna Koreja
14. Danska
15. DR Nemčija
16. Indija
17. Poljska
18. Južni Vietnam
19. Francija
20. Nizozemska

Corbillon pokal – lestvica

1. Kitajska ali Japonska
3. Anglija
4. Romunija
5. Madžarska
6. ZR Nemčija
7. Češkoslovaška
8. Jugoslavija
9. Sovjetska zveza
10. DR Nemčija
11. Poljska
12. Švedska
13. Bolgarija
14. Avstralija
15. Francija
16. Belgija

Brez naslova

Sodniške vrste in tehnično vodstvo nadaljujejo brezhibno. Doslej so samo enemu sodniku odvzeli sodniško izkaznico in zamenjali samo eno sodniško trojico pri mizah. Tudi člani tehničnega vodstva se pravočasno javljajo na delo in ga vestno opravljajo. Vzlic temu pa se je v samem vrhu vodstva tekmovanja primeril spodrsljaj, ki mu ni primere. — Tretji vodja tekmovanja pri SPENT — doma iz Beograda — sploh ni prišel v Ljubljano, čeprav je moštveni del prvenstva že končan.

*

Vsak dan obišče SPENT vedno več gledalcev. Med njimi je mnogo šolske mladine, ki prihaja tudi s podeželja. Samo včeraj si je popoldanske finalne dvoboje ogledalo okoli 5000 ljubiteljev namiznega tenisa. Toda organizacija obiskov učencev izvenljubljanskih šol ni najboljša. Včeraj zarana so pred vrati dvorane stale dolge vrste pionirjev in mladincev, ki so prišli gledat tekmovanje, vendar so bila vsa vrata zaprta, kajti tekmovanje se je začelo šele ob 14. uri. Mladim obiskovalcem ni ostalo drugega, kot da so do začetka tavali po ljubljanskih ulicah.

*

Sinoči je bil veliki dvoboj za največji naslov na svetu med Japonsko in Kitajsko. Toda kitajski reprezentantje — med njimi sicer nismo opazili treh najboljših — so si ogledali tudi dvoboje za manj pomembna mesta. Povsod po tribunah okoli arene so sedeli in skupaj z dopisniki kitajskih časopisov budno spremljali poteze vseh nastopajočih in si delali o njihovih igrah tudi obširne zapiske. Nič ni čudnega, da so Kitajci na samem vrhu svetovne razpredelnice, če se skušajo naučiti kaj pomembnega tudi od slabših. Sport je treba v današnjih časih pač jemati nadvse resno.

*

Doslej najdaljša partija v tekmovanju za Swaythling pokal je bila med moškima ekipama Bolgarije in Belgije. Šele po nekaj manj kot peturnem nepretrganem dvoboju je zmagala z rezultatom 5:4 ekipa Belgije. Dosti manj ni trajal tudi dvoboj v tekmovanju za Corbillon pokal med jugoslovansko reprezentanco in ekipo ZR Nemčije, ki se je po več kot štiriurni igri končal z zmago Nemk. V tem dvoboju je žogica povečini neprestano preskakovala z ene na drugo stran mize, ne da bi katera od igralk naredila napako. Tako je šla v partiji med Simonovo in Pirčevo bela žogica več kot 140-krat sem in tja.

*

Današnji dan, ko v tivolski dvorani ne bo dvobojev, so organizatorji namenili za izlete. Tako bodo šli udeleženci v Postojno, Portorož ter na Bled, medtem ko bodo novinarji odšli na izlet v Velenje.

*

Po rezultati najdaljši niz je bil odigran v dvoboju za 31. mesto med Gano in Luksemburgom. Igralec Gane Quaje je drugi niz dobil z 31:29, partijo pa je dobil njegov nasprotnik Krecke z 2:1.

Portret dneva

Oči vseh gledalcev so bile uprte v ogrado številka 15. Na sporedu je bila druga partija velikega dvoboja za bronasto kolajno 28. svetovnega prvenstva med LDR Korejo in Jugoslavijo. Na eni strani mize je stal mali Korejec Sin Il Pak, naše barve pa je branil trenutno najboljši igralec IŠTVAN KORPA iz Sente. Prvi niz je izgubil, zato pa je v naslednjih dveh zaigral premišljeno in kot edini Jugoslovan brez nervoze. Vsak njegov gib je bil do potankosti izdelan in vsaka žogica, odbita od njegovega loparja, poslana na tisto stran mize, ki je bila najmanj branjena.

Tak je komaj 19-letni študent ekonomije ob zeleni mizi, ki je ta čas prav gotovo najboljši mojster bele žogice pri nas, čeprav še vedno nima dovolj potrebnih mednarodnih izkušenj na najvišji ravni. Vzlic temu pa je v njegovem tekmovalnem kartonu zapisana že premnoga zmaga nad znanimi svetovnimi igralci, razen tega pa je osvojil tudi dva naslova evropskih mladinskih prvakov, in sicer leta 1962 v igri dvojic skupaj s tovarišem iz reprezentance Edvardom Veckom, leto dni pozneje pa se je na zmagovalni oder na tekmovanju z enakim naslovom povzpel tudi sam.

V dvorani v Tivoliju je pokazal, da je v veliki formi, in je naši ekipi prinesel dragocenih točk v tekmovanju za moštveni Swaythling pokal. V devetih letih aktivnega igranja in vestnega treniranja je dosegel to, da na vsak napad nasprotnika odgovarja s še hitrejšim in močnejšim nasprotnim napadom, in se tako približal igri Azijcev kot le malokateri Evropejec. Tak slog igranja Ištvana Korpe si bo prav gotovo zapomnil tudi njegov včerajšnji drugi nasprotnik Čang Ho Kim, ki je moral podpisati kapitulacijo v dveh nizih.

M. D.

SWAYTHLING POKAL – MOŠKI

Četrto mesto - velik uspeh naših

LDR Koreja v finalu za tretje mesto zmagala s 5:2

LJUBLJANA, 19. aprila. Nismo dočakali dokončnega zmagoslavja jugoslovanskih igralcev. V odločilnem srečanju za tretje mesto so jih prerasli tekmovalci LDR Koreje, ki so še enkrat pokazali neverjetno borbeno in učinkovito igro. Za vsako točko so se potegovali z največjim poletom, trošili so svoje moči s takšno predanostjo, da smo jih gledali z največjim občudovanjem. Naposled so Severni Korejci le našli mesto za za sedaj še nedosegljivimi Kitajci in Japonci, toda prepričani smo, da se bodo v bližnji prihodnosti tesno približali vodečim na svetu.

Dvoboj je bil izredno privlačen za oči, zakaj Jugoslovani so po vsej sili poskušali streti napadalnost svojih tekmecev. Vacko ni igral podrejene vloge proti Čang Ho Kimu. Udarjal je z obeh strani, lovil še tako bliskovite napade in se trudil z vsemi močmi. Čang Ho Kim pa je odlično obvladal hiter napad, ki mu ga je vsilil mladi Jugoslovan, posebej je nabiral točke takoj po začetku, odlično zarezanem začetnem udarcu, ko se Vacko še ni mogel odločiti za takojšen nasprotni udarec. Ob koncu je Ljubljančanu zmanjkalo sape in Čang Ho Kim je izvrstno izrabil vedno bolj pojenjujoče udarce svojega nasprotnika.

Junak današnjega dvoboja je bil Korpa, ki je ob navdušujočem odobravanju več tisoč gledalcev pokazal vse svoje sposobnosti. Proti močnemu Sin Il Paku je napadal s takšno ostrostjo in natančnostjo, da je njegov nasprotnik komaj dohajal neverjetno hude in zatolčene žogice. Po tretjem odločilnem nizu je naš tekmovalec zaigral še z večjim poletom. Za napad se je odločil v trenutku, ko ga Sin Il Pag sploh ni pričakoval in ob koncu ga je popolnoma obral. Najslabši igralec današnjega srečanja je bil vsekakor Vojislav Marković, ki bi moral bolj zagrizeno in odločno načeti Jung Sam Kima, toda odločil se je za počasnejšo in bolj pazljivo igro, ki ji je njegov nasprotnik kmalu našel ranljive točke. Razen tega je izzval vrsto negodovanja med gledalci, ko je hotel priti po nešportni poti do neupravičenih točk. Najbolj pa ga je izdala premajhna telesna pripravljenost za tako utrudljivo srečanje. Premikal se je precej okorno in večkrat ni mogel doseči skrajšanih žogic, ki so bile zrele za bliskovit nasprotni napad.

Še enkrat nas je navdušil Korpa, ki se je ponovno postavil z vrhunsko igro v srečanju s Čang Ho Kimom. Vnovič se je lotil svojega nasprotnika s takšno podjetnostjo, da smo mu večkrat morali od srca zaploskati. Njegovi udarci so leteli na vse strani s takšno hitrostjo, da je Čang Ho Kim kljub požrtvovalnosti ni mogel zajeziti. Z dvojno zmago Korpe pa se naši reprezentantom še vseeno ni posrečilo premagati igralce LDR Koreje, kajti v naslednjih partijah je najprej popustil Vecko, potem Marković in nazadnje še Korpa, ki je bil preveč izčrpan za še en podvig.

Vseeno pa so Jugoslovani na tem prvenstvu dosegli svoj največji uspeh z osvojitvijo četrtega mesta in po vrsti zmag nad močnimi evropskimi moštvi ponovno dokazali, da so trenutno najmočnejši na stari celini.

B. ČESEN

NAJVEČ TOČK ZA JUGOSLAVIJO — V moštvenem tekmovanju za Swaythling pokal je doslej dosegel največ zmag za svojo ekipo devetnajstletni Ištvan Korpa

Udarec je edino orožje

Finalni dvoboj LDR Koreja – Jugoslavija v številkah

Finalni dvoboj LDR Koreja : Jugoslavija za tretje mesto v Swaythlingovem pokalu je ponovno pokazal, da je v namiznem tenisu napad pravzaprav edina »deviza« za osvojitev točk. Med tremi jugoslovanskimi igralci je osvojil edini dve točki Ištvan Korpa, ki je brezkompromisno napadal . . .

VECKO : ČANG HO KIM 0:2
(17:21, 18:21)

Prvi niz — 0:1, 1:1, 1:2, 2:2, 2:3 4:3, 4:7, 5:7, 5:10, 8:10, 8:11, 9:11, 8:12, 10:12, 10:15, 12:16, 16:16, 16:20, 17:20, 17:21.

Drugi niz — 0:7, 1:7, 1:8, 9:8, 9:11, 11:11, 11:12, 14:12, 14:15, 16:15, 16:17, 17:17, 17:18, 18:18, 18:21.

Čang Ho Kim je »neuradno« prvi igralec LDR Koreje, vendar v dvoboju z Veckom ni opravil svojega slovesa. Vecko je igral dobro, toda njegovi udarci so bili večkrat neprecizni — da bi lahko osvojil dragoceni in morda odločilni točki.

KORPA : SIN IL PAK 2:1
(24:22, 15:21, 21:18)

Prvi niz — 0:1, 1:1, 1:5, 4:5, 4:7, 5:7, 5:9, 6:9, 6:10, 8:10, 8:13, 9:13, 9:14, 11:14, 11:15, 13:15, 13:17, 1417, 14:18, 14:19, 16:19, 20:19, 20:21, 21:22, 24:22.

Drugi niz — 0:6, 2:6, 2:9, 3:9, 3:10, 5:10, 5:11, 6:11, 6:12, 9:12, 9:14, 11:14, 11:18, 12:18, 12:20, 15:20, 15:21.

Tretji niz — 2:0, 2:1, 3:1, 3:4, 6:4, 6:6, 7:6, 7:7, 7:8, 8:8, 9:8, 9:9, 129, 12:12, 13:12, 13:13, 17:13, 17:15, 19:15, 19:17, 20:17, 20:18, 21:18.

Srečanje dveh pravih velemojstrov bele žogice se je končalo po brezkompromisni igri — v kateri je Korpa s strahovitimi udarci razbil obrambo reprezentanta iz Pjon Janga — z zmagoslavjem prvega igralca Jugoslavije. Posebno dramatičen je bil prvi niz, v katerem je Korpa po 14:19 zmagal s 24:22!

MARKOVIĆ : JUNG SAM KIM 1:2
(15:21, 21:17, 12:21)

Prvi niz — 2:0, 2:2, 4:2, 4:3, 5:3, 5:5, 7:5, 7:6, 9:6, 9:10, 10:10, 10:13, 11:13, 11:14, 12:14, 12:15, 13:15, 13:19: 14:19, 14:20, 15:20, 15:21.

Drugi niz — 2:0, 2:1, 6:1, 6:2, 12:2, 12:4, 13:4, 13:7, 14:7, 14:8, 15:8, 15:9, 17:9, 17:11, 18:11, 18:16, 20:17, 21:17.

Tretji niz — 0:2, 1:2, 1:4, 2:4, 2:7, 3:7, 3:10, 4:10, 4:11, 8:11, 9:12, 10:12, 10:17, 12:17, 12:21.

Težko smo pričakovali tretji dvoboj, ko smo pravzaprav izgubili zadnje upe, da bi se lahko povzpeli na tretje mesto na svetu. Monotona igra Vojislava Markovića v dvoboju s Sovjetsko zvezo res ni obetala nič dobrega, vendar nismo pričakovali — da bo nekdanji šampion iz evropskih aren tudi tokrat nadaljeval s slabimi igrami. Jung Sam Kim je s svojo prvo veliko zmago napovedal končno zmagoslavje tretje azijske velesile.

KORPA — ČANG HO KIM 2:0
(21:14, 21:17)

Prvi niz — 0:3, 3:3, 3:5, 9:5, 9:6, 11:6, 12:6, 12:7, 13:7, 13:8, 13:9, 16:9, 16:10, 17:10, 17:14, 20:4, 21:14.

Drugi niz — 0:1, 1:1, 4:1, 4:3, 5:3, 5:6, 12:6, 12:7, 13:7, 13:8, 15:8, 15:9, 17:9, 17:13, 19:13, 19:15, 20:15, 20:17, 21:17.

Korpa je z nepričakovanimi vzporednimi udarci povsem nadigral Čang Ho Kima, ko je na trenutke zaigral prav z »azijsko« napadalnostjo. Njegova druga zmaga je po izenačenju na 2:2 ponovno zagrela gledalce, ki takrat še niso pričakovali hitrega konca.

VECKO : JUNG SAM KIM 0:2
(18:21, 15:21)

Prvi niz — 0:3, 1:3, 1:8, 4:8, 4:10, 4:11, 6:11, 6:13, 9:13, 9:14, 13:14, 13:16, 14:16, 14:18, 17:18, 17:19, 17:20, 18:20, 18:21.

Drugi niz — 0:4, 1:4, 1:5, 2:5, 2:10, 4:10, 5:10, 5:12, 6:12, 6:13, 7:13, 7:14, 8:14, 8:16, 9:17, 11:17, 11:19, 12:19, 13:19, 13:20, 15:20, 15:21.

Vecko je v prvem nizu že zmanjšal razliko na 17:18 po začetnem vodstvu Jung Sim Kima z 11:4, toda v dramatičnem finišu je imel reprezentant LDR Koreje boljše živce.

MARKOVIĆ — SIN IL PAK 1:2
(12:21, 24:22, 15:21)

Prvi niz — 0:3, 1:3, 1:4, 4:4, 4:5, 5:5, 5:7, 6:7, 6:8, 8:8, 8:11, 9:11, 916, 11:17, 12:17, 12:21.

Drugi niz — 1:0, 1:1, 5:1, 5:2, 6:2, 6:4, 9:4, 9:5, 10:5, 10:6, 12:6, 12:7, 13:7, 13:10, 14:10, 14:12, 16:12, 16:14, 17:14, 17:17, 19:17, 19:20, 21:20, 21:21, 22:21, 22:22, 24:22.

Tretji ni — 0:1, 1:1, 1:7, 3:7, 3:9, 4:9, 4:11, 6:11, 6:12, 8:12, 8:15, 12:15, 12:16, 13:16, 13:17, 14:17, 14:20, 15:20, 15:21.

Posebno dramatičen je bil drugi niz, ko je Marković že vodil z 10:5, 13:8 in 17:14, toda Sin Il Pak je ob »pomoči« tokrat zares slabih sodnikov — v igri Marković : Jung Sam Kim so poprej celo zamenjali sodniško trojico! — izenačil na 22:22. — Marković je ob vodstvu 21:20 in 22:21 dvakrat poslal žogico z močnimi udarci v mrežico, toda zadnji je pogrešil Sin Il Pak, ki je ob 23:22 za Jugoslovana serviral v mrežico. Sin Il Pak je v tretjem setu dokazal, da je v boljši formi.

KORPA : JUNG SAM KIM 0:2
(18:21, 15:21)

Prvi niz — 1:0, 1:2, 2:2, 2:3, 3:3, 3:4, 5:4, 5:5, 6:5, 6:7, 8:7, 8:8, 9:8, 9:12, 11:12, 11:14, 12:14, 12:16, 14:16, 14:17, 15:17. 15:18, 17:18, 17:20, 18:20, 18:21.

Drugi niz — 0:4, 1:4, 1:7, 2:7, 2:9, 6:9, 6:10, 7:10, 7:12, 8:12, 8:17, 9:17, 9:18, 11:18, 11:20, 15:20, 15:21.

Odlični Korpa je tokrat igral brez prave volje, tako da je Jung Sam Kim postal s tretjo zaporedno zmago junak dvoboja. LDR Koreja je tako zasedla tretje, Jugoslavija pa četrto mesto, kar je največji uspeh obeh reprezentanc v zadnjih letih.

A. PASTERNJAK

MARCEL CORBILLON POKAL – ŽENSKE

Namesto sedme - sedaj osme

Jugoslovanska ženska ekipa izgubila s ČSSR 3:0

LJUBLJANA, 19. aprila — Ob viharnem bodrenju naše moške ekipe, za katero je bučno »navijala« vsa dvorana, so danes popoldne naša dekleta povsem neopazno izgubila srečanje za uvrstitev na sedmo oziroma osmo mesto. Nasprotnice naših, ekipa ČSSR, za katero sta igrali Marta Lužova in Irena Bosa, so zmagale z visokim izidom 3:0, vendar je bila v obeh posamičnih partijah precej huda borba, iz katere so Čehinje izšle kot zmagovalke v zadnjih udarcih igre po enakovredni igri. Našim se je poznala utrujenost od včerajšnjega večernega težkega in zelo napetega srečanja z ZRN, v katerem sta naši igralki potrošili skoraj vse moči.

Pirčeva je izgubila z Luževo 0:2 v dveh nizih na 18 in 19, Ječmenica pa je po vodstvu Bose izenačila, imela v zadnjem nizu nekaj prednosti, zaradi pomanjkanja izkušenosti pa je pred koncem igre popustila in izgubila tekmo, nakar so Čehinje prišle v vodstvo 2:0. Kombinacija Pirc-Anić v igri dvojic je bila najslabša kombinacija v nastopu naših parov, kar smo jih videli na prvenstvu. Zato Čehinjam ni bilo težko pretvoriti vodstva 2:0 v končno zmago 3:0.

Če na kratko ocenimo nastop naše ženske ekipe na tem prvenstvu, potem je treba nedvomno podčrtati velik uspeh, ki so ga naše igralke dosegle z osvojitvijo osmega mesta. Če ne bi v včerajšnjem srečanju ZRN prišlo do tragičnega zaključka, bi bil ta uspeh prav gotovo še lepši. Ekipa, ki nas je zastopala na prvenstvu, zlasti pa Pirčeva in Ječmenica, zaslužita vse priznanje za požrtvovalnost in lepe trenutke, ki sta jih v prvih dnevih prvenstva nudile svojim številnim privržencem. Lahko trdimo, da se našim dekletom odpirajo v bližnji prihodnosti še lepe perspektive, ker je večina boljših evropskih ekip s povprečno starejšimi igralkami v zatonu, mladih ekip pa je razmeroma zelo malo. Skupaj s Čehinjami, Rusinjami in še nekaterimi bi naše z marljivejšim delom lahko prav kmalu uvrstile med vrhunske evropske igralke. Pirčeva je s svojo rutino nedvomno še vedno steber ekipe, ki je končno v mladi Ječmenici dobila primerno oporo. Tanja Ječmenica, ki ji je bil s 16 leti nastop v Ljubljani debut v reprezentanci, je povsem opravičila zaupanje. Če bi imela nekoliko več izkušenj, bi bili tudi rezultati reprezentance Jugoslavije ugodnejši. Vsekakor pa na to lahko v bližnji prihodnosti tudi računamo.

Danes popoldne so v ženskih in moških disciplinah igrali zadnje ekipne dvoboje za uvrstitev na mesta od 3. do 31. pri ženskah in od 3. do 36. mesta pri moških ekipah. Srečanja v ženski ekipni niso prinesla posebnih presenečenj. Med presenetljive rezultate sodijo morda zmaga Bolgarije nad Avstralijo 3:0 in Anglije nad Romunijo z enakim rezultatom. Ne toliko zmaga Angležinj kot visok rezultat, če upoštevamo dobro uvrstitev Romunk na zadnjem svetovnem prvenstvu v Pragi. Naš včerajšnji nasprotnik ZR Nemčija je morala priznati poraz z boljšo ekipo Madžarske, vse ostalo pa se je odvijalo po pričakovanjih. (dn)

Mala bela žogica navdušuje in vznemirja

Ponovili so se prizori, ki smo jim bili priča v dvorani SPENT ob srečanjih naše moške ekipe z Romunijo, ZRN in Sovjetsko zvezo. Dvorana je bila včeraj popoldne na trenutke kot »športni pekel«. Jugoslovanska ekipa, ki je korakala od zmage do zmage — porazili so jo le Kitajci — je morala včeraj kloniti ekipi LRD Koreje, toda šele po ogorčeni in dokaj izenačeni borbi.

Večtisočglava množica je hotela zmago »plavih«, zato je spodbujala, pogostokrat v nepravem času, ko je bilo očitno, da naše igralce, ki niso tako močnih živcev kot njihovi azijski nasprotniki, to zelo moti, predvsem takrat ko imajo servis.

Junak dneva je bil 19-letni študent ekonomije Korpa, ki je premagal dva igralca korejske ekipe. Pred njim je izgubil Vecko s Čang Ho Kimom, Korpa pa je obvladal Sim Il Paka z 2:1 in izenačil stanje dvoboja na 1:1. Slavje je bilo nepopisno, toda kratkotrajno. Markovič je za njim z 2:1 izgubil z Jung San Kimom. Pri stanju 9:12 pa je Korejec protestiral, ker je sodnik odločil, da se njegova bomba ni odbila od mize, temveč da je bila v outu. Jung San Kim je položil žogico na mizo. Njegova gesta je razburila gledalce, ki so protestirali s frenetičnimi žvižgi in tuljenjem. Sodnik je nato popravil »rezultat z 9:12 na 8:12 za Markoviča, ki pa je potem kljub temu izgubil in športno prenesel poraz.

Na sceno je spet stopil Korpa. Množica je skandirala njegovo ime. Vitki mladenič iz Sente je s silovitimi bombami in z dobro obrambo porazil severnokorejski reket št. 1 Čang Ho Kima in izenačil rezultat na 2:2. Zamenjal ga je Vecko, napravil je nekaj počepov in zamahov z rokami, se sprehodil od mize do kota ringa in začel boj z Jung San Kimom, ki je porazil Markoviča. Niti spodbujanje niti žvižganje ni pomagalo. Koreja je prišla v vodstvo s 3:2.

Zanimivo je bilo opazovati Markoviča, ki je po nepopisno ogorčeni borbi izgubil s Sil Il Pakom 1:2. Medtem ko se je Markovič ob vsakem spodrsljaju razburil nad samim seboj, in kakor pravijo njegovi prijatelji, skozi stisnjene zobe dopovedoval samemu sebi: »Vojkane, ne razburjaj se, Vojkane pomiri se!« pa je severni Korejec ohranil od začetka do konca isti izraz. To je bilo negibno lice z razprtimi ustmi, kot da bi si igralec hotel zagotoviti dovolj sape. Čeprav ga je Markovič večkrat silovito iznenadil, je ohranil mirnost, ki je njegovi ekipi pravzaprav zagotovila zmago. Tudi ta korejski igralec je protestiral in sodnik je spet prižgal številko manj. Markovič je ostal popsem miren. Občinstvo je tulilo, angleški novinar, ki je sedel poleg mene, pa si je zabeležil pohvalno besedo o športnem zadržanju našega igralca. Markovič je dobil drugi niz po doslej nevideni borbi 24:22. Odločilnemu tretjemu nizu pa njegovi živci niso bili kos, tako da ga je gladko izgubil z 21:15. Korejec je namreč vodil s 7:1, potem se je Markovič še spotaknil in z rokami ovlažil mizo. Prekinil je igro, stopil k ogradi, zahteval brisačo in obrisal mizo, da mu ne bi spodletel servis. Koreja je vodila s 4:2. Spet je bil na vrsti Korpa, toda tudi bučno navijanje, ki mu je včasih sledila popolna tišina, ni bilo dovolj za zmago. In potem je izgubil tudi Vecko . . .

150 minut je trajala borba, spričo katere so bile vse ostale partije »v senci«, kot da jih ne bi bilo. Dve uri in pol napenjanja živcev, vsak dan, ni izreden napor le za naše igralce, marveč tudi za vztrajne navijače. Po enodnevnem odmoru se bodo začele borbe v konkurenci posameznikov in spet bo mala, bela žogica navduševala in vznemirjala tisoče.

D. KURET

Mrtev tek naprej!

Po dveh dogodkih ob žogi

Med tisoči ljubitelji nogometne igre ni bilo menda nikogar, ki se ne bi bil po nedeljskem neposabnem direndaju zares globoko oddahnil. Vse, kar se je že dolgo pred napovedanim derbijem med Olimpijo in Slobodo zgrinjalo in stopnjevalo do skrajnih meja, je bilo čisto nevzdržno za vse, ki jim je kakorkoli pri srcu usoda ljubljanskega ligaša. Plačilo za vse te žrtve pa seveda ni bilo popolno, kajti samo celoten izkupiček bi bil vsaj za silo odtehtal to breme.

Glede na vse okoliščine, ki so spremljale ta veliki dogodek ob žogi, pa je lahko številen tabor Olimpije navsezadnje le lahko prav zadovoljen. Prevelike želje, kakršne so tisoče in tisoče gledalcev navdajale to nedeljo, tokrat niso mogle biti usklajene z resničnimi dogodki na terenu. Obžalovati je treba predvsem, da sta deževno vreme in spolzko igrišče prepričila kakšen dosežek in še lepše užitke, ki bi jih bila lahko pripravila ta dva kandidata za najvišji naslov. Vzlic vsemu pa je ta nedeljski derbi v celoti upravičil naziv prireditve in rekorden obisk. Vse je bilo na dostojni športni ravni, kar velja tudi za sodnika Gugulovića, ki mu gredo za opravljeno delo vse čestitke. Pod finim drobnogledom pa je menda najbolj nevšečno to, da se »knjižno« med tema dvema tekmecema po tej nedelji ni nič spremenilo niti za las in bosta torej še naprej nadaljevala »mrtev tek«, kar vse bo obema nalagalo še nova in hujša fizična, še bolj pa psihološka bremena.

Morebiti bo naneslo celo tako, da bodo ob zadnjem obračunu odločale o plasmaju ne točke in ne razlika med njima, temveč število danih zadetkov. Taki premisleki bodo seveda marsikaterega nestrpneža že spravljali v obup. In komur koli — Olimpiji ali Slobodi — se bo nazadnje posrečilo povzpeti se na zmagovalni oder, bo drugemu nehote povzročilo veliko krivico. Nedeljski spopad je namreč znova dokazal, da oba kandidata po sposobnosti sodita v I. ligo. Potemtakem res ne kaže drugega, kakor strpno obvladati nastalo situacijo in potrpežljivo čakati naslednji odločilni razplet. Preizkušnja je sicer trda, toda nespremenljiva.

Druga dva slovenska ligaša sta bila tokrat v senci ljubljanskih dogodkov. Najlažji posel je vsekakor imel Maribor, ki je doma opravil posel nadvse uspešno, brez nervoze in drugih zadreg. Vse drugače pa se je godilo Celjanom, ki v tej neizprosni borbi za obstanek niso mogli iztržiti ničesar, tako da so medtem že zdrknili na nezavidljivo predzadnje mesto. Zato bo njihova naloga v preostalih zavrtljajih še mnogo težja kakor doslej. Voda jim že teče v grlo in moštvu v takem okolju je še dosti težje osvajati tako dragocene točke. S tem pa seveda ne mislimo Kladivarju ubijati volje do nadaljnjega zanosa, saj se v nogometni igri marsikdaj pojavljajo tudi primeri, ko se rešujejo izgubljeni že tik pred usodnim koncem.

x x x

Podobno vzdušje kakor v Ljubljani je bilo predvčerajšnjim tudi v Beogradu, kjer sta se v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo srečali Jugoslavija in Francija. Dobra tradicija je obveljala tudi tokrat — navzlic prenekaterim težavam na strani Jugoslovanov. Upajmo, da bodo znali naši reprezentanti v povratnem srečanju v Franciji z boljšo igro in vsaj z neodločenim izidom preprečiti tretjo tekmo. Upajmo, da se jim bo to posrečilo.

STANE LIPAR

Po domačih krajih

IDRIJA — V Idriji je bilo športno srečanje med ekipama šolskega športnega društva Merkur in študenti filozofske fakultete, ki je dalo naslednje izide: košarka — filozofska fakulteta : Merkur 39:36, mali nogomet — Merkur : filozofska fakulteta 12:0, šah 3:1 za filozofsko fakulteto, namizni tenis 5:0 za Merkur. Srečanje se je končalo neodločeno z 2:2. B. B.

Novo na tujem

CATANIA — Na mednarodnem teniškem turnirju je zmagal Avstralec Mulligan, ki je v finalu premagal Italijana Merloa 6:2, 6:3, 6:1.

VARŠAVA — V kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo sta Poljska in Italija igrali neodločeno 0:0.

RIGA — V osmi partiji četrtfinalnega šahovskega dvoboja za svetovno prvenstvo je Keres premagal Spaskega. Po tej partiji je rezultat 4,5:3,5 za Spaskega.

ISTANBUL — V povratni kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo je Portugalska premagala Turčijo 1:0 (0:0).

ANTIBES — Na mednarodnem košarkarskem turnirju je ekipa Beograda premagala Legijo 88:74.

BONN — Na nogometnem turnirju mladincev UEFA je Italija premagala Jugoslavijo 2:0 (1:0) in tako osvojila prvo mesto v kvalifikacijski skupini. Jugoslavija je tretja brez točke.

Za štafeto mladosti na Gorenjskem

Na Gorenjskem in tudi drugod so se že pričeli pripravljati na letošnjo štafeto mladosti.

Znano je, da bo letošnja štafeta na območju Gorenjske na dan 13. maja. Prišla bo s Šmarjete, odšla dalje v Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Trojane, Domžale, Črnuče, Ljubljano, Šentvid do Kranja (ob 12.30). Iz Kranja bo nadaljevala pot v Škofjo Loko, Gorenjo vas, Žiri, Idrijo, Godovič in Črni vrh do Ajdovščine. V Ajdovščini bo štafeta prenočila in naslednji dan ob 6.15 nadaljevala pot po Primorski in dalje na Hrvatsko.

Kakor vsa prejšnja leta, bodo tudi letos priredili štafeti v vseh večjih krajih slovesen sprejem.

*

Med planinci Gorenjske bodo tudi letos organizirali posebno mladinsko planinsko štafeto z vrha Triglava. Lani je ta štafeta prehodila pot po vzhodni strani vrhov in planin ter jo končala v Kranju. letošnja pa bo prehodila pot po zahodni strani in se ustavila v Škofji Loki. Pri tej štafeti bodo sodelovali številni mladi planinci in alpinisti, v dolini pa jih bodo spremljali tudi pionirji. C.

Med občnimi zbori PD

V Železnikih nad Škofjo Loko so delali planinci obračun o delu zadnjega leta. Največ pikrih pripomb je bilo na račun škofjeloške občine, ker jih ovira pri prizadevanjih za adaptacijo oziroma razširitev planinskega doma na Ratitovcu. Razen te postojanke ima društvo še tri planinske okrepčevalnice po vaseh pod Ratitovcem. Delo v društvu je v sedanjem letu precej oživelo, saj šteje društvo 413 članov, med njimi 239 mladine in pionirjev, ki delujejo po odsekih, predvsem pri mladinskem, markacijskem in propagandnem delu.

Planinsko društvo Idrija in njegov mladinski odsek se že pripravljata na pomembno proslavo v spomin na slavne borbe na Vojskem pred 20 leti. V ta namen prirejata dvodnevni orientacijski pohod, ki bo ob koncu aprila kot »VOJSKARSKA PARTIZANSKA POT«. K sodelovanju so vabljena vsa društva in mladinski odseki s primorskega, zasavskega in posebno gorenjskega področja. Tekmovali bodo v skupinah, in sicer pionirji (2 km), mladinci (7 km) in člani (10 km). Planinci bodo morali na tem pohodu obvladati tudi snov iz zaščite narave, prve pomoči v planinah, zgodovino NOV na Vojskem, člani pa bodo med pohodom streljati z malokalibrsko puško.

Pri planinskem društvu v Radovljici so pred kratkim ustanovili samostojno postajo Gorske straže, ki je že pričela delati. Vanjo so se včlanili planinci in ljubitelji narave in vseh planinskih društev radovljiške občine.

Prav bi bilo, da bi tako postajo ustanovili tudi za jeseniško občino, saj bi tudi ta na terenih po Golici, Vršiču in drugih krajih imela kar precej dela. C.

Planinci ob nedeljah

PLANINSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MATICA priredi v nedeljo, 25. t. m., enodnevni izlet v Iški Vintgar — Rakitno — Borovnico. Odpeljemo se z rednim avtobusom ob 7. uri v Iški Vintgar, vračamo pa se z vlakom, in sicer ob 17,30 iz Borovnice. Pot skozi Vintgar mimo Vrbice in Ustja na Rakitno, ki je znana izletniška točka in se razvija v ljubljanski smučarski center. Tu je predviden daljši odmor, potem pa naprej skozi vas Sabočevo v Borovnico. Skupne hoje je približno štiri ure. Cena izleta 450 dinarjev, vodja pa Franc Pengal.

SCL (zahod)

V IV. spomladanskem kolu je Slavija z novo zaporedno zmago zasedla prvo mesto in si tako pripravila vse, da ostane tamkaj, kjer sprejema vse težke nasprotnike doma. Litija je doživela katastrofo v Škofji Loki, vendar je proti registraciji vložila pritožbo.

Rezultati XIII. kola: Domžale : Slavija 1:2, Tržič : Koper 3:2, Šk. Loka : Litija 9:1 in Primorje : Svoboda (Duplica) 3:0 p. f.

LESTVICA

Slavija	13	8	2	3	30:23	18
Koper	13	7	3	3	21:17	17
Primorje	13	8	0	5	30:19	16
Tržič	13	8	0	5	35:28	16
Kamnik	12	4	5	3	24:21	13
Sava	12	4	4	4	19:15	12
Litija	12	4	3	5	23:21	11
Šk. Loka	12	5	1	6	28:31	11
Domžale	13	3	2	8	16:25	8
Svoboda	13	1	2	10	19:45	4

Rezultati mladinske lige: Domžale : Slavija 1:2, Tržič : Koper 5:3, Škofja Loka : Litija 1:7, Primorje : Svoboda 3:0 p. f.

LESTVICA

Kamnik	13	9	3	1	40:8	21
Slavija	13	9	2	2	36:13	20
Sava	13	7	2	4	31:28	16
Tržič	13	6	2	5	29:19	14
Koper	13	6	1	6	30:18	13
Primorje	12	5	2	5	17:21	12
Šk. Loka	13	5	1	7	25:38	12
Litija	12	4	2	6	24:32	10
Domžale	13	3	3	7	17:23	9
Svoboda	13	0	1	2	6:54	1

L. S.

Spust za Sveta

Minulo nedeljo je Ljubljansko brodarsko društvo priredilo že tretje letošnje tekmovanje na divjih vodah. Navkljub hladnemu in deževnemu vremenu se je na deset kilometrskem spustu na Savi, s startom v Tacnu in ciljem pri Šternu pomerilo precejšnje število tekmovalcev iz Zagreba, Kranja in Ljubljane. Pri članih je Bogdan Svet med kajakaši dokazal, da je spet začel z rednim treningom in je prepričljivo zmagal pred Motahovičem, med mladinci pa je bil najboljši Mesec. Med kanuističnimi dvojicami sta po precej ogorčeni borbi zmagala Vidmar-Justin, medtem ko sta Kranjčana Tuma-Bežek prispela v cilj z istim časom kot Gerkman-Andrijašič. Med mladinci sta v tej kategoriji prepričljivo zmagala Šuštar-Bernot, v kategoriji C 1 pa je zmagal Vest pred Prelovškom. T. F.

Zamenjava na vrhu

ZAGREB, 18. aprila (po telefonu) — Rezultati šestega kola mednarodnega šahovskega turnirja miru: Parma — Bertok prekinjeno, Bisguier — Petrosjan remi (21), Larsen — Matanović 1:0 (32), Udovčić — Gipslis 1:0 (39), Filip — Bronstein remi (17), Antošin — Gligorić prekinjeno, Ivkov — Minić prekinjeno, Damjanović — Golombek prekinjeno, Portisch — Uhlmann 1:0 (36), Padevski — Marović 1:0 (33).

Na čelu tabele smo doživeli spremembo. Uhlmann je moral svoje vodilno mesto prepustiti dvema kandidatoma za naslov svetovnega prvaka. Portisch je imel proti vzhodnonemškemu velemojstru vseskozi prednost, da bi v obojestranski časovni stiski postavil tekmeca pred neubranljiv mat. Larsen pa je z učinkovitim koncem prizadejal Matanoviću prvi poraz: žrtvoval je najprej skakača in nato še trdnjavo za mat. Tako je med svoje žrtve vpisal za Gligorićem še enega našega velemojstra.

Bertok je proti Parmi hitro zajadral v podrejen položaj, izgubil središče, se boril vseskozi z raznimi grožnjami belega, da bi nazadnje ostal za dva kmeta krajši v izgubljenem položaju. Tudi Gligorić ima boljši položaj proti Antošinu in bi utegnil zabeležiti že tretjo zaporedno zmago. Material je sicer enak, toda v damski končnici ima kljub raznobarvnim lovcem prednost zaradi nevarnih prostih kmetov. Ivkov ima proti Miniću kvaliteto več in bo verjetno zmagal, vtem ko se bo partija Damjanović : Golombek končala najbrž remi.

Prekinjene partije: Portisch-Padevski (4. kolo) 1:0, Udovčić-Bronstein remi, Gligorić-Filip in Petrosjan-Bertok (vse 5. kolo) 1:0.

Naslednje (sedmo) kolo bo na sporedu v sredo. B. Parma

Rezultati prekinjenih partij

ZAGREB, 19. aprila. — Danes je bil prost dan, zato so bile na mednarodnem šahovskem turnirju igrane prekinjene partije. Rezultati: Bertok — Bronstein 0:1, Antošin — Gligorić remi, Parma — Bertok 1:0, Damjanović — Golondek 1:0, Ivkov — Minić 1:0.

Vrstni red po šestem kolu: Larsen, Portisch 4,5, Uhlmann, Petrosjan, Bronstein 4, Parma, Gligorić, Ivkov 3,5, Padevski, Antošin 3 itd.

Po poteh partizanske Ljubljane

Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« obvešča organizacije, šole, ekipe JLA in LM, da je zadnji rok prijav za tekmovalni pohod na 25 km in šolske štafete 5×1000 m — 25. april. Po tem roku prijav ne bodo več upoštevali. ODBOR.

V soboto in nedeljo 57 nesreč

Terjale so štiri smrtne žrtve in 41 ranjenih

LJUBLJANA, 19. aprila — Na cestah Slovenije je bilo v soboto in nedeljo 57 prometnih nesreč. Stirje so se smrtno ponesrečili, 41 pa je bilo ranjenih, od tega 16 huje. Škodo cenijo na nekaj več kot 14 milijonov dinarjev.

ZASPAL JE ZA VOLANOM — S ceste I. reda v vasi Podmilj je včeraj ob 15. uri zavozil osebni avto »zastava 750«, s katerim se je peljal Miha Podlesnik, star 31 let. Peljal je iz Ljubljane proti Celju in je pri hiši štev. 5 zavozil s ceste zato, ker je zaspal. Avto je podrl obcestni smernik, peljal po travnatem nasipu še 27 metrov in obstal v dva metra globokem betonskem propustu. Sopotnica 53-letna Marija Skof se je pri trčenju hudo ranila in je umrla na mestu nesreče. Voznik je bil huje ranjen in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico, sopotnika Viktor in Marija Strniša pa sta se laže poškodovala in sta pomoč odklonila.

TRČIL V DROG ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO — V nedeljo okrog 3. ure zjutraj se je na Celovški cesti v naselju Poljane pri Šentvidu osebni avto »peugeot 404«, ki ga je vozil 32-letni Belgijec Jean Pierre Dugailly, zaletel v avtobus znamke »FAP«, katerega je upravljal 25-letni Ludvik Gričar. Voznik osebnega avtomobila je pripeljal iz Mednega in je vozil proti mestu. Pri hiši št. 28 je osebni avto oplazil avtobus, ki je v blagem ovinku pripeljal nasproti. Osebni avto je potem peljal naprej in podrl prometni znak »camping« ter se zaletel v drog električnega omrežja za trolejbus, zavozil na njivo in tam obstal. Pri nesreči se je hudo ranil sopotnik Andrija Mrakovčić, ki so ga odpeljali v bolnišnico, kjer je v nedeljo popoldne umrl. Voznik in potnika, ki sta sedela na zadnjih sedežih so bili laže poškodovani.

SMRTNA NESREČA AVTOMOBILISTA — Na cesti II. reda v Strunjanu se je včeraj ob 13. uri smrtno ponesrečil avtomobilist Arnold Goslar iz Kopra. Peljal je iz Portoroža proti Kopru. Med vožnjo se je avto prevrnil na desni bok in se zaletel v obcestno drevo na desni strani ceste. Voznik je umrl na kraju nesreče.

PODRL MOSTNO OGRAJO — Z osebnim avtom ljubljanske registracije se je včeraj ob 13.55 Marjan Kurnik, 43-letni mizarski mojster iz Ljubljane zaletel v mostno ograjo v Sečovljah. Ograja se je podrla, tako da je avto padel 3 metre globoko pod mostni zid. Voznik se je pri trčenju hudo ranil, njegova žena Pepca in sin Joško pa sta se laže poškodovala. Vse tri so odpeljali v izolsko bolnišnico. V avtu sta bila še dva potnika, ki pa se nista ranila. Gmotno škodo cenijo na približno dva milijona dinarjev.

Zaslišali so izvedenca

Njune izjave bremenijo obtožence iz »Vina« Bled

KRANJ, 19. aprila — Danes so pred kranjskim okrožnim sodiščem nadaljevali razpravo proti nekdanjemu direktorju blejskega podjetja »Vino« in soobtoženim, ki se zagovarjajo zaradi grabeža in pomoči pri grabežu, oziroma nepravilnega poslovanja z vinom.

Sodniki so najprej prebrali vrsto dokaznih listin, nakar so zaslišali davčnega izvedenca, ki je čez nedeljo ponovno preračunal, koliko davka so obtoženi pomagali utajiti gostilničarjem. Med glavno obravnavo so namreč ugotovili, da trgovska potnika nista prodajala nekaterih vrst pijač gostilničarjem, ki jih je izvedenec upošteval pri prvem izračunu. Danes so zaslišali tudi vinskega strokovnjaka — enologa, ki je na podlagi razpoložljive dokumentacije izračunal, koliko vode so prilili vinu. Enolog je po podatkih, ki so mu bili na razpolago, izračunal, da so zanesljivo dolili nekaj manj kot 7000 litrov vode (kletar je namreč trdil, da je dolil najmanj 17.000 litrov vode). Izvedenec je lahko izračunal količino prilite vode samo za določene pošiljke vina, za katere je obstajala običajna dokumentacija, medtem ko za večji del vina sploh ni potrebne dokumentacije. Povedal je tudi, da je vsako dolivanje vode v vino protizakonito. Med obravnavo je Benedik razlagal sodnikom, da je dolivanje vode nekaj dopustnega. To so delali tedaj, če so hoteli določeni vrsti vina spremeniti alkoholno stopnjo.

Precej obširno so tudi obravnavali, kakšna je razlika med tropinami in drožmi. Pri blejskem »Vinu« so namreč knjigovodsko vodili te ostanke kot tropine, medtem ko je na glavni obravnavi začel Benedik trditi, da so to droži, iz katerih naj bi pridobili določeno količino vina.

POŽAR V KOMBIJU — LJUBLJANA, 19. marca. Nekaj minut pred deveto uro zjutraj je nenadoma zagorel na Zaloški cesti dostavni avtomobil podjetja »Pleskarstvo 1. maj«, ki je bil namenjen v Umag z večjo količino firneža, terpentina in drugih pleskarskih pripomočkov. Vseh osem potnikov — pleskarji in šofer — so prisebno zmetali goreče predmete na cesto, tako da se nihče ni opekel. Materialna škoda pa znaša 400.000 dinarjev. Vzrok požara sicer ni znan, vendar menijo, da je nekdo moral neprevidno vreči ogorek k posodam z razredčili. (Foto: Busić)

Do smrti ga je povozil vlak

GROSUPLJE, 19. aprila. — Na železniški postaji v Grosupljem se je včeraj ob 4.30 smrtno ponesrečil 22-letni premikač Marjan Rozman iz Grč vrha pri Mirni peči. Povozil ga je tovorni vlak štev. 6365. Vlakovodja je naročil Rozmanu, naj odpne dva vagona na vlaku, ki je pripeljal na postajo. Ker je vlak stal na ovinku, niti vlakovodja niti strojevodja nista videla, če je premikač vagona že odpel. Misleč, da je Rozman že odpel vagona in da njegovega signala ne vidita zaradi tega, ker je stal vlak v loku, je vlakovodja Franc Praznik naročil strojevodji, naj porine vlak nazaj. Rozman je v tem trenutku stal med odbijačema, ki sta ga stisnila, tako da je bil na mestu mrtev.

Dve leti in pol strogega zapora za goljufa

CELJE, 19. aprila. — Pred sodnim senatom okrožnega sodišča v Celju, ki mu je predsedoval sodnik Janko Cigoj, je bila danes razprava proti 26-letnemu nekvalificiranemu delavcu Kemalu Karabegoviću iz Maglaja v BiH, ki je v letih 1963 in 1964 izvršil na najbolj pretkan način številne goljufije in tatvine. O njegovi nepošteni »karieri«, ki jo je začel na področju Slovenije in nato nadaljeval v BiH, smo v »Delu« že poročali pretekli mesec.

Na obravnavi je Karabegović priznal svoje goljufije in tatvino v Zagrebu. Skupno je oškodoval 7 žrtev.

Senat okrožnega sodišča v Celju je obsodil Kemala Karabegovića na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora. Razen tega bo moral povrniti škodo v skupnem znesku pol milijona dinarjev.

F. K.

Požari v preteklem tednu

Med njimi sta bila dva tudi v gozdu

Največ škode, ki so jo povzročili požari v minulem tednu, je povzročil požar v mizarskem podjetju v Senožečah, kjer je gorela lakirnica. Iz doslej še nepojasnjenega vzroka je nastala eksplozija, ki je bila tako močna, da so popokali zidovi in so popokala stekla na oknih in vratih; požar pa je uničil vse predmete v lakirnici in električno napeljavo. Škodo so ocenili na približno 6,000.000 din. Požar so skušali pogasiti že v začetku, ko so opazili dim, v tem trenutku pa je odjeknila močna eksplozija, ki je vrgla tri delavce ob steno. Zaradi eksplozije se je požar naglo razširil po vsem prostoru.

Pri Kozini in na Drenikovem vrhu na Rožniku je gorelo v gozdu. Prvi požar je povzročil precej materialne škode — okoli 700.000 din, kjer je na površini 40 ha zgorelo precej grmičja in mladih borovcev. Med gašenjem je v ognju eksplodirala granata, ki na srečo ni ranila nikogar. Pri drugem gozdnem požaru pa je gorela suha trava in listje na majhni površini. Škode ni bilo.

Na tovornem avtomobilu »deutz« se je zaradi razlite solitrne kisline vžgala embalaža steklenice, ki se je med prevozom razbila, ker se je zaradi hitrega zaviranja avtomobila prevrnil steklen balon. Škodo so ocenili na približno 200.000 din.

Ker je izpadla žerjavica iz štedilnika na nezaščiten lesen pod pred štedilnikom, so se vžgala tla stanovanja prosvetnega doma v Šentilju, nakar se je požar razširil še na podstrešje. Pogorelo je okoli 10 kvadratnih metrov ladijskega poda in leseni nosilni tramovi. Požar so pravočasno opazili in hitro pogasili.

Zaradi igre z ognjem, s katerim se je igral otrok, je pogorelo leseno gospodarsko poslopje Marije Samec iz vasi Ješence. Požar je zajel tudi stanovanjsko poslopje, ki so ga deloma rešili, pogorelo pa je gospodarsko poslopje. Škodo cenijo približno na en milijon dinarjev. M. V.

KB vezane vloge — višje obresti

Medicinska fakulteta v Ljubljani

razpisuje delovni mesti:

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE in REFERENTA za likvidacijo materialnih izdatkov

Potrebna praksa in po možnosti srednješolska izobrazba. Nastop službe takoj ali po dogovoru. —

Ponudbe sprejema tajništvo fakultete, Vrazov trg 2-I. 7552

NOVO NA TRŽIŠČU
STOMA
PASTA ZA ZOBE

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 21-832, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA, ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 850 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

Telefon dežurnega urednika: 20:646

Gledališče

DRAMA

Torek, 20. aprila ob 19.30: Kafka-Gide-Barrault: PROCES. Abonma E in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Ob 19.30: Kopit: OH, OČKA, UBOGI OČKA . . . v Viteški dvorani Križanik — Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami in eno uro pred predstavo v Križankah.

Sreda, 21. aprila ob 15. uri: Wesker: KORENINE. Abonma NM 1.

Ob 20. uri: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). Abonma TS 2. — Konec okrog 22.30.

V prodaji so vstopnice za izvenabonmajsko predstavo Millerjeve drame »PO PADCU« v soboto, 24. aprila, hkrati pa opozarjamo vse, ki se ne bi odločili za nocojšnjo predstavo v Križankah, da bomo delo »OH, OČKA, UBOGI OČKA . . .« ponovili tudi v nedeljo, 25. aprila. Vstopnice so že v prodaji (tel. 21-402).

OPERA

Torek, 20. aprila ob 19.30: Verdi: NABUCCO. Abonmma H. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 21. aprila ob 19.30: Borodin: KNEZ IGOR. Gostuje basist MIROSLAV ČANGALOVIC, prvak beograjske Opere, v vlogah kana Končaka in kneza Galickega. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji.

Od danes dalje bodo v prodaji preostale vstopnice za premiero Mozartove opere »Così fan tutte«, ki bo v nedeljo, 25. t. m. za premierski abonma in izven. Sicer veljajo vstopnice od 26. marca, ko je bila premiera odložena. — Premiero »Così fan tute« so pripravili: dirigent Ciril Cvetko, režiser Hinko Košak in k. g., scenograf arh. Sveta Jovanović, kostumograf Saša Pavičeva, vodja zbora Jože Hanc, korepetitorja Dana Hubadova in Zdenka Lukceva. Nastopajo: Zlata Ogunjanovićeva, Boža Glavakova, Sonja Hočevarjeva, Rudolf Franci, Marcel Ostaševski in Miljenko Grozdanić, basist zagrebške Opere, kot gost.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Gledališka pasaža

Torek, 20. aprila ob 19.30: T. Williams: MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI. Zaključena predstava za Društvo upokojencev.

Sreda, 21. aprila ob 19.30: T. Williams: MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI. Premiera. Abonma Premierski in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.)

Opozarjamo na jutrišnjo premiero Williamsove drame »Mačka na vroči pločevinati strehi«. Vstopnice so v prodaji. Rezervacije po tel. 21-660

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Mestni dom

Petek, 23. aprila, ob 20. uri: Golar: DVE NEVESTI, veseloigra. Gostovanje v Šentvidu. Prodaja vstopnic dve uri pred predstavo pri kino-blagajni.

Pionirski dom
Trg VII. kongresa ZKJ 1

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Ročne lutke, Resljeva 36
Ob 16. uri: M. C. Machado: MALI STRAH BAVBAV. Zaključena predstava.

Marionete, Levstikov trg 2
Ob 19. uri: M. Maeterlinck: SINJA PTICA. Zaključena predstava.

PIONIRSKA KNJIŽNICA
Komenskega 9
Ob 16. uri: OSABNA KRALJIČ. NA IN STEKLENI VODNJAK, ura pravljic za otroke od 5. do 7. leta.

ODD. ZA GLASBENO VZGOJO
Sreda, 21. aprila ob 15.30: B. Britten: UPRIZORILI BOMO OPERO, zaključena za abonma B Mladinskega gledališča.

KINO PIONIR
sovj. film OB ZVOKIH BOBNOV, ob 10, 15, 17 in 19.30.

MLADINSKI KINO
Zaprto!

Koncerti

DANES bo Akademija za glasbo ob 20.15 priredila v Filharmoniji slavnostni koncert v proslavo 20. obletnice osvoboditve. Nastopili bodo solisti (alt, klavir, violina), ob spremljavi orkestra AG. Na sporedu dela: Osterca, Skerjanca in Bravničarja. Dirigent Uroš Prevoršek. — Brezplačne vstopnice pri večerni blagajni. Vljudno vabimo! **K**

VEČER JUGOSLOVANSKE FOLKLORE v okviru prireditev SPENT bo v četrtek, 22. aprila ob 20.15 na GR. Spored bosta izvajala ansambla »VESELIN MASLEŠA« iz Banjaluke in AFS »FRANCE MAROLT« iz Ljubljane. Program je izbran izmed najlepših jugoslovanskih plesov in bo zanimiv predvsem za številne inozemske goste v času SPENT. Oba ansambla sta gostovala že v mnogih evropskih državah in dosegla visoka priznanja. Vstopnina 400, 300 in 200 dinarjev. Predprodaja vstopnic od danes dalje v Turističnem biroju, Titova 11 in na dan prireditve od 16. ure dalje na Gospodarskem razstavišču. **K**

RTV Ljubljana

SPORED ZA TOREK

5.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Ansambel Borisa Franka in ansambel Boruta Lesjaka; 8.20 Od melodije do melodije; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.25 Peter Iljič Čajkovski: Finale 3. dejanja opere Pikova dama; 9.45 Četrt ure s plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti! 13.05 Kmetijski nasveti — Vinko Strgar: Samonikle rastline za vrt; 12.15 Slovenske narodne pesmi pojo mali vokalni ansambli; 12.30 Iz koncertov in simfonij; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.30 V torek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Pol ure z ansambli in vokalnimi solisti iz studia 14; 19.45 Na mednarodnih križpotjih; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Majhen recital sopranistke Danice Skerlec-Pfandl; 20.20 Radijska igra; 21.09 Serenadni večer; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — Studio Ljubljana; 23.05 Nočni koncert z deli Jugoslovanskih skladateljev.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki
19.40 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (Beograd)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 Z EKSPRESOM OKROG SVETA — prenos prireditve iz Doma sindikatov (Beograd)
22.15 MAJA PLISECKAJA — sovjetski film (Beograd)
23.25 Poročila (Beograd)

Na kanalu 9 — Sljeme
19.25 SPREHOD PO VELESEJMU (Zagreb)

SAP
LJUBLJANA
ODDELEK ZA TURIZEM
TITOVA 38, TEL. 31-44-21

priredi

za prvomajske praznike izlet v PORTOROŽ in UMAG.

Vabimo vse kolektive in posameznike na prijetno razvedrilo in počitek. Dvo- in tridnevno bivanje na morju.

Znatno znižane cene

Samo 7.000 oziroma 5.500 dinarjev.

Kino

SPORED ZA TOREK

KINOTEKA — Miklošičeva c. 28: ita.-franc. film VELIKA VOJNA. Režija: Mario Monicelli. Glav. vl.: Vittorio Gassman, Alberto Sordi, Silvana Mangano, Folco Lulli, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 13. ure dalje.

KINO UNION: amer. barvni CS film NAJLEPŠA NA SVETU. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob 10. uri matineja amer. filma REKVIEM ZA BOKSARJA.

KINO KOMUNA: amer. film REKVIEM ZA BOKSARJA. Tednik Predsednik Tujnisa v Jugoslaviji. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA: domači film NA MESTO, DRŽAVLJAN POKORNI. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO VIC: angl.-amer. barvni CS film BEGUNCI. Edwars Anhalt je dobil Oscarja za najboljši scenarij po literarni predlogi. Tednik F. N. 15. Predstave ob 15.15, 18 in 20.45.

KINO ŠISKA: amer. CS film o zavezniški invaziji v Normandijo 6. VI. 1944 NAJDALJŠI DAN. Režija Andrew Marton, Ken Annakin in Bernhard Wicki. Sodeluje okoli 50 znanih ameriških, nemških, francoskih in angleških igralcev. Tednik F. N. 15. Predstavi ob 16 in 19.30. Cena vstopnic dvojna.

PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografi od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV: franc. VV film AFERA NINE B, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO ZADOBROVA: amer. barvni CS film NIHALO SMRTI, ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: danski film DILEMA, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMZALE: domači CS film NEVESINJSKA PUŠKA, gostovanje v Dobu, ob 20. uri.

KINO DOM, KAMNIK: amer. barvni CS film ČEZ PLANINE DIVJEGA ZAHODA, ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA: poljski film POTNICA, ob 20. uri.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: angl. barvni film DOKTOR IN LJUBEZEN, ob 15 in 20. uri.

KINO CENTER, KRANJ: amer. film PRIVAJANJE NA ZAKONSKO ŽIVLJENJE, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ, KRANJ: nemški film TISOČ OČI DR. MABUSA, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO RADIO, JESENICE: nemški film SEST GROZNIH NOCI, ob 17 in 19. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: amer. barv. CS film UPOR NA LADJI BOUNTY, ob 17 in 20. uri.

KINO KRKA, NOVO MESTO: sovj. film ZGREŠENO ŽIVLJENJE, ob 18 in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: amer. barvni CS film NI IME-NA NA STRELU, ob 20. uri.

KINO SVOBODA, KRŠKO: amer. kinotečni film DNEVNIK IZ PACIFIKA (iz leta 1943), ob 19.30.

KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: sovj. VV film NALOGA OBVEŠČEVALCA, ob 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: češki film VRAŽJA ZANKA, ob 17 in 19. uri.

KINO SVOBODA, SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: angl. barvni film PLAMEN NA ULICAH, ob 20. uri.

KINO SOČA, NOVA GORICA: amer. barvni film GARSONJERA ZA ŠTIRI.

KINO SVOBODA, SEMPETER PRI GORICI: amer. barv. film SIN RDEČEGA GUSARJA.

Kompas obvešča

SREDOZEMLJE: tradicionalno potovanje z motorno ladjo »Jugoslavija« v oktobru. Prijavite se pravočasno!

ZVEZA GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV — Zadnji rok prijav za strokovno ekskurzijo v MAINZ—BERLIN.

GEODETI! — POHITITE! Zadnji rok prijav za strokovno ekskurzijo v ITALIJO je 21. aprila!

KOMPASOV RALLY — 7-dnevno potovanje z osebnimi avtomobili v AVSTRIJO in ČSSR. Prijave do 20. maja.

AZURNA OBALA! — Zadnji rok prijav za tradicionalno potovanje v maju.

DOLOMITI! Edinstveno potovanje z avtobusom v najlepše predele DOLOMITOV. — Prijave do 5. maja.

PARIZ! — Mednarodna razstava GRAFIČNE IN PAPIRNE INDUSTRIJE. Zadnji rok prijav 30. april.

TRST! — Mednarodna CVETLIČNA RAZSTAVA v parku MIRAMARE! Eno- in dvodnevni avtobusni izleti. Pohitite s prijavami.

ZELENICA — Sončna pobočja ZELENICE vabijo na idealno spomladansko smuko. KOMPASOVA ZIMSKA ZELENICA obratuje vsak dan!

Prijave za vse izlete sprejemajo poslovalnice KOMPASA, kjer dobite tudi programe posameznih izletov. **O**

Predavanja

SLOVENSKO GEOLOŠKO DRUŠTVO vabi na predavanje F. Drobneta: Razprostranjenost in mehanske lastnosti sedimentov na območju Ljubljane ter S. Tovornikove: Inženirsko-geološki in hidrogeološki problemi območja Ljubljane. Predavanje bo naslednji torek, dne 27. aprila 1965 ob 18. uri v geološkem seminarju na Aškerčevi 12. **P**

DRUŠTVO za raziskovanje morja vabi na večer filmov, v torek, 20. aprila ob 19.30 na filozofski fakulteti. **P**

Maribor

DEŽURNA LEKARNA

Torek, 20. aprila: lekarna »Glavni trg«, Glavni trg 20.

KINO:

UNION: jugosl.nem. barvni CS film WINNETOU (II. del).

PARTIZAN: ital. barvni film PASJE ŽIVLJENJE.
amer. barvni film SKRIVNOST ŽIVLJENJA.

UDARNIK: amer. barvni CS film NA ŽENSKE BOM MISLIL JAZ

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 20. aprila ob 15.30: Puccini: LA BOHEME. Red ZIS. (poje Ondina Otta-Klasinčeva).

Obvestila

FILOZOFSKA FAKULTETA v Ljubljani sporoča, da bo tov. GORAZD MAKAROVIĆ javno branil svojo doktorsko disertacijo »SLIKARSTVO NA PANJSKIH KONČNICAH«. Obramba bo v sredo, 21. aprila 1965 ob 10. uri v predavalnici 302, Aškerčeva 12. **O**

GOSTINSKA PODJETJA, POZOR! V maju prirejamo izpopolnjevalni tečaj za kuharje. Program vsebuje:
1. nacionalne jedi
2. ribe
3. nadomestki vlečenega testa
4. lunch paket
5. dieta v restavracijski kuhinji.

Tečaj bo šestkrat po 5 ur dnevno, dopoldne ali popoldne po dogovoru s tečajniki.

Prijave pošljite do 23. aprila na: GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER — LJUBLJANA, POLJANSKA 28 a.

PRI ZDRAVLJENJU hemoroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem se ublažijo bolečine in krči. Prijetno, učinkovito in naravno sredstvo za to je rogaški »Donat« vrelec. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in »Mercatorju«.

Čestitka

Specialistu dr. **MIROSLAVU KRISTOFICU** iz Maribora iskreno čestitamo za specialistični izpit iz rentgenologije. — Znanci in prijatelji. **7541**

Mali oglasi

GARSONJERO na Viču in samsko sobo v središču mesta zamenjamo za eno- ali dvosobno stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Še ta mesec«. **7543-6**

PET DOBRIH avtomobilskih gum, 5.60 x 1.3 prodam. Ogled: Kidričeva 6-I, levo. **7522-3**

MOSKE GAMASE, bele in sive, več parov, kupimo. Ekonomat SNG Ljubljana, Prešernova 13. **7521-5**

VESPO GS, letnik 1955 dalje; lahko je karambolirana, nevozna ali v slabem stanju, kupim. Ivan Krašna, Miklavž 25, p. Hoče. **612-3**

NOV japonski transistor, UKV, in srednji val, prodam. Ponudbe pod »62.000«, podružnici »Dela« Kranj. **616-4**

PRALNI STROJ »candy« 3 do 5 superavtomatik, nov, proda — Snoj, Einspielerjeva 5/b. **7566-4**

STANOVANJE išče miren student in dobro plača. Ponudbe pod »Elektrotehnika«. **7571-6**

STARO, dvoinpolsobno stanovanje, v strogem središču, zamenjam za novo. Ponudbe pod »Nizka najemnina«. **7568-6**

FIAT 750, v odličnem stanju in magnetofon TK 5 ter razvijalec za fotografije prodam. Janez Slabanja, Ob Zeleni jami 3. **7553-3**

SPREJMEMO gospodinjsko pomočnico k dvema odraslima osebama. Plača dobra. Stanovanje in oskrba. Gregorič, Jamova 10, Mirje. Oglasite se popoldne ali po tel. 22-269. **7555-1**

PRIDNEGA fanta za pomoč pri delu, možnost priučitve, sprejme Jernej Ambrožič — soboslikar — Krakovski nasip 24, Ljubljana. **7551-1**

POSTREŽNICO za tri do petkrat tedensko sprejme A. Šifrar, Pražakova 7, pritličje desno.

KAMION kiper mercedes diesel, 3,5 ton, leto 1957, v odličnem stanju, ni registriran, prodam. Zg. Kašelj 146, Ljubljana — Polje. **7561-3**

SUPER RIFLE KAVBOJKE raznih znamk, nylon plašče, terital krila in srajce dobite po najugodnejših cenah

CASA IMPERMEABILE — TRST Via S. Nicolo 22

BREZPLAČNO DOBITE ANGLEŠKI DEŽNI PLAŠČ, če kupite dežni plašč iz teritala, makoa all oyiona

CASA IMPERMEABILE — TRST Via S. Nicolo 22

ANGLEŠKO BLAGO za moške in ženske obleke, plašče ter kostume dobite po zelo ugodnih cenah

MAGAZZINI STOFFE INGLESI TRST — Via S. Nicolo 22

ZAVESE TERITAL, katerih ni potrebno likati, pohištveno blago iz brokata in velurja, volnene ode je dobite po najnižjih cenah

MAGAZZINI STOFFE INGLESI TRST — Via S. Nicolo 22

GLOBOK otroški voziček, košarico z žimnico, ugodno proda. Petek, Trubarjeva 89. **7538-4**

TOVARNISKO nov opel rekord prodam. Ponudbe pod »4«. **7527-3**

HRANO in stanovanje dam za pomoč v gospodinjstvu. Leopold Gale, Resljeva 35/I., Ljubljana. **7560-6**

POSESTVO prodam na Gorenjskem. Ponudbe pod »Ugodna prilika«. **7500-7**

ODSTOPIM vrstni red za zastavo 750. Ponudbe pod »Oktober«. **7562-3**

ČEK za 1.150.000 din zamenjam za gotovino. Ponudbe pod »Maj«. **7563-8**

EKONOM gostilne išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe pod »Honorar«. **7564-2**

OPEL KARAVAN, 56 letnik, prodam. Ponudbe pod »1,100«. **7547-3**

UKRADEN je bil pes, nemški ovčar, sliši na ime Bojo. Opozarjam lastnika tovornega avtomobila, ki je dne 12. aprila 1965 odpeljal psa, naj ga takoj vrne, ker je bil opažovan. Franc Tome, Celovška cesta 275. **7546-8**

SOBNO PECICO in stoječ štedilnik na kurjavo — kupim. Lavrič, Vošnjakova 10. **7545-5**

MAGNETOFON Philips-Stereo TK 36, štiristezni, s tremi zvočniki, letnik 65, prodam. Cena 220.000 din. Blažič, Korotanska 30, Šiška. **7544-4**

AVTO FIAT 750, odlično ohranjen, prodam. Tel. 313-190. **7536-3**

ISČEMO gospodinjsko pomočnico za dopoldanski čas k štiričlanski družini. Plača in pogoji ugodni. — Sporočite na naslov: Ing. Vojka Ivanek, Luise Pesjakove 17/II., Savsko naselje, od 15. do 17. ure — razen srede. **7550-1**

Umrla je naša mama

Katarina Dremelj

roj. Kosec

Pokopali smo jo dne 11. IV. 1965 na Vrhniki. Vsem, ki ste ji med hudo boleznijo stali ob strani, jo obdarovali s cvetjem in jo spremili na poslednji poti, se najtopleje zahvaljujemo.

Žalujoči otroci z družinami

Vrhnika, 19. aprila 1965

Sporočamo, da je včeraj ob 17. uri umrl

Josip Šimenc

apostolski protonotar, stolni dekan in arhidiakon mesta Ljubljane

Leži v kapeli teološke fakultete na Poljanski cesti 4. Po pogrebni maši, ki bo v sredo, 21. aprila 1965, ob 8. uri v stolnici, ga prepeljejo v Jožefovo vežico na Žalah, od koder bo pogreb isti dan popoldne ob 15.15 na pokopališče na Žalah.

N. v m. p.

NADŠKOFIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI

Ljubljana, 20. aprila 1965

Poln načrtov in nad je komaj 24 let star umrl naš zlati

ANDRIJA MRAKOVČIĆ - Andrič

Pogreb bo v sredo, 21. aprila 1965, ob 16.45 iz Antonove mrliške veže na Žalah

Žalujoči:

mama Nada roj. Germek, sestra Naca Bric z možem in hčerko Anko, baka Marija Mrakovčić in družine Pečenko, Germek, Skočir, Battelino in Poljak

Ljubljana, Punat na Krku, 19. aprila 1965

Potrti javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je včeraj popoldne mirno umrl naš brat in stric

Josip Šimenc

stolni dekan

Ležal bo do srede zjutraj v Alojzijevišču, Poljanska cesta 4. — Pogreb bo v sredo, 21. aprila 1965, ob 15.15 iz Jožefove vežice na pokopališče prav tam.

Žalujoči:

Janez in Jernej brata, Ivana por. Kuhar in Marija sestri, nečaki in nečakinje

Ljubljana, 20. aprila 1965

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil po dolgi in mučni bolezni naš ljubi mož in stric

Matija Maver

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 21. aprila 1965, ob 16. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:

žena Terezija in ostalo sorodstvo

Ljubljana, Boštanj, Grobše, 19. aprila 1965

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v 60. letu starosti nenadoma zapustil naš ljubi mož, oče, stari oče, stric in svak

Tomaž Štifter

čevljarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 20. aprila ob 15. uri v Trebnjem.

Žalujoči:

žena Minka — otroci Tomaž z družino, Ivan z družino, Dušan in Majda ter ostalo sorodstvo.

Trebnje na Dolenjskem, Ljubljana, 20. aprila 1965

Vsem sodelavcem socialnega zavarovanja sporočamo, da je po daljši bolezni umrl naš dolgoletni delovni tovariš

Miroslav Benedik

referent za inozemske pokojnine

Na zadnji poti se bomo poslovili od njega v torek, 20. aprila 1965, ob 16. uri iz Jožefove vežice na Žalah. Zvestega in požrtvovalnega sodelavca ter zglednega tovariša bomo ohranili v trajnem in toplem spominu

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE — LJUBLJANA

Ljubljana, 19. aprila 1965

Dotrpela je v 94. letu starosti naša draga mama in stara mama

Helena Grad

roj. BIKOVSEK

Pogreb pokojnice bo v torek, dne 20. aprila 1965, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Zg. Kašlju na pokopališče v Polju

Žalujoči:

sinovi Karol in Franc ter hčerka Mici por. Uršič z družinami in ostalo sorodstvo

Zg. Kašelj, Kamnik, 19. aprila 1965

Kot žrtev prometne nesreče je tragično preminil naš mladi sodelavec

ANDRIJA MRAKOVČIĆ

študent

Dragega tovariša bomo spremili na zadnji poti v sredo, 21. aprila ob 16.45 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Uredništvo DELA

Ljubljana, 19. aprila 1965

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš dragi

ARNE GOSLAR

kemigraf

Pogreb dragega bo danes, ob 16. uri na pokopališču v Kopru.

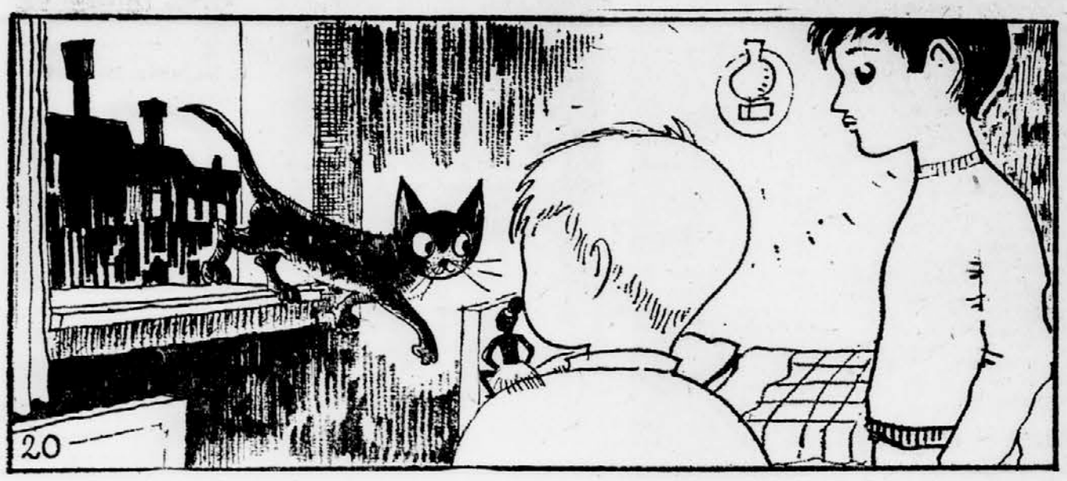
Žalujoči:

žena Diana, hčerki Mira in Tosca, mama Marija, oče Egon, brat Borut, sestra Ava por. Mestinšek z družino, Lučka por. Zupan, Neda in ostalo sorodstvo.

Koper, Ljubljana, 18. aprila 1965

DROBTINICA

Piše: POLONCA KOVAČ – Riše: MELITA VOVK

20. V Frankovi izbici je bilo čisto tiho. Vsi so z razbijajočim srcem čakali na Pilulo. Petru se je zdelo neznansko dolgo, preden je Pilula lahkotno skočila s strehe v sobo.

»Pa jih imamo,« je rekla zmagoslavno. »Tisti možak je obljubljal Črnemu Roku čudežni recept za sladoled, seveda če mu Črni Roko preskrbi ladjo in plača goro zlata. Črnemu Roku pa se je zdela gora zlata preveč in zato sta se spria.«

»Pa ni nič povedal, kje se dobi tisti recept,« je šepetaje vprašal Franko.

»Prav povedal sicer ni, rekel pa je, da potrebuje ladjo, da se bo z njo odpeljal v Mehiko. Tam živi sladoledar, ki pozna recept za najboljši sladoled.«

Franko je vzdihnil:

»Mehika je tako daleč.«

Maček Vasilij je dejal:

»Treba bi bilo priti v Mehiko.«

»Že, toda kako?« je obupano vprašal Franko.

Tedaj je Peter junaško bleknil:

»Kako! Z ladjo, ne! Če gre lahko Črni Roko, gremo lahko tudi mi.«

»O, Peter, kaj bi si ti upal?«

Peter se je ozrl naokoli. Vsi so ga občudujoče gledali. In Peter si je mnogo upal, če so ga občudovali, zato je junaško pribil:

»Bi.«

Vrtimo globus

ANKARA — Zaradi sesedanja zemeljskih plasti v turškem rudniku svinca Simavu se je smrtno ponesrečilo pet rudarjev. Usad je sprožila eksplozija dinamita v jami, kjer je delalo 24 rudarjev.

PARIZ — Kakor poroča Reuter, je bilo konec minulega tedna na francoskih cestah vsaj 66 smrtnih žrtev prometnih nesreč. Nad 800 ljudi je bilo poškodovanih, med njimi 170 hudo.

MUNCHEN — Brez posledic sta prestala padec iz četrtega nadstropja 13-mesečni dojenček in njegov petletni bratec iz Münchna. Malček je plezal po ograji in se z balkona prevrnil v globino, bratec pa je skočil za njim. Padec je ublažila zrahljana cvetlična greda.

JOHANNESBURG — Deček, star poldrugo leto, je brskal po materini torbici. Našel je pištolo in se z njo igral. Nenadoma je počilo, otrok je obležal mrtev.

ATENE — V grški prestolnici je med skupno 295 kinematografi kar 144 takih, ki se začno z »A«. Lastniki so skušali prekositi drug drugega v želji, da bi bila imena njihovih filmskih dvoran natisnjena na prvem mestu ali vsaj čimbolj pri vrhu med dnevnimi novicami v listih.

FRANKFURT — V predmestju Frankfurta je avtomobilist zaradi okvare na motorju pustil svoj voz ob cesti. Dve uri kasneje sta manjkali sprednji kolesi. Lastnik je to opazil in vložil prijavo. Ko se je vrnil k avtomobilu, je našel le še ostanke. Tatovi so medtem odnesli zadnji dve kolesi, odbijač, vpinjač, zaromete ter vse šipe in vrata.

STOCKHOLM — Od oktobra dalje se bo dobilo na Švedskem tako imenovano »vmesno pivo« (3.6 odstotka alkohola). Doslej so prodajali v tej deželi le lahko (1.8 odstotka) in močno pivo z običajnim odstotkom alkohola. Kdor hoče kupiti močno pivo, ki se dobi samo v posebnih trgovinah, mora pokazati osebno izkaznico. Alkoholike imajo te prodajalne na posebnem seznamu in jim sploh ne dajo alkoholnih pijač.

HAAG — V nizozemski živinoreji se je že močno uveljavilo umetno oplojevanje: zajelo je 1.24 milijona oziroma 63 odstotkov krav na Nizozemskem.

HAMBURG — Združeno trgovcev na drobno v osrednjem delu Hamburga je ustanovilo skupnost, ki skrbi za parkirne prostore in izdaja mestni plan, na katerem so zaznamovani vsi prostori trgovske mreže. Kdor pusti svoj voz na enem izmed teh parkirnih prostorov, dobi kupon, ki mu zagotavlja v prodajalni eno marko popusta.

NEW YORK — Izpisek iz kataloga nekega ameriškega trgovskega podjetja: »Če bi se izkazalo, da ima pri nas naročeni, na vaš naslov poslani proizvod kakšno pomanjkljivost, nam ga mirno vrnite! Takoj ga bomo nadomestili z drugim enake kakovosti . . .«

LONDON — Pasji pevski zbor je priklicala v življenje gospa Edridge iz Nottinghama (London). Dvakrat tedensko zbira zaupane ji četveronožce v svojem stanovanju, kjer jih uči — tako je sama rekla — »lajati v zboru«. Pravi, da je odkrila pri psih velik talent za glasbo.

CANNES — Imenitna restavracija v Cannesu postreže po želji s temnimi očali, z lasuljami in z najrazličnejšimi bradami in brki — vse zato, da bi lahko njeni gostje v miru pospravili kosilo ali večerjo.

„Kraljica skritih dolin riža“

Himalajska idila sikimskega kralja in ameriške študentke

NEW DELHI — Hope Cook, 23-letna ameriška študentka, je postala sikimska kraljica. V Gangtoku, glavnem mestu himalajske kraljevine, je bilo slavje, kakršnega Sikim še ni doživel. Njeno veličanstvo Džialmo — ali po naše: kraljica skritih dolin riža — je bila seveda osebnost številka dve na slovesnosti, med katero so princu Paldelu Toldupu Namgijalu, njenemu možu, posadili kraljevsko krono na glavo točno ob desetih dopoldne, ne minuto prej ne sekundo kasneje, kajti slavni astrologi so izračunali, da je ta trenutek, ki so nanj čakali več let, najugodnejši za uspeh novega kralja in za blaginjo dežele, ki ji vlada dinastija Namgijal že od leta 1642.

Slavni zvezdogledi so očitno pravi mojstri svoje obrti: tri tedne je deževalo, na dan kronanja v muhastem mesecu aprilu je pomladno sonce svetlo obsijalo Gangtok, sikimsko prestolnico v nadmorski višini 2000 m. Zasluga za lepo vreme na dan kronanja gre tudi trem lamam, ki so zadnje tri tedne noč in dan žebrali samo v ta namen. In tako so veliki bobni glavnega budističnega samostana hkrati s starodavnimi, šest metrov dolgimi trobentami ob molitvah rumeno napravljenih lam in redovnikov glasno napovedali slovesnost med osemtisočaki, katerih zasnežena pobočja so se lesketala v soncu.

Slavje je bilo posrečena zmes obredov iz vzhodnjaških zgodb in na vso moč modernih spektaklov, ki jih je režiral Američan po sodobnih hollywoodskih zamislih. Za Sikimce je bilo kronanje nekaj, česar še niso videli: široko platno za barvni film se še ni povzpelo na himalajsko višavje, zadnje kronanje je bilo v Gangtoku leta 1914, med sedanjimi Sikimci jih je potemtakem le malo, ki so kdaj doživeli vsaj podobno imenitno reč.

Dvajset tisoč gorjancev — po sikimski tradiciji iz vsake družine po en zastopnik — dve uradni predstavnici Indije (obe v rangu ministra), dvanajst veleposlanikov iz New Delhija, nekaj razlaščenih maharadž in peščica osvajalcev himalajskih vrhov se lahko pohvali, da so videli slikovito prireditev, na kateri so brnele filmske in televizijske kamere, pripeljane bodisi po nedavno zgrajeni strateški cesti iz Dardžingila, bodisi z letali na majhno letališče blizu prestolnice.

Kronanje je potekalo ob recitaciji besedila, ki ga je v osmem stoletju napisal učeni Mahagur Padmasambava, kralj pa je spremljal ves obred na prestolu iz 13 zlatih brokatnih blazin, ki simbolizirajo 13 stopenj popolnosti. V zlati brokatni obleki je bil, ko je sprejel darilo indijske vlade, med drugim tudi listino, s katero je postal častni generalmajor indijske vojske. S tega prestola je objavil ukaz o podelitvi 597 odlikovanj in o pomilostitvi približno pol ducata jetnikov v sikimskih zaporih.

Kakor so srednjeveški vladarji po kronanju hodili k rimskemu papežu, da jih je potrdil, tako je novi sikimski »cogal« (božanski vladar) pred dobrim mesecem z letalom potoval v New Delhi, kjer naj bi ga priznali za kralja Sikima. Po pogodbi, sklenjeni leta 1950, je ta himalajska kraljevina pod zaščito Indije. Zaradi strateškega položaja na indijsko-kitajski meji je državica precej pomembnejša, kot bi sodili po njeni velikosti in neznatnem številu prebivalstva (7.707 kvadratnih kilometrov, okoli 160.000 prebivalcev). Indija skrbi za njeno obrambo ter za zunanje zadeve in za prometne zveze, vse druge državnoupravne funkcije pa so v pristojnosti kralja in (delno voljenega) državnega sveta.

Do leta 1950 je bil v tej nedostopni »deželi bliska« pravi srednji vek, štiri leta kasneje so uvedli plansko gospodarstvo, zdaj ima dežela prvo in edino tovarno sadnih sokov, banko, dnevnik in — kraljico iz ZDA.

Ko se je pred približno 50 leti ženil oče sedanjega kralja, mu je svet budističnih svečenikov prepovedal vzeti burmansko princeso, kajti kraljica mora biti domačega aristokratskega rodu. Ko je tedanji 39-letni prestolonaslednik in sedanji kralj Paldel Toldup Namgijal po smrti svoje prve žene pred dvema letoma izrazil željo, da bi se poročil s takrat 21-letno Američanko, ki je v Kalkuti študirala etnologijo, mu je svet lam ugodil brez ugovora in pridržkov. Za razliko od Grace Kelly, »prve Američanke na prestolu« (v Monacu), ni Hope Cook niti filmska zvezda niti milijonarka, zato je dobila vsa zgodba še bolj romantičen nadih.

DJ. ZELMANOVI

PRED DVEMA LETOMA poročena ameriška študentka je zdaj postala sikimska kraljica. Na sliki: kraljevski par.

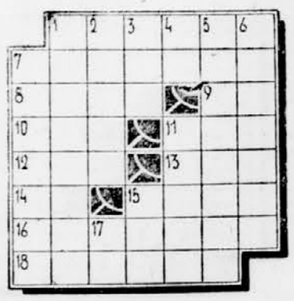
Za dobro voljo

»Pa me res zanima, kaj je na lovu tako razburljivega . . .«

»Družinskih problemov ne bi smel prinašati s seboj v službo!«

Križanka

VODORAVNO: 1. pekovski izdelek, 7. polmilijonsko pristanišče v jugozahodni Angliji, 8. glas, ki ga je čuti ob lomljenju, 9. kemični znak za svinec, 10. žensko ime, 11. poželenje, strast, 12. mlečni izdelek, 13. glas zvok, 14. začetnici priimka in imena predsednika skupščine SFRJ, 15. del telesa, 16. slovenski poljud noznanstveni pisatelj (Fran), 18. reka v Makedoniji.

NAVPIČNO: 1. predstava, prva uprizoritev, 2. telmični poklic, 3. reka v severovzhodni Angliji, 4. okrajšava za »starejši«, 5. termometer, 6. Arnavt, 7. jesenski sad z debelo koščico, 11. tvegana napoved, 15. beograjsko delavsko glasilo, 17. okrajšava za »junior«.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Tati, 5. edikt, 7. Marees, 9. Ana, 10. rak, 12. anketa, 14. arzen, 15. fant.

TT bero statisoči rednih bralcev

Podkev naj pomaga

Predstojnik nekega urada v zahodnonemškem mestu Bad Wildungen je po pošti prejel zavoječek, ki je bila v njem zarjavela konjska podkev. V spremnem pismu se je pošiljatelj pritožil zaradi silno počasnega reševanja njegove prošnje: »Prosim, pribijte zaspanemu uradnemu konjičku tole podkev, da se bo premikal malo hitreje!« Predstojnik urada je pokazal smisel za dovtip: prošnjo je takoj rešil in jo odposlal, hkrati pa pripisal, da je delovala podkev na počasnega uradnega konjička kot naravnost čudodelno zdravilo.

Poročila in zobje

Michael Brooke je prestrašil Londončane, ki so poslušali jutranja poročila. Med branjem se je njegov glas nepričakovano zelo spremenil in postal tišji. Na londonskem BBC so takoj zazvonili telefoni in zaskrbljeni Londončani so spraševali, kaj se je zgodilo: ali nesreča ali morda napad kriminalca . . . Bila pa je le majhna nezgoda. Napovedovalcu je med branjem počila zgornja zobna proteza, tako da jo je moral vzeti iz ust. K zobozdravniku je šel Brooke šele naslednji dan, za poročila ob pol dvanajstih pa si je zobovje zalepil kar sam.

JOHN DICKSON CARR

Stolp na Škotskem

50. nadaljevanje

»Kaj to pomeni?« je nekam naglo vprašala Kathryn. »Tisto, da zahajaš v hiše sramote?«

»Oprostite mi,« se je naglo vmešal Swan. »Tega bi ne smel reči vpričo vas, a zdrsnilo mi je z jezika. Sicer pa najbrž sploh ni res, zato bo bolje, da na to kar pozabimo. Povem vama samo to, da sem vaju v javnosti obravnaval povsem pošteno in naklonjeno.«

»Ali bi šli?« je vprašala Kirstie, ki je še zmerom potrpežljivo čakala pri vratih.

Swan si je naravnal kravato.

»Da, že gremo. In prepričan sem, da bo Colin Campbell, ki je res dečko na mestu, razumel moje stališče.«

»Upam, da bo,« je dahnila Kathryn. »O, bog, res upam, da bo! Rekli ste, da ima pri sebi viski, mar ne, Kirstie?«

Odgovoriti pravzaprav niti ni bilo treba. Medtem ko so se vsi trije vzpenjali po stopnicah za Kirstie, jim je posredno odgovoril sam Colin. Vsa vrata v Shiri so bila trdna in debela in je skoznje prodiralo le malo glasov. Glas, ki so ga slišali, torej ni bil posebno močan. Vendar pa je povsem razločno zvenel po stopnicah.

Jaz ljubim punčko, zalo, zalo punčko.
Nedolžna je kot lilija v globeli
in sladka kakor rosa s škrlatnega
vresja . . .

Kirstie je odprla vrata in petje je odsekano utihnilo.

V prostorni spalnici, opremljeni s hrastovim pohištvom, je Colin ležal na bolniški postelji — ali, bolje povedano, na tistem, kar bi *moralo* biti bolniška postelja. Toda prizor, ki ga je nudil pogled na starega grešnika, sploh ni pričal o čem podobnem.

Telo mu je bilo od pasu navzdol obvezano. Ena noga mu je ležala malo više na žičnem ogrodju. Hrbet se mu je pogrezal v blazine, a glavo je lahko vzdigoval.

Njegovi lasje, brada in brki so bili sicer bolj počesani kot navadno, a nekako se mu je posrečilo, da je bil videti neurejen kot le kaj. Iz zariplega obraza so njegove oči zrle skoraj nasilno prisrčno. V zatohli sobi je močno zaudarjalo po vseh mogočih zdravilih.

Bolnik Colin je zahteval čim več luči. Lestenec je bil načičkan s prižganimi žarnicami. Svetloba je lila na njegov zarotniški smehljaj, na srajco pižame, porisano z razposajenim vzorcem, in na kup stekleničk in tub na nočni omarici. Postelja je stala pod zatemnjenim oknom.

»Vstopite!« je zavpil. »Vstopite in delajte družbo staremu capinu. Neprijeten položaj, tole. Kirstie, poišče nekje še tri kozarce in še eno steklenico. Vi! Vi, ostali! Primaknite si stole semkaj. Le sem, da vas bom videl. Prekleto dolgčas mi je. Nobenega razvedrila razen tega.«

Na nočni omarici je namreč stala do polovice prazna steklenica, na postelji pred njim pa je ležala dvocevka kalibra 20, ki jo je čistil.

OSEMNAJSTO POGLAVJE

»Kitty-kat, ljubica, neznansko me veseli, da spet vidim tvoj obrazek,« je rekel in si vzdignil prelomljeno puško, tako da jo je pogledal skozi eno obeh cevi. »Kaj pa zdaj počenjate? Bi povedali tudi meni kaj novega, da bi vedel, kaj se dogaja?«

Swan ga je samo pogledal, nato pa se je začel zadenjski odmikati k vratom.

Kathryn je skočila k vratom, zasukala ključ in ga potegnila iz ključavnice.

»Takoj ti bom povedala, kaj je novega, striček Colin,« je sladko rekla.

»Tako, tako, Kitty-kat. Kako pa kaj ti, Slan? In ti, Horace Greeley: kako se kaj imaš? Pod kapo ga imam, pa saj je vseeno. Nožice imam povite kot rožnata kitajska dekletca, le da so mene zamotali še malo više. Za pet kriščevih ran! Ko bi me bili posadili vsaj v stol, da bi se lahko premikal!«

Zamislil se je.

Izravnal je puškino kopito in cev ter odložil orožje ob posteljo.

»Srečo imam,« je nenadoma dodal. »Morda je ne bi smel imeti, a imam jo le. Najbrž ste že slišali, kajne, kaj se me je lotilo. Umetni led. Isto kakor Angusa. Torej gre naposled le za umor. Starega Aleca Forbesa je pa le škoda. Sam nisem imel pravzaprav nič proti njemu. Hej, stojte! Kje pa je Fell? Zakaj ga ni tu? Kaj ste naredili s Fellom?«

Kathryn je odločno stisnila ustnice.

»Nekje zunaj je. K civilni obrambi je šel, stric Colin. Poslušaj! Nekaj ti moramo povedati. Tale preklemanski reporter je potem, ko je slovesno obljubljal . . .«

»Kaj ga je pa pičilo, da se je pri teh letih pridružil civilni obrambi? Za padalca ga ne morejo uporabiti; a če ga bodo postavili kam na polje, se presneto lahko zgodi, da ga bodo zamenjali za padalo. To je noro. Še huje: to je naravnost nevarno.«

»Stric Colin, lepo te prosim, poslušaj!«

»Ah, seveda, ljubica. Toda da se ti pridruži civilni obrambi! Tolikšnega nesmisla pa še nisem videl!«

»Tale reporter . . .«

»Prej, ko je bil pri meni, mi tega sploh ni omenil. Kar naprej me je spraševal o ubogem starem Rabbieju in o tem, kaj smo se v ponedeljek menili v stolpu. Ampak kako se mu je posrečilo, da se je pridružil civilni obrambi na Škotskem? Ali me vlečete za nos?«

Kathryn je bila zdaj že tako obupana, da je to opazil celo Colin. Utihnil je in jo zmedeno pogledal.

»Kaj pa je? Je kaj narobe, Kitty-kat?«

»Da, marsikaj je narobe. Lahko ti povem, če mi le malo prisluhneš! Se spominjaš, kako je gospod Swan obljubil, da ne bo o tem, kar se dogaja tukaj, črhnil niti besedice, če mu bomo le sproti povedali, za kaj gre?«

Colin je namrščil obrvi.

»Za pet kriščevih ran! Pa menda nisi natisnil v tisti svoji cunji, da smo te pičili v rit z mečem?«

»Ne, pri moji veri, nisem!« je pri priči globoko iskreno odvrnil Swan.

»Niti besedice nisem črhnil o tem. Časopis imam tukaj in lahko to dokažem.«

»Kaj te pa potlej grize, Kitty-kat?«

»Pisal je ali vsaj namigoval o strahotnih rečeh, ki naj bi se bile zgodile med Alanom in menoj. Ne vem natanko, kaj je zapisal; in kaže, da je Alanu to celo prav vseeno; a gre približno za to, da sva se Alan in jaz nespodobno vedla . . «

Velika dražba umetnin

Za Churchillovo sliko je dal kupec lepo vsoto

NEW YORK — Na dražbi umetnin, ki jih je prodajala newyorška galerija Parke-Bernet, so iztržili skupno 2,724.000 dolarjev. Prodajali so slike francoskih impresionistov, sodobne ameriške slike, risbe in različne kipe.

Najvišjo ceno je dosegla neka Dégasova slika, za katero je kupec plačal 410.000 dolarjev. Van Gogh je dosegel 224.000 dolarjev, Bonnard 155.000, dve Monetovi sliki sta bili prodani za 122.000 in 95.000 dolarjev. Za Chagallovo sliko je dal kupec 82.500 dolarjev, za Villardovo 74.000, za Matissovo pa 72.500 dolarjev. Nepričakovano drago je bila prodana tudi neka podoba, ki jo je naslikal pokojni Winston Churchill: za 26.000 dolarjev.

Strokovnjaki pravijo, da je bila to ena najdražjih newyorških dražb, na katerih prodajajo umetnine. Zato ni čudno, da so zelo ugodno prodali neko gibljivo skulpturo ameriškega abstraktnega kiparja Alexandra Calderja; v denar je šla za 10.000 dolarjev, čeprav je doslej ni bilo mogoče prodati niti za četrtino te vsote. Zadoščenje so dobili tudi zagovorniki pop-arta. Predstavnik te smeri Robert Rauschenberg je imel na dražbi svoje delo, ki je bilo prodano za 15.000 dolarjev.

Mnogo prostega časa

Pravi raj za lenuhe bo prinesla prihodnost, če bo tako, kakor napovedujejo francoski gospodarski strokovnjak dr. Jacpues Fourastié. Izračunal je, da bo človek v dogledni prihodnosti delal vse življenje le 40.000 ur, prostega časa pa bo imel 660.000 ur (ob povprečni življenjski dobi 80 let).

Znamenja bolezni na podobah

Zdravniki in psihologi proučujejo stare slike

LONDON — V Veliki Britaniji se je v zadnjem času razvil svojevrsten konjiček. Zdravniki so se začeli zanimati za umetnost, oziroma razpravljati o boleznih v minulih stoletjih. Realistične podobe, ki so jih naslikali predvsem renesančni umetniki, jim dajejo mnogo gradiva za smele domneve.

Ni samo Rembrandtova »Anatomija dr. Tulpa« zanimiva za proučevanje zgodovine zdravilstva. Ta bo bolj zanimala študente medicine, ki bodo takoj ugotovili nepravilnosti v oblikah mišic leve podlahti. In študentje se bodo še bolj navduševali za »Anatomijo dr. Fredericka Ruyscha«, ki jo je naslikal Jan van Neck. Podoba nima nobenih anatomskih nepravilnosti in je zelo pravilno pobarvana.

Zdravnike zanimajo celo slikarije v jamah pračloveka, kjer so našli tudi nekaj risb, na katerih imajo ljudje amputirane prste. Te roke so zanje bolj zanimive kot pa možje na lovu ali plešoče žene.

Za konjičkarje je veliko vprašanje, ali je bil sifilis v Evropi razširjen že pred Kolumbovim odkritjem Amerike. Uradno sprejeta domneva, da so sifilis prinesli v Evropo Kolumbovi mornarji, se zdi precej neverjetna, povrhu pa v marsičem nasprotuje sama sebi.

Pred vdorom sifilisa v srednjeveško Evropo je bila tu zelo razširjena gobavost, o čemer pričajo številne slike. Med takimi so Rubensova »Sveti Martin«, El Grecova »Sveti Martin in berač«, Botticellijeva »Daritev gobavca« in druge. Na Dürerjevi sliki »Pilat si umiva roke« ima služabnik že simptome sifilisa, toda ta podoba je nastala že po odkritju Amerike. Zato si nekateri zdravniki prizadevajo, da bi uganko rešili s pomočjo slikarij na keramiki iz stare civilizacije, kjer so ljudje upodobljeni zelo realistično. Menijo, da bodo morda v teh slikah našli ob mnogih drugih boleznih tudi pojav sifilisa.

Vendar pa se ne zanimajo za slike samo zdravniki, pridružili so se jim tudi psihologi, ki so na nekaterih Velasquezovih otrocih videli znamenja bebavosti.

»Bakrov čar«

Stara zgodba o niklju

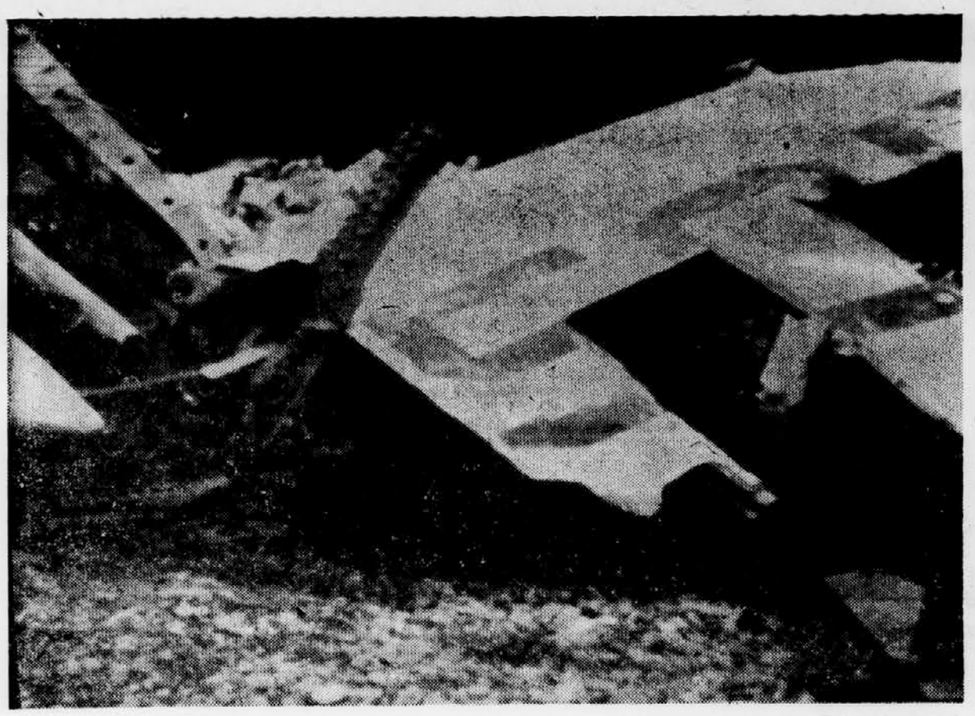
Pred več kot tristo leti so saški rudarji našli pri Annabergu rdečkasto rudo, iz katere nikakor niso mogli dobiti bakra. Počutili so se prevarani in so mislili, da je v rudi kak skrivnostni duh, ki povzroča, da je rudnina videti kot baker. Zato so najdeno rudo imenovali Niklov baker.

Nikel, kar je pomanjševalnica za Nikolaj, je bilo včasih pri potnikih in mornarjih zelo priljubljeno ime. Toda v 14. stoletju je dobilo slab prizvok, postalo je skoraj psovka. S tem imenom so poimenovali šepaste konje, ljudi nizke rasti, razne strahove in tudi zlega gorskega duha.

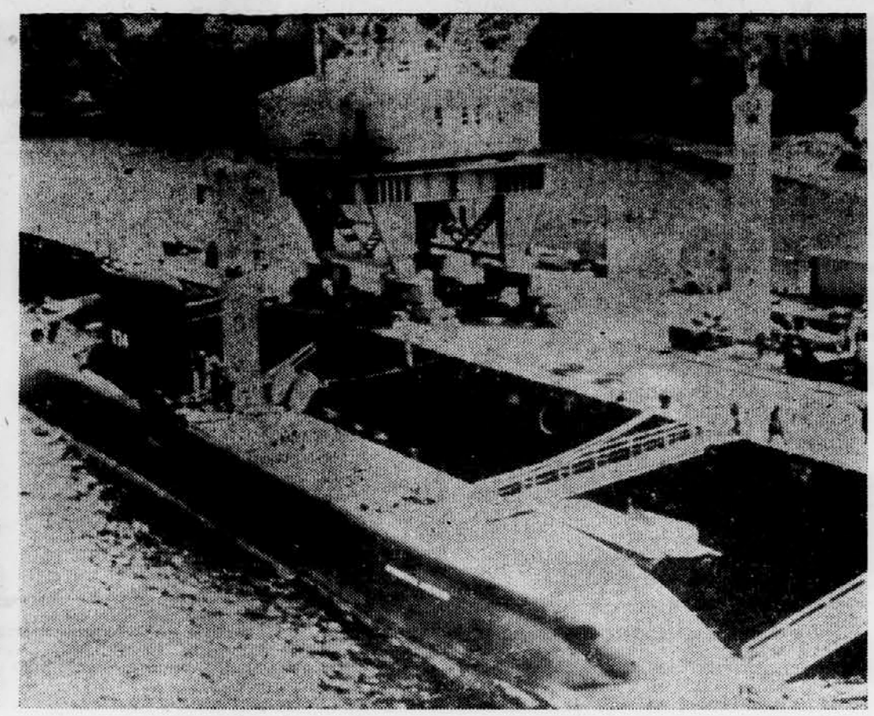
Začarano rudo so torej imenovali po gorskem duhu. Toda leta 1751 je Švedu Axiu Cronštedtu uspelo iz Niklovega bakra pridobiti novo prvino, ki jo je imenoval kratko: nikelj. Od tedaj je nikelj v metalurgiji nepogrešljiva kovina.

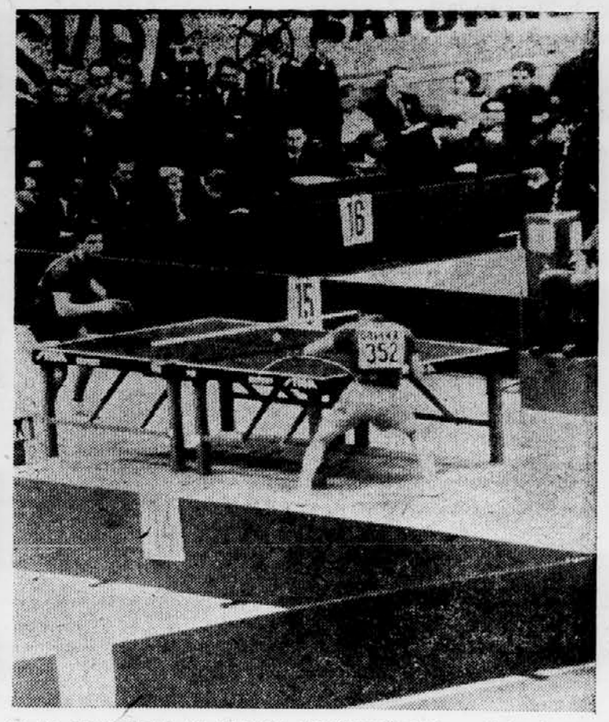
KER NI ZADOVOLJEN z uradno določenimi cenami piščancev, je angleški farmar John Keymer na javnem mestu razdal svojih 3000 kokoši. »Če bi jih dalje gojil, bi imel čisto izgubo,« je rekel, potem ko je izračunal, da bo manj izgubil, če jih podari ljudem.

SESTRELJENO AMERIŠKO LETALO — Ameriška letala dan za dnem bombardirajo ozemlje Demokratične republike Vietnam. Uradno so njihov cilj vojaška oporišča in v zadnjem času zlasti komunikacije (mostovi, ceste), bombe pa padajo tudi na vaške domove in šole. V uradnih poročilih tudi skoraj vedno navajajo, da so se vsa letala nepoškodovana vrnila iz akcije. Gornja slika, ki jo je posredovala MTI, pa je samo eden od demantijev takih poročil. Foto: AP

AMERIŠKE PODMORNICE NATOVARJAJO S »POLARISI« — Podmornica »Stonewall Jackson« je že četrta ameriška podmornica s »Polarisi«, katere operativno področje je Pacifik. Pred dnevi se je blizu Bremertona, v državi Washington, oskrbela z raketami »Polaris« in odplula. Podmornica lahko nosi hkrati 16 »Polarisov A-3«. Na sliki: prvi »Polaris« nad lansirno cevjo, drugi nad tovornjakom. Foto: AP

SLAB ZAČETEK IN ZMAGA MOČNEJŠEGA — V borbi za tretje mesto na svetu je ekipa LDR Koreje premagala Jugoslavijo s 5:2. Na sliki: Jugoslovan Vecko v borbi s Sin Il Pakom. Foto: Busić

Nadaljevanje s prve strani

Praznik

obeh držav, je predsednik Tito dejal, da zdaj obstaja podobnost tudi pri izgradnji srečnejšega življenja za narode Jugoslavije in Alžirije. Nato je predsednik Tito govoril o naporih in žrtvah jugoslovanskih delovnih ljudi pri obnovi dežele ter povedal, kaj je bilo doslej v Jugoslaviji storjenega na področju industrializacije, poljedelstva, prosvete itd. Na koncu svojega govora je poudaril, da je v današnjih mednarodnih odnosih najpomembnejša naloga ohraniti mir, »kajti samo v miru je mogoče govoriti, samo v miru je mogoče ustvarjati in graditi boljše življenje«. Predsednik Tito je dejal, da se jugoslovanski in alžirski narodi združeni bore za mir, skupaj z drugimi narodi, ki se prav tako zavedajo nevarnosti nove vojne.

Danes so eno najlepših cest v Constantinu preimenovali v »Bulevar Jugoslavija«. Ploščo z novim napisom je odkril predsednik Tito ter pri tem izjavil: »Ponosni smo, da najlepši bulevar v vašem mestu nosi ime naše države«.

Predsednik Tito in člani njegovega spremstva so si nato ogledali številne znamenitosti Constantina. Dalj časa so bili na ploščadi Kef Škara, od koder je najlepši razgled na mesto. Prefekt Constantina je nato svojim gostom priredil slavnostno kosilo.

DR Vietnam

skupno stališče o vprašanjih oblik in načinov boja proti napadalni politiki ameriškega imperializma, nadaljnji krepitvi obrambne zmožnosti socialistične Vietnama in rešitvi problema Indokine na podlagi ženevskih sporazumov«.

Ko je govoril o sovjetsko-mongolskih odnosih, pa je Kosigin dejal, da se je prijateljstvo med deželama skovalo v plamenu skupnih bojev. »Zgodovinske izkušnje sovjetsko-mongolskega prijateljstva pričajo o tem, da so male in velike države lahko in da morajo biti tesne prijateljice, dobre sosede in da se morajo oklepati načel enakosti, spoštovanja neodvisnosti in ozemeljske integritete, nevmešavanja v notranje zadeve in načel vzajemne pomoči,« je dejal Kosigin.

Na mitingu je govoril tudi prvi sekretar mongolske ljudske revolucionarne partije in predsednik ministrskega sveta Cedenbal. Tudi ta je govoril o resnem položaju v Jugovzhodni Aziji, »v katerem se skriva polno nevarnih posledic«. »Mongolska ljudstvo je popolnoma solidarno z junaškim bojem vietnamskega naroda,« je dejal.

LR Kitajska je, kot poroča Tanjug iz Pekinga, zavrnila tudi drugi poskus britanske vlade, da bi posebnemu odposlancu Gordonu Walkerju omogočila obisk Pekinga. Ob kratki in jedrnati novici kitajskega zunanjega ministrstva je današnji »Žen Min Ži Bao« objavil tudi krajši komentar, ki ponovni britanski korak ocenjuje za »postavljanje britanskega jezdeca pred ameriško kočijo«. Časnik očita Londonu, da ni storil tistega, kar bi bilo po mnenju Pekinga edino možno storiti, in to je, da bi poslal nekoga v Washington in zahteval od ZDA, naj takoj umaknejo svoje sile iz Južnega Vietnama in prenehajo napadati Severni Vietnam.

Vršilec dolžnosti kitajskega premiera in generalni sekretar CK KP Kitajske Teng Hsiao Ping je na sinočnjem banketu ob 10. obletnici Bandunga dejal, da bo Kitajska ne glede na posledice ali ceno, ki jo bo morala za to plačati, poravnala svoj internacionalistični dolg do Vietnama.

Toda v kitajskem tisku ni danes nobenih informacij o včerajšnjem sporočilu, ki govori o obisku prvega sekretarja vietnamske delavske partije Le Zuana v Moskvi in pomoči ZSSR Vietnamu, glede katere so se ob tej priložnosti domenili.

Osvobodilne sile Južnega Vietnama so danes sestrelile dva ameriška vojaška helikopterja, enega pa poškodovale. Oba helikopterja sta eksplodirala in treščila na tla okrog 15 km od Qui Nhonea. Po poročilu AP je v sestreljenih helikopterjih umrlo 8 ameriških vojaških oseb, 4 oficirji in 4 vojaki. V poškodovanem helikopterju je bil ubit pilot, vendar pa se je drugim članom posadke posrečilo priti do Qui Nhona.

Po sporočilu zastopnika ameriških vojaških sil so pripadniki osvobodilnih sil sinoči prvič direktno napadli ameriško oporišče v Da Nangu. Partizani so s topovi obstreljevali to bazo ameriške mornariške pešadije in ranili dva Američana. Podrobnosti napada še niso znane.

AFP poroča, da so reaktivna letala z letalonosilke »Midway« ponoči in davi napadla ozemlje Severnega Vietnama. Napadla so dva vojaška konvoja na cesti št. 15, ki veže mesto Vinh Au z južnim delom DR Vietnama. V prvem konvoju je bilo okrog 20, v drugem pa okrog 100 vozil. Vsa ameriška letala so se po teh poročilih vrnila v svoje oporišče.

Danes se začenja v Honoluluju konferenca o položaju v Jugovzhodni Aziji, ki se je udeležujejo najvišji vojaški voditelji ZDA. Na konferenco je prišel tudi ameriški veleposlanik v Južnem Vietnamu Maxwell Taylor, skupaj z njim pa tudi poveljnik ameriških letalskih sil na Pacifiku Hunter Harris.

Direktorji ameriških časopisov so na 79-letni konferenci svojega združenja izrazili mišljenje, po katerem ameriško javno mnenje nasploh podpira politiko predsednika Johnsona v Vietnamu. Okrog 1200 članov »ameriškega združenja izdajateljev časopisov« je prišlo do tega sklepa na podlagi odgovorov, ki so jih dobili na vrsto vprašanj, objavljenih v »New York Timesu«. »Vendar pa,« je dejal neki direktor, »bi bila večina srečnejša, če bi videla, da Američani zapuščajo Vietnam, če bi se to lahko zgodilo, ne da bi izgubili ugled.«

OZN

tajo dogodke v Vietnamu.

Prevladuje mnenje, da bi bilo toliko bolje za ZDA, kolikor prej bi spoznale resničnost, zakaj razširjevanje vojnih operacij je potisnilo krizo v tako fazo, da jo že bremenijo zlovešče perspektive.

Take nasvete in priporočila čedalje pogosteje izročajo po diplomatskih kanalih ameriški misiji in ameriški administraciji. Nekatere azijske in afriške dežele opozarjajo, da se mora ameriška politika spremeniti, kar zadeva ocenjevanje osvobodilnega gibanja v Južnem Vietnamu, ki ga ZDA še nadalje označujejo za »agenturo Severnega Vietnama«. V vrstah teh azijsko-afriških dežel poudarjajo, da to gibanje očitno uživa podporo ljudstva in da tega dejstva ni mogoče zanemariti pri zamislih kako rešiti problem.

Naser odgovoril Johnsonu

KAIRO, 19. apr. (Tanjug). Predsednik ZAR Naser je včeraj odgovoril na dve poslanici ci, ki mu jih je pred kratkim poslal ameriški predsednik Johnson. Kakor poroča »Al Ahram«, je Naser odgovoril ustno, med razgovori, ki jih je imel včeraj s pomočnikom ameriškega državnega sekretarja Philipsom Talbotom.

Bivši borci na paradi v Beogradu

Vojaki, rojeni leta 1945, bodo nosili vojne zastave enot NOV

BEOGRAD, 19. apr. (Tanjug). Začele so se priprave organizacij borcev za sodelovanje borcev NOV na paradi, ki bo 9. maja, na dan zmage nad fašizmom v Beogradu.

Na čelu sprevoda bivših borcev bodo vojaki JLA, rojeni leta 1945, nosili 281 vojnih zastav enot NOV. Zastave bodo spremljali neposredni udeleženci NOV, vojaki, ki so se pod istimi zastavami borili proti fašističnemu okupatorju. Za vojnimi zastavami bodo korakali udeleženci NOV, borci s Kadinjače, Kozare, Sutjeske in drugih pomembnih bojišč širom po naši deželi.

Organizacije borcev Beograda pripravljajo tudi razne druge prireditve, s katerimi bodo proslavile 20-letnico zmage. Po občinah bodo priredili tovariške večere in sestanke borcev narodnoosvobodilne vojne. Posebej bodo organizirali srečanja in razgovore borcev z mladino v šolah in tovarnah.

V umetnostni galeriji kluba vojnih invalidov v Beogradu bodo odprli razstavo na temo NOV, na kateri bodo prikazana med vojno ustvarjena dela. Med drugim bodo razstavljena dela Moše Pijada, Branka Šotre, Piva Karamatijevića in drugih uglednih revolucionarjev - umetnikov.

V počastitev dneva zmage bodo organizacije borcev organizirale avto-rally na cesti Beograd—Titovo Užice—Zlatibor. Na njem bodo v največjem številu sodelovali vojaški vojni invalidi.

Komemorativno zborovanje

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug). — Danes je bilo v Srbski akademiji znanosti in umetnosti komemorativno zborovanje v spomin nedavno umrlega predsednika te akademije Ilija Djuričića. Razen več akademikov, univerzitetnih profesorjev, kulturnih in javnih delavcev iz Beograda so se zborovanja udeležili predsednik prosvetno - kulturnega zbora Nikola Sekulić, predsednik zveznega sveta za koordinacijo znanstvenih dejavnosti Avdo Humo, zvezni sekretar za prosveto in kulturo Janez Vipotnik in številni drugi politični delavci. Komemorativnega zborovanja se je udeležil tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar.

Zborovanje je začel podpredsednik akademije Velibor Gligorić, ki je dejal, da bo ostal spomin na pozitivalno aktivnost pokojnega predsednika Srbske akademije znanosti in umetnosti Ilije Djuričića trajen. Nato so govorili še akademik Vladimir Spužić, dekan medicinske fakultete prof. dr. Vojislav Danilović in drugi.

Bivši sudanski ministri ne smejo kandidirati

KARTUM, 19. apr. (AFP). Sudanska vlada je sklenila, da bo odvzela državljanske pravice vsem bivšim članom vrhovnega sveta oboroženih sil in vsem tistim, ki so bili na ministrskih položajih pod režimom, vzpostavljenim z vojaškim udarom novembra 1958. leta. Ta sklep so sprejeli zato, da bi nekaterim bivšim članom vrhovnega vojaškega sveta onemogočili kandidirati na parlamentarnih volitvah.

Pohodi »proti atomski smrti« v ZR Nemčiji

Pohoda v več zahodnonemških mest se udeležuje okrog 100.000 ljudi

BONN, 19. apr. (Tanjug.) — Kljub dežju in hladnemu vremenu so bili v vseh krajih ZR Nemčije velikonočni pohodi »proti atomski smrti«. Udeleženci pohoda so šli iz različnih smeri v kolonah proti mestom Hamburgu, Bremenu, Hannovru, Dortmundu, Frankfurtu, Neukirchnu, Münchnu in Nürnbergu, kjer bodo ali pa so že bila zaključna zborovanja. Čeprav še ni končnih podatkov, menijo, da se bo teh pohodov in zborovanj udeležilo okrog 100.000 ljudi.

Na zborovanjih, ki so bili pred začetkom pohoda, so udeleženci zahtevali ustanovitev brezatomske cone v srednji Evropi, pobudo zvezne vlade za razorožitev in odpoved slehernemu atomskemu orožju. Opredelili so se tudi proti atomskim poskusom, polaganju jedrskih min in drugemu jedrskemu orožju na nemških tleh ter proti ameriški politiki v Vietnamu.

Pohode so organizirali ob sodelovanju uglednih javnih delavcev, profesorjev, književnikov in nekaterih zastopnikov cerkve tudi neki laburistični poslanci iz Velike Britanije in zastopniki francoskih sindikatov. Po sporočilu centralnega odbora gibanja »kampanje za razorožitev« v Offenbachu je 100.000 ljudi podpisalo peticijo, ki so jo poslali vladi in Bundestagu, ki med drugim zahteva tudi ustanovitev breztom. cone v sr. Evropi. Udeležencem pohoda sta poslala telegram tudi no belovec Ruseli in hirošimski župan.

Indijska vlada protestira

NEW DELHI, 19. aprila. (Tanjug.) — Indijska vlada je sporočila Washingtonu, da je »presenečena in nezadovoljna zaradi grobega in neobrazloživega načina«, s katerim so v Washingtonu odložili obisk premiera Šastrija v ZDA. Indijski dopisniki v Washingtonu poročajo, da je veleposlanik B. K. Nehru seznanil ameriškega državnega sekretarja za zunanje zadeve Deana Ruska s tem stališčem svoje vlade. Pravijo, da indijski veleposlanik ni dobil zadovoljivega pojasnila za enostransko odpoved tega obiska brez poprejšnjih posvetovanj z Indijo.

Sukarno razpustil vodstvo »revolucionarjev iz leta 1954«

DŽAKARTA, 19. aprila (Hsinhua). S sklepom indonezijskega predsednika Sukarna je razpuščen centralni odbor indonezijske organizacije »revolucionarjev iz 1954. leta« in ustanovljen nov centralni odbor s 27 člani, med katerimi je tudi predsednik KP Indonezije Aidit. Novi centralni odbor te organizacije je objavil sporočilo, v katerem pravi, da je bila ta organizacija »pod oblastjo članov stranke Murba in birokratskih kapitalistov« in da je »napravila resne ideološke, politične in organizacijske napake«.

Predsednik Sukarno je hkrati priporočil, naj razpustijo dosedanje osrednje in lokalne organizacije »revolucionarjev iz 1954. leta« in jih reorganizirajo »v smislu sedanjega boja proti imperializmu, kolonializmu, fevdalizmu in kontrarevolucionarjem v deželi«.

KP Bolgarije proti javni polemiki

Sodijo, da s posvetovanjem komunističnih partij ni treba hiteti

SOFIJA, 19. apr. (Tanjug). Vodstvo bolgarske komunistične partije se je opredelilo proti javni polemiki v mednarodnem komunističnem gibanju in hkrati izrazilo mnenje, »da z mednarodnim posvetovanjem komunističnih in delavskih partij ni treba hiteti, niti ga ni treba odlagati v nedogled«.

To stališče je vodstvo objavilo v zadnji številki časopisa »Novo vreme« v uvodnem članku, posvečenem posvetovalnemu sestanku 19 komunističnih partij v Moskvi.

V časopisu je rečeno, da so zato, da bi dosegli nujno enotnost svetovnega komunističnega gibanja, objektivni in realni pogoji, in da je treba iskati tisto, kar posamezne partije združuje ne glede na nesoglasja in različke pri ocenjevanju nekaterih dejstev in pojavov v življenju.

»Novo vreme« opozarja, da nesoglasja v komunističnem gibanju škodujejo osvobodilnemu gibanju in sodelovanju med socialističnimi deželami, zlasti pa negativno vplivajo na življenje in boj vrste bratskih partij v kapitalističnih deželah.«

Bolgarski teoretični časopis se je zavzel za posvetovanje, ki bi ga bilo treba dobro pripraviti, in za nadaljnje stike med partijami,« da bi se umirilo ozračje tudi za tvorne diskusije na načelni podlagi«.

Aldo Moro potuje v ZDA

RIM, 19. apr. (Reuter). Predsednik italijanske vlade Aldo Moro je danes odpotoval na šestdnevni obisk v Združene države Amerike. V spremstvu italijanskega premiera so odpotovali še minister za zunanje zadeve Fanfani in skupina pomembnih italijanskih funkcionarjev. Premier Aldo Moro se bo v Washingtonu pogovarjal s predsednikom Johnsonom. Med bivanjem v ZDA se bo v New Yorku sestal tudi z generalnim sekretarjem OZN U Tantom.

Pripomba Pekingu

NEW DELHI, 19. aprila (AFP). Indijski premier je danes povedal, da veleposlaništvo LR Kitajske v New Delhiju »ne deluje korektno« in da bo indijska vlada našla način, kako rešiti to vprašanje. Šastri je to povedal v indijskem parlamentu. Minister za zunanje zadeve Svaran Sing pa je zavrnil zahtevo nekaj članov parlamenta, da bi omejili dejavnost kitajskega veleposlaništva.

Okrnjen letalski promet s Hanoiem

PNOM PENH, 19. aprila (Tanjug). Zastopnik kamboške letalske družbe »Royal Air Cambodge« je povedal, da danes v Hanoiu letala te družbe niso vzletela zaradi težav, ki jih je povzročilo ameriško letalsko bombardiranje.

Letala te družbe bodo odslej letala naravnost v Kanton.

Težave pri poletih v Demokratično republiko Vietnam zaradi letalskih alarmov imajo tudi letala mednarodne kontrolne komisije, ki vzdržujejo promet med Laosom, Kambodžo, Severnim in Južnim Vietnamom.

Iz III. izdaje

Veličasten sprejem v Constantinu

Predsednika Tito in Ben Bela nadaljujeta uradne politične razgovore

CONSTANTINE, 18. aprila (Tanjug). V Constantinu ni bilo na ulicah in balkonih še nikoli toliko ljudi kot popoldne, ko sta predsednika Tito in Ben Bela prispela na obisk v središče področja Ores, kjer je počil prvi alžirski uporniški strel. Predsedniško letalo, ki je poletelo iz saharske oaze Laguat, je pristalo v Constantinu ob 17. uri po krajevnem času. Predsednika Tita in Ben Belo, člane jugoslovanske uradne delegacije in druge goste so na letališču sprejeli člani CK FLN, med njimi partijski komisar tega področja in ljudski poslanec Mesadija Muhamed, poveljnik petega vojaškega področja major Bel Hused, prefekta okrožij Constantine in Anaba, predstavniki krajevnih oblasti in družbenih organizacij ter konzularni zbor. Ko sta pregledala častno četo, sta se predsednika prisrčno pozdravila z vsemi osebnostmi, ki so ju pričakale. Po krajšem postanku v častni dvorani letališkega pristaniškega poslopja sta se voditelja obeh držav v odprtem avtomobilu ob vzklikanju navdušene množice, ki jima je priredila veličasten sprejem in jo pozdravljala ob vsej 10 km dolgi poti, odpeljala v središče mesta do prefekture, kjer sta se nekoliko odpočila, nakar sta skupaj z uradnima delegacijama obeh držav v sejni dvorani nadaljevala politične razgovore.

Mirne demonstracije v Seulu

SEUL, 19. apr. (Reuter.) — Študentje v Seulu so danes znova demonstrirali in tako zaznamovali peto obletnico začetka študentskih nemirov, ki so vrgli z oblasti bivšega južnokorejskega predsednika Sing Man Rija.

Za razliko od demonstracij v zadnjih dneh danes študentje niso nosili nikakršnih transparentov, niti niso glasno protestirali proti vladni politiki v zvezi z normalizacijo odnosov med Južno Korejo in Japonsko, kateri se študentje sicer upirajo. To svoje razpoloženje so danes izrazili samo v resoluciji, ki so jo sprejeli pred začetkom demonstracij. Študente sta spremljala dva tovornjaka s policaji, vendar pa niso zaznamovali nikakršnih incidentov.

Podobne protestne demonstracije so študentje priredili tudi v dveh drugih južnokorejskih mestih — v Teguu in v Fusanu.

Nekaj komunistov v Mehiki izpuščenih, nekaj obtoženih

CIUDAD MEXICO, 19. apr. (Tanjug.) — Tu so sinoči izpustili na prostost 15 izmed skupno 30 prvakov in simpatizerjev KP Mehike, ki so jih prijeli prejšnji ponedeljek. Vendar pa pričakujejo da bodo prot. večini drugih med katerimi je tudi prvi sekretar KP Mehike Martinez Verdugo, začeli sodno obravnavo pod obtožbo, da so kršili javni red. Prvake in simpatizerje KP Mehike, med katerimi je tudi devet članov CK, so aretirali med neko policijsko racijo, zato ker so, kakor trdijo oblasti, spodbujali študente, naj demonstrirajo proti vojaškemu vmešavanju ZDA v Vietnamu.

Zadnje vesti

Delegacija DR Vietnama v Pekingu

PEKING, 19. aprila. (Hsinhuan). Na današnjih pogovorih med partijskima in vladnima delegacijama LR Kitajske in DR Vietnama je vladalo prisrčno vzdušje. Kitajsko delegacijo je vodil podpredsednik CK KP Kitajske in predsednik LR Kitajske Liu Šao Či, vietnamsko pa prvi sekretar CK vietnamske delavske partije Le Zuan.

Sedem napadov v enem dnevu na DR Vietnam

SAIGON, 19. apr. (AP). Ameriški bombniki so danes večkrat bombardirali ceste, železniške proge in rečne ladje v Severnem Vietnamu. Na reki Dia Giang so lovski bombniki ameriške mornarice napadli tovorne ladje in po trditvah ameriških pilotov potopili eno izmed njih.

Po bombardiraju severnovietnamske ceste št. 15 na področju De Vinha so ameriška letala okrog pol ure bombardirala vozila na cestah št. 8 in št. 12.

AFP pa poroča, da sedem ameriških zračnih napadov na ozemlje Severnega Vietnama v 24 urah, se pravi od nedelje zjutraj do danes, priča o krepitvi ofenzive proti DR Vietnamu.

Ta agencija ugotavlja, da so se ameriški nadzvočni lovski bombniki »Thunderchief F-105« prvič približali Hanoiu na okrog 100 km in odvrgli več bomb na mesto Ha Grung.

Ti okrepljeni napadi trajajo že teden dni, se pravi od 13. aprila dalje. Po bombardiranju radarskih in vojaških naprav so zdaj tarča ameriških letal — kakor ugotavlja France Presse — konvoji na železnicah, cestah in rekah, za katere trdijo, da so vojaški.

ZDA so v vietnamski vojni uvedle nov tip letala »Starfighter F.104«. Prva eskadrila teh letal je priletela danes v letalsko oporišče Da Nang, njihova naloga pa bo, kakor poroča Reuter, v tem, da bodo skušali zavarovati druga ameriška letala, ki napadajo Severni Vietnam. Pričakujejo, da bodo ta reaktivna letala bolje zaščitila ameriške bombnike, kot pa do sedaj uporabljena reaktivna letala, ki so bila zadnje čase mnogokrat žrtve severnovietnamskih letal tipa »Mig«.

Ionosferska raketna postaja

NEW YORK, 19. apr. (Reuter). Queenslandska veja zveze avstralskih žensk je poslala Organizaciji združenih narodov protestno pismo, ker je začel neki zahodnonemški inštitut graditi v jugozahodni Afriki ionosfersko raketno postajo. Boje se, da bi vlada uporabila bazo za proizvodnjo strupenih plinov.

Le francoski opazovalec

BANGKOK, 19. apr. (AP.) — Francija se ne bo udeležila letnega sestanka sveta ministrov za zunanje zadeve članic SEATO, ki bo od 3. do 5. maja v Londonu. O tem sklepu je Francija obvestila organizacijo SEATO pakta, katere sedež je v Bangkoku in hkrati napovedala, da bo na londonski sestanek sveta zunanjih ministrov SEATO poslala le opazovalce.

Kljub temu pomembnemu sklepu, da bodo Francijo na sestanku v Londonu zastopali le opazovalci, ne pa zunanji minister, za sedaj še ni znameni, ki bi napovedovala francoski umik iz te organizacije, katere članice so še ZDA, Avstralija, Britanija, Nova Zelandija, Pakistan, Filipini in Tajska.

Telegrami

WALKER V LAOSU — VIENTIANE. Bivši britanski zunanji minister Patrick Gordon Walker je prispel v Vientiane na dvodnevni obisk Laosu.

SOVJETSKA POMOČ KUBI — HAVANA. Kuba in Sovjetska zveza sta podpisali konvencijo o gospodarski pomoči Sovjetske zveze Kubi pri razvijanju njene kemijske in metalurške proizvodnje.

BUTEFLIKA V KUVEJTU — ALŽIR. Alžirski zunanji minister Buteflika je dopotoval v Kuvejt. Buteflika vodi alžirsko delegacijo, ki se bo s predstavniki kuvejtske vlade pogovarjala o gospodarskih odnosih med Kuvejtom in Alžirijo.

SMRTNA OBSODBA V JUŽNI RODEZIJI — DAR ES SALAM. Kolonialno sodišče v Salisburyju je obsodilo Afričana Ndlova na smrt, češ da je sodeloval pri sabotažah. Tako se je število Afričanov v Južni Rodeziji, ki čakajo na izvršitev smrtne kazni, povzpelo na 24. Isto sodišče je obsodilo sedem Afričanov na po 3 leta zapora, češ da so poskušali uničiti neko poštno poslopje.

KANADSKI INSTRUKTORJI V TANZANIJI — DAR ES SALAM. Vladi Tanzanije in Kanade sta se sporazumeli, da bodo kanadski vojaški strokovnjaki prevzeli urjenje pripadnikov letalstva Tanzanije. Prej so letalce urili zahodnonemški strokovnjaki. Te pa je bonska vlada odpoklicala, ker je vlada Tanzanije odobrila vladi Nemške demokratične republike, da sme odpreti v Dar es Salamu svoj generalni konzulat.

SOMALIJA HOČE DEL KENIJE — NAIROBI. Kenijski obrambni minister dr. Njoroge Mungai je izjavil v parlamentu, da tanzanijska vlada ni pripravljena odstopiti niti koščka svojega ozemlja. Ničesar ni, o čemer bi se mogli pogajati, je dejal. Somalija trdi, da dobršen kos Kenije pripada Somaliji.

ESCALANTE UMRL — HAVANA. Po dolgi in hudi bolezni je predvčerajšnjim umrl član vodstva enotne partije socialistične revolucije Kube Escalante.

UFORNIKI SE PREDAJAJO — VEINTIANE. V laoških vojaških krogih povedo, da se je predal že velik del enote, ki se je uprla vladi in pridružila desničarskim silam.

GERSTENMAIER POTUJE — BONN. Predsednik zahodnonemškega Bundestaga Garstenmaier je odpotoval na dvodnevni obisk v Maroko.

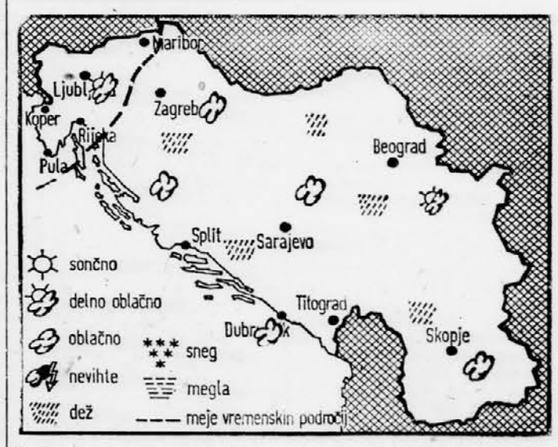
RADOESKI PRI KIPRIANUJU — NIKOZIJA. Jugoslovanski odpravnik poslov v Nikoziji Teofil Radoeski je obiskal ciprskega zunanjega ministra Kiprianuja in se z njim pogovarjal o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

»YANKEE GO HOME« — WELINGTON. Ko je posebni odposlanec predsednika Johnsona Cabot Lodge prišel v glavno mesto Nove Zelandije Welington, so ga študentje pričakali s transparenti, na katerih je pisalo: »Yankee go home!«

Pa še to:

KONJ — VELIKA REDKOST — Zaskrbljena in užaljena francoska mati piše uredništvu svojega časopisa: »Če želim pokazati otroku konja, morem to storiti le še na hipodromu . . .«

Vreme 19. APRILA 1965

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	5	11
Planica	1	9
Brnik	4	9
Maribor	6	9
Slov. Gradec	5	8
Novo mesto	5	7
Koper	9	15
Kredarica	—10	—4
Reka	6	13
Pulj	8	10
Split	11	12
Dubrovnik	11	10
Zagreb	7	8
Beograd	9	14
Sarajevo	6	10
Skopje	10	16
Titograd	—	11
Celovec	4	11
Gradec	5	10
Dunaj	7	11
Milano	4	18
Genova	11	—
Zürich	—	5
München	2	9
Benetke	—	14

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

V višinah doteka preko Alp in zahodne Evrope nad Sredozemlje vedno hladnejši zrak. Ob padcu zračnega pritiska se Alpam približuje nov frontalni val, ki bo povzročil padavine z ohladitvami tudi pri nas.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči bo od zahoda poslabšanje vremena s padavinami, v višinah nad 700 m sneg. Jutri bo pretežno oblačno in še plohe. V Primorju bo spremenljivo oblačno s plohami. Najnižje nočne temperature bodo od 0 do 5, v Primorju 7, najvišje dnevne od 5 do 10, v Primorju 13 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu in zahodnih krajih bo spremenljivo oblačno in plohe, v vzhodnih krajih deževno in sorazmerno hladno.

Novomeški turistični teden

Nagrade za najlepše izložbe so razpisali

V čast šeststoletnice Novega mesta in delavskega praznika prvega maja je pripravilo TD turistični teden, ki bo od 23. do 31. aprila. Hkrati je to tudi uvod v glavno turistično sezono.

Poglaviten namen turističnega tedna je sistematična skrb za lepšo podobo mesta in prijetno počutje v njem. Glede tega so mnogo storili že za začetek proslav v čast šeststoletnice mesta, vendar naj to ne bi bila le enkratna priložnostna akcija, marveč stalna naloga vseh prebivalcev in še zlasti delovnih organizacij ter društev. Tako je med drugim turistično društvo razpisalo tri nagrade za najlepše urejene komercialne izložbe v mestu. Uvod v turistični teden bo kulturna prireditev 23. aprila zvečer pod naslovom »ljudski plesi in pesmi«, s katerimi bo nastopil folklorni ansambel iz Banjaluke. Društvo si tudi prizadeva za obnovitev promenadnih koncertov na Glavnem trgu. Prvi tak letošnji koncert godbe na pihala bo 25. aprila dopoldne. — Zelo učinkovita nočna razsvetljava mesta in zlasti nekaterih objektov, kot so Kapitelj in drugi, ki je bila pripravljena za prve proslave 600-letnice, bo dopolnjevala zunanjost mesta tudi v turističnem tednu. Koristna novost, za katero se zavzema turistično društvo, bi bila strežba na prostem predvsem med prazniki, ki naj bi jo uredila gostinska podjetja na najbolj prometnih točkah v mestu.

Občina Novo mesto ima odlok o zunanji podobi naselij, vendar sam odlok ne zadostuje, če ga nihče ne upošteva. Turistično društvo si prizadeva, da bi z občasnimi in s stalnimi akcijami doseglo zavestno prizadevnost vseh prebivalcev za čimlepšo urejenost mesta. P. R.

Po poteh osvoboditeljev in graditeljev Jugoslavije

O akciji PO POTEH OSVOBODITELJEV IN GRADITELJEV JUGOSLAVIJE, ki jo organizira Savez izvidjaća Jugoslavije, smo že poročali. Akcija se je pričela 21. marca, končala pa se bo 5. julija 1965 na skupnem taboru v Beogradu. V tej akciji bo sodelovalo 160 slovenskih tabornikov: iz Postojne, Idrije, Celja, Grižev, Jesenic, Maribora, Murske Sobote in Logatca. Vsaka taborniška enota iz teh krajev bo poslala v Beograd po 20 tabornikov.

Te dni so se v Ljubljani zbrali predstavniki sodelujočih enot, ki so razpravljali o tehničnem in programskem delu akcije. Kmalu se je nabralo precej problemov, katerih poglaviten vzrok je pomanjkanje sredstev. Vendar upajo, da bodo uspeli vsaj z bogatim kulturnim programom.

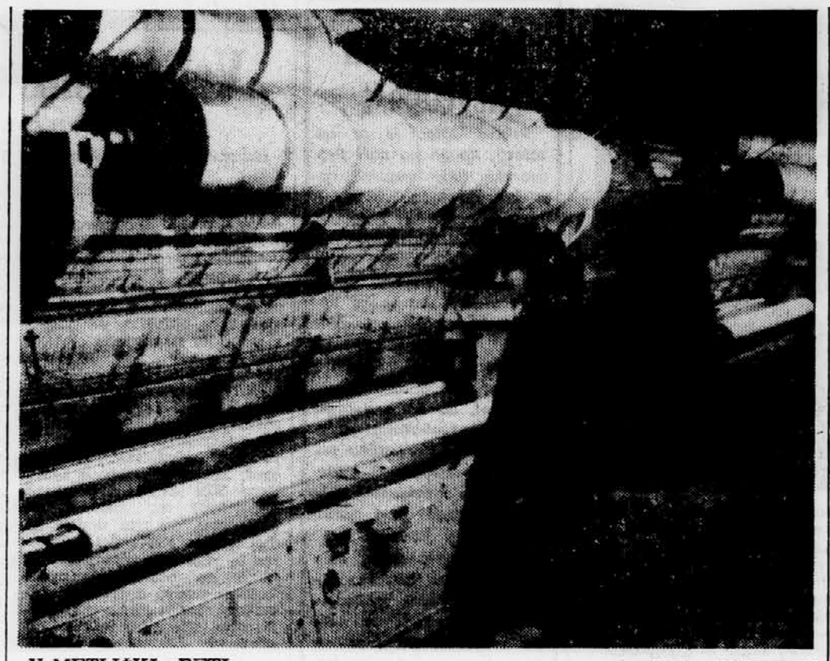
Na taboru bodo slovenski taborniki priredili taborni ogenj in razstavo svojega dela. V njej bodo prikazali v slikah in maketah akcije, pohode po poteh partizanskih enot, obiske delovnim kolektivom itd. ZL

vezane vloge — KB višje obresti

ADLEŠIČI

Več spominkov izdelujejo

Medtem, ko so leta 1963 dobili izdelovalci raznih spominkov na območju Adlešičev kakih 600.000 dinarjev, so jih lanj izdelali in prodali za več kot 7 in pol milijona din. Zdaj se ukvarja z izdelavo raznih predmetov iz domačega platna, slame in ličkanja že 152 ljudi in računajo, da bo vrednost izdelkov letos dosegla blizu 12 milijonov dinarjev. S prodajo ni težav, saj so mnogi izdelki, zlasti razni prtički in prti iz domačega platna, izvezeni z raznimi domačimi motivi in ornamentiko, ne le lepi za oko, marveč tudi uporabni. Izdelke odkupuje poslovalnica kmetijske zadruge Črnomelj. (r)

V METLIŠKI »BETI« Foto: P. Romanič

Z izvozom si zagotavljajo proizvodnjo

V belokranjski Beti letos za skoraj sto odstotkov večji izvoz

Z deviznim samofinanciranjem bi lahko izvoz in celotno proizvodnjo še znatno povečali. Sicer pa bo letos njihova proizvodnja po vrednosti za dobro milijardo večja kot lani ob nespremenjenih cenah. Skokovita rast proizvodnje in uveljavitev na domačem in tujem trgu je sad vztrajnega prizadevanja kolektiva, ki pa ima ob vsem tem še tudi vrsto težav.

Ko si je kupec iz Danske ogledal vzorce blaga in ženskega perila, ki so jih pripravljali v Beti za zagrebški spomladanski sejem, bi jih najraje vzel s seboj in sklenil pogodbo za odkup izdelkov. Podobne želje izražajo tudi drugi kupci iz inozemstva, s katerimi ima podjetje poslovne stike. Podjetje namreč izvaža sedaj svoje izdelke že v približno 15 evropskih držav, pred nekaj dnevi pa so poslali prve vzorce svojih proizvodov tudi v ZDA in nekatere afriške dežele.

V prvem trimesečju so izvozili za 105.000 dolarjev, do konca julija pa morajo po že sklenjenih pogodbah izvoziti v celoti za vrednost 320.000 dolarjev blaga. Lani so predvidevali za začetek izvoz v vrednosti 80.000 dolarjev, dosegli pa so 235.000 dolarjev. Letošnji njihov plan izvoza pa je 425.000 dolarjev. Sodeč po realizaciji v prvem trimesečju bodo plan tudi dosegli, če ne še presegli. To toliko bolj, ker so prav te dni le dobili nekaj reprodukcijskega materiala iz uvoza in sodijo, da v proizvodnji ne bo zastoja. Pravijo: če bi dobili na voljo le polovico ustvarjenih deviz, ne bi bili v zadregi za še večjo proizvodnjo in še večji izvoz.

Za to podjetje je značilna nagla rast in prav tako hitro uveljavljanje na trgu, domačem pa tudi tujem. To pa, seve, ni šlo brez težav in naporov. V to rast so, odkrito povedano, vložili marsikateri dinar, ki bi sicer po vseh pravicah sodil v osebni dohodek kolektiva. Do letos so imeli delitev dohodka na sklade in osebne dohodke 61:39, letos pa so delitev delno spremenili v korist osebnih dohodkov, s čimer upajo doseči povprečni osebni dohodek zaposlenih 38.000 din. Ker so vsak dinar sproti vlagali za modernizacijo in povečanje proizvodnje, v nemajhni meri pa tudi za izobraževanje novo zaposlenih, imajo iz leta v leto večje težave z obratnimi sredstvi.

Obseg proizvodnje namreč hitreje narašča kot obratna sredstva. Za primerjavo: leta 1960 je bil bruto proizvod podjetja 382 milijonov, lani pa že 2.142 milijonov dinarjev. Sedanja obratna sredstva bi morali pri predvideni proizvodnji 3.200 milijonov dinarjev obrniti vsaj šestnajstkrat v enem letu, da bi nemoteno poslovali. K temu še to, da imajo ta sredstva iz 26 različnih kreditov, medtem ko imajo za investicije v znesku nekaj nad sto milijonov kar kakih 60 kreditov!

Te dni, ko je toliko govora o cenah, je vredno zapisati, kar so glede tega povedali sami: od lani niso cen spreminjali, niti predlagali zvišanja. Na dosežene cene na tujih trgih nimajo prigovora, čeprav niso vedno najbolj ugodne. V čedalje večjem izvozu in vključevanju v mednarodno delitev dela vidijo zagotovilo nadaljnje rasti in nemotene proizvodnje. To se kaže pri njih že sedaj, ko prihajajo k njim nekatera večja podjetja po naročila za proizvodnjo in izvoz. Z večjimi obratnimi sredstvi in z nekoliko prožnejšim odobravanjem deviz za uvoz sorazmerno majhnih količin repromateriala bi bili sposobni še povečati izvoz in proizvodnjo v celoti.

P. ROMANIČ

Naš pogovor

Prvikrat prihajajo brez kovčkov

Odgovarja komandant mariborske garnizije polkovnik Vid Jerič

Pripadniki JLA v mariborski garniziji so v zadnjem letu dosegli uspehe pri strokovnem in političnem izobraževanju, kulturnoprosvetnem in zabavnem življenju. Zato smo obiskali komandanta mariborske garnizije polkovnika JLA VIDA JERIČA in mu postavili nekaj vprašanj.

— Kako ste v mariborski garniziji sprejeli rekrute?

— Letošnje priprave za sprejem rekrutov so bile še posebej obširne. Prvikrat so prišli naši novi tovariši brez kovčkov. To je za vse precejšnja novost. Nam je bilo to nekako nenavadno. Doslej res ni bila praksa, da bi rekruti prihajali z aktovko, torbo in drugo prtljago. V vojašnicah smo pripravili posebne omarice, v katere bodo vojaki zlagali svojo prtljago — garderobo. Še pred prihodom mladih vojakov smo prepleskali vse prostore.

Za čim uspešnejši začetek dela smo pripravili več seminarjev in sestankov s staršinami in vojaki. Pri tem smo posebej opozarjali na nepravilnosti, ki smo jih ugotovili pri prejšnjih sprejemih novakov. Osnovne organizacije ZK po enotah so še posebej pripravile komuniste na delo z novimi tovariši. Aktivni pripadniki so pričakali vsako skupino že na železniški postaji, odkoder so jih posebni spremljevalci vodili do vojašnic. Takoj po prihodu v vojašnico so dobili topli napitek. Potem so se začeli preoblačiti in se postopno uvajati v vojaško življenje.

Več dni so porabili za to, da so se seznanili z zgodovinskim, kulturnim in gospodarskim razvojem Maribora, z vojašnico in z zgodovinsko osebnostjo, po kateri ima vojašnica svoje ime (na pr. Franc Rozman-Stane, Tone Tomšič itd.) Mladi vojaki pravijo, da so presenečeni nad tovariškim in prisrčnim sprejemom. Prav tako tudi trdijo, da so jim v civilu večkrat v napačni luči prikazali življenje v JLA.

— S katerimi prireditvami se JLA vključuje v proslave 20-letnice osvoboditve?

— Vsekakor se tudi mi, pripadniki JLA, vsestransko pripravljamo na proslavo 20-letnice osvoboditve naše države. Tega jubileja ne mislimo proslavljati samí zase v vojašnicah, temveč se bomo vključili — kjerkoli bo to le možno — v splošni plan prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev skupaj z mladino v okoliških krajih. Organizirali bomo vrsto prireditev, od katerih bi omenil le nekatere. Ena največjih prireditev bo fizkulturni zlet 15. junija, na katerem bodo vojaki sodelovali z zelo zanimivo točko. Več prireditev bo samo za vojake po enotah. Posebni žepni in stenski časopisi bodo posvečeni temu jubileju. Taborni večeri bodo močne politične manifestacije, na katerih bodo poleg zabavnega programa stari borci govorili vojakom o dogodkih v NOB. Pripravljamo tudi obisk muzeja, NOB v Mariboru. Dom JLA v Mariboru bo pripravil vrsto prireditev, izletov v zgodovinske kraje iz NOB, tovariških večerov in podobno.

— Kaj lahko poveste o zboljšanem standardu vojakov?

— Zadnja leta smo mnogo storili za zboljšanje življenjskega standarda naših vojakov. Že zamenjava slamaric z žimnicami v vojaške postelje je velika pridobitev. Tako smo zboljšali higienske pogoje vojakov in skrajšali čas za pospravljanje postelj. Spremenili smo tudi prehrano in zboljšali zajtrk, da so vojaki bolj pripravljeni na pouk, ki je večkrat precej naporen.

Dne 20. marca je začela veljati uredba vrhovnega komandanta o spremembi obleke. Spremenjen je kroj suknjiča, ki je zdaj odprt in daje lepši videz uniformi. Spremembe so tudi pri obutvi. Vojak sedaj ne nosi več navadnih čevljev, temveč tako imenovane tričetrtinske škornje. Taka obutev je ugodna zlasti pozimi, saj obvaruje zdravje in zmanjšuje bolezni vojakov. Tudi pranju perila v zadnjem času posvečamo posebno skrb. Od 1. aprila pa do 1. oktobra se vojaki preoblečejo dvakrat tedensko. Odslej mora vsak vojak dobiti svoje perilo. Le-to v pralnicah operejo, nato zlikajo in šele potem ga dobijo vojaki. Vsak teden se vojaki dvakrat kopajo. Omenil bi lahko še nekaj izboljšav v življenjskem standardu, na pr. dva kompleta obleke, dva plašča in podobno Predvidenih je še več izboljšav, ki jih bomo postopoma uvajali.

— V čem se kaže sodelovanje pripadnikov JLA z drugimi državljani?

— Naše enote so že večkrat sodelovale v raznih akcijah. Pri lanski poplavi je več sto vojakov nekaj dni neprenehoma odstranjevalo posledice povodnji. Pomagali smo tudi ob epidemiji slinavke in parkljevke. Pri večdnevnih vajah so cele enote več dni na terenu in takrat navezujejo starešine in vojaki zelo dobre stike z vaščani kraja, kjer se zadržujejo. Zvečine se vojaki in vaščani kraja tako zbližajo, da kmetje postanejo gostitelji vojakov.

Na zadnjem taborjenju neke naše enote na območju Hrastovca, Jurovskega dola, Sladkega vrha, Jarenine in Pernice so bili stiki med vojaki in vaščani zelo pristni. Gostili so vojake s pijačo, jim dajali sobe za spanje. Pri odhodu so rekli, naj še kaj pridejo. Žal pa je ta kraj pretežno poljedelski in bi povzročili poleti preveč škode, če bi imeli tam vojaške vaje.

— Kako aktivni pripadniki JLA pomagajo združenju rezervnih oficirjev in drugim organizacijam, ki so pomembne za obrambno krepitev domovine?

— Združenje rezervnih oficirjev in njegove člane skušamo kar najbolj vsestransko seznanjati z vsemi novostmi v enotah. Pomagamo jim s seminarji in predavanji, s sestavljanjem raznih taktičnih nalog, s prikazovanjem strokovnih filmov, z organizacijo tehničnih zborov itd. Z veseljem ugotavljamo, da so nas pri delu v združenju v veliki meri razbremenili upokojeni starešine. Posebno pozornost posvečamo tudi avto-moto društvom, radio amaterjem, aeroklubu in nekaterim drugim organizacijam. Merodajni organi bodo morali tem organizacijam priskočiti na pomoč s finančnimi sredstvi. Ni si moč zamisliti uspešnega dela aerokluba, če nima ustreznih aparatov za ohranitev kondicije pilotov kakor tudi za usposobitev novih pilotov.

— Kako se pripadniki JLA vključujejo v družbeno-politično delo na terenu?

— Aktivni pripadniki JLA se vsestransko vključujejo v delo in življenje družbenih in političnih organizacij na terenu. Z aktivnim delom so se naši tovariši kar dobro uveljavili v vseh organizacijah mesta. Prav tako so naši tovariši aktivni delavci v organih oblasti od občinskih skupščin, njenih svetov in odborov do republiške skupščine. Zato zdaj skoraj ni družbene ali politične organizacije, v kateri ne bi našli pripadnika JLA. M. KOS

Festival v Radgoni bo

Njegovi organizatorji pred zahtevno nalogo

Kljub zapletom o financiranju X. festivala »Bratstva in enotnosti« v obmejni Radgoni je organizacijski odbor na nedavni razširjeni seji sprejel dokončni sklep o izvedbi te velike prireditve, ki bo od 17. do 20. junija letos. Po zagotovilu izvršnega sveta SRS o deležu 8,5 milijonov din za stroške festivala so se zdaj v Radgoni odločili za prispevek 4,5 milijonov din iz proračunskih sredstev občine.

Seveda čaka organizatorje festivala »Bratstvo in enotnost« zahtevna naloga. Zato so se predsedniki komisij, katerih delo je zaradi dosedanjih nejasnosti okoli celotne prireditve, zastalo, temeljito pogovorili o delu in nalogah posameznih komisij, o celotni organizaciji prireditve in o drugih podrobnostih, ki zadevajo prizorišče in izvajanje kulturnega in športnega programa. Znano je, da bodo udeleženci festivala (teh bo blizu tisoč) nastopili v vseh večjih krajevnih središčih radgonske občine, del športnega programa pa bodo prenesli tudi v Mursko Soboto.

Po sedanjem programu bo otvoritvena slovesnost pod pokroviteljstvom podpredsednika republiškega izvršnega sveta Bena Zupančiča 17. junija popoldne, 18. in 19. junij pa so odmerili za vse festivalske prireditve. Na zaključni slovesnosti 20. junija predvidevajo nastop vseh članov TVD Partizan in šolske mladine radgonske občine s parado, svojo udeležbo pa je zagotovil tudi naš vrhunski telovadec Miro Cerar s svojo vrsto.

V festivalskih dneh bo v Gornji Radgoni tudi več razstav, med drugim otvoritev muzeja narodne osvoboditve. Edina ovira razen zneska manjkajočih sredstev, ki jih obetajo dobiti na nekdanjem OLO Maribor, so trenutno prenočišča za številne udeležence festivala osrednji problem. V Radgoni poskušajo najti izhod iz zagate s pravočasno dograditvijo novega hotela, ki jih bo do otvoritve veljal še blizu 30 milijonov din. B. B.

Tradicionalne prireditve

Pred tednom bratstva in prijateljstva v Ptuju

Po obsežnih pripravah se je približal dan, ko bodo 23. aprila v Ptuju odprli IV. teden bratstva in prijateljstva občin Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin. Tradicionalne prireditve bodo trajale do 16. maja in jih prirejajo v počastitev 20-letnice osvoboditve in zmage socialistične revolucije v Jugoslaviji ter 1. maja.

Medobčinski odbor je pripravil pester program prireditev, ki zajema različne športne, kulturne, zabavne in druge prireditve. Dne 23. aprila bodo v sindikalni šoli »Franca Krambergerja« odprli razstavo o sodelovanju med občinami Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin 1961—1965. Potem se bodo delegacije teh občin sestale na medobčinski konferenci. Udeleženci proslave si bodo ogledali tudi muzej ljudske revolucije in druge kulturno-zgodovinske znamenitosti. popoldne bo na mestnem pokopališču žalna svečanost s polaganjem vencev na grobnico padlih borcev NOV.

Ob začetku te tradicionalne prireditve lahko ugotovimo, da je iz leta v leto več sodelujočih ekip in ljudi, ki si ogledajo posamezne prireditve. V vseh občinah so pokazali za prireditev izredno zanimanje in prizadevnost, kar kaže predvsem velika udeležba kulturno-prosvetnih in športnih ekip. Program bodo popestrila odkritja spominskih plošč, srečanja borcev, pionirjev in številne druge prireditve, ki bodo še bolj utrdile bratstvo in prijateljstvo med komunami Hrvatske in Slovenije. Vse kaže, da bodo te prireditve omogočile tudi plodno sodelovanje na turističnem, gospodarskem in na nekaterih drugih področjih.

So vse možnosti, da se bo med sodelujočimi komunami razvilo trajno sodelovanje, ki se ne bo omejilo samo na prireditve IV. tedna, temveč na vse leto. Prvi takšni poskusi so že na turističnem področju, kjer so na posvetovanju že ugotovili obojestransko zainteresiranost in mnoge stične točke. Organizatorji IV. tedna bratstva in prijateljstva so se zelo potrudili za uspeh te prireditve. Pri svojem prizadevanju so naleteli na podporo in razumevanje političnih in oblastnih organov v svojih komunah. Prav bi bilo, če bi se v prihodnjem letu odločile za sodelovanje pri V. tednu tudi nekatere druge komune na obmejnem območju obeh republik. M. KOS

Že pet različnih dejavnosti

Razprave o notranji organizaciji v celjski TEP

Čas in spremembe v ekonomiki imajo v nemajhni meri svoj vpliv tudi na notranjo organizacijo podjetij; to tem bolj in hitreje v velikih delovnih organizacijah. Med take sodi prav gotovo celjska tovarna emajlirane posode s svojo še zmerom zelo raznoliko proizvodnjo. Spremembe v strukturi proizvodnje so v zadnjih letih v tem kolektivu zelo očitne. Tovarna je samo še po nazivu tovarna emajlirane posode, zakaj v resnici so slednji proizvodi v manjšini, finančni rezultat pa pokaže dosti hujše nesorazmerje. Sedaj je v tovarni že pet različnih dejavnosti kovinsko predelovalne in kemične industrije.

Številne notranje spremembe, značaj dela in drugi činitelji, prav tako pa tudi izkušnje, so bile napotilo za razmišljanje o novi notranji organizaciji podjetja. Le-ta naj bi zagotovila v prihodnje še funkcionalnejše, bolj sinhronizirano delovanje in medsebojne odnose posameznih služb ter hkrati kajpada tudi ugodnejše ekonomske učinke

Izdelan je že osnutek pravilnika o novi notranji organizaciji in razmejitvi nalog in pristojnosti. Posamezne strokovne službe so v pripravah osnutka že obširno razpravljale. Take razprave so bile tudi v okviru tovarniškega komiteja ZK in drugih organov. Minuli teden je o osnutku pravilnika nadrobno razpravljal upravni odbor podjetja ter sklenil le-tega dati kolektivu v javno razpravo, nakar bo o dopolnjenem predlogu pravilnika o notranji organizaciji razpravljal CDS.

Kaj predvidevajo v TEP novega na področju notranje organizacije?

Ker sedanja organizacija kadrovske službe ne ustreza njenim elementarnim nalogam, je predvidena izločitev različnih postranskih dejavnosti, ki s kadrovskim sektorjem nimajo nič skupnega. Pomembnejše novosti so predvidene v sami organizaciji proizvodnih obratov in nekaterih drugih služb, tesno povezanih z osnovno proizvodnjo. Tako je na primer zamišljen poseben sektor za pripravo proizvodnje, v katerem bi bile vključene tudi vse vzdrževalne službe, nabavna služba in del skladišč, s čimer naj bi dosegli čimveč sinhroniziranega dela teh služb. Tehnična kontrola je predvidena kot posebna štabna služba, ki bo v neposredno pomoč tehničnemu vodstvu podjetja. Enako je predvideno za osnovno tehnično kontrolo.

Osnutek novega pravilnika med drugim tudi predvideva združitev surovinskega obrata, emajlirnice in pocinkovalnice v obrat za proizvodnjo emajlirane, pocinkane in aluminijaste posode. Vsi dosedanji obrati so medsebojno dokaj odvisni. Pod »skupno streho« naj bi bila tudi obrat za radiatorje in obrat za kotle. Po novem naj bi bil to obrat za proizvodnjo toplotnih naprav. Orodjarna, ki ji v samem podjetju, kakor tudi izven podjetja pripisujejo zmerom večji pomen, bi bila samostojen obrat.

Nova organizacija komercialne službe — skupne za domače tržišče in za izvoz — naj bi čimprej zagotovila v podjetju koncentracijo komercialne politike, vtem ko bodo v okviru računovodske službe težili k taki organizaciji, ki bo odpravila vsako dupliranje dela po obratih ter delovnih enotah. F K.

Letos omejen vpis v gimnazijo

V postojnski gimnaziji bo že manj prvošolcev

POSTOJNA, 19. aprila — Šolski svet postojnske gimnazije je pred dnevi sprejel sklep, da bodo letošnjo jesen omejili vpis v prvi razred gimnazije. Na to odločitev je svet šole privedlo predvsem dvoje dejstev: ni dovolj denarja za gimnazijo in polovica dijakov letos ne bo uspešno zaključila šolskega leta. Svet je o svoji odločitvi že obvestil občinsko skupščino Postojna.

Direktor gimnazije Simon Lenarčič je o tej odločitvi dejal:

— Gimnazija je le pogojno verificirana. Nima nobenega kabineta, nima telovadnice. Letos bomo do jeseni zgradili šest novih učilnic; dobili bomo tudi potrebne kabinete. Vendar pa letos v občinskem proračunu ni dovolj denarja za normalno delo s 450 dijaki. S financiranjem gimnazije so težave že več let. Lani so še plačevale za svoje dijake druge občine, letos ne plačujejo več, postojnski proračun pa je preskop, da bi lahko zagotovil potrebna sredstva za gimnazijo. Zaradi pomanjkanja denarja in slabega uspeha dijakov bomo omejili vpis v gimnazijo. Jeseni bosta le dva prva razreda, sprejeli bomo le tiste dijake, ki bodo opravili sprejemni izpit s poostrenimi merili.

Na postojnski gimnaziji pa imajo še druge težave. Kljub temu, da je v poslopju veliko učilnic, le-te uporabljajo tudi učenci osemletke. Razen tega pa se večina dijakov gimnazije vozi. Ker so prometne zveze dokaj neurejene, saj bi dijaki, ki bi imeli popoldansko izmeno, prihajali domov pozno, je pouk v glavnem le dopoldne. Le dva razreda, prva, imata letošnje šolsko leto pouk popoldne, vendar sta prav ta dva razreda, ki sta nekako iztrgana od ostalih, pokazala najslabši uspeh.

Z omejitvijo vpisa bo gimnazija prihranila nekaj deset milijonov dinarjev, saj stane vzgoja enega razreda 5 milijonov dinarjev na leto.

Kljub slabemu učnemu uspehu letos v polletju niso izključili niti enega dijaka. Lani so jih izključili devet, letos pa je šolski svet sklenil, naj vsi dijaki, pa čeprav imajo veliko negativnih ocen, nadaljujejo šolanje do konca leta. Pač pa se ne bo mogel nihče še enkrat vpisati, če bo imel ob koncu leta več kot tri negativne ocene.

J. VETROVEC

RAZGIBANA GRADBENA DEJAVNOST V KOPRU — Razen manjših adaptacij v stavbah starega mesta v trgovske namene sodi med večja gradbena dela gradnja nove gimnazije v Cankarjevi ulici (glej sliko). S temi deli bo gimnazija izpolnila pogoje za verifikacijo. Dela bodo stala verjetno kar 300 milijonov dinarjev. — Drugo večje gradbišče je v Semedeli, kjer so začeli graditi tri petnadstropne stanovanjske bloke tik za »Slavnikovim« ovinkom in samopostrežno prodajalno, ki jo finansira trgovsko podjetje »Nanos« iz Postojne. — Tretje gradbišče na strnjenem ozemlju predstavlja začetek gradnje več stolpnic za samskim naseljem gradbenih delavcev zahodno od Tomosa. Ta dela izvaja gradbeno podjetje »Stavbenik« iz Izole. Foto: Frenk

K pojasnilu jeseniške bolnišnice

Na sestavek »Dvom v opravičenost zvišanja«, objavljenem 6. aprila v II. izdaji »Dela«, je bilo tri dni kasneje objavljeno pojasnilo jeseniške bolnišnice. Nimam namena začeti polemike o tem. Ker pa je v zadnjem odstavku izražena želja za konkretnejše nasvete in ker so bili objavljeni podatki točni, le še nekaj besed o tem.

Niti najmanjšega interesa nimam, da bi si zaradi kakršnega koli namena izmišljal podatke ali jih celo potvarjal. To so podatki iz obsežnega programa bolnišnice, iz poglavja o sistematizaciji delovnih mest in se nanašajo na 1. januar 1965.

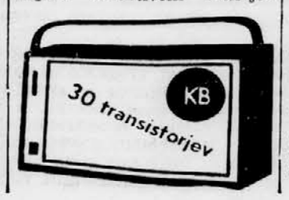
Sistematiziranih je skupaj delovnih mest za 312 ljudi, za sedenih je 270 delovnih mest. V lekarni je zaposlenih pet ljudi, toliko, kot je sistematiziranih delovnih mest, v delavnicah 12, pralnici 8, likalnici 7, kurilnici 4, ekonomatu 14 in upravi 21. V objavljenem pojasnilu pa je navedenih še 6 hišnih delavcev z najrazličnejšimi zadolžitvami. Samo v ekonomatu je še eno delovno mesto nezasedeno, ostala pa so zasedena po sistematizaciji.

Niso pa polno zasedena delovna mesta v osnovni dejavnosti bolnišnice.

Nisem se obregnil v kompliciranost zdravstvene poliklinične in hospitalne službe, ampak bolj v organizacijo postranske dejavnosti, če jo lahko tako imenujem, predvsem pa v gospodarjenje s sredstvi, ki jih daje družba v upravljanje delovnim kolektivom zdravstvenih institucij. O tem bi morali bolj razmišljati tudi zavarovanci, saj so to njihova sredstva, sredstva njihovih bruto osebnih dohodkov. Zato je bil dvom v opravičenost predlaganih zvišanj za 66 % za vso zdravstveno dejavnost v jeseniški občini na lansko realizacijo upravičen. Zbora občinske skupščine sta tak predlog zavrnila in predlagala kolektivom resnejše razmišljanje o tem. Rezultat ni izostal. Zadnje razprave in pogovori predstavnikov zdravstvenih institucij s predstavniki komunalnega zavoda za socialno zavarovanje so pokazale, da se bodo zadovoljili s 26-odstotnim zvišanjem v povprečju, prej 66 odstotkov. V jeseniški bolnišnici bo veljal oskrbni dan 6.035 in ne 6.914 dinarjev, kot je bil prvotni predlog.

Naj se vrnem k najbolj prizadetemu vprašanju, k vprašanju zaposlenih v pomožnih dejavnostih. Res ne vem, kaj naj dela zidar v jeseniški bolnišnici z osemurno redno zaposlitvijo skozi vse leto, ali pa pleskar pa dva električarja in še posebej tistih šest hišnih delavcev z najrazličnejšimi zadolžitvami. Prepričan sem, da bi bila vsakodnevna popravila in redna vzdrževanja cenejša, če bi jih opravljali zunanji izvajalci. Mislim in prepričan sem, da bi bilo v teh službah zaposlenih lahko manj ljudi in da bi s sredstvi, ki bi jih tako pridobili, lahko v mnogočem mehanizirali delo v kuhinji, pralnici in drugih delavnicah.

J. P.

DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST«

NOVO . . . NOVO . . . NOVO . . . DODATEK »DUGE«

„FILM - MIT I STVARNOST"

objavlja v prvem zvezku

ŽIVLJENJE MARILYN MONROE

in tolmači

— največji mit tega stoletja
— otroška doba M. Monroe
— njene dileme
— možitve
— vzpone in slavo
— A. Miller v zakonu
— kompleksi in njene drame
— osamljenost in samomor

Vse boste našli v najbolj avtoritativnih člankih o Marilyn Monroe.

KUPITE PRI VAŠEM PRODAJALCU PRVI ZVEZEK DODATKA »DUGE«!

MARILYN MONROE

Zakaj tako?

»Štepanja« ne sprejemamo!

V centru Ljubljane, točneje na začetku Gledališke pasaže med Čopovo in Nazorjevo ulico, že dije časa dela čevljarska delavnica, ki se diči z napisom »Ekspresna popravljalnica čevljev«.

Nedvomno so take ekspresne popravljalnice v vsakem večjem mestu nujno potrebne: strga se ti čevelj in — ker imaš do doma daleč in ne utegneš — v delavnici ti ga pokrpajo, ženskam se vse prerade zlomijo pete itd. Prav zaradi tega je bila občina Ljubljana-Center vesela pobude mojstra Jožeta Adlešiča, ki je predlagal, da postavi v Gledališki pasaži ličen paviljon in v njem uredi tako ekspresno popravljalnico. Za začetek mu je odredila celo nižji davek.

Žal pa je — zlasti v zadnjem času — ta delavnica povsem izkrivila svojo dejavnost. Meščani, ki dožive s svojimi čevlji »nesrečo«, se pritožujejo, da v tej delavnici popravljajo vse prej kot ekspresno in da nekaterih uslug nočejo opravljati.

Le dva primera: neki znanki se je pri vstopanju v avtobus ob strani strgal čevelj. Ker s takim čevljem ni mogla v službo, je stopila v ekspresno delavnico in prosila, če ji čevelj zašijejo.

— »Štepanja« ne sprejemamo! — ji je brž »postregla« z odgovorom uslužbenka za prodajno mizo.

Drugi primer: znanec, ki je kupil v prodajalni čevljev v Nazorjevi ulici nove čevlje, je stopil v ekspresno popravljalnico in prosil, če mu na čevlje pribijejo nakovice. Pojasnili so mu, da bo te čevlje lahko dvignil šele naslednji dan.

In takih primerov je baje še več.

Še bolj smešno pa je to, da o tej delavnici beremo v mariborskem Večeru le v superlativih.

— Le 10 minut je treba počakati pri mojstru Adlešiču, piše tam, v drugih delavnicah pa je treba čakati tudi po več dni . . .

Ali ne bi bilo bolje, da bi v pasaži odstranili napis ekspresna in da ne bi več dajali izjav v časopise o uslugah, ki jih ne nudijo? — *E. J.*

PRED MANTOVO JE VČASIH PARKIRALO VEČ AVTOMOBILOV — Predvsem se je ustavilo več tujih, italijanskih avtomobilov. Potlej pa je novi vrhniški hotel prišel na slab glas, miličniki so nekajkrat hrupno posredovali, zvrstilo se je nekaj pretepov. Hotel je zaseden povprečno le 50%, to je kar za 25 % premalo, da bi lahko posloval rentabilno. Foto: Vetrovec

Jazon avgusta spet na Vrhniki?

Turistično društvo namerava oživeti staro prireditev

Avgusta, dan še ni natančno določen, bo po Ljubljanici priplul čoln, v katerem bo Jazon varoval zlato runo. Mit pripoveduje, da so argonavti pripluli po Savi in Ljubljanici do Vrhnike in da so barko prek Postojne na valjih prikotalili do Jadranskega morja. Vrhničani pa bodo letos, ttako kot pred vojno, skušali oživeti prikaz mita. Sestavili so že odbor, ki je začel pripravljati vse potrebno za izvedbo tega turističnega programa.

Prireditelji, turistično društvo Vrhnika, menijo, da bodo potrebovali za prireditev, ki bo po predvidevanjih privabila na Vrhniko več tisoč ljudi, 400 do 500 tisoč dinarjev. Da bi lahko izvedli prireditev čim bolje, so povabili na sestanek vse starejše Vrhničane, ki so bodisi že pred vojno sodelovali pri »prihodu« Jazona na Vrhniko ali pa imajo bogato literaturo in bodo lahko z nasveti pomagali pri čimbolj verodostojni upodobitvi prihoda argonavtov.

Sedaj je o prireditvi znano le to, da bo v nedeljo v avgustu, da je čoln, ki je primeren za prireditev, že na Vrhniki, da so Vrhničani pokazali precej razumevanja za izvedbo prireditve in da bodo čoln namesto proti Postojni, kot pripoveduje mit, ponesli v Močilnik, kjer bo zaključek prihoda argonavtov.

Predstavniki turističnega društva še ne vedo, kje bodo dobili potreben denar. Zaenkrat pripravljalni odbor zbira le podatke in ostalo gradivo, vendar pa bodo Vrhničani na vsak način poskrbeli, da bodo prireditev izvedli, saj letos praznujejo 75-letnico obstoja turističnega društva.

Letos so se na turistično sezono na Vrhniki bolje pripravili kot lani. Turistični delavci imajo težave s prostorom, vendar jim je le uspelo dobiti v najem vežo ob cesti Ljubljana—Postojna. To vežo bodo preuredili in odprli v njej turistično poslovalnico. Menjali bodo denar, prirejali izlete, prodajali vozne karte za vsa javna prometna sredstva, dajali turistične napotke domačim in tujim gostom itd. Poslovalnico društva bodo odprli prvega maja. J. V.

Po poteh osvoboditeljev in graditeljev Jugoslavije

O akciji PO POTEH OSVOBODITELJEV IN GRADITELJEV JUGOSLAVIJE, ki jo organizira Savez izvidjača Jugoslavije, smo že poročali. Akcija se je pričela 21. marca, končala pa se bo 5. julija 1965 na skupnem taboru v Beogradu. V tej akciji bo sodelovalo 160 slovenskih tabornikov: iz Postojne, Idrije, Celja, Griž, Jesenic, Maribora, Murske Sobote in Logatca. Vsaka taborniška enota iz teh krajev bo poslala v Beograd po 20 tabornikov.

Te dni so se v Ljubljani zbrali predstavniki sodelujočih enot, ki so razpravljali o tehničnem in programskem delu akcije. Kmalu se je nabralo precej problemov, katerih poglaviten vzrok je pomanjkanje sredstev. Vendar upajo, da bodo uspeli vsaj z bogatim kulturnim programom.

Na taboru bodo slovenski taborniki pripredili taborni ogenj in razstavo svojega dela. V njej bodo prikazali v slikah in maketah akcije, pohode po poteh partizanskih enot, obiske delovnim kolektivom itd. ZL

SLOVENJ GRADEC

Izmenjava otrok z Avstrijo

Poročali smo že o pogovorih med predstavniki slovenjgraške občine in avstrijskimi predstavniki o medsebojnem letovanju otrok v letošnji sezoni. Sedaj je predsednik občinske skupščine Slovenj Gradec inž. Franc Razdevšek podpisal pogodbo. Tako bo letos letovalo po 20 otrok iz slovenjegraške občine na Baškem jezeru v Avstriji, 20 avstrijskih otrok pa v Fijesi v počitniškem domu občinske skupščine Slovenj Gradec. M. K.

15.000 razglednic

Do konca aprila bo turistično društvo Vrhnika založilo trgovine in kioske ter nekatere gostinske lokale z barvnimi in črnobelimi razglednicami. Letos bodo lahko turisti na Vrhniki kupili 16 različnih vrhniških motivov, ki so jih natisnili v 15.000 izvodih. J. V.

Že pet različnih dejavnosti

Razprave o notranji organizaciji v celjski TEP

Čas in spremembe v ekonomiki imajo v nemajhni meri svoj vpliv tudi na notranjo organizacijo podjetij; to tem bolj in hitreje v velikih delovnih organizacijah. Med take sodi prav gotovo celjska tovarna emajlirane posode s svojo še zmerom zelo raznoliko proizvodnjo. Spremembe v strukturi proizvodnje so v zadnjih letih v tem kolektivu zelo očitne. Tovarna je samo še po nazivu tovarna emajlirane posode, zakaj v resnici so slednji proizvodi v manjšini, finančni rezultat pa pokaže dosti hujše nesorazmerje. Sedaj je v tovarni že pet različnih dejavnosti kovinsko predelovalne in kemične industrije.

Številne notranje spremembe, značaj dela in drugi činitelji, prav tako pa tudi izkušnje, so bile napotilo za razmišljanje o novi notranji organizaciji podjetja. Le-ta naj bi zagotovila v prihodnje še funkcionalnejše, bolj sinhronizirano delovanje in medsebojne odnose posameznih služb ter hkrati kajpada tudi ugodnejše ekonomske učinke.

Izdelan je že osnutek pravilnika o novi notranji organizaciji in razmejitvi nalog in pristojnosti. Posamezne strokovne službe so v pripravah osnutka že obširno razpravljale. Take razprave so bile tudi v okviru tovarniškega komiteja ZK in drugih organov. Minuli teden je o osnutku pravilnika nadrobno razpravljal upravni odbor podjetja ter sklenil le-tega dati kolektivu v javno razpravo, nakar bo o dopolnjenem predlogu pravilnika o notranji organizaciji razpravljal CDS.

Kaj predvidevajo v TEP novega na področju notranje organizacije?

Ker sedanja organizacija kadrovske službe ne ustreza njenim elementarnim nalogam, je predvidena izločitev različnih postranskih dejavnosti, ki s kadrovskim sektorjem nimajo nič skupnega. Pomembnejše novosti so predvidene v sami organizaciji proizvodnih obratov in nekaterih drugih služb, tesno povezanih z osnovno proizvodnjo. Tako je na primer zamišljen poseben sektor za pripravo proizvodnje, v katerem bi bile vključene tudi vse vzdrževalne službe, nabavna služba in del skladišč, s čimer naj bi dosegli čimveč sinhroniziranega dela teh služb. Tehnična kontrola je predvidena kot posebna štabna služba, ki bo v neposredno pomoč tehničnemu vodstvu podjetja. Enako je predvideno za osnovno tehnično kontrolo.

Osnutek novega pravilnika med drugim tudi predvideva združitev surovinskega obrata, emajlirnice in pocinkovalnice v obrat za proizvodnjo emajlirane, pocinkane in aluminijaste posode. Vsi dosedanji obrati so medsebojno dokaj odvisni. Pod »skupno streho« naj bi bila tudi obrat za radiatorje in obrat za kotle. Po novem naj bi bil to obrat za proizvodnjo toplotnih naprav. Orodjarna, ki ji v samem podjetju, kakor tudi izven podjetja pripisujejo zmerom večji pomen, bi bila samostojen obrat.

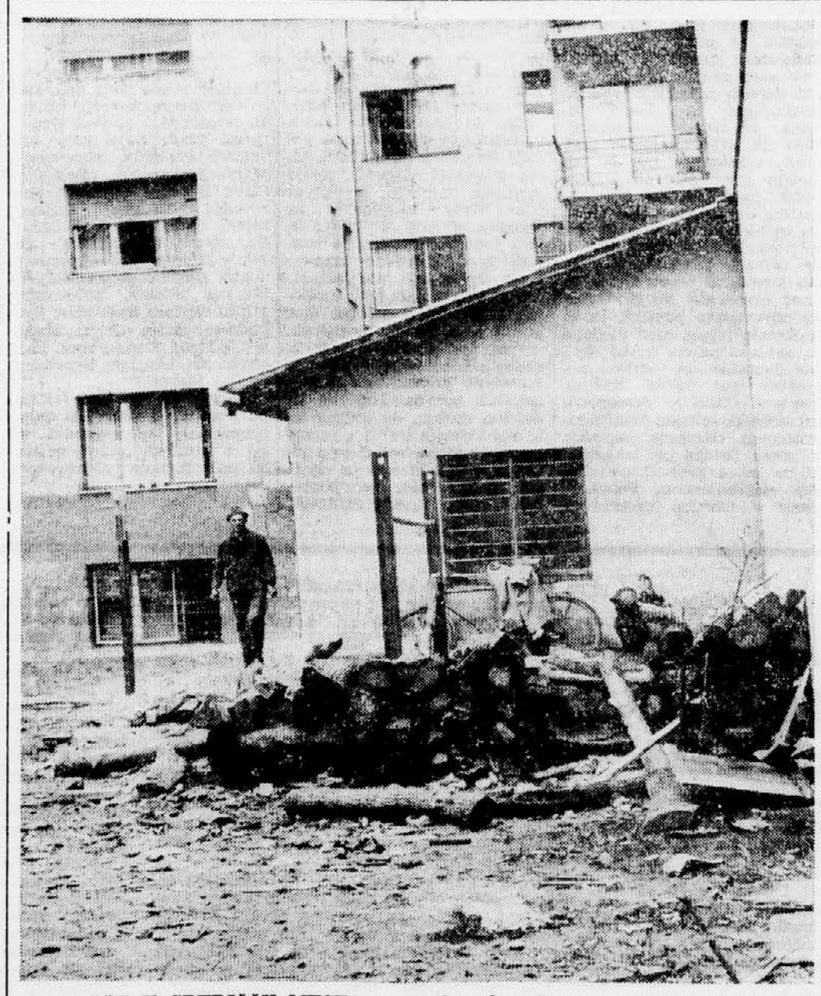
Nova organizacija komercialne službe — skupne za domače tržišče in za izvoz — naj bi čimprej zagotovila v podjetju koncentracijo komercialne politike, vtem ko bodo v okviru računovodske službe težili k taki organizaciji, ki bo odpravila vsako dupliranje dela po obratih ter delovnih enotah. F. K.

Cene svežega mesa v poslovalnicah posameznih podjetij v Ljubljani

Navedene cene za posamezne vrste mesa so evidentirane na Zavodu za cene mesta Ljubljane

	Agrokombinat »Emona«	KG Škofja Loka	Mesarija Črnuče	KZ Mokrc Ig pri Lj.	Mesno podjetje Stična	Mesarija Dol	KZ Šentvid Medvode	Mesopromet Medvode
Sveže goveje meso brez kosti — stegno, pleče, bržola	1300	1300	1240	1250	1300	1200	1250	1250
Sveže goveje meso brez kosti — bočnik, vrat, potrebušina	1000	950	940	980	1000	950	940	940
Sveže goveje meso z vraščenimi kostmi — ledja	1000	950	940	980	1000	—	940	940
Sveže goveje meso z vraščenimi kostmi — prsi, robček, rebra	780	750	720	780	780	730	720	720
Sveže svinjsko meso brez kosti — stegno, pleče	1150	1150	1050	1100	1150	1050	1040	1050
Sveže svinjsko meso brez kosti — potrebušina	800	850	900	750	800	900	850	850
Sveže svinjsko meso z vraščenimi kostmi — kare	1000	850	920	950	1000	920	850	850
Sveže svinjsko meso z vraščenimi kostmi — vrat	920	850	680	900	920	680	700	600
Sveže telečje meso brez kosti — stegno, pleče	1700	1600	1600	1600	1700	1600	1350	1600
Sveže goveje meso brez kosti — bočnik, flam	1460	1150	1300	1300	1460	1100	1050	1150
Sveže telečje meso z vraščenimi kostmi — zarebrnica, ledvična pečenka	1340	1150	1100	1300	1340	1300	1050	1150
Sveže telečje meso z vraščenimi kostmi — prsi, vrat	850	850	800	800	850	800	700	850

Enake cene kot Agrokombinat Emona, Ljubljana in Trgohlad-Sadje-Zelenjava (TMI) imajo v ljubljanskih poslovalnicah še naslednja podjetja: trgovsko podjetje »Prehrana«, »Mercator«, »Perutnina« Ptuj, »Vinogradniško podjetje« Ljutomer.

DVORIŠČE V SREDIŠČU MESTA — Že kar domače se počutimo, če je naše dvorišče zanemarjeno, da povsod leže razni odpadki, kamenje in podrte skladovnice drv, ki so »primerna« igrala za naše otroke. Takih dvorišč je v Ljubljani zelo veliko. Pa ne samo v predmestju, tudi v strogem središču mesta jih je precej. Objektiv je zabeležil dvorišče ob novi stanovanjski zgradbi v Vošnjakovi ulici v Ljubljani, tik ob hotelu »Lev«. Čez dvorišče vodi asfaltirana pot, po kateri hodijo vsak dan razen, stanovalcev tudi mnogi Ljubljančani in neredki tujci, ki prebivajo v sosednjem hotelu. Ljubljana, ki je nekoč slovela kot snažno mesto, že nekaj let izgublja svoj sloves. Te dni pa so v gosteh udeleženci svetovnega prvenstva v namiznem tenisu, pred nami pa je tudi 20. obletnica osvoboditve in turistična sezona. Ne bo malo turistov, ki si bodo želeli ogledati mesto. Kaj nas res ni sram, da pokažemo tujcem tudi take slike? In kaj pravijo na to stanovalci in hišni svet? Foto: Švabić

Naš pogovor

Prvikrat prihajajo brez kovčkov

Odgovarja komandant mariborske garnizije polkovnik Vid Jerič

Pripadniki JLA v mariborski garniziji so v zadnjem letu dosegli uspehe pri strokovnem in političnem izobraževanju, kulturnoprosvetnem in zabavnem življenju. Zato smo obiskali komandanta mariborske garnizije polkovnika JLA VIDA JERIČA in mu postavili nekaj vprašanj.

— Kako ste v mariborski garniziji sprejeli rekrute?

— Letošnje priprave za sprejem rekrutov so bile še posebej obširne. Prvikrat so prišli naši novi tovariši brez kovčkov. To je za vse precejšnja novost. Nam je bilo to nekako nenavadno. Doslej res ni bila praksa, da bi rekruti prihajali z aktovko, torbo in drugo prtljago. V vojašnicah smo pripravili posebne omarice, v katere bodo vojaki zlagali svojo prtljago — garderobo. Še pred prihodom mladih vojakov smo prepleskali vse prostore.

Za čim uspešnejši začetek dela smo pripravili več seminarjev in sestankov s staršinami in vojaki. Pri tem smo posebej opozarjali na nepravilnosti, ki smo jih ugotovili pri prejšnjih sprejemih novakov. Osnovne organizacije ZK po enotah so še posebej pripravile komuniste na delo z novimi tovariši. Aktivni pripadniki so pričakali vsako skupino že na železniški postaji, odkoder so jih posebni spremljevalci vodili do vojašnic. Takoj po prihodu v vojašnico so dobili topli napitek. Potem so se začeli preoblačiti in se postopno uvajati v vojaško življenje.

Več dni so porabili za to, da so se seznanili z zgodovinskim, kulturnim in gospodarskim razvojem Maribora, z vojašnico in z zgodovinsko osebnostjo, po kateri ima vojašnica svoje ime (na pr. Franc Rozman-Stane, Tone Tomšič itd.) Mladi vojaki pravijo, da so presenečeni nad tovariškim in prisrčnim sprejemom. Prav tako tudi trdijo, da so jim v civilu večkrat v napačni luči prikazali življenje v JLA.

— S katerimi prireditvami se JLA vključuje v proslave 20-letnice osvoboditve?

— Vsekakor se tudi mi, pripadniki JLA, vsestransko pripravljamo na proslavo 20-letnice osvoboditve naše države. Tega jubileja ne mislimo proslavljati sami zase v vojašnicah, temveč se bomo vključili — kjerkoli bo to le možno — v splošni plan prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev našega mesta. Pripadniki JLA bodo pripravili vrsto prireditev skupaj z mladino v okoliških krajih. Organizirali bomo vrsto prireditev, od katerih bi omenil le nekatere. Ena največjih prireditev bo fizkulturni zlet 15. junija, na katerem bodo vojaki sodelovali z zelo zanimivo točko. Več prireditev bo samo za vojake po enotah. Posebni žepni in stenski časopisi bodo posvečeni temu jubileju. Taborni večeri bodo močne politične manifestacije, na katerih bodo poleg zabavnega programa stari borci govorili vojakom o dogodkih v NOB. Pripravljamo tudi obisk muzeja, NOB v Mariboru. Dom JLA v Mariboru bo pripravil vrsto prireditev, izletov v zgodovinske kraje iz NOB, tovariških večerov in podobno.

— Kaj lahko poveste o zboljšanem standardu vojakov?

— Zadnja leta smo mnogo storili za zboljšanje življenjskega standarda naših vojakov. Že zamenjava slamaric z žimnicami v vojaške postelje je velika pridobitev. Tako smo zboljšali higienske pogoje vojakov in skrajšali čas za pospravljanje postelj. Spremenili smo tudi prehrano in zboljšali zajtrk, da so vojaki bolj pripravljeni na pouk, ki je večkrat precej naporen.

Dne 20. marca je začela veljati uredba vrhovnega komandanta o spremembi obleke. Spremenjen je kroj suknjiča, ki je zdaj odprt in daje lepši videz uniformi. Spremembe so tudi pri obutvi. Vojak sedaj ne nosi več navadnih čevljev, temveč tako imenovane tričetrtinske škornje. Taka obutev je ugodna zlasti pozimi, saj obvaruje zdravje in zmanjšuje bolezni vojakov. Tudi pranju perila v zadnjem času posvečamo posebno skrb. Od 1. aprila pa do 1. oktobra se vojaki preoblečejo dvakrat tedensko. Odslej mora vsak vojak dobiti svoje perilo. Le-to v pralnicah operejo, nato zlikajo in šele potem ga dobijo vojaki. Vsak teden se vojaki dvakrat kopajo. Omenil bi lahko še nekaj izboljšav v življenjskem standardu, na pr. dva kompleta obleke, dva plašča in podobno. Predvidenih je še več izboljšav, ki jih bomo postopoma uvajali.

— V čem se kaže sodelovanje pripadnikov JLA z drugimi državljani?

— Naše enote so že večkrat sodelovale v raznih akcijah. Pri lanski poplavi je več sto vojakov nekaj dni neprenehoma odstranjevalo posledice povodnji. Pomagali smo tudi ob epidemiji slinavke in parkljevke. Pri večdnevnih vajah so cele enote več dni na terenu in takrat navezujejo staršine in vojaki zelo dobre stike z vaščani kraja, kjer se zadržujejo. Zvečine se vojaki in vaščani kraja tako zbližajo, da kmetje postanejo gostitelji vojakov.

Na zadnjem taborjenju neke naše enote na območju Hrastovca, Jurovskega dola, Sladkega vrha, Jarenine in Pernice so bili stiki med vojaki in vaščani zelo pristni. Gostili so vojake s pijačo, jim dajali sobe za spanje. Pri odhodu so rekli, naj še kaj pridejo. Žal pa je ta kraj pretežno poljedelski in bi povzročili poleti preveč škode, če bi imeli tam vojaške vaje.

— Kako aktivni pripadniki JLA pomagajo združenju rezervnih oficirjev in drugim organizacijam, ki so pomembne za obrambno krepitev domovine?

— Združenje rezervnih oficirjev in njegove člane skušamo kar najbolj vsestransko seznanjati z vsemi novostmi v enotah. Pomagamo jim s seminarji in predavanji, s sestavljanjem raznih taktičnih nalog, s prikazovanjem strokovnih filmov, z organizacijo tehničnih zborov itd. Z veseljem ugotavljamo, da so nas pri delu v združenju v veliki meri razbremenili upokojeni starešine. Posebno pozornost posvečamo tudi avto-moto društvom, radio amaterjem, aeroklubu in nekaterim drugim organizacijam. Merodajni organi bodo morali tem organizacijam priskočiti na pomoč s finančnimi sredstvi. Ni si moč zamisliti uspešnega dela aerokluba, če nima ustreznih aparatov za ohranitev kondicije pilotov kakor tudi za usposobitev novih pilotov.

— Kako se pripadniki JLA vključujejo v družbeno-politično delo na terenu?

— Aktivni pripadniki JLA se vsestransko vključujejo v delo in življenje družbenih in političnih organizacij na terenu. Z aktivnim delom so se naši tovariši kar dobro uveljavili v vseh organizacijah mesta. Prav tako so naši tovariši aktivni delavci v organih oblasti od občinskih skupščin, njenih svetov in odborov do republiške skupščine. Zato zdaj skoraj ni družbene ali politične organizacije, v kateri ne bi našli pripadnika JLA. M. KOS

Festival v Radgoni bo

Njegovi organizatorji pred zahtevno nalogo

Kljub zapletom o financiranju X. festivala »Bratstva in enotnosti« v obmejni Radgoni je organizacijski odbor na nedavni razširjeni seji sprejel dokončni sklep o izvedbi te velike prireditve, ki bo od 17. do 20. junija letos. Po zagotovilu izvršnega sveta SRS o deležu 8,5 milijonov din za stroške festivala so se zdaj v Radgoni odločili za prispevek 4,5 milijonov din iz proračunskih sredstev občine.

Seveda čaka organizatorje festivala »Bratstvo in enotnost« zahtevna naloga. Zato so se predsedniki komisij, katerih delo je zaradi dosedanjih nejasnosti okoli celotne prireditve, zastalo, temeljito pogovorili o delu in nalogah posameznih komisij, o celotni organizaciji prireditve in o drugih podrobnostih, ki zadevajo prizorišče in izvajanje kulturnega in športnega programa. Znano je, da bodo udeleženci festivala (teh bo blizu tisoč) nastopili v vseh večjih krajevnih središčih radgonske občine, del športnega programa pa bodo prenesli tudi v Mursko Soboto.

Po sedanjem programu bo otvoritvena slovesnost pod pokroviteljstvom podpredsednika republiškega izvršnega sveta Bena Zupančiča 17. junija popoldne, 18. in 19. junij pa so odmerili za vse festivalske prireditve. Na zaključni slovesnosti 20. junija predvidevajo nastop vseh članov TVD Partizan in šolske mladine radgonske občine s parado, svojo udeležbo pa je zagotovil tudi naš vrhunski telovadec Miro Cerar s svojo vrsto.

V festivalskih dneh bo v Gornji Radgoni tudi več razstav, med drugim otvoritev muzeja narodne osvoboditve. Edina ovira razen zneska manjkajočih sredstev, ki jih obetajo dobiti na nekdanjem OLO Maribor, so trenutno prenočišča za številne udeležence festivala osrednji problem. V Radgoni poskušajo najti izhod iz zagate s pravočasno dograditvijo novega hotela, ki jih bo do otvoritve veljal še blizu 30 milijonov din. B. B.

KB vezane vloge — višje obresti

Tradicionalne prireditve

Pred tednom bratstva in prijateljstva v Ptuju

Po obsežnih pripravah se je približal dan, ko bodo 23. aprila v Ptuju odprli IV. teden bratstva in prijateljstva občin Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin. Tradicionalne prireditve bodo trajale do 16. maja in jih prirejajo v počastitev 20-letnice osvoboditve in zmage socialistične revolucije v Jugoslaviji ter 1. maja.

Medobčinski odbor je pripravil pester program prireditev, ki zajema različne športne, kulturne, zabavne in druge prireditve. Dne 23. aprila bodo v sindikalni šoli »Franca Krambergerja« odprli razstavo o sodelovanju med občinami Čakovec, Ormož, Ptuj in Varaždin 1961—1965. Potem se bodo delegacije teh občin sestale na medobčinski konferenci. Udeleženci proslave si bodo ogledali tudi muzej ljudske revolucije in druge kulturno -zgodovinske znamenitosti. popoldne bo na mestnem pokopališču žalna svečanost s polaganjem vencev na grobnico padlih borcev NOV.

Ob začetku te tradicionalne prireditve lahko ugotovimo da je iz leta v leto več sodelujočih ekip in ljudi, ki si ogledajo posamezne prireditve. V vseh občinah so pokazali za prireditev izredno zanimanje in prizadevnost, kar kaže predvsem velika udeležba kulturno-prosvetnih in športnih ekip. Program bodo popestrila odkritja spominskih plošč, srečanja borcev, pionirjev in številne druge prireditve, ki bodo še bolj utrdile bratstvo in prijateljstvo med komunami Hrvatske in Slovenije. Vse kaže, da bodo te prireditve omogočile tudi plodno sodelovanje na turističnem, gospodarskem in na nekaterih drugih področjih.

So vse možnosti, da se bo med sodelujočimi komunami razvilo trajno sodelovanje, ki se ne bo omejilo samo na prireditve IV. tedna, temveč na vse leto. Prvi takšni poskusi so že na turističnem področju, kjer so na posvetovanju že ugotovili obojestransko zainteresiranost in mnoge stične točke. Organizatorji IV. tedna bratstva in prijateljstva so se zelo potrudili za uspeh te prireditve. Pri svojem prizadevanju so naleteli na podporo in razumevanje političnih in oblastnih organov v svojih komunah. Prav bi bilo, če bi se v prihodnjem letu odločile za sodelovanje pri V. tednu tudi nekatere druge komune na obmejnem območju obeh republik. M. KOS

DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST«

NOVO . . . NOVO . . . NOVO . . . DODATEK »DUGE«

„FILM - MIT I STVARNOST"

objavlja v prvem zvezku

ŽIVLJENJE MARILYN MONROE

in tolmači

— največji mit tega stoletja
— otroška doba M. Monroe
— njene dileme
— možitve
— vzpone in slavo
— A. Miller v zakonu
— kompleksi in njene drame
— osamljenost in samomor

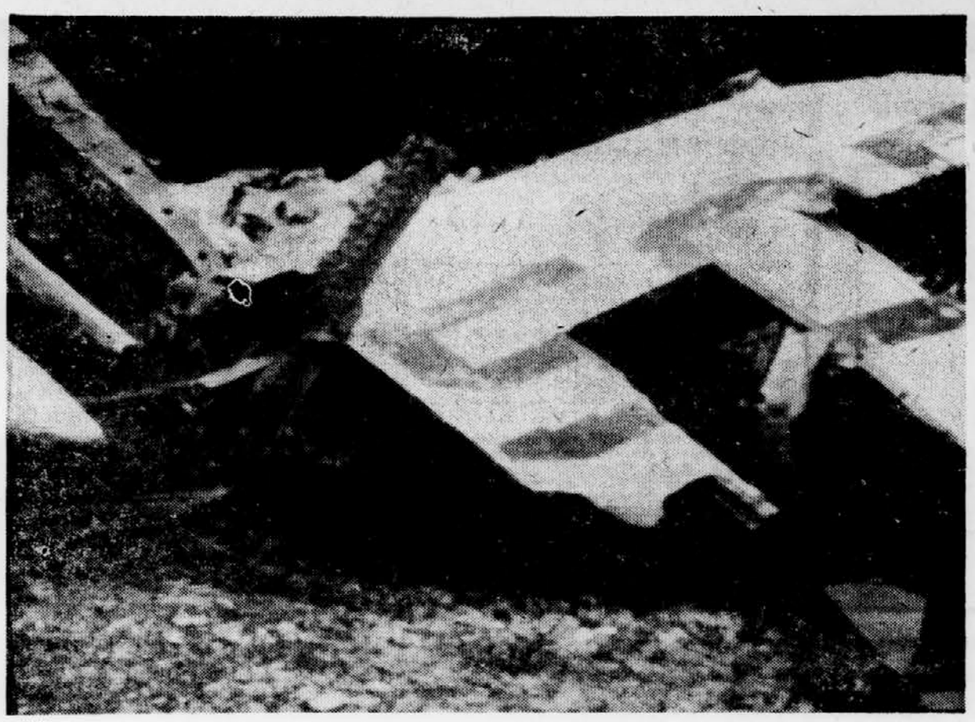
Vse boste našli v najbolj avtoritativnih člankih o Marilyn Monroe.

KUPITE PRI VAŠEM PRODAJALCU PRVI ZVEZEK DODATKA »DUGE«!

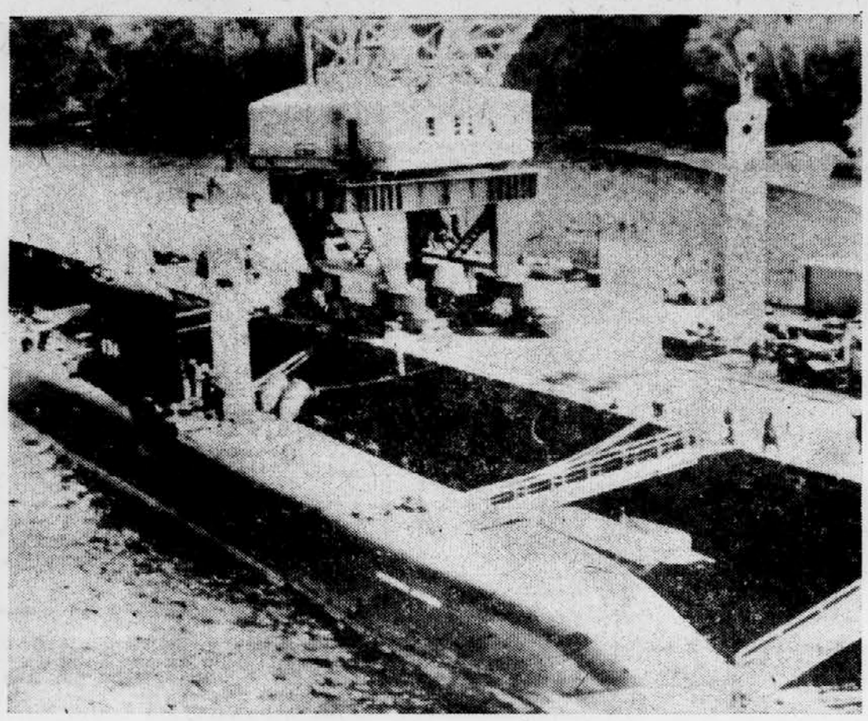
MARILYN MONROE

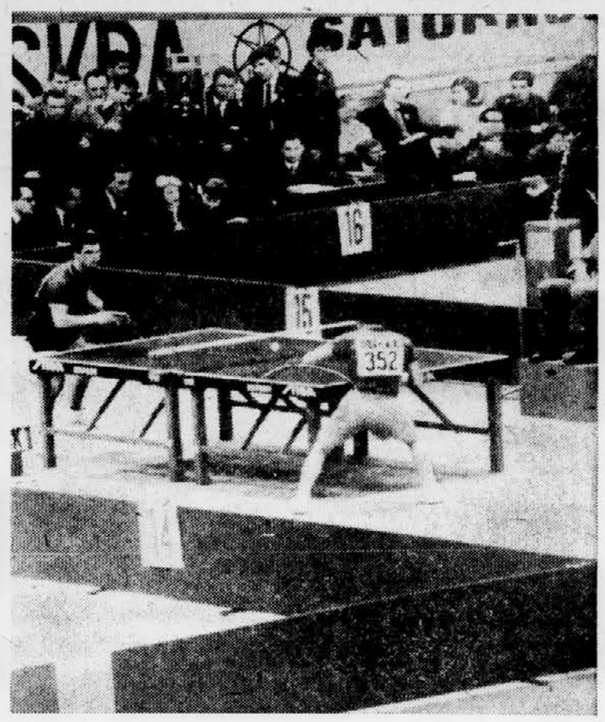
»FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST« DODATEK »DUGE« »FILM — MIT IN STVARNOST«

SESTRELJENO AMERIŠKO LETALO — Ameriška letala dan za dnem bombardirajo ozemlje Demokratične republike Vietnam. Uradno so njihov cilj vojaška oporišča in v zadnjem času zlasti komunikacije (mostovi, ceste), bombe pa padajo tudi na vaške domove in šole. V uradnih poročilih tudi skoraj vedno navajajo, da so se vsa letala nepoškodovana vrnila iz akcije. Gornja slika, ki jo je posredovala MTI, pa je samo eden od demantijev takih poročil. Foto: AP

AMERIŠKE PODMORNICE NATOVARJAJO S »POLARISI« — Podmornica »Stonewall Jackson« je že četrta ameriška podmornica s »Polarisi«, katere operativno področje je Pacifik. Pred dnevi se je blizu Bremertona, v državi Washington, oskrbela z raketami »Polaris« in odplula. Podmornica lahko nosi hkrati 16 »Polarisov A-3«. Na sliki: prvi »Polaris« nad lansirno cevjo, drugi nad tovornjakom. Foto: AP

SLAB ZAČETEK IN ZMAGA MOČNEJŠEGA — V borbi za tretje mesto na svetu je ekipa LDR Koreje premagala Jugoslavijo s 5:2. Na sliki: Jugoslovan Vecko v borbi s Sin Il Pakom. Foto: Busić

Nadaljevanje s prve strani

Praznik

obeh držav, je predsednik Tito dejal, da zdaj obstaja podobnost tudi pri izgradnji srečnejšega življenja za narode Jugoslavije in Alžirije. Nato je predsednik Tito govoril o naporih in žrtvah jugoslovanskih delovnih ljudi pri obnovi dežele ter povedal, kaj je bilo doslej v Jugoslaviji storjenega na področju industrializacije, poljedelstva, prosvete itd. Na koncu svojega govora je poudaril, da je v današnjih mednarodnih odnosih najpomembnejša naloga ohranitev miru, »kajti samo v miru je mogoče govoriti, samo v miru je mogoče ustvarjati in graditi boljše življenje«. Predsednik Tito je dejal, da se jugoslovanski in alžirski narodi združeni bore za mir, skupaj z drugimi narodi, ki se prav tako zavedajo nevarnosti nove vojne.

Danes so eno najlepših cest v Constantinu preimenovali v »Bulevar Jugoslavija«. Ploščo z novim napisom je odkril predsednik Tito ter pri tem izjavil: »Ponosni smo, da najlepši bulevar v vašem mestu nosi ime naše države«.

Predsednik Tito in člani njegovega spremstva so si nato ogledali številne znamenitosti Constantina. Dalj časa so bili na ploščadi Kef Škara, od koder je najlepši razgled na mesto. Prefekt Constantina je nato svojim gostom priredil slavnostno kosilo.

DR Vietnam

skupno stališče o vprašanjih oblik in načinov boja proti napadalni politiki ameriškega imperializma, nadaljnji krepitvi obrambne zmožnosti socialistične Vietnama in rešitvi problema Indokine na podlagi ženevskih sporazumov«.

Ko je govoril o sovjetsko-mongolskih odnosih, pa je Kosigin dejal, da se je prijateljstvo med deželama skovalo v plamenu skupnih bojev. »Zgodovinske izkušnje sovjetsko-mongolskega prijateljstva pričajo o tem, da so male in velike države lahko in da morajo biti tesne prijateljice, dobre sosede in da se morajo oklepati načel enakosti, spoštovanja neodvisnosti in ozemeljske integritete, nevmešavanja v notranje zadeve in načel vzajemne pomoči,« je dejal Kosigin.

Na mitingu je govoril tudi prvi sekretar mongolske ljudske revolucionarne partije in predsednik ministrskega sveta Cedenbal. Tudi ta je govoril o resnem položaju v Jugovzhodni Aziji, »v katerem se skriva polno nevarnih posledic«. »Mongolska ljudstvo je popolnoma solidarno z junaškim bojem vietnamskega naroda,« je dejal.

LR Kitajska je, kot poroča Tanjug iz Pekinga, zavrnila tudi drugi poskus britanske vlade, da bi posebnemu odposlancu Gordonu Walkerju omogočila obisk Pekinga. Ob kratki in jedrnati novici kitajskega zunanjega ministrstva je današnji »Žen Min Ži Bao« objavil tudi krajši komentar, ki ponovni britanski korak ocenjuje za »postavljanje britanskega jezdeca pred ameriško kočijo«. Časnik očita Londonu, da ni storil tistega, kar bi bilo po mnenju Pekinga edino možno storiti, in to je, da bi poslal nekoga v Washington in zahteval od ZDA, naj takoj umaknejo svoje sile iz Južnega Vietnama in prenehajo napadati Severni Vietnam.

Vršilec dolžnosti kitajskega premiera in generalni sekretar CK KP Kitajske Teng Hsiao Ping je na sinočnjem banketu ob 10. obletnici Bandunga dejal, da bo Kitajska ne glede na posledice ali ceno, ki jo bo morala za to plačati, porazvnala svoj internacionalistični dolg do Vietnama.

Toda v kitajskem tisku ni danes nobenih informacij o včerajšnjem sporočilu, ki govori o obisku prvega sekretarja vietnamske delavske partije Le Zauna v Moskvi in pomoči ZSSR Vietnamu, glede katere so se ob tej priložnosti domenili.

Osvobodilne sile Južnega Vietnama so danes sestrelile dva ameriška vojaška helikopterja, enega pa poškodovale. Oba helikopterja sta eksplodirala in treščila na tla okrog 15 km od Qui Nhonea. Po poročilu AP je v sestreljenih helikopterjih umrlo 8 ameriških vojaških oseb, 4 oficirji in 4 vojaki. V poškodovanem helikopterju je bil ubit pilot, vendar pa se je drugim članom posadke posrečilo priti do Qui Nhona.

Po sporočilu zastopnika ameriških vojaških sil so pripadniki osvobodilnih sil sinoči prvič direktno napadli ameriško oporišče v Da Nangu. Partizani so s topovi obstreljevali to bazo ameriške mornariške pešadije in ranili dva Američana. Podrobnosti napada še niso znane.

AFP poroča, da so reaktivna letala z letalonosilke »Midway« ponoči in davi napadla ozemlje Severnega Vietnama. Napadla so dva vojaška konvoja na cesti št. 15, ki veže mesto Vinh Au z južnim delom DR Vietnama. V prvem konvoju je bilo okrog 20, v drugem pa okrog 100 vozil. Vsa ameriška letala so se po teh poročilih vrnila v svoje oporišče.

Danes se začenja v Honoluluju konferenca o položaju v Jugovzhodni Aziji, ki se je udeležujejo najvišji vojaški voditelji ZDA. Na konferenco je prišel tudi ameriški veleposlanik v Južnem Vietnamu Maxwell Taylor, skupaj z njim pa tudi poveljnik ameriških letalskih sil na Pacifiku Hunter Harris.

Direktorji ameriških časopisov so na 79-letni konferenci svojega združenja izrazili mišljenje, po katerem ameriško javno mnenje naspoh podpira politiko predsednika Johnsona v Vietnamu. Okrog 1200 članov »ameriškega združenja izdajateljev časopisov« je prišlo do tega sklepa na podlagi odgovorov, ki so jih dobili na vrsto vprašanj, objavljenih v »New York Timesu«. »Vendar pa,« je dejal neki direktor, »bi bila večina srečnejša, če bi videla, da Američani zapuščajo Vietnam, če bi se to lahko zgodilo, ne da bi izgubili ugled.«

OZN

tajo dogodke v Vietnamu. Prevladuje mnenje, da bi bilo toliko bolje za ZDA, kolikor prej bi spoznale resničnost, zakaj razširjevanje vojnih operacij je potisnilo krizo v tako fazo, da jo že bremenijo zlovešče perspektive.

Take nasvete in priporočila čedalje pogosteje izročajo po diplomatskih kanalih ameriški misiji in ameriški administraciji. Nekatere azijske in afriške dežele opozarjajo, da se mora ameriška politika spremeniti, kar zadeva ocenjevanje osvobodilnega gibanja v Južnem Vietnamu, ki ga ZDA še nadalje označujejo za »agenturo Severnega Vietnama«. V vrstah teh azijsko-afriških dežel poudarjajo, da to gibanje očitno uživa podporo ljudstva in da tega dejstva ni mogoče zanemariti pri zamislih kako rešiti problem.

Bivši borci na paradi v Beogradu

Vojaki, rojeni leta 1945, bodo nosili vojne zastave enot NOV

BEOGRAD, 19. apr. (Tanjug). Začele so se priprave organizacij borcev za sodelovanje borcev NOV na paradi, ki bo 9. maja, na dan zmage nad fašizmom v Beogradu.

Na čelu sprevoda bivših borcev bodo vojaki JLA, rojeni leta 1945, nosili 281 vojnih zastav enot NOV. Zastave bodo spremljali neposredni udeleženci NOV, vojaki, ki so se pod istimi zastavami borili proti fašističnemu okupatorju. Za vojnimi zastavami bodo korakali udeleženci NOV, borci s Kadinjače, Kozare, Sutjeske in drugih pomembnih bojišč širom po naši deželi.

Organizacije borcev Beograda pripravljajo tudi razne druge prireditve, s katerimi bodo proslavile 20-letnico zmage. Po občinah bodo priredili tovariške večere in sestanke borcev narodnoosvobodilne vojne. Posebej bodo organizirali srečanja in razgovore borcev z mladino v šolah in tovarnah.

V umetnostni galeriji kluba vojnih invalidov v Beogradu bodo odprli razstavo na temo NOV, na kateri bodo prikazana med vojno ustvarjena dela. Med drugim bodo razstavljena dela Moše Pijada, Branka Šotre, Piva Karamatijevića in drugih uglednih revolucionarjev-umetnikov.

V počastitev dneva zmage bodo organizacije borcev organizirale avto-rally na cesti Beograd—Titovo Užice—Zlatibor. Na njem bodo v največjem številu sodelovali vojaški vojni invalidi.

Pripomba Pekingu

NEW DELHI, 19. aprila (AFP). Indijski premier je danes povedal, da veleposlaništvo LR Kitajske v New Delhiju »ne deluje korektno« in da bo indijska vlada našla način, kako rešiti to vprašanje. Šastri je to povedal v indijskem parlamentu. Minister za zunanje zadeve Svaran Sing pa je zavrnil zahtevo nekaj članov parlamenta, da bi omejili dejavnost kitajskega veleposlaništva.

Aldo Moro potuje v ZDA

RIM, 19. apr. (Reuter). Predsednik italijanske vlade Aldo Moro je danes odpotoval na šestdnevni obisk v Združene države Amerike. V spremstvu italijanskega premiera so odpotovali še minister za zunanje zadeve Fanfani in skupina pomembnih italijanskih funkcionarjev.

Okrnjen letalski promet s Hanoiem

PNOM PENH, 19. aprila (Tanjug). Zastopnik kamboške letalske družbe »Royal Air Cambodge« je povedal, da danes v Hanoiu letala te družbe niso vzletela zaradi težav, ki jih je povzročilo ameriško letalsko bombardiranje.

Letala te družbe bodo odslej letala naravnost v Kanton.

Težave pri poletih v Demokratično republiko Vietnam zaradi letalskih alarmov imajo tudi letala mednarodne kontrolne komisije, ki vzdržujejo promet med Laosom, Kambodžo, Severnim in Južnim Vietnamom.

Naser odgovoril Johnsonu

KAIRO, 19. apr. (Tanjug). Predsednik ZAR Naser je včeraj odgovoril na dve poslanici, ki mu jih je pred kratkim poslal ameriški predsednik Johnson. Kakor poroča »Al Ahram«, je Naser odgovoril ustno, med razgovori, ki jih je imel včeraj s pomočnikom ameriškega državnega sekretarja Philipsom Talbotom.

Pohodi »proti atomski smrti« v ZR Nemčiji

Pohoda v več zahodnonemških mest se udeležuje okrog 100.000 ljudi

BONN, 19. apr. (Tanjug) — Kljub dežju in hladnemu vremenu so bili v vseh krajih ZR Nemčije velikonočni pohodi »proti atomski smrti«. Udeleženci pohoda so šli iz različnih smeri v kolonah proti mestom Hamburgu, Bremenu, Hannovru, Dortmundu, Frankfurtu, Neukirchnu, Münchnu in Nürnbergu, kjer bodo ali pa so že bila zaključna zborovanja. Čeprav še ni končnih podatkov, menijo, da se bo teh pohodov in zborovanj udeležilo okrog 100.000 ljudi.

Na zborovanjih, ki so bili pred začetkom pohoda, so udeleženci zahtevali ustanovitev brezatomske cone v srednji Evropi, pobudo zvezne vlade za razorožitev in odpoved slehernemu atomskemu orožju. Opredelili so se tudi proti atomskim poskusom, polaganju jedrskih min in drugemu jedrskemu orožju na nemških tleh ter proti ameriški politiki v Vietnamu.

Pohode so organizirali ob sodelovanju uglednih javnih delavcev, profesorjev, književnikov in nekaterih zastopnikov cerkve tudi neki laburistični poslanci iz Velike Britanije in zastopniki francoskih sindikatov. Po sporočilu centralnega odbora gibanja »kampanje za razorožitev« v Offenbachu je 100.000 ljudi podpisalo peticijo, ki so jo poslali vladi in Bundestagu, ki med drugim zahteva tudi ustanovitev brezatom. cone v sr. Evropi. Udeležencem pohoda sta poslala telegram tudi no belovec Rusell in hirošimski župan.

Sedem napadov v enem dnevu na DR Vietnam

SAIGON, 19. apr. (AP). Ameriški bombniki so danes večkrat bombardirali ceste, železniške proge in rečne ladje v Severnem Vietnamu. Na reki Dia Giang so lovski bombniki ameriške mornarice napadli tovorne ladje in po trditvah ameriških pilotov potopili eno izmed njih.

Po bombardiraju severnovietnamske ceste št. 15 na področju De Vinha so ameriška letala okrog pol ure bombardirala vozila na cestah št. 8 in št. 12.

AFP pa poroča, da sedem ameriških zračnih napadov na ozemlje Severnega Vietnama v 24 urah, se pravi od nedelje zjutraj do danes, priča o krepitvi ofenzive proti DR Vietnamu.

Ta agencija ugotavlja, da so se ameriški nadzvočni lovski bombniki »Thunderchief F-105« prvič približali Hanoiu na okrog 100 km in odvrgli več bomb na mesto Ha Grung.

Ti okrepljeni napadi trajajo že teden dni, se pravi od 13. aprila dalje. Po bombardiranju radarskih in vojaških naprav so zdaj tarča ameriških letal — kakor ugotavlja France Presse — konvoji na železnicah, cestah in rekah, za katere trdijo, da so vojaški.

ZDA so v vietnamski vojni uvedle nov tip letala »Starfighter F-104«. Prva eskadrila teh letal je priletela danes v letalsko oporišče Da Nang, njihova naloga pa bo, kakor poroča Reuter, v tem, da bodo skušali zavarovati druga ameriška letala, ki napadajo Severni Vietnam. Pričakujejo, da bodo ta reaktivna letala bolje zaščitila ameriške bombnike, kot pa do sedaj uporabljena reaktivna letala, ki so bila zadnje čase mnogokrat žrtve severnovietnamskih letal tipa »Mig«.

KP Bolgarije proti javni polemiki

Sodijo, da s posvetovanjem komunističnih partij ni treba hiteti

SOFIJA, 19. apr. (Tanjug). Vodstvo bolgarske komunistične partije se je opredelilo proti javni polemiki v mednarodnem komunističnem gibanju in hkrati izrazilo mnenje, »da z mednarodnim posvetovanjem komunističnih in delavskih partij ni treba hiteti, niti ga ni treba odlagati v nedogled«.

To stališče je vodstvo objavilo v zadnji številki časopisa »Novo vreme« v uvodnem članku, posvečenem posvetovalnemu sestanku 19 komunističnih partij v Moskvi.

V časopisu je rečeno, da so zato, da bi dosegli nujno enotnost svetovnega komunističnega gibanja, objektivni in realni pogoji, in da je treba iskati tisto, kar posamezne partije združuje ne glede na nesoglasja in različke pri ocenjevanju nekaterih dejstev in pojavov v življenju.

»Novo vreme« opozarja, da nesoglasja v komunističnem gibanju škodujejo osvobodilnemu gibanju in sodelovanju med socialističnimi deželami, zlasti pa negativno vplivajo na življenje in boj vrste bratskih partij v kapitalističnih deželah.«

Bolgarski teoretični časopis se je zavzel za posvetovanje, ki bi ga bilo treba dobro pripraviti, in za nadaljnje stike med partijami,« da bi se umirilo ozračje tudi za tvorne diskusije na načelni podlagi«.

Indijska vlada protestira

NEW DELHI, 19. aprila. (Tanjug.) — Indijska vlada je sporočila Washingtonu, da je »presenečena in nezadovoljna zaradi grobega in neobrazložljivega načina«, s katerim so v Washingtonu odložili obisk premiera Šastrija v ZDA. Indijski dopisniki v Washingtonu poročajo, da je veleposlanik B. K. Nehru seznanil ameriškega državnega sekretarja za zunanje zadeve Deana Ruska s tem stališčem svoje vlade. Pravijo, da indijski veleposlanik ni dobil zadovoljivega pojasnila za enostransko odpoved tega obiska brez poprejšnjih posvetovanj z Indijo.

Mirne demonstracije v Seulu

SEUL, 19. apr. (Reuter.) — Študentje v Seulu so danes znova demonstrirali in tako zaznamovali peto obletnico začetka študentskih nemirov, ki so vrgli z oblasti bivšega južnokorejskega predsednika Sing Man Rija.

Za razliko od demonstracij v zadnjih dneh danes študentje niso nosili nikakršnih transparentov, niti niso glasno protestirali proti vladni politiki v zvezi z normalizacijo odnosov med Južno Korejo in Japonsko, kateri se študentje sicer upirajo. To svoje razpoloženje so danes izrazili samo v resoluciji, ki so jo sprejeli pred začetkom demonstracij. Študente sta spremljala dva tovornjaka s policaji, vendar pa niso zaznamovali nikakršnih incidentov.

Podobne protestne demonstracije so študentje priredili tudi v dveh drugih južnokorejskih mestih — v Teguu in v Fusanu.

KP
vezane vloge — višje obresti

Zadnje vesti

Veličasten sprejem v Oranu

Velika množica ljudi je navdušeno pozdravila predsednika Tita in Ben Belo

ORAN, 19. apr. (Tanjug). Predsednik Tito in Ben Bela sta nocoj dopotovala z letalom iz Constantina v Oran. Na letališču je pozdravila visoke goste velika množica ljudi. Predsednik Tito in Ben Bela sta se ustavila pred častno četo, pozdravila zastavo, zatem pa je vojaška godba alžirske ljudske armade zaigrala himni obeh držav. Predsednika Tita in Ben Bela sta se zatem prisrčno pozdravila z alžirskimi osebnostmi, ki so ju sprejele na letališču.

Na poti, dolgi 10 km so obema predsednikoma ponovno priredili velike manifestacije. Povsod so bili transparenti z napisi dobrodošlice predsedniku Titu in jugoslovanskim gostom, na vsakem koraku zastave obeh držav. Čimbolj so se avtomobili približevali središču mesta, tem bolj goste so bile množice, ki so čakale. Od povsod pa so se slišali vzkliki »Tito-Ben Bela«, »Tito-Ben Bela«.

Predsednika Tito in Ben Bela sta se peljala v odprtem avtomobilu po glavnih ulicah Orana, kjer so ju pozdravljali z velikim navdušenjem. Po tej veličastni vožnji po glavnih ulicah mesta sta se predsednika Tito in Ben Bela odpeljala v zgradbo alžirske prefekture, v kateri bo rezidenca predsednika Tita.

Oran, kamor je danes dopotoval predsednik Tito, je politični in gospodarski center zahodnega dela Alžirije. Šteje približno 250.000 prebivalcev in je po velikosti drugo mesto v tej državi.

Po večerji v prefekturi Orana so se predsednik Tito, Ben Bela in drugi visoki funkcionarji udeležili nocoj v mestnem gledališču predstave folklornih plesov.

Predsednik Tito in tovarišica Jovanka sta se danes srečala tudi z Jugoslovani, ki so v službi v Constantinu in člani njihovih družin. Mnogi Jugoslovani so zaposleni na tem področju kot strokovnjaki v okviru programa znanstveno-tehničnega sodelovanja med Jugoslavijo in Alžirijo. V glavnem so to kmetijski strokovnjaki, zdravniki in veterinarji.

Prvi kitajsko-japonski diplomatski sestanek

DŽAKARTA, 19. apr. (Reuter). V Džakarti je prišlo danes do prvega kitajsko-japonskega srečanja v zadnjih 20 letih. Tu sta se sestala predsednik kitajske vlade Ču En Laj in posebni odposlanec japonskega premiera Kavašima. Po sestanku, ki je trajal 75 minut, je Kavašima izjavil, da sta se s premierom Ču En Laj-em odkrito razgovarjala.

Predsednika Sukarno je priredil nocoj v predsedniški palači slovesno večerjo, s čimer so se končale dvodnevne uradne slovesnosti v zvezi z deseto obletnico prve konference azijskih in afriških držav.

Tu je danes dr. Subandrio objavil indonezijsko sporočilo v zvezi z deseto obletnico bandunške konference. V sporočilu so omenjene zasluge indonezijske revolucije, ki je označena kot ena med največjimi revolucijami XX. stoletja in je bila gibalo revolucij tudi v drugih državah.

V sporočilu je poudarjena potreba po krepitvi solidarnosti in enotnosti azijskih in afriških držav s pomočjo sestankov in sodelovanja na raznih področjih družbenega in javnega življenja.

Sporazum o enotnih akcijah

KAIRO, 19. apr. (Tanjug). Predstavnik kongoškega osvobodilnega gibanja Bagira je nocoj izjavil, da so se posvetovanja med predstavniki raznih struj osvobodilnega gibanja končala uspešno in da je dosežen sporazum o enotnih in koordiniranih akcijah. Ta posvetovanja so ocenili kot preliminarna in bodo širšo konferenco osvobodilnega gibanja sklicali na ustreznem mestu na ozemlju Konga.

Protiatomske demonstracije v Londonu

LONDON, 19. apr. (Reuter). Na londonskem Trafalgar Squaru se je danes zbralo približno 20.000 udeležencev pohoda proti atomski oborožitvi. Demonstrantom je govoril laburistični član zgornjega doma lord Brockway, ki je kritiziral podporo laburistične vlade ameriški politiki v Vietnamu. Brockway je dejal, da je taka politika »poniževalna«. Brockway nadalje meni, da je prenehanje ognja nujni korak za vzpostavitev miru v DR Vietnamu.

7 ameriških letal sestreljenih

HANOI, 19. apr. V Hanoiu so nocoj sporočili, da so nad ozemljem Severnega Vietnama danes sestrelili 7 ameriških letal, ki so sodelovala v letalskih napadih na naselja v pokrajinah Nge An in Ha Tinh in na otok Kon Ko. Kakor poroča časopisna agencija Severnega Vietnama, so poleg tega tudi poškodovali večje število ameriških letal, ki so sodelovala v teh napadih.

Sneg in slabo vreme v Evropi

LONDON, 19. apr. (Reuter) V mnogih delih Evrope je danes snežilo in deževalo. Mnogi Britanci, ki so bili na weekendu iz velikih mest, so se danes vračali v slabem vremenu, ki je bolj spominjalo na zimo kot na spomlad. Hladno, deževno vreme in sneg je padal prav tako ponekod v Franciji, Nemčiji, Belgiji, Švedski, Norveški, Avstriji, Švici in Nizozemski. V mnogih od teh držav je bil zato zelo slab obisk turistov.

V Parizu je sneg presenetil nekaj sto tujih turistov. Neobičajno hladno vreme je zajelo tudi Italijo, kjer je v alpskih predelih snežilo, v drugih pa deževalo. Toplo in sončno vreme je bilo samo na Portugalskem in v nekaterih krajih Španije.

Sestanek Suvana Fuma–Walker

VIENTIAN, 19. apr. (AFP). Princ Suvana Fuma je danes sprejel bivšega britanskega ministra za zunanje zadeve Gordona Walkerja, ki je v posebni misiji prispel v Laos.

Delegacija DR Vietnama v Pekingu

PEKING, 19. aprila. (Hsinhuan). Na današnjih pogovorih med partijskima in vladnima delegacijama LR Kitajske in DR Vietnama je vladalo prisrčno vzdušje. Kitajsko delegacijo je vodil podpredsednik CK KP Kitajske in predsednik LR Kitajske Liu Šao Či, vietnamsko pa prvi sekretar CK vietnamske delavske partije Le Zuan.

Ionosferska raketna postaja

NEW YORK, 19. apr. (Reuter). Queenslandska veja zveze avstralskih žensk je poslala Organizaciji združenih narodov protestno pismo, ker je začel neki zahodnonemški inštitut graditi v jugozahodni Afriki ionosfersko raketno postajo. Boje se, da bi vlada uporabila bazo za proizvodnjo strupenih plinov.

Telegrami

SOVJETSKA POMOČ KUBI — HAVANA. Kuba in Sovjetska zveza sta podpisali konvencijo o gospodarski pomoči Sovjetske zveze Kubi pri razvijanju njene kemijske in metalurške proizvodnje.

BUTEFLIKA V KUVEJTU — ALZIR. Alžirski zunanji minister Buteflika je dopotoval v Kuvejt. Buteflika vodi alžirsko delegacijo, ki se bo s predstavniki kuvejtske vlade pogovarjala o gospodarskih odnosih med Kuvejtom in Alžirijo.

SMRTNA OBSODBA V JUŽNI RODEZIJI — DAR ES SALAM. Kolonialno sodišče v Salisburyju je obsodilo Afričana Ndlova na smrt, češ da je sodeloval pri sabotažah. Tako se je število Afričanov v Južni Rodeziji, ki čakajo na izvršitev smrtne kazni, povzpelo na 24. Isto sodišče je obsodilo sedem Afričanov na po 3 leta zapora, češ da so poskušali uničiti neko poštno poslopje.

KANADSKI INSTRUKTORJI V TANZANIJI — DAR ES SALAM. Vladi Tanzanije in Kanade sta se sporazumeli, da bodo kanadski vojaški strokovnjaki prevzeli urjenje pripadnikov letalstva Tanzanije. Prej so letalce urili zahodnonemški strokovnjaki. Te pa je bonska vlada odpoklicala, ker je vlada Tanzanije odobrila vladi Nemške demokratične republike, da sme odpreti v Dar es Salamu svoj generalni konzulat.

SOMALIJA HOČE DEL KENIJE — NAIROBI. Kenijski obrambni minister dr. Njoroge Mungai je izjavil v parlamentu da tanzanijska vlada ni pripravljena odstopiti niti koščka svojega ozemlja. Ničesar ni, o čemer bi se mogli pogajati, je dejal. Somalija trdi, da dobršen kos Kenije pripada Somaliji.

ESCALANTE UMRL — HAVANA. Po dolgi in hudi bolezni je predvčerajšnjim umrl član vodstva enotne partije socialistične revolucije Kube Escalante.

UPORNIKI SE PREDAJAJO — VEINTIANE. V laoških vojaških krogih povedo, da se je predal že velik del enote, ki se je uprla vladi in pridružila desničarskim silam.

GERSTENMAIER POTUJE — BONN. Predsednik zahodnonemškega Bundestaga Garstenmaier je odpotoval na dvodnevni obisk v Maroko.

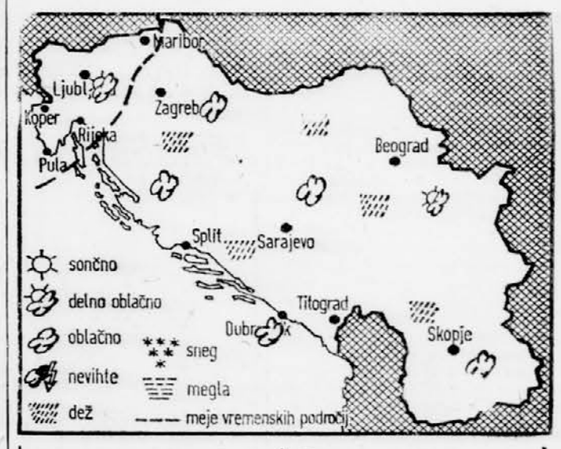
RADOESKI PRI KIPRIANUJU — NIKOZIJA. Jugoslovanski odpravnik poslov v Nikoziji Teofil Radoeski je obiskal ciprskega zunanjega ministra Kiprianuja in se z njim pogovarjal o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

»YANKEE GO HOME« — WELINGTON. Ko je posebni odposlanec predsednika Johnsona Cabot Lodge prišel v glavno mesto Nove Zelandije Welington, so ga študentje pričakali s transparenti, na katerih je pisalo: »Yankee go home!«

Pa še to

KONJ — VELIKA REDKOST — Zaskrbljena in užaljena francoska mati piše uredništvu svojega časopisa: »Če želim pokazati otroku konja, moram to storiti le še na hipodromu . . .«

Vreme 19. APRILA 1965

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	5	11
Planica	1	9
Brnik	4	9
Maribor	6	9
Slov. Gradec	5	8
Novo mesto	5	7
Koper	9	15
Kredarica	—10	—4
Reka	6	13
Pulj	8	10
Split	11	12
Dubrovnik	11	10
Zagreb	7	8
Beograd	9	14
Sarajevo	6	10
Skopje	10	16
Titograd	—	11
Celovec	4	11
Gradec	5	10
Dunaj	7	11
Milano	4	18
Genova	11	—
Zürich	—	3
München	2	9
Benetke	—	14

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

V višinah doteka preko Alp in zahodne Evrope nad Sredozemlje vedno hladnejši zrak. Ob padcu zračnega pritiska se Alpam približuje nov fronte talni val, ki bo povzročil padavine z ohladitvami tudi pri nas.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči bo od zahoda poslabšanje vremena s padavinami v višinah nad 700 m sneg. Jutri bo pretežno oblačno in še pobe. V Primorju bo spremenljivo oblačno s plohami. Najnižje nočne temperature bodo od 0 do 5, v Primorju 7, najvišje dnevne od 5 do 10, v Primorju 13 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu in zahodnih krajih bo spremenljivo oblačno in plohe, v vzhodnih krajih deževno in sorazmerno hladno